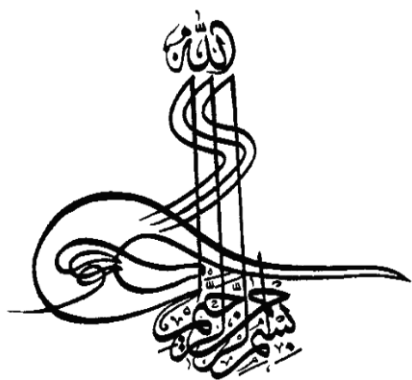

دبیرخانه
شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

قوانین، آیین نامه ها و دستورالعمل های اجرایی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

تهیه و تنظیم:

دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

زمستان ۱۴۰۲

عنوان:	کد: ۴۴۲
قوانین، آیین نامه ها و	تعداد جلد: ۱
دستورالعمل های اجرایی شورای	تاریخ انتشار:
عالی علوم، تحقیقات و فناوری	زمستان ۱۴۰۲
تهیه محتوا	آرش رزمی - سمیه خو برو
صفحه آرا	مریم فلاح
طراح جلد	حمیدرضا مسیبی
تأیید کننده نهایی	مهدی پاکزاد

فهرست مطالب

مقدمه	۱
۱- قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۳
۲- شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	۱۵
۳- اساسنامه دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	۱۹
۴- آیین‌نامه داخلی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	۲۹
۵- آیین‌نامه داخلی کمیسیون دائمی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	۳۵
۶- آیین‌نامه کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	۳۹
۷- دستورالعمل تبیین وظایف کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	۵۱
۸- شیوه‌نامه نحوه فراخوان و انتخاب اعضای حقیقی کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	۵۷
۹- شیوه‌نامه نحوه انتخاب نمایندگان تشکلهای و انجمن‌های علمی در شورای عالی عتف	۶۱
۱۰- شیوه‌نامه معرفی نمایندگان انجمن‌ها یا قطب‌های علمی کشور جهت عضویت در کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	۶۵
۱۱- آیین‌نامه نحوه تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری کشور	۶۹
۱۲- اساسنامه سازمان عامل استقرار و توسعه منطقه ویژه علم و فناوری	۷۵
۱۳- حداقل‌های مورد نیاز هر استان برای اخذ مجوز منطقه ویژه علم و فناوری	۹۳

- ۱۴- قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات..... ۹۷
- ۱۵- آیین‌نامه حمایت از تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری..... ۱۰۷
- ۱۶- برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان..... ۱۲۳
- ۱۷- کلیات آیین‌نامه اجرایی طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری..... ۱۲۵
- ۱۸- دستورالعمل مدیریت و راهبری طرح‌های کلان ملی مصوب (۴۷) طرح کلان ملی مصوب تا سال (۱۳۹۳) ۱۳۱
- ۱۹- دستورالعمل نظارت طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری..... ۱۴۳
- ۲۰- ماده ۵۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۱۴۹
- ۲۱- دستورالعمل ماده ۵۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۱۵۱
- ۲۲- شیوه‌نامه نحوه بررسی پیشنهادها و گزارش‌های ثبت شده در سامانه سمات ملی..... ۱۶۱
- ۲۳- ماده ۶۴ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران..... ۱۶۷
- ۲۴- آیین‌نامه اجرایی بند (پ) ماده (۶۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران..... ۱۷۱
- ۲۵- آیین‌نامه اجرایی بند (ت) ماده (۶۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم..... ۱۷۵
- ۲۶- آیین‌نامه اجرایی تبصره بند (ت) ماده (۶۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران..... ۱۷۹
- ۲۷- بندهای (ج) و (د) تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور..... ۱۸۳

- ۲۸- دستورالعمل اجرایی بند (ج) تبصره (۹) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور ۱۸۷
- ۲۹- آیین‌نامه اجرایی بند (د) تبصره (۹) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور ۱۹۳
- ۳۰- بخشنامه حمایت از تولید ملی، علم و فناوری داخلی و استفاده بهینه از توانمندی‌های داخلی ۱۹۹
- ۳۱- برنامه ملی آینده‌نگاری علم و فناوری ۲۰۵
- ۳۲- آیین‌نامه اجرایی طراحی و تدوین برنامه ملی آینده‌نگاری علم و فناوری ۲۰۷
- ۳۳- آیین‌نامه اجرایی نظام پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری کشور ۲۱۵
- ۳۴- قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱ مجلس شورای اسلامی) ۲۵۷
- ۳۵- آیین‌نامه اجرایی ماده (۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۲۵۹
- ۳۶- دستورالعمل اجرایی بند «س» ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم موضوع ماده ۳۱ قانون موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۲۶۳
- ۳۷- آیین‌نامه جذب و به‌کارگیری محققان پسادکتری ۲۶۷
- ۳۸- آیین‌نامه حمایت از دانشمندان و پژوهشگران برتر کشور ۲۸۱
- ۳۹- آیین‌نامه اجرایی سامانه تأمین اعتبار پژوهشی (ستاپ) ۲۸۳
- ۴۰- اساسنامه صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ۳۰۱
- ۴۱- آیین‌نامه ساماندهی پژوهشگران مستقل کشور ۳۱۱

مقدمه

شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) به استناد ماده ۳ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۸۳/۰۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی) و به منظور راهبری توسعه علمی و فناورانه کشور و با رسالت سیاست‌گذاری و نظارت فرابخشی و هماهنگی بین بخشی در حوزه‌های علمی، فناوری و تحقیقاتی کشور تشکیل گردید.

براساس ماده ۴ قانون مذکور وظایف و اختیارات شورای عالی عتف به‌صورت زیر تعیین شدند:

۱- اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌های آموزشی و پژوهشی و فناوری.

۲- بررسی و پیشنهاد منابع مالی موردنیاز در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری.

علاوه بر وظایف مصرّح در قانون تشکیل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای شورای عالی عتف، در سال‌های اخیر براساس مصوبات مجلس شورای اسلامی، هیئت وزیران و همچنین شورای عالی عتف وظایف و اختیارات دیگری نیز برعهده شورای عالی گذاشته شده است.

در کتاب حاضر سعی شده است با بررسی قوانین و آیین‌نامه‌های مصوب و ابلاغ شده از سوی مراجع ذی‌صلاح کشور، قوانین و آیین‌نامه‌هایی که در حال حاضر دارای اعتبار اجرایی بوده و براساس آنها تکلیف و وظایفی برعهده شورای عالی عتف گذاشته شده است، ارائه گردد.

۱- قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری^۱

در اجرای ماده ۹۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و با هدف اصلی انسجام بخشیدن به امور اجرایی و سیاست گذاری نظام علمی، تحقیقاتی و فناوری کشور، قانون وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تدوین و در تاریخ ۱۳۸۳/۰۵/۱۸ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

ماده ۱- به استناد ماده ۹۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۱۷ و به منظور انسجام بخشیدن به امور اجرایی و سیاست گذاری نظام علمی، تحقیقاتی و فناوری کشور، اهداف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر تعیین می شود:

الف- توسعه علوم، تحقیقات و فناوری و تقویت روحیه تحقیق و تتبع و ترویج فکر اخلاق و ارتقای فرهنگ علم دوستی.

ب- اعتلای موقعیت آموزشی و علمی و فنی کشور.

ج- تعمیق و گسترش علوم، معارف، ارزش های انسانی و اسلامی و اعتلای جلوه های هنر و زیبایی شناسی و میراث علمی تمدن ایرانی و اسلامی.

د- تأمین نیروی انسانی متخصص و توسعه منابع انسانی در کشور.

^۱ این قانون در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۰۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۳/۰۵/۲۸ به تأیید شورای نگهبان رسید و در تاریخ ۱۳۸۳/۰۶/۰۸ با امضای رییس جمهور به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ شد.

هـ- ارتقای سطح دانش و مهارت‌های فنی و توسعه و ترویج فرهنگ تفکر علمی در جامعه.

و- حفظ و تحکیم آزادی علمی و استقلال دانشگاه‌ها، مراکز علمی و تحقیقاتی.

ماده ۲- مأموریت اصلی و حدود اختیارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر است:

الف- در زمینه انسجام امور اجرایی و سیاست‌گذاری نظام علمی و امور تحقیقات و فناوری:

۱- شناسایی مزیت‌های نسبی، قابلیت‌ها، استعدادها و نیازهای پژوهش و فناوری کشور بر مبنای آینده‌نگری و آینده‌پژوهی و معرفی آن به واحدهای تولیدی، تحقیقاتی، دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی جهت بهره‌برداری.

۲- بررسی اولویت‌های راهبردی تحقیقات و فناوری با همکاری یا پیشنهاد دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و پیشنهاد به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

۳- حمایت از توسعه تحقیقات بنیادی و پژوهش‌های مرتبط با فناوری‌های نوین براساس اولویت‌ها.

۴- برنامه‌ریزی برای تدارک منابع مالی و توسعه فناوری کشور و مشارکت در ایجاد، توسعه و تقویت فناوری ملی و حمایت از توسعه فناوری‌های بومی.

۵- اتخاذ تدابیر لازم به‌منظور افزایش کارایی و اثربخشی تحقیقات کشور و توسعه تحقیقات کاربردی با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط.

- ۶- اتخاذ تدابیر و تهیه پیشنهادهای لازم درخصوص انتقال فناوری و دانش فنی و برنامه‌ریزی به‌منظور بومی‌کردن فناوری‌های انتقال‌یافته به داخل کشور و ارائه آنها به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.
- ۷- ایجاد زمینه‌های مناسب برای عرضه فناوری در داخل و خارج کشور و حمایت از صدور فناوری‌های تولیدشده در کشور و کمک به ایجاد انجمن‌ها و شرکت‌های غیردولتی علمی، تحقیقاتی و فناوری.
- ۸- تمهید سازوکارهای لازم برای ایجاد هم‌سویی میان فعالیت‌های آموزشی، تحقیقاتی و فناوری، تقویت ارتباط دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی با بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.
- ۹- اتخاذ راهکارهای مناسب برای کمک به توسعه پژوهش و فناوری در بخش‌های غیردولتی.

- ۱۰- ارزیابی جامع عملکرد نظام ملی علوم، تحقیقات و فناوری شامل پیشرفت‌ها، شناخت موانع و مشکلات و تدوین و ارائه گزارش سالانه.
- ۱۱- اتخاذ تدابیر و ارائه پیشنهادهای لازم جهت حفظ دانشمندان و محققان و تأمین امنیت شغلی آنان و استفاده از توانمندی‌های آنها.
- ب- در زمینه اداره امور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری:

۱- پیشنهاد ضوابط و معیارهای کلی پذیرش دانشجو به مراجع ذی صلاح.

۲- تعیین راهکارهای لازم و برنامه‌ریزی و حمایت از ایجاد و گسترش دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی، مراکز تحقیقاتی و فناوری و دیگر مراکز فعالیت‌های علمی- پژوهشی همانند شهرک‌های تحقیقاتی،

آزمایشگاه‌های ملی، موزه‌های علوم و فنون با استفاده از منابع دولتی و غیردولتی و مشارکت‌های مردمی متناسب با نیازها و ضرورت‌های کشور.
۳- برنامه‌ریزی اجرایی، آموزشی و تحقیقاتی متناسب با نیازها و تحولات علمی و فنی در جهان.

۴- تعیین ضوابط، معیارها و استانداردهای علمی مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، رشته‌ها و مقاطع تحصیلی با رعایت اصول انعطاف، پویایی، رقابت و نوآوری علمی.

۵- نظارت بر فعالیت‌های دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور.

۶- ارزیابی مستمر فعالیت هرگونه واحد آموزش عالی و یا مؤسسه تحقیقاتی (اعم از دولتی و غیردولتی) و جلوگیری از ادامه فعالیت، تعلیق فعالیت و یا انحلال هر یک از آنها در صورت تخلف از ضوابط و یا از دست دادن شرایط ادامه فعالیت براساس اساسنامه‌های مصوب.
۷- صدور مجوز تأسیس انجمن‌های علمی و حمایت و ارزیابی مستمر از فعالیت آنها براساس ضوابط مصوب مراجع ذیصلاح.

۸- تأیید اساسنامه و صدور مجوز تأسیس انجمن‌ها و تشکل‌های دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و ارزیابی فعالیت آنها و اتخاذ تصمیم در مورد امکان ادامه فعالیت آنها براساس ضوابط و مقررات مراجع ذیصلاح.

۹- تأیید صلاحیت و صدور احکام اعضای هیئت‌های ممیزه، هیئت‌های امانا، و هیئت‌های مؤسس، هیئت‌های گزینش اعضای هیئت علمی و هیئت‌های انتظامی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و

مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، طبق ضوابط و مقررات موضوعه.

تبصره- انتخاب و تأیید رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی براساس مفاد مندرج در وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد بود.

۱۰- ارزیابی و اعتبارسنجی علمی دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی به صورت مستقیم و یا از طریق حمایت از انجمن‌های مستقل علمی، تخصصی و فرهنگستان‌ها در ارزیابی علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات و انتشار نتایج در محافل علمی و ارائه گزارش سالانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی و سایر مراجع ذیصلاح.

۱۱- تأیید اساسنامه و صدور مجوز ایجاد یا توسعه هرگونه واحد آموزش عالی یا مؤسسه تحقیقاتی (اعم از دولتی یا غیردولتی)، رشته‌ها و مقاطع تحصیلی.

۱۲- ارزیابی سالانه عملکرد مالی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دولتی.

۱۳- بررسی و پیشنهاد اولویت‌های تخصیص منابع در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

۱۴- توسعه همکاری‌های علمی بین‌المللی و اتخاذ تدابیر لازم به منظور نهادینه کردن همکاری‌ها و مبادلات علمی بین مراکز علمی تحقیقاتی داخل کشور با مراکز علمی تحقیقاتی منطقه‌ای و بین‌المللی در چارچوب ضوابط و مقررات مصوب مراجع ذیصلاح.

تبصره- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجازند با تصویب هیئت امناء و تأیید وزیر ذی‌ربط روابط تحقیقاتی، علمی و فنی با مؤسسات و مراکز صنعتی و سازمان‌های مشابه خارجی برقرار کنند و یا به عضویت مؤسسات و سازمان‌های مذکور درآیند. حق عضویت مراکز مذکور در این قبیل مؤسسات با تصویب هیئت امناء قابل پرداخت خواهد بود.

۱۵- صدور مجوز «تأسیس دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی دولتی و غیر دولتی با مشارکت دانشگاه‌ها و مراکز علمی خارج از کشور» براساس ضوابط مصوب مراجع ذی‌صلاح.

ج- سایر موارد:

۱- مشارکت فعال در فرآیند سیاست‌گذاری نظام آموزش و توسعه نیروی انسانی کشور به‌منظور ایجاد هماهنگی لازم بین برنامه‌های سطوح مختلف آموزش کشور.

۲- مشارکت در تعیین اولویت‌های توسعه منابع انسانی کشور و ارائه نتایج حاصل‌شده به دستگاه‌های ذی‌ربط به‌منظور هدایت منابع در جهت اولویت‌های مذکور.

۳- ارزیابی و تأیید اختراعات، اکتشافات و نوآوری‌ها با همکاری سایر مراکز علمی و تحقیقاتی کشور به‌منظور فراهم کردن زمینه حمایت از حقوق مالکیت معنوی و ثبت در مراجع ذی‌ربط.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است ظرف مدت شش‌ماه از تاریخ تصویب این قانون، آیین‌نامه اجرایی این جزء را تهیه و جهت تصویب تقدیم هیئت وزیران کند.

۴- تعیین ضوابط ارزشیابی علمی مدارک فارغ التحصیلان و تأیید ارزش علمی مدارک دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی (دولتی یا غیردولتی) داخل کشور به‌استثنای گروه پزشکی، تعیین ضوابط مربوط به تشخیص ارزش علمی، گواهینامه‌های آموزش عالی و پژوهش‌های علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی خارجی و تعیین ارزش مدارک مذکور به‌استثنای گروه پزشکی.

تبصره- اجرای مفاد این جزء درخصوص دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی (دولتی و غیردولتی) در گروه پزشکی به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

۵- برنامه‌ریزی برای شناسایی و حمایت از شکوفایی استعدادهای درخشان و هدایت آنها به سمت اولویت‌های راهبردی کشور در زمینه علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب مقررات مصوب مراجع ذی صلاح.

۶- برنامه‌ریزی برای جذب متخصصان ایرانی داخل و خارج از کشور جهت همکاری علمی، تحقیقاتی و فناوری.

تبصره- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجازند از اعضای هیئت علمی و محققان غیر ایرانی خارج از کشور به‌منظور استفاده از خدمات علمی و تحقیقاتی دعوت به‌کار کنند.

۷- اداره امور دانشجویان ایرانی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی خارج از کشور و ایجاد زمینه‌های علمی و فنی متقابل از طریق اعزام رایزن‌های علمی با هماهنگی وزرات امور خارجه.

۸- اهتمام در معرفی میراث علمی تمدن ایرانی و اسلامی و گسترش زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی خارج از کشور.
۹- همکاری در اعتلای فرهنگ، اخلاق و معنویت اسلامی در مجامع علمی دانشگاهی و در جامعه.

۱۰- ایجاد پایگاه‌های اطلاع‌رسانی به جامعه و بخش‌های مختلف در زمینه سیاست‌ها، اولویت‌ها و برنامه‌ها و عملکردهای آموزش عالی، تحقیقات و فناوری.

۱۱- نمایندگی دولت در مجامع و سازمان‌های بین‌المللی و برقراری ارتباطات لازم در حوزه مأموریت‌ها و اختیارات وزارتخانه.
۱۲- انجام امور مربوط به کمیسیون ملی یونسکو.

ماده ۳- از تاریخ تصویب این قانون «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» با ترکیب زیر به ریاست رئیس‌جمهور تشکیل می‌شود:

۱. رئیس‌جمهور.

۲. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.

۳. وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۴. وزیر آموزش و پرورش.

۵. دو تا چهار نفر از اعضای هیئت دولت به انتخاب هیئت دولت.

۶. رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

۷. رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها با اجازه ایشان.

۸. دو نفر از اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات به انتخاب مجلس شورای اسلامی به‌عنوان ناظر.

۹. رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۱۰. رؤسای فرهنگستان‌های علوم، علوم پزشکی، هنر و زبان و ادبیات فارسی.

۱۱. سه نفر از رؤسای دانشگاه‌های دولتی (یک نفر از دانشگاه‌های علوم پزشکی) به انتخاب شورای مرکزی دانشگاه‌های مربوطه.

۱۲. یک نفر از رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی.

۱۳. سه نفر از دانشمندان و صاحب‌نظران دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی به انتخاب تشکل‌ها و انجمن‌های علمی.

۱۴. سه نفر از صاحب‌نظران بخش‌های تولیدی و خدماتی خصوصی با معرفی رییس‌جمهور.

تبصره- مصوبات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب این قانون پس از تأیید رییس‌جمهور برای کلیه مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی و دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجرا است.

ماده ۴- وظایف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری عبارت است از:

۱- اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌های آموزشی و پژوهشی و فناوری.

۲- بررسی و پیشنهاد منابع مالی موردنیاز در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری.

تبصره- شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورا در محدوده این قانون بنا به پیشنهاد وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره- دبیرخانه این شورا در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مستقر خواهد بود.

ماده ۵- تأیید اساسنامه و صدور مجوز تأسیس فدراسیون ملی ورزش‌های دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران و نمایندگی دولت در فدراسیون‌های قاره‌ای و بین‌المللی ورزش دانشگاهی، به‌عهده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

ماده ۶- کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و همچنین مؤسسات خصوصی که به نوعی مبادرت به انجام فعالیت‌های آموزش عالی، پژوهش و فناوری می‌کنند، موظفند فعالیت‌های خود را در چارچوب سیاست‌ها و آیین‌نامه‌های موضوع این قانون انجام دهند.

تبصره- مؤسسات پژوهشی وابسته به سایر وزارتخانه‌ها که به‌موجب قانون مصوب مجلس تأسیس شده‌اند در چارچوب قوانین مصوب و اصلاحات بعدی آن و سیاست‌ها و مؤسسات مراجع ذی‌صلاح به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

ماده ۷- هرگونه فعالیت اشخاص حقوقی و مؤسسات که به‌نحوی از آنجا به امور دانشجویی مرتبط می‌شود حسب مورد موکول به اجازه وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب مصوبات مراجع ذی‌صلاح است و اداره ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی موظف است بدون ارائه این اجازه‌نامه از ثبت آن خودداری کند.

ماده ۸- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مجاز است زمینه فعالیت دانشگاه‌های غیردولتی و شعب دانشگاه‌های معتبر خارج از کشور را در چارچوب ضوابط مصوب مراجع ذیصلاح فراهم کند.

ماده ۹- در صورتی که به تشخیص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مؤسس یا مؤسسان و هیئت امنای هر یک از مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی غیردولتی برخلاف ضوابط و معیارها و اصول مصوب رفتار کنند، وزارتخانه می‌تواند براساس ضوابطی که به تصویب مراجع ذیصلاح می‌رسد از آنان سلب مسئولیت و صلاحیت کند.

ماده ۱۰- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دارای شخصیت حقوقی مستقل هستند و برابر ضوابط و آیین‌نامه‌های خاص مالی معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی که به تصویب هیئت امنا و تأیید وزیر می‌رسد اداره می‌شوند.

اختیارات وزارت در امور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و حدود تعیین سیاست‌های عمومی اداره آنها، ارزیابی، نظارت و حمایت و پشتیبانی آنها در چارچوب این قانون و مصوبات مراجع ذیصلاح خواهد بود.

تبصره- به‌منظور تحقق تمرکز زدایی در فعالیت‌های اجرایی بخش آموزش عالی و پژوهشی افزایش اختیارات هیئت امنای شوراهای علمی و مدیریت اجرایی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تنظیم حدود اختیارات حوزه‌های ستادی وزارتخانه در امور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تقویت ترکیب اعضای هیئت‌های امنا، تعریف و تعیین مسئولیت‌های متقابل دولت

و هیئت‌های امنای و نحوه نظارت بر فعالیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، لوایح، تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها و اصلاحیه‌های لازم توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تنظیم و برای طی مراحل قانونی به مراجع ذی‌صلاح ارائه خواهد شد.

ماده ۱۱- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون با رعایت موارد مندرج در ماده ۲ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۱۷ و مفاد این قانون شرح وظایف تفصیلی و تشکیلات وزارتخانه را تهیه و پس از تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به مرحله اجرا درآورد.

ماده ۱۲- آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و به مراجع ذی‌ربط ارائه خواهد شد. اعمال مقررات موضوع این قانون در مورد دانشگاه‌های نظامی و انتظامی و مؤسسات آموزشی و پژوهشی تحت نظر فرماندهی کل قوا پس از کسب موافقت ایشان انجام خواهد شد.

ماده ۱۳- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و کلیه قوانین، مصوبات و مقررات مغایر لغو و بلااثر می‌شود.

۲- شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۲/۰۱ به پیشنهاد شماره ۹۶۲۴۷/و مورخ ۱۳۹۴/۰۵/۲۴ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و به استناد تبصره (۱) ماده (۴) قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری- مصوب ۱۳۸۳- تصویب کرد:

ماده ۱- شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری که در این تصویب‌نامه به اختصار "شورا" نامیده می‌شود به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان

۱- تعیین نظام سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری و تعیین محورهای پژوهش‌های راهبردی و ملی مورد نیاز، بر مبنای رویکرد آینده‌پژوهی در چارچوب اسناد بالادستی.

۲- تعیین راهبردها و برنامه‌های کلان توسعه در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب سند چشم‌انداز و اسناد بالادستی.

۳- تعیین اولویت‌های ملی و طرح‌های بلندمدت سرمایه‌گذاری در بخش‌های علوم، تحقیقات و فناوری به‌منظور هماهنگی و هم‌سویی با اسناد بالادستی کشور و نیازهای اعلامی دستگاه‌ها.

^۱ این تصویب‌نامه توسط هیئت وزیران در مورخ ۱۳۹۵/۰۲/۰۸ با شماره ۱۳۸۹۴/ت ۵۲۳۱۴ هـ مصوب و توسط معاون اول محترم رییس جمهور به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ گردید.

۴- تعیین سیاست‌های نظارت، ارزیابی و استانداردسازی فعالیت‌های علوم، تحقیقات و فناوری در کشور.

۵- تعیین سیاست‌های تجاری‌سازی و کاربست دستاوردهای پژوهشی، انتقال و اشاعه فناوری در کشور و تعیین سهم هر دستگاه بر پایه تقسیم کار ملی با رویکرد تحقق توسعه پایدار.

۶- تعیین سیاست‌های اجرایی توسعه همکاری‌های بین‌المللی و جذب منابع خارجی در زمینه‌های علوم، تحقیقات و فناوری.

۷- تعیین سیاست‌های لازم به منظور تقویت حوزه علوم، تحقیقات و فناوری نظام برنامه‌ریزی منطقه‌ای، استانی و مناطق ویژه علم و فناوری در آن حوزه.

۸- تدوین و تصویب شیوه‌نامه فرآیند ارائه، انتخاب و تصویب طرح‌های کلان ملی و نحوه نظارت بر آنها.

۹- پیشنهاد لوایح قانونی مرتبط با رفع موانع اقتصادی و حقوقی توسعه علوم، تحقیقات و فناوری به هیئت وزیران.

ب- حمایت و تأمین منابع حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری

۱- تعیین منابع مالی موردنیاز.

۲- تعیین سیاست‌های توزیع منابع عمومی و اعتبارات دولتی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

۳- تعیین برنامه‌ها و سازوکارهای لازم برای تأمین و استفاده از منابع جدید مالی، با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

۴- تعیین سیاست‌های لازم برای حمایت از فعالیت نهادهای مدنی و بخش غیردولتی.

۵- تعیین سیاست‌های حمایتی از سرمایه‌گذاری منطقه‌ای در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب آمایش سرزمین.

۶- تصویب سیاست‌های مرتبط با افزایش کارایی طرح‌های مصوب شورا.

۷- تصویب سیاست‌های مرتبط با فعالیت‌های بخش غیر دولتی در حوزه تحقیق و توسعه با تأکید بر حمایت از مراکز کوچک و متوسط و نیز حمایت از توسعه صندوق‌های مالی غیردولتی.

پ- هماهنگی، پایش و ارزیابی

۱- ایجاد هماهنگی‌های کلان بین‌بخشی، فرابخشی و بین‌المللی در راستای اجرایی شدن سیاست‌های بالادستی و مصوبات شورا و همچنین اجرای اثربخش طرح‌های کلان ملی.

۲- پایش و ارزیابی کلان تحقق اهداف و سیاست‌های ابلاغی در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری در سطح دستگاه‌های اجرایی، ستادی و استانی.

۳- تعیین شاخص‌های علم، تحقیقات، فناوری و نوآوری کشور برای ایجاد هماهنگی در جمع‌آوری اطلاعات و تحلیل و انتشار مستمر آن توسط دستگاه‌های مسئول.

۴- تدوین و نهادینه کردن فرآیند نظارتی در کلیه سطوح مرتبط با حوزه علوم، تحقیقات و فناوری و طراحی نظام تدوین اطلس ظرفیت‌های این حوزه در سطح بخشی و استانی و نظارت بر اجرای آن.

سایر امور

۱- تصمیم‌گیری دربارهٔ ضرورت و تشکیلات داخلی مورد نیاز به‌منظور پیگیری و استمرار فعالیت‌ها و امور تفویضی شورا با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

۲- تصویب آیین‌نامه داخلی شورا.

۳- انجام سایر اموری که از طرف رئیس‌جمهور و یا هیئت وزیران در چارچوب اختیارات شورا محول می‌شود.

۴- تصویب مقررات مورد نیاز در چارچوب وظایف و اختیارات شورا.

ماده ۲- محل دبیرخانه شورا در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

ماده ۳- شورا حداقل چهار مرتبه در سال تشکیل جلسه می‌دهد. تبصره- نشست اضطراری شورا به درخواست رئیس یا نایب‌رئیس شورا و یا یک سوم اعضا برگزار می‌شود.

ماده ۴- تفسیر مصوبات شورا صرفاً در صلاحیت خود شورا است.

ماده ۵- بودجه لازم برای اجرای وظایف مندرج در این تصویب‌نامه همه ساله در بودجه سنواتی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ذیل ردیفی مستقل در لایحه بودجه کل کشور پیش‌بینی خواهد شد.

ماده ۶- دبیرخانه شورا طبق مصوبات شورا اعتبارات تعیین شده برای دستگاه‌های اجرایی را اعلام می‌کند تا نسبت به تنظیم موافقت‌نامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اقدام گردد.

۳- اساسنامه دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

مقدمه

به استناد ماده (۴) قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ماده (۹) آیین نامه داخلی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (موضوع مصوبات دومین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات فناوری مورخ ۱۳۸۵/۰۲/۰۳) و در اجرای تبصره (۲) ماده (۴) شرح تفصیلی وظایف (مصوب هیئت وزیران مورخ ۱۳۹۵/۰۲/۰۸) و به منظور نیل به اهداف شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در راستای ارتقای مستمر جایگاه علم و فناوری در کشور، اساسنامه دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به شرح ذیل تصویب می شود.

در این اساسنامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به اختصار وزارت، شورای عالی و دبیرخانه نامیده می شود.

ماده ۱- اهداف و مأموریت های دبیرخانه

۱. انجام مطالعات، تحقیقات و پژوهش های مورد نیاز شورای عالی و کمیسیون های تخصصی آن و ارائه نظریات کارشناسی و مشورتی؛

۱. این اساسنامه در جلسه شماره ۸۹۲ مورخ ۱۳۹۵/۰۸/۲۲ به تصویب شورای گسترش آموزش عالی رسید.

۲. زمینه‌سازی برای تحقق شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورای عالی مصوب هیئت وزیران؛
۳. کارشناسی مصوبات پیشنهادی برای طرح در شورای عالی و پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف، اختیارات، مسئولیت‌ها و مأموریت‌های محوله به شورای عالی؛
۴. انجام فعالیت‌های مطالعاتی و پژوهشی، برنامه‌ریزی راهبردی تخصصی و ارزیابی در حوزه‌های گوناگون علوم، تحقیقات و فناوری؛
۵. هماهنگی میان کلیه اعضای شبکه تدوین، اجرا و ارزیابی سیاست‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری کشور شامل اعضای حقوقی و حقیقی اعم از سازمان‌ها، نهادها، شوراها، انجمن‌ها و نیز افراد عضو این شبکه به منظور دستیابی به اهداف و چشم‌اندازهای کشور؛
۶. برنامه‌ریزی و هماهنگی برای اجرای سیاست‌های مصوب و تحقق اهداف شورای عالی از طریق توسعه تعامل فرابخشی و بین‌المللی؛
۷. ایجاد سیستم نظارت و کنترل برای اجرای مصوبات شورای عالی، نظارت بر تحقق سیاست‌های مصوب شورای عالی، ارزیابی مستمر برون‌دادها، دستاوردها و تأثیرات حاصل از اجرای مصوبات و ارائه گزارش به کمیسیون‌های تخصصی و شورای عالی؛
۸. تهیه و تدوین طرح‌ها و ارائه پیشنهادهاى مورد نیاز برای تسهیل در تحقق اهداف، وظایف و اختیارات شورای عالی از طریق توسعه فرآیندهای مشارکتی؛

۹. بررسی و اظهارنظر در رابطه با طرح‌ها و پیشنهادهای واصله از کلیه دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و همچنین نهادهای دولتی و صاحب‌نظران؛
۱۰. تهیه برنامه کار و تنظیم دستور جلسات برای تحقق سیاست‌های مصوب شورای عالی با تعامل فرابخشی؛
۱۱. انجام کلیه امور و فعالیت‌های ستادی از طریق تصمیم‌سازی و پشتیبانی کارشناسی موردنیاز شورای عالی و کمیسیون‌ها در همه زمینه‌های مندرج و مرتبط با شرح تفصیلی وظایف شورا؛
۱۲. توسعه و تقویت ظرفیت‌های سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تأمین و آمایش منابع توسط شورای عالی از طریق فراهم آوردن زمینه تعامل و هماهنگی میان فرهنگستان‌ها، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری و پارک‌های علم و فناوری از یک سو و وزارتخانه‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی دولت و سازمان‌ها و شرکت‌های بخش خصوصی و غیرانتفاعی کشور از سوی دیگر؛
۱۳. نظارت بر عملکرد و هماهنگی میان کمیسیون‌های تخصصی و ارائه گزارش عملکرد آنها به شورای عالی؛
۱۴. طراحی و استقرار نظام آمار و اطلاعات ثبتی برای پایش و ارزیابی عملکرد تحقیقات و فناوری کشور با کاربست فناوری‌های نوین، مستندسازی، حفظ و نگهداری اسناد با همکاری نهادهای آمار و اطلاعات در کشور؛
۱۵. تنظیم و تدوین گزارش عملکرد مالی علم، پژوهش و فناوری کشور؛

۱۶. انجام کلیه امور اجرایی و ارجاعی که در قوانین و اسناد بالادستی برعهده شورای عالی قرار گرفته یا می‌گیرد.

ماده ۲- وظایف و اختیارات دبیرخانه

۱. بررسی و شناسایی نیازها و اولویت‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی کشور و پیشنهاد سیاست‌های مناسب در حوزه علم، فناوری و نوآوری در سطح ملی برای پاسخ‌گویی به این نیازها؛

۲. ایجاد تعامل سازنده با نیروهای متخصص و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری در داخل یا خارج کشور به‌منظور تحقق اهداف شورای عالی در چارچوب قوانین و مقررات مصوب هیئت امناء؛

۳. انجام فعالیت‌های اجرایی، اداری، مالی، معاملاتی و پشتیبانی مرتبط با وظایف دبیرخانه شورای عالی و سایر امور محوله از طرف شورای عالی به منظور اجرای مصوبات برابر ضوابط و مقررات کشور؛

۴. برنامه‌ریزی و برگزاری همایش‌های علمی در زمینه‌های مرتبط با اهداف و وظایف شورای عالی مطابق با ضوابط و مقررات کشور؛

۵. ترویج و انتشار نتایج مطالعات و پژوهش‌های انجام شده در قالب نشریات علمی، کتب، محمل‌های الکترونیکی و نظایر آن برابر ضوابط و مقررات کشور؛

۶. تشکیل دبیرخانه‌های تخصصی و ستادهای علمی با تشخیص دبیرکل.

ماده ۳- ارکان دبیرخانه

۱. هیئت امناء؛
۲. رئیس دبیرخانه (دبیر کل شورای عالی عتف)؛
۳. شورای دبیرخانه.

ماده ۴- هیئت امناء^۱

هیئت امناء دبیرخانه، منطقه ۲ پژوهشی است.

ماده ۵- رئیس دبیرخانه

دبیر کل شورای عالی، رئیس دبیرخانه است که به پیشنهاد وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و پس از صدور حکم توسط رئیس جمهور عهده‌دار ریاست دبیرخانه برای مدت چهار سال می‌باشد که تمدید این مدت بلامانع است. رئیس دبیرخانه نماینده قانونی دبیرخانه در مراجع حقیقی و حقوقی است و تا زمانی که فرد جدیدی به جای وی منصوب نشده باشد همچنان به وظایف قانونی خود ادامه خواهد داد.

ماده ۶- وظایف و اختیارات رئیس دبیرخانه

۱. برنامه‌ریزی، هدایت و اداره امور دبیرخانه و نظارت بر حسن اجرای برنامه‌ها، فعالیت‌ها و طرح‌های مصوب در چارچوب اساسنامه و ضوابط و مقررات مربوط؛
۲. تنظیم بودجه سالیانه و تفصیلی دبیرخانه و اصلاحیه بودجه و پیشنهاد آن به هیئت امناء برای تصویب؛

^۱. ماده ۴ براساس مصوبه شورای گسترش آموزش عالی مورخ ۱۳۹۶/۰۸/۱۰ اصلاح شده است.

۳. تنظیم و پیشنهاد سازمان اداری، تشکیلات و شرح وظایف تفصیلی واحدهای دبیرخانه به هیئت امنای تصویب؛
۴. ارائه گزارش عملکرد سالیانه و حساب‌های مالی به هیئت امنای دبیرخانه؛
۵. تدوین برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت دبیرخانه در جهت تحقق اهداف شورای عالی و در راستای انجام وظایف محوله و پیشنهاد به هیئت امنای تصویب؛
۶. تنظیم دستور جلسات هیئت امنای و دعوت از اعضاء برای تشکیل جلسات؛
۷. ایجاد ارتباط و هماهنگی میان دبیرخانه و سایر مؤسسات علمی، پژوهشی، دانشگاهی و اجرایی در داخل و خارج از کشور در چارچوب اهداف و برنامه‌های مصوب هیئت امنای دبیرخانه؛
۸. ابلاغ و اجرای مصوبات شورای عالی و اجرای مصوبات هیئت امنای در چارچوب قوانین و مقررات مربوط؛
۹. نمایندگی دبیرخانه در مراجع و مجامع داخلی و خارجی؛
۱۰. صدور احکام مربوط به استخدام، انتصاب، ترفیع، ارتقاء، مأموریت، اخراج و ... کارکنان دبیرخانه در چارچوب قوانین و مقررات مربوط؛
۱۱. انتخاب، انتصاب و صدور احکام معاونان، مشاوران و مدیران واحدهای دبیرخانه براساس سازمان و تشکیلات دبیرخانه و عزل آنها؛

۱۲. تنظیم و پیشنهاد آیین‌نامه‌های اداری، استخدامی، تشکیلاتی، مالی، معاملاتی، رفاهی و سایر آیین‌نامه‌های موردنیاز برای تصویب در هیئت امناء و تنظیم و ابلاغ بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های تشکیل گروه‌های پژوهشی، کارگروه‌ها، ستادهای علمی و دبیرخانه‌های تخصصی مورد نیاز در حدود اختیارات قانونی؛
۱۳. استیفای منافع و حفظ حقوق دبیرخانه در مراجع قانونی (اعم از قضائی، اجرائی، اداری ...) به نمایندگی از دبیرخانه شخصاً و یا از طریق وکیل با حق توکیل غیر تا یک درجه؛
۱۴. تدوین آیین‌نامه‌های سفرها و مأموریت‌های علمی، بورس‌های تحصیلی و فرصت‌های مطالعاتی کارکنان دبیرخانه در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط و پیشنهاد تصویب آنها به شورای دبیرخانه؛
۱۵. امضای قراردادهای، اسناد تعهدآور، اسناد مالی، اداری و سایر مکاتبات در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط؛
۱۶. افتتاح حساب‌های بانکی مورد نیاز دبیرخانه و معرفی دارندگان حق امضای مجاز برابر قوانین و مقررات مربوط؛
۱۷. نظارت بر حفظ دارائی‌ها، اموال، اسناد و اوراق بهادار دبیرخانه؛
۱۸. تهیه بودجه تفصیلی سالیانه دبیرخانه و اصلاحیه آن با رعایت مفاد آیین‌نامه مالی و معاملاتی و ارائه به هیئت امناء و همچنین نظارت بر نحوه هزینه نمودن بودجه تخصیصی به دبیرخانه؛
۱۹. پیشنهاد نمودار سازمانی و تشکیلات دبیرخانه پس از تصویب هیئت امناء به شورای عالی برای تأیید و طی مراحل قانونی؛

۲۰. پیشنهاد تأسیس یا انحلال دفاتر یا گروه‌های مطالعاتی و ... دبیرخانه به شورای گسترش آموزش عالی.

تبصره- رییس دبیرخانه می‌تواند بخشی از وظایف و اختیارات اداری و مالی و اجرایی خود را با حفظ مسئولیت خویش و رعایت قوانین و مقررات مربوط، به معاونان خود تفویض نماید.

ماده ۷- ترکیب شورای دبیرخانه

۱. دبیر کل شورای عالی (رییس دبیرخانه و رییس شورا)؛
۲. معاونین دبیرخانه؛
۳. چهار نفر از دبیران کمیسیون‌های تخصصی و ستادهای علمی با انتخاب و حکم دبیرکل؛
۴. دو تا پنج تن از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور به انتخاب و حکم دبیرکل؛
۵. مدیران دفاتر یا گروه‌های مطالعاتی.

ماده ۸- جلسات شورای دبیرخانه

جلسات شورای دبیرخانه هر ماه حداقل یک نوبت و با حضور حداقل دو سوم اعضاء، و با حضور دبیرکل (رییس شورای دبیرخانه) رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی موافق دو سوم اعضای حاضر در جلسه شورا معتبر است.

تبصره- اداره جلسات شورای دبیرخانه طبق آیین‌نامه داخلی شورا خواهد بود که در اولین جلسه رسمی تشکیل شورا به تصویب خواهد رسید.

ماده ۹- وظایف و اختیارات شورای دبیرخانه

۱. تصویب آیین نامه داخلی شورای دبیرخانه؛
۲. تعیین خطمشی کلی فعالیت های انتشاراتی، پژوهشی و آموزشی دبیرخانه در چارچوب برنامه های مصوب هیئت امنا؛
۳. بررسی و تدوین آیین نامه ها و دستورالعمل های مورد نیاز برای تصویب در هیئت امنا؛
۴. بررسی برنامه های کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت دبیرخانه براساس پیشنهاد رییس دبیرخانه برای تصویب در هیئت امنا؛
۵. بررسی و تصویب سفرها و مأموریت های علمی، بورس های تحصیلی و فرصت های مطالعاتی اعضاء طبق مقررات و ضوابط مربوط؛
۶. بررسی و تصویب طرح های پژوهشی و فناوری دبیرخانه و نظارت بر کیفیت اجرای آنها؛
۷. ارزیابی نتایج فعالیت های علمی، پژوهشی و اجرایی دبیرخانه؛
۸. تصویب آیین نامه های تألیف و ترجمه کتاب و نحوه انتشار نتایج علمی و پژوهشی دبیرخانه؛
۹. بررسی و تعیین اولویت ها و نیازهای تجهیزاتی، انتشاراتی، اطلاعاتی و علمی دبیرخانه و پیشنهاد نحوه تأمین آنها به رییس دبیرخانه؛
۱۰. بررسی پیشنهاد تأسیس و انحلال واحدها، دفاتر و گروه های مطالعاتی و شرح وظایف آنها به منظور طی روال قانونی؛
۱۱. انجام سایر اموری که در چارچوب ضوابط و مقررات از سوی هیئت امنا یا رییس دبیرخانه به شورا محول می شود.

ماده ۱۰- منابع مالی دبیرخانه

۱. اعتبارات بودجه عمومی که به صورت سالیانه پس از تنظیم دبیرکل به تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسیده و با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه در قالب ردیف مستقل و به صورت کمک در ذیل ردیف‌های قانون بودجه کشور به دبیرخانه اختصاص می‌یابد؛

۲. درآمد اختصاصی؛

۳. هدایا و کمک‌های دریافتی از اشخاص حقیقی و حقوقی.

ماده ۱۱- سال مالی دبیرخانه

سال مالی دبیرخانه عبارت است از یک سال شمسی که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به پایان اسفند ماه همان سال ختم می‌شود. اولین سال مالی از تاریخ تأسیس دبیرخانه شروع و به پایان اسفند ماه همان سال ختم می‌شود.

ماده ۱۲- محل دبیرخانه

محل دبیرخانه در وزارت است و می‌تواند در داخل و خارج از کشور نمایندگی‌هایی را راه‌اندازی کند.

ماده ۱۳- تغییر اساسنامه

هرگونه تغییر در مفاد این اساسنامه به پیشنهاد دبیرکل و تأیید هیئت امنا و تصویب شورای گسترش آموزش عالی خواهد بود.

تبصره- مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده، تابع مصوبات شورای عالی، ضوابط و مقررات وزارت و سایر قوانین مربوط است.

ماده ۱۴- این اساسنامه مشتمل بر چهارده ماده و سه تبصره در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۸/۲۲ به تصویب شورای گسترش آموزش عالی رسیده و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است.

۴- آیین‌نامه داخلی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

مقدمه

در اجرای مواد ۳ و ۴ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - مصوب مردادماه ۱۳۸۳، مجلس شورای اسلامی - این آیین‌نامه به منظور سازمان‌دهی، تعیین فرآیندها و شیوه تصمیم‌گیری شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری تدوین شده است.

ماده ۱- در این آیین‌نامه از اختصارهای زیر استفاده شده است:
قانون: قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛
وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
وزیر: وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.

ماده ۲- رئیس‌جمهور، رئیس و وزیر، نایب‌رئیس شورای عالی است.
تبصره- مصوبات شورای عالی در جلساتی که در غیاب رئیس‌جمهور تشکیل می‌شود باید متعاقباً به تأیید ایشان برسد.

ماده ۳- شورای عالی در اجرای بند ۱ از ماده ۴ شرح وظایف تفصیلی و در جهت ارتقاء کیفیت سیاست‌گذاری در زمینه‌های مختلف علوم، تحقیقات و فناوری و راهبری توسعه فناوری‌های دارای

^۱ این آیین‌نامه جزء لاینفک شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورای عالی است، که در دومین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۸۵/۰۲/۰۳ به تصویب رسید.

اولویت ملی، برحسب نیاز، به تشکیل دبیرخانه‌ها یا شوراهای تخصصی و تشکیلات موردنیاز موقت یا دائمی اقدام خواهد کرد.

ماده ۴- جلسات شورای عالی با حضور ۲/۳ اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با اکثریت نسبی حاضران اتخاذ می‌شود.

ماده ۵- شورا به منظور تسهیل و تسریع در انجام وظایف خود، کمیسیون دائمی را با ترکیب زیر ایجاد می‌نماید:^۱

- وزیر (رییس کمیسیون دائمی)؛
- دبیرکل شورای عالی (نایب‌رییس و دبیر کمیسیون دائمی)؛
- معاون پژوهشی و فناوری وزارت؛
- معاون آموزشی وزارت؛
- معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- معاون پژوهشی وزارت آموزش و پرورش؛
- معاونان پژوهشی یا فناوری وزارتخانه‌های منتخب دولت؛
- معاون تحقیقات و منابع انسانی وزارت نیرو؛
- رییس مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح؛
- رییس مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی؛
- معاون پژوهشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛
- معاون امور علمی، فرهنگی و اجتماعی سازمان برنامه و بودجه کشور؛

^۱ این ماده در بیست و دومین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۳ اصلاح گردید.

- دو نفر از رؤسای مراکز پژوهشی و فناوری دولتی وابسته به وزارت، و یک نفر از رؤسای مراکز پژوهشی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- دو نفر رؤسای دانشگاه‌های دولتی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری عضو شورای عالی و یک نفر رییس دانشگاه دولتی علوم پزشکی تحت پوشش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی عضو شورای عالی؛
- نمایندگان ثابت فرهنگستان‌های عضو شورای عالی؛
- معاون طرح و برنامه مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری؛
- معاون پژوهشی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛
- معاون پژوهشی حوزه علمیه قم؛
- دبیر یا یکی از اعضای منتخب شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- معاون پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی؛
- معاون پژوهشی سازمان انرژی اتمی ایران؛
- رییس صندوق نوآوری و شکوفایی به نمایندگی از صندوق‌های حمایتی؛
- دو نفر دانشمندان و صاحب‌نظران سیاست‌گذاری علم و فناوری منتخب انجمن‌های علمی عضو شورای عالی؛
- دو نفر از صاحب‌نظران بخش‌های تولیدی، خدماتی، خصوصی به انتخاب اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران؛

- دو نفر از صاحب‌نظران پژوهش و فناوری (یک‌نفر به انتخاب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و یک‌نفر به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی).
- تبصره- معاونان وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی دیگر، برحسب مورد، به پیشنهاد دبیرکل شورا و تشخیص وزیر و با حق رأی، به کمیسیون دائمی دعوت خواهند شد.
- تبصره- اعضای حقیقی کمیسیون دائمی برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند.
- تبصره- در صورتیکه عنوان سازمانی معاون مسئول امور پژوهش و فناوری در وزارتخانه‌ای متفاوت باشد و یا در تغییرات سازمانی تغییر کند، معاون ذی‌ربط توسط وزیر مربوط معرفی می‌شود.
- ماده ۶-** وظایف و اختیارات کمیسیون دائمی به شرح زیر است:
- تصمیم‌گیری در مواردی از وظایف تفصیلی شورای عالی که از طرف آن شورا تفویض اختیار شود.
- بررسی و اظهارنظر در مواردی که از طرف شورای عالی ارجاع می‌شود.
- ماده ۷-** وظایف دبیرخانه شورای عالی که در وزارت تشکیل می‌شود، به شرح زیر است:
- تنظیم برنامه و دستور جلسات شورای عالی، و ابلاغ مصوبات شورا؛
- تصمیم‌سازی و پشتیبانی کارشناسی شورای عالی در همه زمینه های مندرج در شرح تفصیلی وظایف شورا؛

- برنامه‌ریزی برای تحقق سیاست‌های مصوب شورای عالی با تعامل فرابخشی؛
 - پیگیری، انجام هماهنگی‌های فرابخشی، حمایت و نظارت بر اجرای مصوبات شورای عالی؛
 - ارائه خدمات اداری، مالی و حقوقی به شورای عالی، کمیسیون دائمی، شوراها و دبیرخانه‌های تخصصی وابسته به شورای عالی؛
 - تهیه گزارش‌های نظارت و ارزیابی؛
 - اطلاع‌رسانی عمومی؛
 - طبقه‌بندی، مستندسازی و حفظ و نگهداری اسناد مربوط به شورای عالی؛
 - انجام سایر اموری که از طرف شورای عالی محول می‌شود.
- تبصره-** در اجرای تبصره ۲ شرح تفصیلی وظایف شورای عالی، اساسنامه دبیرخانه شورای عالی مستقر در وزارت شامل وظایف تفصیلی مرتبط با ماده ۷ این آیین‌نامه و تشکیلات موردنیاز آن، از طرف وزارت پیشنهاد می‌شود و جهت تصویب به شورای گسترش آموزش عالی ارائه می‌شود. هیئت امنای دبیرخانه، اعضای شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشند.
- ماده ۸-** بودجه دبیرخانه و تشکیلات وابسته به‌طور سالانه توسط دبیرکل تنظیم و به تأیید وزیر می‌رسد.
- تبصره-** وزارت با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور سازوکار قانونی لازم برای تأمین بودجه دبیرخانه در ردیف مستقل و نحوه هزینه کردن آن به‌صورت خارج از شمول را تعیین کرده و به اجرا درمی‌آورد.

ماده ۹- دبیرکل شورای عالی به پیشنهاد وزیر و با حکم رئیس‌جمهور برای مدت چهار سال منصوب می‌شود. دبیرکل شورای عالی وظایف زیر را بر عهده دارد:

۱. مدیریت امور مربوط به تشکیل جلسات شورای عالی، کمیسیون دائمی و تشکیلات دبیرخانه‌ای وابسته به شورای عالی؛

۲. ریاست دبیرخانه شورای عالی؛

۳. تشخیص و تسجیل بودجه سالانه شورای عالی؛

۴. انعقاد قراردادهای مطالعاتی، پژوهشی، خدماتی و مبادله موافقت‌نامه‌های بودجه در موضوع‌های مرتبط با شورای عالی؛

۵. تهیه گزارش‌های موردنیاز شورای عالی؛

۶. انجام سایر اموری که از طرف شورای عالی محول می‌شود.

۵- آیین‌نامه داخلی کمیسیون دائمی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

مقدمه

شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (شورای عالی)، در اجرای مواد ۳ و ۴ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری- مصوب مردادماه ۱۳۸۳، مجلس شورای اسلامی- تشکیل شده است. در ماده ۳ آیین‌نامه داخلی شورای عالی آمده است: "شورای عالی در اجرای بند ۱ از ماده ۴ شرح وظایف تفصیلی و در جهت ارتقاء کیفیت سیاست‌گذاری در زمینه‌های مختلف علوم، تحقیقات و فناوری و راهبری توسعه فناوری‌های اولویت ملی، برحسب نیاز، به تشکیل کمیسیون، شوراهای تخصصی و تشکیلات موردنیاز موقت و یا دائمی اقدام خواهد کرد."

ترکیب کمیسیون دائمی در ماده ۵ آیین‌نامه تعیین شده است و در ماده ۶ آیین‌نامه مزبور وظایف و اختیارات کمیسیون دائمی به شرح زیر تعریف شده است:

تصمیم‌گیری در مواردی از وظایف تفصیلی شورای عالی که از طرف شورا تفویض اختیار شود.

بررسی و اظهارنظر در مواردی که از طرف شورای عالی ارجاع می‌شود.

ماده ۱- در این آیین‌نامه از اختصارهای زیر استفاده شده است:

^۱. این آیین‌نامه در دومین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۸۵/۰۲/۰۳ به تصویب رسید.

قانون: قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛
وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
وزیر: وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.

ماده ۲- اعضای کمیسیون دائمی اشخاص حقیقی یا حقوقی مندرج در ماده ۵ آئین نامه داخلی شورای عالی هستند. طبق همان ماده وزیر، رئیس کمیسیون دائمی و دبیر کل شورای عالی، دبیر کمیسیون دائمی است.

تبصره- چنانچه عضوی در طول سال، ۳ جلسه متوالی یا ۴ جلسه غیر متوالی در جلسات کمیسیون دائمی شورای عالی عتف غیبت داشته باشد، عضویت آن در کمیسیون دائمی لغو خواهد شد.^۱
ضمناً اعزام نماینده به جلسه کمیسیون دائمی به منزله غیبت محسوب می شود و مقرر گردید در صورت لزوم گزارش حضور اعضاء به مقامات منصوب کننده توسط دبیرخانه ارسال شود.

ماده ۳- کمیسیون دائمی هر دو هفته یکبار، با دعوت کتبی دبیر، تشکیل جلسه می دهد.

تبصره- دعوت نامه شامل دستور جلسه یک هفته قبل به اطلاع اعضاء خواهد رسید.

۱. این تبصره در بیست و دومین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۳ اصلاح گردید.

تبصره- هریک از اعضای کمیسیون دائمی می‌توانند دستور جلسه پیشنهادی خود را به دبیر تسلیم کنند.

تبصره- جلسات فوق‌العاده کمیسیون دائمی عندالاجتضاء تشکیل خواهد شد جلسه فوق‌العاده کمیسیون دائمی با تأیید وزیر تشکیل خواهد شد.^۱

تبصره- صورت مذاکرات کمیسیون دائمی با تأیید دبیر و مصوبات آن با تأیید وزیر، در اختیار اعضاء قرار خواهد گرفت.

ماده ۴- جلسات کمیسیون دائمی با حضور وزیر یا دبیرکل شورای عالی و حداقل نصف به علاوه یک نفر عضو رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با اکثریت نسبی اعضای حاضر در جلسه اتخاذ می‌شود.^۲

ماده ۵- کمیسیون دائمی برای انجام مؤثرتر وظایف خود در زمینه‌های مختلف علوم، تحقیقات و فناوری کارگروه‌های موقت تشکیل می‌دهد. تعداد، ترکیب اعضاء و نحوه تشکیل کارگروه‌ها، به تصویب کمیسیون دائمی می‌رسد. گزارش کارگروه‌ها از طریق دبیر در کمیسیون دائمی مطرح خواهد شد.

ماده ۶- امور دبیرخانه‌ای کمیسیون دائمی در دبیرخانه شورای عالی انجام خواهد شد.

^۱ این تبصره در ششمین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۰۵ اصلاح گردید.

^۲ این ماده در ششمین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۰۵ اصلاح گردید.

۶- آیین‌نامه کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

در اجرای ماده ۳ آیین‌نامه داخلی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، مصوب دومین جلسه شورا در تاریخ ۱۳۸۵/۰۲/۰۳ و همچنین براساس مصوبات جلسات سوم مورخ ۱۳۸۵/۰۷/۱۸ و سیزدهم مورخ ۱۳۹۲/۰۴/۲۴، مبنی بر تعیین عناوین کمیسیون‌های تخصصی، آیین‌نامه کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر مورد تصویب قرار می‌گیرد:

ماده ۱- تعاریف

۱-۱. شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛
۲-۱. کمیسیون دائمی: کمیسیون دائمی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

۳-۱. دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛
۴-۱. کمیسیون تخصصی: واحد وابسته به شورای عالی که ذیل کمیسیون دائمی تشکیل می‌شود؛

۵-۱. کمیسیون هماهنگی امور علمی، فناوری و نوآوری: کمیسیونی که به‌منظور فراهم‌سازی زمینه اجرای شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورای عالی و آسیب‌شناسی و بازنگری فرآیندهای حوزه

^۱ این آیین‌نامه در پانزدهمین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۲ به تصویب رسید و در جلسات بیست و یکم مورخ ۱۳۹۶/۰۳/۳۰، بیست و دوم مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۳ شورای عالی عتف و در جلسات یکصد و نود و پنج مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۳۰، دویست و پنج مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۲۰ و دویست و پانزده مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۲ کمیسیون دائمی، اصلاح گردید.

علم، فناوری و نوآوری و تلفیق و هماهنگ‌سازی سیاست‌ها، اولویت‌ها و برنامه‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری ذیل کمیسیون دائمی تشکیل می‌شود.

ماده ۲- عناوین کمیسیون‌های تخصصی^۱

عناوین کمیسیون‌های تخصصی به تعداد ۱۱ مورد عبارت است از:

۲-۱. آموزش

۲-۲. انرژی

۲-۳. حمل و نقل، عمران و شهرسازی

۲-۴. دفاع، امنیت و سیاست خارجی

۲-۵. سلامت، ایمنی غذایی و رفاه اجتماعی

۲-۶. صنایع، معادن و فناوری اطلاعات و ارتباطات

۲-۷. علوم انسانی، اسلامی و اجتماعی

۲-۸. علوم پایه و فناوری‌های همگرا

۲-۹. فرهنگ، هنر و معماری

۲-۱۰. کشاورزی، امنیت غذایی، آب و منابع طبیعی

۲-۱۱. مدیریت، اقتصاد، بازرگانی و امور حقوقی

^۱ براساس مصوبه جلسه دویست‌وپانزده کمیسیون دائمی مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۲، کمیسیون تخصصی آموزش اضافه و عناوین کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی عتف، اصلاح گردید.

ماده ۳- وظایف

مربوط به کمیسیون دائمی از طریق واکاوی و ارائه توصیه‌های سیاستی مناسب یا گزینه‌های تصمیم‌گیری برای توانمندسازی کمیسیون دائمی در انجام وظایف محول تشکیل می‌شود.

تبصره- شرح تفصیلی وظایف کمیسیون‌های تخصصی حسب دستورالعملی خواهد بود که از طرف دبیرخانه پیشنهاد می‌شود و به تأیید کمیسیون دائمی می‌رسد. اهم این وظایف عبارتند از:

الف) شناسایی مهم‌ترین چالش‌های ملی مرتبط با حوزه کمیسیون تخصصی؛

ب) تدوین برنامه علم و فناوری پنج‌ساله (متناسب با برنامه‌های توسعه کشور) و یک‌ساله جهت رفع چالش‌های تعیین شده؛

ج) ساماندهی، مدیریت و راهبری طرح‌های کلان ملی مصوب؛

د) تهیه و تدوین گزارش عملکرد حوزه تخصصی مرتبط با برنامه‌های مصوب.

تبصره- هر یک از کمیسیون‌های تخصصی می‌توانند حسب مورد و با تأیید دبیرخانه نسبت به تشکیل کارگروه‌های تخصصی موقت اقدام نمایند.

ماده ۴- ترکیب اعضاء

۴-۱. نماینده دستگاه‌های اجرایی: این گروه از اعضاء توسط وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ملی مرتبط با حوزه فعالیت کمیسیون تخصصی (که در ماده ۶ این آیین‌نامه تعیین شده‌اند) به دبیرخانه شورای عالی معرفی شده، به نمایندگی از دستگاه‌های مذکور به عضویت کمیسیون تخصصی در می‌آیند.

تبصره ۱- در رابطه با عضویت دستگاه‌های اجرایی جدید در کمیسیون‌های تخصصی یا سلب عضویت آنها از کمیسیون‌های تخصصی، همچنین ادغام کمیسیون‌ها در یکدیگر و یا ایجاد کمیسیون‌های جدید کمیسیون دائمی به نیابت از شورای عالی تصمیم‌گیری می‌نماید.

۴-۲. اشخاص حقیقی: این دسته از اعضاء از میان دانشمندان، صاحب‌نظران و متخصصان برجسته کشور انتخاب می‌شوند. افراد دارای سوابق اجرایی و مدیریتی، فعالان عرصه کسب و کار و کارآفرینی، به‌خصوص کسب و کارهای دانش‌بنیان، در حوزه مرتبط با زمینه فعالیت کمیسیون تخصصی، در اولویت قرار دارند.

ماده ۵- فرایند انتخاب اعضاء

۵-۱. نماینده دستگاه‌های اجرایی: نمایندگان دستگاه‌های اجرایی در پاسخ به استعلام دبیر کل شورای عالی، توسط وزیر یا بالاترین مقام دستگاه مربوط از میان معاونین پژوهشی، تحقیقاتی، فناوری یا دیگر معاونین دیصلاح به دبیرخانه معرفی خواهند شد.

۵-۲. اشخاص حقیقی: دبیرخانه مطابق «شیوه‌نامه نحوه فراخوان و انتخاب اعضای حقیقی کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی عتف» که به تصویب کمیسیون دائمی می‌رسد، نسبت به انتخاب اعضای حقیقی اقدام خواهد کرد.

۵-۳. عضویت: مدت عضویت هر یک از اعضاء در کمیسیون تخصصی چهار سال و حسب صلاح‌دید مقام منصوب‌کننده قابل تمدید است.

۵-۴. رؤسای کمیسیون‌های تخصصی: رئیس کمیسیون تخصصی ترجیحاً از میان نمایندگان دستگاه‌های اجرایی عضو کمیسیون

تخصصی با رأی موافق اکثریت کل اعضای کمیسیون تخصصی انتخاب و با حکم رئیس کمیسیون دائمی منصوب می‌شود.

۵-۵. دبیران کمیسیون‌های تخصصی: دبیر کمیسیون تخصصی که از اعضای کمیسیون محسوب می‌شود با انتخاب و حکم دبیر کل شورای عالی با حق رأی منصوب می‌گردد.

ماده ۶- دستگاه‌های اجرایی^۱

دستگاه‌های اجرایی که نمایندگان آنها در کمیسیون‌های تخصصی عضویت می‌یابند عبارتند از:

۶-۱- کمیسیون تخصصی آموزش

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت آموزش و پرورش	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
دانشگاه آزاد اسلامی	شورای عالی انقلاب فرهنگی
وزارت جهاد کشاورزی	سازمان برنامه و بودجه کشور
فرهنگستان علوم	مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

۶-۲- کمیسیون تخصصی انرژی

وزارت نفت	وزارت نیرو
سازمان حفاظت محیط زیست	سازمان ملی استاندارد ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	سازمان انرژی اتمی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور	وزارت صنعت، معدن و تجارت
مرکز همکاری‌های فناوری و نوآوری ریاست جمهوری	-

۱. براساس مصوبه جلسه دویست و پانزده کمیسیون دائمی مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۲، ترکیب و عضویت دستگاه‌های اجرایی عضو کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی عتف، اصلاح گردید.

۳-۶- کمیسیون تخصصی حمل و نقل، عمران و شهرسازی

وزارت راه و شهرسازی	وزارت کشور
سازمان حفاظت محیط زیست	وزارت نیرو
وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان برنامه و بودجه کشور	سازمان نظام مهندسی
وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	-

۴-۶- کمیسیون تخصصی دفاع، امنیت و سیاست خارجی

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	وزارت امور خارجه
وزارت کشور	وزارت اطلاعات
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان برنامه و بودجه کشور	-

۵-۶- کمیسیون تخصصی سلامت، ایمنی غذایی و رفاه اجتماعی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	فرهنگستان علوم پزشکی
جهاد دانشگاهی	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
وزارت جهاد کشاورزی	سازمان ملی استاندارد ایران
سازمان حفاظت محیط زیست	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزارت صنعت، معدن و تجارت	سازمان برنامه و بودجه کشور

۶-۶- کمیسیون تخصصی صنایع، معادن و فناوری اطلاعات و ارتباطات

وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
وزارت نیرو	مرکز همکاری‌های فناوری و نوآوری ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور	سازمان حفاظت محیط زیست
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	-

۶-۷- کمیسیون تخصصی علوم انسانی، اسلامی و اجتماعی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت آموزش و پرورش
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه	وزارت کشور
وزارت ورزش و جوانان	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها
سازمان برنامه و بودجه کشور	فرهنگستان زبان و ادب فارسی
سازمان امور اداری و استخدامی کشور	-

۶-۸- کمیسیون تخصصی علوم پایه و فناوری‌های همگرا

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	فرهنگستان علوم
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	وزارت آموزش و پرورش
دانشگاه آزاد اسلامی	معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور	فرهنگستان علوم پزشکی
سازمان حفاظت محیط زیست	-

۶-۹- کمیسیون تخصصی فرهنگ، هنر و معماری

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
سازمان صدا و سیما	حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی
فرهنگستان هنر	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی شهرسازی و معماری ایران	سازمان برنامه و بودجه کشور
شورای عالی انقلاب فرهنگی	نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه	-

۶-۱۰- کمیسیون تخصصی کشاورزی، امنیت غذایی، آب و منابع طبیعی

وزارت جهاد کشاورزی	وزارت نیرو
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان حفاظت محیط زیست	وزارت صنعت، معدن و تجارت
سازمان برنامه و بودجه کشور	-

۶-۱۱- کمیسیون تخصصی مدیریت، اقتصاد، بازرگانی و امور حقوقی

وزارت امور اقتصادی و دارایی	سازمان برنامه و بودجه کشور
بانک مرکزی ج.ا.ا.	سازمان امور اداری و استخدامی کشور
وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
وزارت دادگستری	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	-

ماده ۷- کمیسیون هماهنگی امور علمی، فناوری و نوآوری:^۱ به‌منظور فراهم‌سازی زمینه اجرای شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورای عالی و آسیب‌شناسی و بازنگری فرآیندهای حوزه علم، فناوری و نوآوری و تلفیق و هماهنگ‌سازی سیاست‌ها، اولویت‌ها و برنامه‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری کمیسیون‌های تخصصی مذکور در ماده ۶ این آیین‌نامه، کمیسیونی به نام «کمیسیون هماهنگی امور علمی، فناوری و نوآوری» با عضویت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست‌جمهوری، صندوق نوآوری و شکوفایی، مرکز همکاری‌های فناوری و نوآوری ریاست‌جمهوری، شورای عالی انقلاب فرهنگی، دانشگاه آزاد اسلامی، وزارت آموزش و پرورش و دبیران کمیسیون‌های تخصصی تشکیل می‌شود. نحوه تشکیل و سایر امور مرتبط با این کمیسیون حسب دستورالعملی است که توسط دبیرکل شورای عالی تهیه و تدوین می‌گردد. دبیر کل شورای عالی، رئیس این کمیسیون خواهد بود.

ماده ۸- وظایف رئیس و دبیر کمیسیون تخصصی
شرح وظایف رئیس و دبیر کمیسیون تخصصی حسب دستورالعملی خواهد بود که به موجب تبصره ۱ ماده ۳ این آیین‌نامه به تأیید کمیسیون دائمی خواهد رسید.

^۱. براساس مصوبه جلسه دویست‌وپانزده کمیسیون دائمی مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۲ عضویت دستگاه‌های اجرایی کمیسیون هماهنگی امور علمی، فناوری و نوآوری اصلاح گردید.

ماده ۹- نحوه تشکیل و اداره جلسات

۹-۱. جلسات کمیسیون تخصصی حداقل هر ماه یکبار با حضور حداقل دو سوم اعضاء تشکیل می‌شود.

تبصره- در جلسات انتخاب اعضای حقیقی، حضور دو سوم اعضای حقوقی الزامیست. اعضای انتخاب شده پس از تأیید توسط کمیسیون دائمی، با حکم دبیر کل شورای عالی به عضویت در کمیسیون تخصصی مربوط منصوب می‌شوند.

۹-۲. در کمیسیون‌های تخصصی، تصمیمات با رأی موافق اکثریت نسبی کل اعضای کمیسیون معتبر است.

۹-۳. اعضای کمیسیون‌های تخصصی باید شخصاً در جلسات کمیسیون شرکت کنند؛ اما در صورت فراهم شدن امکانات و تجهیزات لازم از طریق تله کنفرانس نیز امکان پذیر است.

۹-۴. سایر موارد مربوط به تشکیل و اداره جلسات کمیسیون تخصصی حسب دستورالعملی خواهد بود که به موجب تبصره ماده ۳ این آیین‌نامه به تأیید کمیسیون دائمی خواهد رسید.

۹-۵. از زمان تصویب این آیین‌نامه کلیه تصمیمات و اقداماتی که کمیسیون‌های تخصصی از بدو تشکیل تاکنون اتخاذ کرده و صورت داده‌اند معتبر و نافذ است.

ماده ۱۰- نحوه حضور و غیاب اعضاء

چنانچه عضوی در طول سال، ۳ جلسه متوالی یا ۵ جلسه غیرمتوالی در جلسات کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری غیبت غیرموجه (به تشخیص دبیر و دبیرخانه) داشته باشد

و یا چنانچه تحت هر شرایطی، حداقل ۵۰٪ جلسات برگزار شده در طول سال را غایب بوده باشد، تصمیمات زیر اتخاذ می‌شود:

الف: درخصوص اعضای حقیقی در صورت کاهش حدنصاب، اعضای علی‌البدل (به ترتیب انتخاب) جایگزین عضو غایب خواهند شد.

ب: درخصوص اعضای حقوقی، دبیر کمیسیون تخصصی مراتب را به دبیرخانه اعلام و دبیرکل شورا غیبت عضو مورد نظر را به بالاترین مقام دستگاه مربوط اعلام نموده و درخواست جایگزین را طرح خواهد نمود.

تبصره- ضمناً گزارش نوبه‌ای حضور اعضاء به مقامات منصوب‌کننده جهت استحضار توسط دبیرخانه ارسال شود.

تبصره- عضو حقیقی مجاز به معرفی نماینده برای حضور در جلسه نمی‌باشد.

تبصره- نماینده دستگاه اجرایی (عضو حقوقی) می‌تواند در صورت عدم امکان حضور در جلسه خود حداکثر تا ۵ جلسه یک نفر نماینده ثابت را در شأن جلسه معرفی نماید و نماینده معرفی شده صرفاً تا ۵ جلسه مجاز به حضور در جلسه می‌باشد.

تبصره- در صورتیکه نماینده هر یک از دستگاه‌های عضو کمیسیون از سمت خود در دستگاه جابجا شده و یا بازنشست گردد مقام منصوب‌کننده می‌بایست فردی را به‌عنوان جایگزین وی معرفی نماید.

ماده ۱۱- این آیین‌نامه در تاریخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۲ به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری رسید و در جلسات بیست و یکم مورخ

۱۳۹۶/۰۳/۳۰، بیست و دوم مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۳ شورا، در جلسات یکصد و نود و پنجمین مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۳۰، دویست و پنجمین مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۲۰ و دویست و پانزدهمین مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۲ کمیسیون دائمی بندهایی از آن اصلاح و تکمیل و در یازده ماده و شش تبصره تصویب شد و از زمان تصویب لازم‌الاجرا است.

۷- دستورالعمل تبیین وظایف کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

در اجرای تبصره ۱ ماده ۳ و ماده ۸ آیین‌نامه کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری مصوب بیست‌ودومین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۳، دستورالعمل تبیین وظایف کمیسیون‌های تخصصی و شرح وظایف رئیس و دبیر کمیسیون‌های تخصصی به شرح زیر تصویب شد:

ماده ۱: تعاریف

شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛
کمیسیون دائمی: کمیسیون دائمی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛
کمیسیون تخصصی: واحد وابسته به شورای عالی که ذیل کمیسیون دائمی تشکیل می‌شود.

ماده ۲: وظایف کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی
وظایف کمیسیون‌های تخصصی در چهار حوزه زیر طبقه‌بندی می‌شود:

^۱ این دستورالعمل در جلسه ۲۱۴ کمیسیون دائمی مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۱۰ تصویب گردید.

۱- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان عتف

- همکاری در اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌های آموزش، پژوهش و فناوری در حوزه کمیسیون تخصصی؛
- ساماندهی، مدیریت و راهبری طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان ملی مصوب مرتبط با کمیسیون تخصصی؛
- پیشنهاد راهبردها و برنامه‌های کلان توسعه در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب سند چشم‌انداز و اسناد بالادستی به دبیرخانه؛
- شناسایی مهمترین چالش‌های ملی مرتبط با حوزه کمیسیون تخصصی؛
- تدوین برنامه علم و فناوری پنج ساله (متناسب با برنامه‌های توسعه کشور) و یک‌ساله جهت رفع چالش‌های تعیین شده.

۲- هماهنگی، پایش و ارزیابی

- همکاری در پایش و ارزیابی کلان تحقق اهداف و سیاست‌های ابلاغی در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری در سطح دستگاه‌های اجرایی، ستادی و استانی؛
- نظارت بر حسن انجام طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان ملی مصوب مرتبط با کمیسیون تخصصی؛
- بررسی برنامه‌های توسعه‌ای کشور در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و ارائه پیشنهاد جهت اصلاح و رفع کاستی‌ها در حوزه کمیسیون تخصصی؛

- نظارت بر عملکرد پژوهش و فناوری دستگاه‌های عضو کمیسیون و تهیه گزارش‌های مرتبط؛
- بررسی و ارزیابی پیشنهاده‌ها و گزارش‌های ثبت شده در سامانه سمات ملی و نظارت بر هم‌راستایی طرح‌های پژوهش و فناوری دستگاه‌های مشمول با سیاست‌ها و اولویت‌های پژوهش و فناوری مصوب شورای عالی؛
- تهیه و تدوین گزارش عملکرد حوزه تخصصی مرتبط با برنامه‌های یک‌ساله و پنج‌ساله مصوب.

۳- حمایت و تأمین منابع حوزه‌های عتف

- بررسی نظام بودجه‌ریزی و تأمین منابع مالی در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری و ارائه پیشنهاد جهت اصلاح و رفع کاستی‌ها در حوزه کمیسیون تخصصی.

۴- سایر موارد

- ارائه مشاوره تخصصی به کمیسیون دائمی و پشتیبانی مشاوره‌ای از فعالیت‌های دبیرخانه در حوزه‌های تخصصی؛
- سایر امور ارجاع شده از سوی دبیرخانه و کمیسیون هماهنگی امور علمی، فناوری و نوآوری.

ماده ۳: وظایف رئیس کمیسیون‌های تخصصی

رئیس کمیسیون تخصصی وظایف زیر را به‌عهده دارد:

۱. مدیریت و راهبری جلسات کمیسیون تخصصی و جمع‌بندی و اتخاذ تصمیم در راستای اجرای وظایف کمیسیون (موضوع ماده ۲ این دستورالعمل)؛
۲. تعامل مؤثر با سایر ارکان شورای عالی و مجموعه‌های مرتبط در حوزه علم، فناوری و نوآوری کشور؛
۳. حضور مؤثر در جلسات کمیسیون دائمی؛
۴. نظارت بر فرایندهای تصمیم‌گیری کمیسیون تخصصی؛
۵. تأیید دستور جلسات و صورتجلسات کمیسیون تخصصی؛
۶. صدور احکام اعضای کارگروه‌های تخصصی ذیل کمیسیون؛
۷. سایر امور ارجاع شده از طرف دبیر کل شورای عالی.

ماده ۴: وظایف دبیر کمیسیون‌های تخصصی

دبیر کمیسیون تخصصی وظایف زیر را به‌عهده دارد:

۱. همکاری در مدیریت جلسات کمیسیون تخصصی، جمع‌بندی و اتخاذ تصمیم در راستای اجرای وظایف کمیسیون (موضوع ماده ۲ این دستورالعمل)؛
۲. مشارکت در فرآیند انتخاب اعضای حقیقی کمیسیون تخصصی؛
۳. تنظیم برنامه سالانه جلسات کمیسیون تخصصی با هماهنگی رئیس کمیسیون و ارائه آن به کمیسیون تخصصی؛
۴. انجام اقدامات لازم جهت برگزاری به موقع و مؤثر جلسات کمیسیون تخصصی؛
۵. تنظیم دستور جلسات با هماهنگی رئیس کمیسیون و امضای دعوت‌نامه؛

۶. تهیه و تنظیم صورتجلسات کمیسیون تخصصی؛
 ۷. مدیریت مطالعات و بررسی‌های کارشناسانه زیر نظر کمیسیون تخصصی و تهیه و تدوین گزارش‌های موردی بنا به درخواست دبیرخانه؛
 ۸. رسیدگی به امور حضور و غیاب اعضای کمیسیون تخصصی مطابق آیین‌نامه مربوطه؛
 ۹. شرکت در جلسات کمیسیون هماهنگی امور علمی، فناوری و نوآوری و کمیسیون دائمی؛
 ۱۰. حضور در جلسات خارج از دبیرخانه ارجاع شده از طرف دبیرخانه و ارایه گزارش جلسه در صورت لزوم؛
 ۱۱. پاسخ به کلیه مکاتبات و انجام امور ارجاعی از سوی دبیرکل شورای عالی؛
 ۱۲. نظارت بر عملکرد و تأیید گزارش‌ها و محتوای تهیه شده توسط کارشناسان؛
 ۱۳. حضور در دبیرخانه مطابق با مفاد مندرج در تفاهم‌نامه؛
 ۱۴. سایر امور ارجاع شده از طرف دبیرخانه.
- تبصره ۱:** صورتجلسات و مصوبات جلسات کمیسیون‌های تخصصی، با امضای رئیس و دبیر کمیسیون تخصصی در اختیار اعضای کمیسیون قرار خواهد گرفت.
- تبصره ۲:** مکاتبات کمیسیون‌های تخصصی بر اساس آیین‌نامه مکاتبات دبیرخانه شورای عالی خواهد بود.

ماده ۵: وظایف نماینده دستگاه اجرایی

نماینده دستگاه اجرایی (عضو حقوقی) وظایف زیر را به عهده دارد:

۱. حضور مؤثر در جلسات کمیسیون تخصصی؛
۲. تعامل مؤثر با مقامات دستگاه متبوع به منظور انعکاس نظرات آنان در کمیسیون تخصصی و پیش برد و اجرای مصوبات در دستگاه مربوط؛
۳. مشارکت در فرآیند انتخاب اعضای حقیقی کمیسیون تخصصی.

ماده ۶: ارزیابی و نظارت بر اجرای دستورالعمل

ارزیابی و نظارت بر اجرای این دستورالعمل بر عهده دبیرخانه می باشد.

ماده ۷: این دستورالعمل در ۷ ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۱۰ به تصویب کمیسیون دائمی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری رسید.

۸- شیوه‌نامه نحوه فراخوان و انتخاب اعضای حقیقی کمیسیون‌های

تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

این شیوه‌نامه به منظور انتخاب اعضای حقیقی کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی تدوین شده است.

ماده ۱- تعاریف:

شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

کمیسیون دائمی: کمیسیون دائمی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.
کمیسیون تخصصی: واحد وابسته به شورای عالی که ذیل کمیسیون دائمی تشکیل می‌شود.

مراکز علمی: مراکز علمی دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ مجلس؛ شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای انقلاب.

شرکت دانش‌بنیان: شرکت‌های دانش‌بنیان دارای مجوز از کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و نظارت بر اجرا.

بخش اول - فراخوان و ثبت نام

ماده ۲- دبیرخانه در زمینه موضوع فعالیت هر یک از کمیسیون‌های

تخصصی با ارسال نامه رسمی به مراکز علمی و شرکت‌های

^۱. این شیوه‌نامه در جلسه ۱۷۶ کمیسیون دائمی مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴ به تصویب و در جلسه ۱۹۵ کمیسیون دائمی مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۳۰ اصلاح گردید.

دانش‌بنیان، با تعیین یک مدت زمان ۲ ماهه غیر قابل تمدید، نسبت به فراخوان اعضای حقیقی کمیسیون‌ها اقدام می‌نماید.

ماده ۳- بالاترین مقام رسمی مراکز علمی و شرکت‌های دانش‌بنیان باید طی مدت زمان فراخوان، همراه با نامه رسمی نسبت به پیشنهاد افراد واجد صلاحیت سازمان خود که شامل اعضای هیئت علمی (حداقل با رتبه علمی دانشیار)، صاحب‌نظران و متخصصان، مدیران و کارآفرینان برجسته کشور می‌باشند و تمایل به عضویت در کمیسیون‌های تخصصی را دارند، اقدام نمایند.

تبصره- بالاترین مقام رسمی مراکز علمی و شرکت‌های دانش‌بنیان باید بلافاصله پس از دریافت نامه رسمی دبیرخانه، نسبت به اطلاع‌رسانی درخصوص فراخوان به کارکنان خود اقدام نموده و هر یک از علاقه‌مندان و واجدان شرایط، می‌توانند خود نیز راساً با مراجعه به پایگاه اینترنتی دبیرخانه در مدت زمان فراخوان، فرم مربوطه را تکمیل و درخواست عضویت خود را ثبت نمایند. بدیهی است سامانه مربوطه باید هم‌زمان با آغاز فراخوان در پایگاه اینترنتی دبیرخانه راه‌اندازی شود.

تبصره- با توجه به شرح تفصیلی وظایف شورای عالی، متقاضیان عضویت در کمیسیون‌های تخصصی شورا، ترجیحاً باید آشنا به ساختار دولت، مجلس و دستگاه‌های اجرایی و فرآیند کاری آنها، سابقه فعالیت اجرایی حرفه‌ای در حوزه پژوهش و فناوری و آشنا با ساختار سیاست‌گذاری حوزه پژوهش و فناوری در کشور باشند. **تبصره-** اعضای حقیقی کمیسیون تخصصی هنر و معماری (که از

اعضای هیئت علمی مراکز علمی انتخاب می‌شوند) می‌توانند از رتبه‌های علمی مربی و استادیار نیز انتخاب شوند.^۱

ماده ۴- دبیرخانه پس از اتمام مهلت فراخوان، باید ظرف مدت یک- ماه نسبت به بررسی اولیه صحت مدارک ارسالی و تکمیل نواقص احتمالی اقدام نماید و پس از اعلام نواقص، فرد موظف است حداکثر طی یک هفته، نسبت به رفع نواقص اقدام نماید. بدیهی است در صورت عدم رفع نواقص، نام فرد از فهرست افراد متقاضی عضویت در کمیسیون‌های تخصصی، حذف خواهد شد.

ماده ۵- دبیرخانه حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از تکمیل فهرست متقاضیان، این فهرست را همراه با نامه رسمی به کمیسیون تخصصی مربوطه اعلام می‌نماید.

بخش دوم- نحوه انتخاب

ماده ۶- کمیسیون‌های تخصصی باید حداکثر طی دو ماه پس از دریافت نامه دبیرخانه، اعضای حقیقی خود را از میان فهرست مزبور انتخاب و همراه با نامه رسمی به دبیرخانه اعلام نمایند.

تبصره- در هر کمیسیون تخصصی یک نفر از اعضای حقیقی جدید باید از صاحب‌نظران حوزه سیاست‌گذاری علم و فناوری و یا مدیریت و برنامه‌ریزی استراتژیک حداقل با رتبه علمی استادیار انتخاب شود.^۲

^۱. این تبصره در یکصد و نود و پنجمین جلسه کمیسیون دائمی مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۳۰ به ماده ۳ این شیوه‌نامه اضافه گردید.

^۲. عبارت حداقل با رتبه علمی استادیار در یکصد و نود و پنجمین جلسه کمیسیون دائمی مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۳۰ به این تبصره اضافه گردید.

تبصره - در هر کمیسیون تخصصی الزاماً یک عضو حقیقی با معرفی انجمن‌ها یا قطب‌های علمی کشور مرتبط با فعالیت کمیسیون تخصصی، طبق شیوه‌نامه مربوطه، انتخاب می‌شود.

تبصره - تعداد اعضای حقیقی در هر کمیسیون تخصصی باید حداقل ۱ و حداکثر ۳ نفر بیشتر از تعداد نمایندگان دستگاه‌های اجرایی باشد و حداقل ۲ نفر نیز به‌عنوان عضو علی‌البدل انتخاب و به کمیسیون دائمی معرفی می‌گردند.

ماده ۷ - دبیرخانه باید اعضای منتخب کمیسیون‌های تخصصی را حداکثر طی دو ماه، به منظور تأیید به کمیسیون دائمی ارائه نماید.

ماده ۸ - دبیرخانه حداکثر طی دو هفته پس از تأیید اعضای منتخب کمیسیون‌های تخصصی در کمیسیون دائمی، نسبت به صدور احکام اعضای منتخب اقدام نموده و احکام مربوطه را همراه با نامه رسمی به کمیسیون تخصصی مربوطه تحویل می‌دهد.

ماده ۹ - این شیوه‌نامه در جلسه ۱۷۶ کمیسیون دائمی شورا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴ به تصویب رسید و در یکصد و نود و پنجمین جلسه کمیسیون دائمی مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۳۰ بندهایی از آن اصلاح و تکمیل گردید و در ۹ ماده و ۶ تبصره به تصویب رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست.

۹- شیوه‌نامه نحوه انتخاب نمایندگان تشکلهای و انجمن‌های علمی در شورای عالی عتف^۱

این شیوه‌نامه به منظور انتخاب سه نفر از دانشمندان و صاحب‌نظران دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی جهت عضویت در شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، موضوع ماده ۳ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۰۵/۱۸ (سه نفر از دانشمندان و صاحب‌نظران دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقات به انتخاب تشکلهای و انجمن‌های علمی)، تدوین شده است.

ماده ۱- تعاریف

شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

وزارتین: وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛

انجمن‌های علمی برتر: انجمن‌های علمی دارای رتبه A و B در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و انجمن‌های علمی دارای رتبه ممتاز در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

بخش اول- فراخوان و ثبت‌نام

ماده ۲- دبیرخانه از طریق کمیسیون مرتبط با انجمن‌های علمی در وزارتین، دو ماه قبل از برگزاری انتخابات برای تعیین نمایندگان

^۱. این شیوه‌نامه در جلسه ۱۶۲ کمیسیون دائمی مورخ ۱۳۹۶/۰۹/۲۹ به تصویب رسید.

انجمن‌های برتر، دعوت‌نامه لازم را از طرق مناسب برای انجمن‌های علمی برتر ارسال نموده و اطلاع‌رسانی می‌نماید. این دعوت‌نامه مشتمل بر زمان برگزاری انتخابات و مهلت معرفی نماینده جهت شرکت در جلسه انتخابات و معرفی کاندیدای انجمن‌های علمی برتر جهت عضویت در شورای عالی و سایر شرایط خواهد بود.

ماده ۳- هریک از انجمن‌های علمی برتر در مهلت مقرر در دعوت‌نامه، نسبت به معرفی کاندیدای خود و نماینده جهت رأی دادن اقدام خواهند نمود.

تبصره- نماینده انجمن علمی برتر جهت رأی دادن باید حتماً یکی از اعضای هیئت مدیره انجمن باشد.

تبصره- کاندیدا و نماینده انجمن علمی برتر می‌توانند یک نفر باشند.

ماده ۴- انجمن‌های علمی برتر باید کارنامک (رزومه) یک صفحه‌ای کاندیدای مورد نظر خود را در قالب فرم مربوطه به‌همراه نامه رسمی و در پاسخ به نامه کمیسیون انجمن‌های علمی وزارتین، اعلام نمایند. دبیرخانه پس از جمع‌آوری نامه‌ها از دو کمیسیون مربوطه، نسبت به معرفی کاندیداها دو هفته قبل از روز رأی‌گیری در پایگاه اینترنتی دبیرخانه اقدام خواهد نمود.

ماده ۵- کاندیداها معرفی شده توسط انجمن‌های علمی برتر برای عضویت در شورای عالی باید از میان دانشمندان و صاحب‌نظران دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقات باشند.

بخش دوم - برگزاری انتخابات و نظارت بر آن

ماده ۶- انتخابات در روز و ساعت معین شده در دعوت‌نامه موضوع بند یک و با حضور حداقل ۵۰ درصد نمایندگانی که طی نامه رسمی توسط انجمن‌های علمی معرفی شده‌اند، به صورت حضوری انجام خواهد شد.

تبصره- در صورت به حد نصاب نرسیدن تعداد نمایندگان، دبیرخانه حداکثر طی یک‌ماه با فراخوان مجدد از انجمن‌هایی که نماینده معرفی نموده‌اند و با حضور هر تعداد از آنها، انتخابات را برگزار می‌نماید.

تبصره- حضور کاندیدها در محل رأی‌گیری الزامی است اما در صورت اضطرار چنانچه کاندیدا نتوانست در زمان رأی‌گیری در محل حضور یابد، باید با ذکر دلیل طی نامه رسمی عدم حضور خود را به کمیسیون انجمن‌های علمی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید.

ماده ۷- انجمن‌های علمی برتر حوزه پزشکی نسبت به انتخاب ۲ کاندیدا از میان کاندیداهای حوزه پزشکی و انجمن‌های علمی برتر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نسبت به انتخاب ۴ کاندیدا از میان کاندیداهای حوزه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اقدام می‌کنند.

ماده ۸- نظارت بر حسن اجرای انتخابات برعهده نماینده دبیرخانه شورای عالی عتف، دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

بخش سوم - اعلام نتایج انتخابات

ماده ۹-۳ نفر نماینده منتخب انجمن‌های علمی در شورای عالی، ۲ نفر از کاندیداهای انجمن‌های علمی برتر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ۱ نفر از کاندیداهای انجمن‌های علمی برتر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند که در انتخابات حایز اکثریت نسبی آراء شده‌اند. دبیرکل شورای عالی این ۳ نفر را به‌طور رسمی به رییس شورای عالی عتف با ذکر سوابق علمی، پژوهشی و تجربی آنها، معرفی می‌نماید. این افراد پس از انتخاب شدن توسط انجمن‌های علمی برتر، به‌عنوان منتخبین انجمن‌های علمی به عضویت شورای عالی عتف در می‌آیند.

ماده ۱۰- در صورتیکه به هر دلیلی یکی از ۳ منتخب انجمن‌ها در شورای عالی شرایط عضویت را از دست داد، برای باقیمانده دوره عضویت در شورای عالی، نفر بعدی که حایز بالاترین آراء بوده جایگزین وی خواهد شد.

۱۰- شیوه‌نامه معرفی نمایندگان انجمن‌ها یا قطب‌های علمی کشور جهت عضویت در کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

این شیوه‌نامه به منظور معرفی و انتخاب یک نفر از نمایندگان انجمن‌ها یا قطب‌های علمی کشور جهت عضویت در کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، موضوع تبصره ۲ بند ۵-۲ ماده ۵ آیین‌نامه کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۱۲ شورای عالی عتف (در هر کمیسیون تخصصی الزاماً یک عضو حقیقی با معرفی انجمن‌ها یا قطب‌های علمی کشور مرتبط با زمینه فعالیت کمیسیون تخصصی انتخاب می‌شود)، تدوین شده است.

ماده ۱- تعاریف

شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

وزارتین: وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛

کمیسیون تخصصی: کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

^۱ این شیوه‌نامه در جلسه ۱۶۸ کمیسیون دائمی مورخ ۱۳۹۷/۰۳/۳۰ به تصویب رسید و در جلسه ۱۷۶ کمیسیون دائمی مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴ اصلاح گردید.

کمیسیون انجمن‌ها: کمیسیون انجمن‌های علمی در وزارتین؛
انجمن‌های علمی: انجمن‌های علمی دارای رتبه A و B در وزارت
علوم، تحقیقات و فناوری و انجمن‌های علمی دارای رتبه ممتاز در
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
دبیرخانه قطب‌ها: دبیرخانه قطب‌های علمی در وزارتین؛
قطب‌ها: قطب‌های علمی برتر در دبیرخانه قطب‌ها.

ماده ۲- دبیرخانه طی نامه‌ای رسمی، از کمیسیون انجمن‌ها و
دبیرخانه قطب‌های وزارتین می‌خواهد تا نسبت به معرفی نمایندگان
انجمن‌های علمی و قطب‌ها اقدام نمایند. کمیسیون انجمن‌ها و
دبیرخانه قطب‌ها باید ظرف حداکثر ۲ ماه پس از دریافت نامه
دبیرخانه، اسامی معرفی‌شدگان را به‌همراه کارنامه آنها طی نامه‌ای
رسمی به دبیرخانه ارسال نمایند.

ماده ۳- کمیسیون انجمن‌ها و دبیرخانه قطب‌های وزارتین باید از
انجمن‌های علمی و قطب‌های علمی بخواهند که نماینده خود را جهت
عضویت در کمیسیون تخصصی مرتبط با حوزه فعالیت انجمن علمی یا
قطب علمی، مطابق با جدول زیر معرفی نمایند.^۱

^۱ براساس مصوبه جلسه ۲۱۵ کمیسیون دائمی مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۲، عناوین
کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی عتف، اصلاح گردید.

معرفی برای کمیسیون‌های تخصصی	معرفی‌کننده
هر انجمن علمی برای حداکثر ۲ کمیسیون مرتبط از فهرست زیر باید نماینده معرفی کند: (۱) آموزش؛ (۲) انرژی؛ (۳) حمل و نقل، عمران و شهرسازی؛ (۴) دفاع، امنیت و سیاست خارجی؛ (۵) سلامت، ایمنی غذایی و رفاه اجتماعی؛ (۶) صنایع، معادن و فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ (۷) علوم انسانی، اسلامی و اجتماعی؛ (۸) علوم پایه و فناوری-های همگرا؛ (۹) فرهنگ، هنر و معماری؛ (۱۰) کشاورزی، امنیت غذایی، آب و منابع طبیعی؛ (۱۱) مدیریت، اقتصاد، بازرگانی و امور حقوقی.	انجمن‌های علمی وزارتین
هر قطب علمی برای حداکثر ۱ کمیسیون مرتبط از فهرست زیر باید نماینده معرفی کند: (۱) آموزش؛ (۲) انرژی؛ (۳) حمل و نقل، عمران و شهرسازی؛ (۴) دفاع، امنیت و سیاست خارجی؛ (۵) سلامت، ایمنی غذایی و رفاه اجتماعی؛ (۶) صنایع، معادن و فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ (۷) علوم انسانی، اسلامی و اجتماعی؛ (۸) علوم پایه و فناوری-های همگرا؛ (۹) فرهنگ، هنر و معماری؛ (۱۰) کشاورزی، امنیت غذایی، آب و منابع طبیعی؛ (۱۱) مدیریت، اقتصاد، بازرگانی و امور حقوقی.	قطب‌های علمی وزارتین

تبصره- هر انجمن علمی می‌تواند با توجه به حوزه فعالیتش، حداکثر برای دو کمیسیون تخصصی و برای هر کدام حداکثر یک نماینده معرفی نماید.

تبصره- هر قطب علمی می‌تواند با توجه به حوزه فعالیتش، حداکثر یک نماینده برای یک کمیسیون تخصصی، معرفی نماید.

ماده ۴- هر یک از کمیسیون‌های تخصصی، باید در نخستین جلسه خود پس از دریافت اسامی معرفی‌شدگان، یک نفر نماینده انجمن‌ها یا قطب‌های علمی کشور در کمیسیون تخصصی خود را از میان معرفی‌شدگان، انتخاب نمایند. نحوه انتخاب این یک نفر، همانند انتخاب سایر اعضای حقیقی کمیسیون تخصصی خواهد بود.

ماده ۵- این شیوه‌نامه در ۵ ماده و ۲ تبصره در جلسه ۱۶۸ کمیسیون دائمی شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۷/۰۳/۳۰ به تصویب رسید و در جلسه ۱۷۶ کمیسیون دائمی شورا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴ اصلاح شد و از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست.

۱۱- آیین‌نامه نحوه تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری کشور^۱

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۰۱/۱۵ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و ارتباطات و فناوری اطلاعات و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آیین‌نامه نحوه تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری کشور را به شرح زیر موافقت نمود:

ماده ۱- به منظور تحقق اقتصاد دانایی محور به عنوان یکی از اهداف اصلی برنامه‌های توسعه کشور و در راستای دستیابی به اهداف ترسیم شده در سند چشم‌انداز و راهبردها و ضوابط آمایش سرزمین و زمینه سازی برای تجمیع و هم‌افزایی عناصر مؤثر در ایجاد یک جامعه دانایی‌محور، ارتقای بهره‌وری در سرمایه‌گذاری‌های لازم از طریق هم‌پیوندی عناصر موجود برای توسعه اقتصاد مبتنی بر دانایی، ارتقای جایگاه عناصر فعال در حوزه دانایی در اقتصاد ملی و تقویت پیوند آنها با عرصه اقتصاد بین‌المللی از طریق ایجاد شرایط هم‌افزایی و رقابتی، جذب و حفظ سرمایه‌های انسانی خلاق و شایسته و ایجاد اشتغال ارزش افزایش افزا و ایجاد تسهیلات حقوقی، اجرایی، ارتباطی و سرمایه‌گذاری و خدماتی برای شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی خدماتی با فناوری برتر، مناطق ویژه علم و فناوری در استان‌های حائز شرایط و مستعد کشور تأسیس می‌شود.

۱. این آیین‌نامه طی ابلاغیه شماره ۳۶۱۷۰/۷۸۴۱۱ مورخ ۱۳۸۹/۰۴/۰۹ توسط معاون اول رییس‌جمهور جهت اجرا ابلاغ گردید.

ماده ۲- مناطق ویژه علم و فناوری منظومه‌ای از امکانات علمی، صنعتی، تولیدی، آزمایشگاهی، تحقیقاتی، زیرساخت‌ها و محیط‌های ارتباطی، نهادها و مؤسسات، افراد و اطلاعات هستند که با تکیه بر خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها در یک گستره جغرافیایی و براساس یک نظام مدون و هم‌پیوند با اهداف و راهکارهای معین هماهنگ شده و با جذب فرصت‌ها و سرمایه‌های علمی، اقتصادی، انسانی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و اشتراک منافع همه طرف‌های ذی‌نفع و هم‌افزایی بین سازمان‌ها، مراکز و مؤسسات حاضر در منطقه، سبب ارتقای فناوری و در نتیجه توسعه تولید، ثروت، رفاه ملی و ایجاد جامعه دانایی‌محور می‌شوند.

ماده ۳- به‌منظور راهبری و مدیریت تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری، شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در سطح ملی مسئولیت‌های کلان زیر را به‌عهده خواهد داشت:

۱ - تصویب طرح‌های اجرایی مناطق مصوب، موضوع ماده (۷) این آیین‌نامه؛

۲ - تصویب اساسنامه، ضوابط و مقررات عمومی ناظر بر مناطق ویژه علم و فناوری؛

۳- تعیین مسئولیت‌های اجرایی وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط؛

۴- پیشنهاد اعطای تسهیلات و معافیت‌های لازم به مراجع قانونی ذی‌ربط و ابلاغ مصوبات لازم برای تشکیل سازمان‌های عامل استقرار و توسعه مناطق مصوب؛

- ۵- پیشنهاد منابع مالی موردنیاز توسعه مناطق مصوب؛
- تبصره- از نمایندگان سایر وزارتخانه‌ها، استانداران و دستگاه‌های اجرایی حسب مورد با حق رأی برای شرکت در جلسه‌های شورا دعوت به عمل می‌آید.
- ماده ۴-** به‌منظور هماهنگی، نظارت و مدیریت تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری در سطح استان، هیئت اجرایی استانی با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:
 - ۱- استاندار (رییس)؛
 - ۲- مدیر سازمان عامل استقرار و توسعه منطقه ویژه علم و فناوری (دبیر)؛
 - ۳- معاون برنامه‌ریزی استاندار؛
 - ۴- معاون عمرانی استاندار؛
 - ۵- دو نفر از مدیران و رؤسای سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی استان با انتخاب استاندار؛
 - ۶- دو نفر از رؤسای دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی یا فناوری با انتخاب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛
 - ۷- یک نفر از مدیران پارک‌های علم و فناوری استان با انتخاب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛
 - ۸- نماینده وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛
 - ۹- نماینده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح؛
 - ۱۰- یک نفر از صاحب‌نظران در اقتصاد توسعه با انتخاب استاندار؛
 - ۱۱- سه نفر از مدیران بخش تولید و خدمات از بخش غیردولتی با انتخاب استاندار.

ماده ۵- وظایف هیئت اجرایی استانی به شرح زیر است:

- ۱- هماهنگی و پیگیری اجرای طرح‌های عملیاتی منطقه ویژه علم و فناوری در بین سازمان‌های اجرای ذی‌ربط.
- ۲- پیشنهاد راه کارهای لازم به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان جهت تأمین بخشی از منابع مالی موردنیاز از محل منابع استانی.
- ۳- پیشنهاد تغییر کاربری‌های اراضی داخل محدوده منطقه جهت تصویب در کمیسیون مشخص‌شده در قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها - مصوب ۱۳۸۵-.
- ۴- نظارت بر عملکرد سازمان عامل استقرار و توسعه منطقه.
- ۵- تهیه گزارش‌های نظارتی و ارائه آن به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

ماده ۶ - سازمان عامل استقرار و توسعه منطقه ویژه علم و فناوری وظیفه مطالعه تأسیس، مدیریت و توسعه منطقه ذی‌ربط را برعهده خواهد داشت. نحوه تشکیل و شرح وظایف سازمان عامل، چگونگی مشارکت سرمایه‌گذاران حاضر در نظام اجرایی منطقه و ارتباط سازمان عامل با هیئت اجرایی استانی در اساسنامه منطقه ویژه ذی ربط پیش‌بینی شده و به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد. سازمان یاد شده از لحاظ حقوقی، غیردولتی است.

ماده ۷- هیئت اجرایی استانی مکلف است اقدامات لازم را برای تعیین محدوده، بسترسازی فیزیکی، سیاست‌گذاری و بسترسازی قانونی، برآورد اعتبارات موردنیاز، پشتیبانی از مؤسسات و کسب‌وکارهای دانش‌بنیان، کسب منابع مالی موردنیاز، تعیین

مأموریت‌ها و وظایف هر یک از عناصر تشکیل‌دهنده و فعال در منطقه، چگونگی شکل‌گیری و اداره سازمان عامل استقرار و توسعه منطقه، مشخص و در قالب طرحی مدون برای تصویب به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ارائه نماید.

ماده ۸ - به‌منظور پیاده‌سازی نمونه‌ای از مناطق ویژه علم و فناوری در کشور و کسب و تدوین تجربیات بومی، منطقه ویژه علم و فناوری در شهر اصفهان تأسیس می‌شود. راه‌اندازی سایر مناطق ویژه علم و فناوری در نقاط مستعد دیگر پس از انجام مطالعات آمایشی ملی و مطالعات بین‌المللی توسط شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری برای تصویب به هیئت وزیران ارائه می‌شود.

ماده ۹ - اعتبارات لازم برای ایجاد، توسعه و راهبری مناطق ویژه علم و فناوری و ارتقاء زیرساخت‌های موردنیاز و تقویت کسب‌وکارهای دانایی‌محور در این مناطق براساس مطالعات و برنامه‌های مصوب در شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری از محل منابع مصوب مربوط از جمله کمک‌های حاصل از منابع استانی به پیشنهاد معاون برنامه‌ریزی استاندار و تصویب در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، سرمایه‌گذاری از محل یک‌درصد (۱٪) درآمد شرکت‌های دولتی، کمک‌ها و درآمدهای اختصاصی منطقه ویژه علم و فناوری، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی داخلی و خارجی، تسهیلات و منابع اعتباری، منابع بودجه کل کشور تأمین می‌شود.

ماده ۱۰ - سازمان عامل استقرار و توسعه هر منطقه ویژه علم و فناوری موظف است گزارش عملکرد خود را در راستای تحقق وظایف

تعیین شده، هر سه ماه یکبار به هیئت اجرایی استان ارائه نماید. هیئت اجرایی استان موظف است گزارش های دریافتی را بررسی و بر مبنای آنها گزارش های نظارتی خود را در زمینه چگونگی پیشرفت کار اجرایی و همچنین ارزیابی عملکرد منطقه ذی ربط تهیه نموده و هر شش ماه یکبار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ارائه نماید.

ماده ۱۱ - این تصمیم نامه جایگزین تصویب های شماره ۲۶۳۷۲/ت ۲۳۱۸۳ هـ مورخ ۱۳۸۴/۰۵/۰۲، شماره ۱۴۶۷۶۵/ت ۳۶۶۳۰ هـ مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۱۱ و شماره ۲۱۲۸۲۲/ت ۳۸۷۲۲ ک مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۷ می شود.

۱۲- اساسنامه سازمان عامل استقرار و توسعه منطقه ویژه علم و فناوری^۱

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- در این اساسنامه واژه‌های زیر در معنای مشروح ذیل به کار می‌رود:

أ. **نشان منطقه ویژه علم و فناوری:** نشانی است که براساس اعلام سازمان عامل استقرار و توسعه منطقه ویژه، توسط دبیرخانه و با امضای دبیرکل شورای عالی عتف به شرکت‌ها و مؤسسات واجد شرایط داده می‌شود.

ب. **«کانون اصلی»:** گستره‌های جغرافیایی که می‌توانند محل استقرار شرکت‌ها و مؤسسات فعال در حوزه علم و فناوری باشند.

ت. **شخص حقوقی واجد ماهیت کانون اصلی:** از جمله عبارتند از: «شهرک صنعتی»، «شهرک فناوری»، «منطقه آزاد تجاری»، «منطقه ویژه اقتصادی»، «شهرک علمی تحقیقاتی» «پارک علم و فناوری»، «شهرک تخصصی» (اعم از شهرک کشاورزی، تخصصی نفت و گاز و دانش سلامت) و «منطقه شهری».

ث. **«پهنه علم و فناوری»:** گستره جغرافیایی محدود در کانون‌های اصلی که توسط کمیسیون دائمی شورای عالی عتف به این عنوان شناخته می‌شود و پروانه پهنه علم و فناوری توسط کمیسیون مذکور به آن داده می‌شود. این پهنه‌ها باید از زیرساخت مناسب

^۱. این اساسنامه در هجدهمین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۰۲ به تصویب رسید.

- برای پذیرش و توسعه شرکت‌ها و مؤسسات دارای نشان منطقه ویژه علم و فناوری برخوردار باشند.
- ج. آیین‌نامه: آیین‌نامه نحوه تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری کشور مصوب ۱۳۸۹/۰۱/۱۵ هیئت وزیران.
- ح. سازمان: سازمان عامل استقرار و توسعه منطقه ویژه علم و فناوری.
- خ. هیئت اجرایی استان: هیئت مذکور در ماده ۴ آیین‌نامه.
- د. منطقه ویژه: منطقه ویژه علم و فناوری.
- ذ. عتف: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

فصل دوم: کلیات

ماده ۲- سازمان، در قالب شرکت سهامی خاص و غیردولتی است که پس از تصویب این اساسنامه تشکیل شده محسوب و دارای شخصیت حقوقی مستقل خواهد بود.

ماده ۳- اقامتگاه «سازمان» ... است و در صورت لزوم می‌تواند با تصویب مجمع عمومی و با رعایت قوانین و مقررات موجود، در سایر شهرها، استان‌ها و یا خارج از کشور شعبه یا نمایندگی ایجاد کند.

ماده ۴- مدت فعالیت سازمان از تاریخ تأسیس، نامحدود است.

ماده ۵- سرمایه اولیه سازمان عبارت است از ریال که به سهم ده‌هزار ریالی با نام تقسیم گردیده و تماماً پرداخت شده است.

ماده ۶- سهامداران سازمان و میزان سرمایه آنان به ترتیب زیر است:

- ا.
ب.

ت.

ث.

ماده ۷- در طول حیات سازمان، سهامدارانی که شخص حقوقی دولتی باشند به هیچ کیفیتی نمی‌توانند مالک بیش از ۴۹ درصد سهام سازمان شوند.

ماده ۸- مطابق قانون تجارت، هیچ‌یک از اعضای هیئت مدیره و همچنین مدیرعامل یا بازرسان (حسابرسان) سازمان و همچنین خویشاوندان آنان تا درجه سوم از طبقه دوم نمی‌توانند در زمان تصدی و تا سه سال پس از آن، طرف معاملاتی شوند که با سازمان انجام می‌شود یا سازمان انجام می‌دهد.

ماده ۹- کلیه مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده، تابع مقررات قانون تجارت و لایحه اصلاحی آن است.

فصل سوم: موضوع فعالیت سازمان

ماده ۱۰- سازمان وظایف زیر را برعهده دارد:

الف) در حوزه مطالعه و تأسیس

۱- انجام مطالعات اولیه برای شناسایی کانون و پهنه‌های منطقه ویژه؛

۲- انجام مطالعات برای شناسایی پتانسیل‌های فناوری منطقه و تعیین اولویت آنها؛

۳- بررسی درخواست‌های اشخاص حقوقی واجد ماهیت کانون اصلی که متقاضی تخصیص پهنه‌های علم و فناوری هستند؛

۴- انجام فعالیت‌های مطالعاتی تحقیقاتی جهت توسعه پهنه علم و فناوری.

ب) در حوزه مدیریت

۱- همکاری و هماهنگی جهت مدیریت مناسب منطقه ویژه علم و فناوری میان اشخاص حقوقی واجد ماهیت کانون اصلی؛

۲- سازماندهی و مدیریت پهنه علم و فناوری؛

۳- بررسی و رسیدگی درخواست استقرار شرکت‌ها و مؤسسات در پهنه‌های علم و فناوری و درخواست نشان منطقه ویژه براساس شیوه‌نامه اجرایی اعطا و تمدید نشان منطقه ویژه؛

۴- برنامه‌ریزی به‌منظور انجام فعالیت‌های منطقه ویژه و ارتقای بهره‌وری و بهبود مدیریت؛

۵- تهیه و تنظیم خط‌مشی‌ها و تدوین برنامه‌های بلندمدت و کوتاه‌مدت منطقه ویژه و تعیین اولویت طرح‌ها و برنامه‌ها؛

۶- تدوین روش‌ها و سیاست‌ها، تعیین و ارزیابی سیستم‌های موجود و طراحی سیستم‌های جدید در راستای تحقق منطقه ویژه؛

۷- استخراج، تکمیل، به‌روزرآوری و تجزیه تحلیل اطلاعات مناطق ویژه، کانون‌های اصلی و پهنه‌های علم و فناوری مستقر در منطقه ویژه؛

۸- تدوین روش‌ها و سیاست‌های مالی و اقتصادی و ارائه پیشنهاد مطلوب به‌منظور افزایش کارایی فعالیت‌ها و برنامه‌های سازمان؛

۹- ترغیب و تشویق اشخاص حقیقی و حقوقی پشتیبانی‌کننده جهت حضور در پهنه علم و فناوری و تسهیل فرآیندهای اداری

و اجرایی لازم جهت توسعه شرکت‌های مستقر در پهنه علم و فناوری؛

۱۰- هماهنگی در کلیه فعالیت‌ها و نظارت بر حسن اجرای امور منطقه ویژه به‌منظور ارتقاء بهره‌وری و استفاده مطلوب از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده؛

۱۱- تقویت ارتباط با سایر سازمان‌های عامل مناطق ویژه علم و فناوری.

ج) در حوزه توسعه

۱- ایجاد ارتباط نظام‌مند بین واحدهای اقتصادی استان با مراکز علمی و پژوهشی؛

۲- ارتقاء فناوری واحدهای اقتصادی استان در افزایش کمی و کیفی واحدهای دارای نشان منطقه ویژه؛

۳- توسعه همکاری فنی و اقتصادی مناسب با سایر کشورها؛

۴- هماهنگی بین مراکز آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی به‌منظور تقویت هم‌افزایی فی‌مابین؛

۵- ایجاد زمینه‌های لازم برای راه‌اندازی، هدایت و توسعه سرمایه‌گذاری‌های بخش غیردولتی در تحقیق و توسعه شرکت‌های بزرگ و کمک به شکل‌گیری شرکت‌های دانش‌بنیان؛

۶- ایجاد زمینه و زیرساخت‌های لازم در پهنه علم و فناوری جهت جلب سرمایه‌گذاری، اعم از سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در حوزه تحقیق و توسعه و صنایع دانش‌بنیان؛

۷- ایجاد زیرساخت‌های لازم در پهنه علم و فناوری جهت جلب و توسعه شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان؛

- ۸- حمایت و پشتیبانی از تحقیقات کاربردی، توسعه‌ای و ارتقای سطح فناوری در واحدهای دارای نشان منطقه ویژه؛
- ۹- حمایت و پشتیبانی از انجام آموزش‌های تخصصی و برنامه‌های مربوط به ارتقای سطح تحقیقاتی شرکت‌های مستقر در پهنه علم و فناوری؛
- ۱۰- ساماندهی و پشتیبانی از ایجاد پیوند مناسب بین بخش‌های تحقیق و توسعه صنایع کوچک، متوسط و بزرگ دانش‌بنیان توسط شبکه‌ها و کانال‌های ارتباطی تحقیقاتی منطقه ویژه؛
- ۱۱- فراهم آوردن امکانات و زیرساخت‌ها جهت حضور شرکت‌های مشاوره با سابقه مدیریت فناوری در پهنه علم و فناوری؛
- ۱۲- فراهم آوردن امکانات و زیرساخت‌ها جهت فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر در پهنه علم و فناوری؛
- ۱۳- انجام عملیات و خدمات مورد نیاز شرکت‌های مستقر در پهنه علم و فناوری در کلیه زمینه‌ها (فنی، مالی، اداری، خدماتی، آموزشی، اطلاع‌رسانی، بازرگانی و مشاوره‌ای) برای گسترش و تأمین تأسیسات زیربنایی و سایر خدمات مورد نیاز؛
- ۱۴- حمایت و پشتیبانی از توسعه بازار و همکاری‌های فنی، اقتصادی و فناوری بین شرکت‌های مستقر در پهنه‌های علم و فناوری کشور با سایر کشورها؛
- ۱۵- مشارکت در هر نوع فعالیت که موجب تسهیل تحقق اهداف مندرج در قانون تأسیس مناطق ویژه علم و فناوری؛

- ۱۶- انجام کلیه اموری که ضمن هماهنگی، استفاده مطلوب از امکانات پهنه علم و فناوری را در یک فرآیند خودگردان از جهت مالی فراهم کند؛
- ۱۷- انجام سایر اموری که با رعایت قوانین مربوط موجب رفع موانع و مشکلات فراروی توسعه و گسترش شرکت‌های مستقر در پهنه علم و فناوری (در چارچوب وظایف مطرح شده در ماده ۶ آیین‌نامه) شود؛
- ۱۸- تقویت ارتباط با شوراهای اسلامی شهر و شهرداری‌های ذیربط با منطقه ویژه علم و فناوری به منظور افزایش جاذبه‌های شهری و توسعه فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگ شهروندی؛
- ۱۹- سایر امور محوله از سوی هیئت اجرایی استان و دبیرخانه شورای عالی عتف.

فصل چهارم: ارکان سازمان

ماده ۱۱- ارکان «سازمان» عبارت است از:

- ۱- مجمع عمومی
- ۲- هیئت مدیره
- ۳- مدیرعامل
- ۴- هیئت بازرسان (حسابرسان).

گفتار نخست: مجمع عمومی

- ماده ۱۲- مجمع عمومی عادی یا فوق‌العاده با حضور سهامداران سازمان و به شرح مواد آتی تشکیل می‌شود.**

ماده ۱۳- اولین جلسه مجمع عمومی سازمان ظرف یک ماه از تاریخ تصویب این اساسنامه بنا به دعوت و ریاست استاندار یا نماینده او در محل استانداری تشکیل می‌شود. پس از آن، هر مجمع عمومی دیگر، اعم از عادی و فوق‌العاده، به ترتیب اولویت، بنا به دعوت رئیس هیئت مدیره، هیئت بازرسان و یا دارندگان دست‌کم، یک پنجم سهام سازمان تشکیل می‌شود. شیوه و ترتیبات دعوت اعضای مجمع، نحوه تشکیل، نصاب تشکیل و سایر امور مربوط تابع مقررات قانون تجارت و لایحه اصلاحی سال ۱۳۴۷ است.

تبصره ۱- مصوبات مجمع عادی و فوق‌العاده به شرطی اعتبار دارد که دارندگان حداقل ۴۰٪ از سهامداران دولتی با تصمیم مجمع (عادی یا فوق‌العاده) موافقت داشته باشند.

ماده ۱۴- وظایف مجمع عمومی عبارت است از:

- ۱- تعیین و تصویب برنامه‌ها و تشکیلات کلان و تفصیلی سازمان؛
- ۲- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به گزارش عملکرد سالانه، صورت‌های مالی، ترازنامه و حساب سود و زیان و گزارش سالانه عملیات مالی سازمان پس از استماع گزارش هیئت بازرسان؛
- ۳- تصمیم‌گیری درباره نحوه تقسیم سود؛
- ۴- انتخاب و عزل اعضای هیئت مدیره و بازرسان سازمان و نیز حقوق و مزایای آنان؛
- ۵- تصویب پاداش سالانه برای اعضای هیئت مدیره، مدیرعامل و بازرسان؛

۶- تصویب گزارش عملکرد سه ماهه سازمان برای ارسال به هیئت اجرایی استان؛

۷- اتخاذ تصمیم درباره پیشنهاد هیئت مدیره درباره گرفتن وام یا توثیق اموال سازمان؛

۸- تعیین روزنامه‌ای که آگهی‌های سازمان در آن منتشر می‌شود.

ماده ۱۵- وظایف مجمع عمومی فوق‌العاده عبارت است از:

۱- اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش یا کاهش سرمایه سازمان؛

۲- تصویب هرگونه تغییر در مواد و مفاد اساسنامه؛

۳- تصمیم‌گیری درباره انحلال یا ادغام سازمان.

گفتار دوم: هیئت مدیره

ماده ۱۶- هیئت مدیره سازمان مرکب از ۵ عضو اصلی توسط

نخستین مجمع عمومی برای مدت دو سال انتخاب می‌شود. مجمع

همچنین ۲ نفر را نیز به عنوان عضو علی‌البدل انتخاب خواهد کرد.

تبصره ۱- در طول حیات سازمان همواره سه نفر از اعضای هیئت

مدیره باید از سهامداران بخش دولتی باشند و در غیر این صورت

تصمیمات هیئت مدیره فاقد اعتبار است.

ماده ۱۷- وظایف و اختیارات هیئت مدیره در راستای برنامه‌ریزی و

ارائه راهکارهای عملی برای تحقق اهداف و وظایف سازمان عبارت

است از:

۱- تصویب آیین‌نامه داخلی سازمان؛

۲- تصویب دستورالعمل‌های لازم سازمان، از جمله در مورد تعریف،

تعیین و اداره کانون‌های اصلی و پهنه‌های علم و فناوری و نیز

ضوابط اعطاء، اعتبار و لغو پروانه منطقه ویژه علم و فناوری و نیز نشان ویژه؛

۳- تصویب آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، اداری، استخدامی و سایر آیین‌نامه‌های لازم برای اداره سازمان؛

۴- ارائه پیشنهاد افزایش و کاهش سرمایه سازمان به مجمع عمومی؛

۵- تعیین خط‌مشی‌ها و برنامه‌های سالانه سازمان؛

۶- انتخاب مدیرعامل؛

۷- نظارت بر فعالیت‌ها و اقدامات مدیرعامل و بازرسان (حسابرسان) سازمان؛

۸- تصویب قبول هدایا و کمک اشخاص حقیقی یا حقوقی داخلی و خارجی؛

۹- تعیین یک نفر رییس و یک نفر نایب‌رییس در اولین جلسه؛

۱۰- پیشنهاد بودجه سالانه به مجمع عمومی؛

۱۱- پیشنهاد اخذ هرگونه وام و توثیق اموال شرکت به مجمع عمومی، اتخاذ تصمیم درباره سایر موضوعاتی که از وظایف مجامع عمومی، بازرسان نیست و در این اساسنامه ذکر نشده است.

ماده ۱۸- جلسات عادی هیئت مدیره حداقل ماهی یک‌بار در سال با دعوت رییس هیئت و در صورت عدم اقدام او توسط مدیرعامل تشکیل می‌شود.

ماده ۱۹- جلسات فوق العاده هیئت مدیره، به پیشنهاد رییس هیئت و در صورت عدم اقدام او به پیشنهاد مدیرعامل یا بازرسان و یا نظر موافق نصف به علاوه یک اعضای هیئت مدیره، حداکثر پس از دو هفته از زمان ارسال دعوتنامه تشکیل می شود.

ماده ۲۰- دعوتنامه جلسه عادی یا فوق العاده با ذکر تاریخ و محل تشکیل و دستور جلسه حداقل ده روز قبل از تاریخ تشکیل جلسه به عمل خواهد آمد. سوابق مربوط به موضوعاتی که در دستور جلسه قرار دارد باید به همراه دعوتنامه برای اعضاء ارسال شود.

ماده ۲۱- دعوت اعضاء برای شرکت در جلسات رسمی و فوق العاده هیئت مدیره از طریق پست الکترونیکی سازمان یا ارسال فکس و یا اصل نامه و تماس تلفنی صورت می گیرد.

ماده ۲۲- جلسات هیئت مدیره با حضور بیش از نیمی از اعضای اصلی رسمیت می یابد و تصمیمات آن با اکثریت آرای اعضای حاضر معتبر است.

ماده ۲۳- در صورت استعفا، بازنشستگی، فوت و یا به هر دلیل دیگری که ادامه همکاری هریک از اعضای هیئت مدیره میسر نباشد، حداکثر ظرف یک ماه و با رعایت ترتیبات مقرر جانشین وی تعیین و منصوب می شود.

ماده ۲۴- تصمیمات هیئت مدیره در صورت جلسه ای ثبت و به امضای اعضای حاضر در جلسه خواهد رسید. مسئولیت ابلاغ و پیگیری مصوبات هیئت مدیره با رییس آن است.

ماده ۲۵- کلیه صورت‌های مالی و گزارش‌های عملکرد سالیانه، باید حداکثر ۱۵ روز قبل از تشکیل مجمع عمومی سالانه در اختیار هیئت بازرسان (حسابرسان) قرار گیرد.

ماده ۲۶- مصوبات هیئت مدیره حداکثر ظرف ۷ روز بعد از تصویب با امضای رییس هیئت به مدیرعامل جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

گفتار سوم: مدیرعامل

ماده ۲۷- هیئت مدیره در نخستین جلسه قانونی خود، مدیرعامل سازمان را انتخاب می‌کند. مدیرعامل بالاترین مقام اجرایی و مسئول اداره امور سازمان می‌باشد و در برابر کلیه مراجع اداری و قضایی نماینده سازمان بوده و امور مالی، معاملاتی، حقوقی، اداری و استخدامی و سایر امور سازمان را بر طبق این اساسنامه و در قالب تشکیلات و بودجه مصوب اداره خواهد کرد و موارد زیر از جمله وظایف او است:

- ۱- پیشنهاد تشکیلات کلان و تفصیلی سازمان به هیئت مدیره برای تصویب؛
- ۲- پیشنهاد خط‌مشی‌ها و برنامه‌های سالانه سازمان به هیئت مدیره برای تصویب؛
- ۳- پیشنهاد بودجه سالانه سازمان و اصلاحیه‌های آن به هیئت مدیره؛
- ۴- اجرای مقررات مربوط به سازمان و تصمیمات هیئت مدیره؛
- ۵- تهیه صورت‌های مالی و گزارش عملکرد سالانه سازمان جهت ارائه به هیئت مدیره؛

- ۶- امضای همه قراردادهای اداری و استخدامی سازمان؛
- ۷- تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، اداری، استخدامی و سایر آیین‌نامه‌های لازم برای تصویب توسط هیئت مدیره؛
- ۸- تهیه دستورالعمل‌های لازم و پیشنهاد آن به هیئت مدیره برای تصویب، از جمله در مورد تعریف، تعیین و اداره کانون‌های اصلی و پهنه‌های علم و فناوری و نیز ضوابط اعطاء، اعتبار و لغو پروانه منطقه ویژه علم و فناوری و نشان ویژه؛
- ۹- پیشنهاد تشکیلات اداری سازمان به هیئت مدیره برای تصویب؛
- ۱۰- بازکردن هرگونه حساب بانکی در نزد بانک‌های خصوصی و دولتی به نام سازمان؛
- ۱۱- پیشنهاد به هیئت مدیره جهت ارجاع دعاوی و اختلافات سازمان به داوری؛
- ۱۲- اقامه دعوا از سوی سازمان و پاسخگویی به دعاوی علیه سازمان و عندالزوم انتخاب وکیل با حق توکیل؛
- ۱۳- پیشنهاد ارجاع دعاوی له یا علیه سازمان به داوری به هیئت مدیره؛
- ۱۴- استفاده از خدمات مشاوره‌ای و تخصصی اشخاص حقیقی و حقوقی با پرداخت حق‌الزحمه آنها برابر ضوابط و مقررات مصوب هیئت مدیره؛

۱۵- نصب، عزل، ارتقاء کارکنان و مدیران سازمان، تعیین حقوق، مزایا و دستمزد، پاداش، تشویق و تنبیه آنها براساس قوانین و مقررات مربوط؛

۱۶- اداره سازمان، اتخاذ تصمیم درباره امور اداری سازمان و ایجاد هماهنگی بین واحدها و دوایر سازمان؛

۱۷- انجام سایر اقداماتی که برای حسن اداره و حفظ حقوق و اموال و دارایی‌های سازمان ضرورت دارد.

ماده ۲۸- مدیرعامل از بین اشخاص حقیقی توسط هیئت مدیره به مدت ۲ سال انتخاب می‌شود و تجدید انتخاب او برای یک دوره ۲ ساله دیگر ممکن است.

ماده ۲۹- اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها نمی‌توانند به‌عنوان مدیرعامل سازمان انتخاب شوند، مگر در صورت داشتن مأموریت به سازمان از طرف دانشگاه یا پژوهشگاه محل خدمت خود و عدم اشتغال به هرگونه تدریس یا فعالیت مستقیم یا غیر مستقیم پژوهشی در طول دوره مدیریت عاملی.

ماده ۳۰- پس از انقضای دوره تصدی مدیرعامل، وی تا انتخاب مدیرعامل جدید کماکان وظایف محوله را انجام خواهد داد؛ اما هیئت مدیره موظف است حداکثر ظرف مدت ۲ ماه مدیرعامل جدید را انتخاب کند.

ماده ۳۱- مدیرعامل می‌تواند برای تسهیل امر، بخشی از وظایف و مسئولیت‌های خود را به هریک از مدیران یا کارمندان سازمان

تفویض کند؛ اما این امر نافی مسئولیت وی در برابر هیئت عامل و اشخاص خارج از سازمان نیست.

ماده ۳۲- همه مکاتبات سازمان با خارج از سازمان، حتی مکاتبات هیئت مدیره، باید با امضای مدیرعامل و مهر شرکت باشد.

ماده ۳۳- کلیه اسناد و اوراق مالی و تعهدآور سازمان با اشخاص غیر باید به امضای مدیرعامل و رییس هیئت مدیره برسد و دارای مهر سازمان باشد.

گفتار چهارم: هیئت بازرسان (حسابرسان)

ماده ۳۴- بازرس (بازرسان/ هیئت بازرسان) با تصویب مجمع عمومی از بین اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد صلاحیت برای مدت یکسال مالی انتخاب می گردد.

ماده ۳۵- مدت دوره تصدی بازرسان (حسابرسان) یکسال است و بازرسان (حسابرسان) پس از پذیرش کتبی، به این سمت منصوب می شود.

ماده ۳۶- انتخاب مجدد بازرسان (حسابرسان) برای یک دوره بلامانع است و پس از انقضای مدت تا انتخاب بازرسان (حسابرسان) جدید که حداکثر باید ظرف یکماه صورت گیرد، همچنان ایفای وظیفه خواهند کرد.

ماده ۳۷- حضور حسابرسان (بازرسان) در جلسات فوق العاده هیئت مدیره الزامی است.

ماده ۳۸- در صورتیکه بازرسان (حسابرسان) اصلی به هر علت از ایفای وظایف بازرسی مستنکف یا ناتوان شود، به پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و تصویب مجمع عمومی از این سمت عزل و بازرسان (حسابرسان) علی‌البدل جانشین آنان می‌شوند.

ماده ۳۹- اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها نمی‌توانند به‌عنوان بازرس (حسابرس) سازمان انتخاب شوند، مگر در صورت داشتن مأموریت به سازمان از طرف دانشگاه یا پژوهشگاه محل خدمت خود و عدم اشتغال به هرگونه تدریس یا فعالیت مستقیم یا غیر مستقیم پژوهشی در طول دوره بازرسی.

ماده ۴۰- چنانچه بازرس (حسابرس) شخص حقوقی باشد باید ظرف یک هفته از تاریخ انتخاب و قبول سمت بازرسی، شخصی حقیقی را به‌عنوان نماینده خود به سازمان معرفی کند. معرفی این شخص نافی مسئولیت‌های مدنی و کیفری شخص حقوقی در برابر سازمان نیست.

ماده ۴۱- اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل سازمان و همچنین اشخاصی حقوقی که اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل سازمان در آنها سهامدار یا مدیرعامل هستند نمی‌توانند به‌عنوان بازرس (حسابرس) اصلی یا علی‌البدل انتخاب شوند.

ماده ۴۲- وظایف و اختیارات بازرسان (حسابرسان) عبارت است از:
۱- مراقبت در تطبیق عملیات سازمان با قوانین، مقررات و مصوبات مربوط؛

- ۲- رسیدگی به کلیه اسناد، قراردادهای، دفاتر و صورت‌های مالی سازمان؛
- ۳- تسلیم گزارش شش‌ماهه به هیئت عامل درباره عملکرد قانونی و حقوقی سازمان؛
- ۴- اظهارنظر کتبی درباره ترازنامه، حساب سود و زیان و گزارش عملکرد سالانه سازمان؛
- ۵- اظهارنظر کتبی در مورد قراردادهای، دستورالعمل‌های سازمان؛
- ۶- انجام سایر امور که از سوی هیئت مدیره ارجاع می‌شود؛
- ۷- شرکت در جلسات درونی یا بیرونی سازمان بنا به دعوت هیئت مدیره؛
- ۸- اعلام کتبی هرگونه تخلف که در جریان بررسی عملکرد سازمان از آن آگاه گردد؛
- ۹- همکاری با نمایندگان سازمان‌های نظارتی کشور.

ماده ۴۳- بازرسان (حسابرسان) حق مداخله در امور اداری و اجرایی شرکت را ندارد و اقداماتشان نباید موجب توقف عملیات اجرایی سازمان شود.

ماده ۴۴- هرگاه بازرسان (حسابرسان) منفرداً یا مشترکاً در جریان رسیدگی و تطبیق عملیات شرکت اشتباهات یا تخلفات یا سایر موارد را مشاهده کنند، باید موضوع را کتباً برای رسیدگی، اصلاح و رفع اشتباه و تعقیب متخلفان به مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره گزارش کند.

ماده ۴۵- در صورت لزوم و با تأیید هیئت مدیره، بازرسان (حسابرسان) می‌توانند برای انجام بررسی‌ها و تهیه گزارش‌های لازم

از کارشناسان ذیربط خارج از سازمان استفاده کنند. حق الزحمه این اشخاص توسط سازمان پرداخت خواهد شد.

فصل پنجم: امور مالی

ماده ۴۶- سال مالی سازمان، به استثنای سال اول که از تاریخ تصویب اساسنامه است از آغاز هر سال خورشیدی شروع و در پایان همان سال پایان می‌یابد.

ماده ۴۷- تصویب صورت‌های مالی سازمان توسط مجمع عمومی به منزله مفاصاحساب مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره برای عملکرد سال مورد نظر است.

ماده ۴۸- درآمد و منابع اعتبارات سازمان عبارت است از:

- ۱- کمک‌های حاصل از منابع استانی؛
 - ۲- سرمایه‌گذاری بخش خصوصی داخلی و خارجی؛
 - ۳- تسهیلات و منابع اعتباری؛
 - ۴- وجوه حاصل از فعالیت‌های انجام شده در چارچوب اهداف، وظایف و اساسنامه سازمان؛
 - ۵- عواید ناشی از فروش یا اجاره اموال؛
 - ۶- قبول هدایا و کمک نقدی یا غیرنقدی اشخاص حقیقی یا حقوقی داخلی و خارجی؛
 - ۷- عوایدی که طبق قانون یا مقررات دیگر به سازمان تعلق می‌گیرد؛
 - ۸- درآمدهای دیگر پس از تصویب مجمع عمومی.
- ماده ۴۹-** این اساسنامه در ۴۹ ماده و ۲ تبصره در مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۰۲ به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.

۱۳- حداقل‌های مورد نیاز هر استان برای اخذ مجوز منطقه ویژه علم و فناوری^۱

۱- معیارهای اعطاء مجوز منطقه ویژه علم و فناوری: براساس ماده ۳ آیین‌نامه نحوه تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری کشور و به‌منظور راهبری و مدیریت تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری، توسط شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، و همچنین ماده ۸ آیین‌نامه مذکور درخصوص راه‌اندازی سایر مناطق ویژه علم و فناوری در نقاط مستعد کشور، و مصوبه جلسه ۱۷ شورای عالی، که دبیرخانه را موظف به تعیین معیارهای اعطاء مجوز کرده است؛ معیارهای زیر جهت تصمیم‌گیری درخصوص تعیین نقاط مستعد کشور عنوان می‌شود:

- توانمندی‌های اقتصادی استان؛
- توانمندی‌های فناورانه استان؛
- توانمندی‌های علمی استان؛
- توانمندی‌های فرهنگی و خلاق استان؛
- آمادگی استان برای استقرار منطقه ویژه علم و فناوری.

توانمندی‌های اقتصادی استان

هر استان برای داشتن شرایط اخذ مجوز مناطق ویژه علم و فناوری، باید حداقل دارای چهار حوزه فعال اقتصادی در بخش‌های صنعت، معدن، خدمات و کشاورزی باشد. به گونه‌ای که:

^۱. حداقل‌های موردنیاز هر استان برای اخذ مجوز منطقه ویژه علم و فناوری در هجدهمین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۰۲ به تصویب رسید.

۱. سهم ارزش افزوده استان در هر حوزه حداقل ۷٪ کل کشور باشد؛
۲. میانگین رشد این شاخص در پنج سال اخیر مثبت باشد.

توانمندی‌های فناورانه استان

۱. حداقل ۵٪ شرکت‌های دارای فعالیت دانش‌بنیان در کشور، از میان شرکت‌های استان باشند.
۲. حداقل ۱۰٪ شرکت‌های مستقر در بخش‌های فعال استان دارای پروانه R&D باشند.

توانمندی‌های علمی استان

۱. نسبت تعداد کل دانشجویهای تحصیلات تکمیلی استان به کشور حداقل ۷٪ باشد.
۲. نسبت تعداد اعضای هیئت علمی (استادیار به بالا) استان به کشور حداقل ۷٪ باشد.

توانمندی‌های فرهنگی و خلاق استان

۱. حداقل ۵٪ کتابخانه‌های عمومی در کشور در استان واقع شده باشند.
۲. حداقل ۱٪ عناوین منتشر شده کتاب و نشریات در کشور، در استان منتشر شده باشد.
۳. حداقل یک موزه تخصصی در استان احداث شده/ در دست احداث باشد. منظور از موزه تخصصی، موزه‌ای است که برای این کاربری طراحی و ساخته شده باشد.

آمادگی استان برای استقرار منطقه ویژه علم و فناوری

۱. معرفی چهار کانون اصلی (متنوع)؛
۲. امضای تفاهم‌نامه همکاری با کانون‌ها؛
۳. تعیین پهنه‌های علم و فناوری در هر کانون؛
۴. اعلام مکتوب میزان کمک مالی استانداری در منطقه ویژه در سال نخست؛
۵. اعلام مکتوب شرکت‌های بخش خصوصی درخصوص میزان سرمایه‌گذاری در منطقه ویژه در سال نخست.

۲- شرایط حداقلی ارائه درخواست مجوز منطقه ویژه: استانی که شاخص توانمندی اقتصادی را برخوردار باشد و حداقل ۵ مورد از ۷ مورد دیگر از شاخص‌های توانمندی مکتوب در مصوبه (فناورانه، علمی و فرهنگی و خلاق) را داشته باشد، می‌تواند درخواست دریافت مجوز منطقه ویژه علم و فناوری را به شورای عالی ارائه دهد. به‌همراه درخواست، منطقه ویژه باید مستندات خود را درخصوص شاخص آمادگی استان، برای دریافت مجوز ارائه دهد.

۳- سایر شرایط: برای استان‌هایی که درخواست مجوز می‌کنند، داشتن زیرساخت‌های صنعتی، خدماتی، فرهنگی، خلاق و غیره، می‌تواند به‌عنوان امتیاز مثبت برای استان تلقی شود. معیار تعلق گرفتن این امتیاز، برتری نسبت استان به سایر استان‌ها خواهد بود. نمونه شاخص‌های برتری عبارتند از زیرساخت‌های جاده‌ای و حمل و نقل، جاذبه‌های گردشگری، وجود فعالیت‌های فرهنگی و هنری در استان که در سطح کشور مشهور باشد (مانند جشنواره‌ها) و غیره...

۴- موافقت اصولی: مجوز برای استان‌هایی که شرایط اخذ مجوز را دارند به صورت موافقت اصولی ۲ ساله صادر خواهد شد که در این مدت، کاستی‌های بندهای عنوان شده محقق شود. پس از انجام ارزیابی از سوی دبیرخانه عتف، این مجوز تمدید یا ابطال می‌شود.

۱۴- قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات^۱

ماده ۱- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان شرکت یا مؤسسه خصوصی یا تعاونی است که به‌منظور هم‌افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری‌سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری‌های برتر و با ارزش افزوده فراوان به‌ویژه در تولید نرم‌افزارهای مربوط تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و نیز شرکت‌ها و مؤسساتی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) از مالکیت آنها متعلق به شرکت‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی باشد، مشمول حمایت‌های این قانون نیستند.

ماده ۲- شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان متشکل از رئیس‌جمهور (رئیس شورا)، معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور (نایب‌رئیس شورا)، وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، وزیر صنعت، معدن و تجارت، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزیر جهاد کشاورزی و چهار نفر از اعضای کمیسیون‌های آموزش، تحقیقات و فناوری، صنایع و معادن،

^۱ این قانون طی ابلاغیه شماره ۱۹۵۶۰۲ مورخ ۱۳۸۹/۰۹/۱۶ توسط رئیس‌جمهور جهت اجرا ابلاغ و در تاریخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۱ بخش‌هایی از آن در قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب مجلس شورای اسلامی، اصلاح گردید.

اقتصادی و کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست به انتخاب مجلس شورای اسلامی به‌عنوان ناظر مسؤولیت سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و پیگیری اجرا این قانون را به‌عهده دارد که از این پس در این قانون به اختصار شورا نامیده می‌شود. معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور مسئول پیگیری اجرا مصوبات شورا از طریق دستگاه‌های ذی‌ربط خواهد بود.^۱

تبصره ۱- هرگونه استفاده از مزایا، امتیازات و تسهیلات عنوان شده در این قانون برای شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، پس از انطباق با اهداف مندرج در این قانون و متناسب با ویژگی‌ها و انواع آنها، توسط هر یک از اعضاء جهت تصویب به شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان ارائه می‌گردد. همچنین کلیه دستگاه‌های مجری این قانون موظف هستند مزایا، امتیازات و تسهیلات خود در حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان را به‌منظور بررسی انطباق با اهداف مندرج در این قانون، به شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان اطلاع‌رسانی کرده و در صورت تشخیص عدم انطباق و مغایرت، نسبت به توقف و در صورت کوتاهی نسبت به انجام آن اقدام کنند.

تبصره ۲- دبیرخانه شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان در معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور تشکیل و جلسات آن شورا حداقل ماهی یکبار برگزار می‌شود.

^۱. این ماده براساس ماده ۸ قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی اصلاح و دو تبصره به آن الحاق گردید.

ماده ۳- حمایت‌ها و تسهیلات قابل اعطاء به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون عبارتند از:

الف-معافیت از پرداخت مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، سود بازرگانی و عوارض صادراتی به مدت پانزده سال؛

ب- تأمین تمام یا بخشی از هزینه تولید، عرضه یا به‌کارگیری نوآوری و فناوری با اعطاء تسهیلات کم بهره یا بدون بهره بلندمدت یا کوتاه مدت بر طبق عقود شرعی؛

ج- اولویت استقرار واحدهای پژوهشی، فناوری و مهندسی و تولیدی شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون در محل پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، مناطق ویژه اقتصادی و یا مناطق ویژه علم و فناوری؛

د- اولویت واگذاری تمام یا بخشی از سهام مراکز و مؤسسات پژوهشی دولتی قابل واگذاری براساس ضوابط قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرا سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون؛

ه- ایجاد پوشش بیمه‌ای مناسب برای کاهش خطرپذیری محصولات دستاوردهای دانش، نوآوری و فناوری در تمام مراحل تولید، عرضه و به‌کارگیری؛

و- تسهیل شرایط مناقصه در موضوعات مرتبط با ماده (۱) و تمهید امکان مشارکت شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون.

ماده ۴- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است در راستای قانون اجرا سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب بهمن‌ماه ۱۳۸۶ شمسی ظرف سه‌ماه از تاریخ تصویب این قانون، با همکاری کلیه دستگاه‌های دولتی، فهرست تمامی مراکز و مؤسسات پژوهشی دولتی را تهیه و به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ارائه نماید. شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است ظرف سه‌ماه از تاریخ دریافت این فهرست، مراکز و مؤسسات پژوهشی غیر حاکمیتی قابل واگذاری به بخش خصوصی و تعاونی را احصاء نموده و وزارت امور اقتصادی و دارایی مطابق قانون مذکور در این ماده زمینه واگذاری آنها را فراهم نماید.^۱

تبصره ۱- ماهیت این شرکت‌ها پس از واگذاری نباید تغییر کند.

تبصره ۲- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری وظیفه نظارت بر حسن اجرا و احراز صلاحیت خریداران را در این ماده برعهده دارد.

ماده ۵- به‌منظور کمک به تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات و شکوفاسازی و کاربردی نمودن دانش فنی از طریق ارائه کمک و تسهیلات قرض‌الحسنه و تسهیلات بدون اخذ هرگونه تضمین و مشارکت با اختیار بخشش تمام یا بخشی از سهم مشارکت به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، صندوقی تحت عنوان صندوق نوآوری و شکوفایی زیر نظر شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان به عنوان هیأت امنای صندوق نوآوری و شکوفایی تأسیس می‌شود. منابع

^۱ . این ماده براساس بند پ ماده ۸ قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب مجلس شورای اسلامی اصلاح گردید.

مالی صندوق شامل کمک‌های دولت، اعتبارات مندرج در بودجه سالانه، هرگونه کمک و سرمایه‌گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی و شرکت‌های دولتی وابسته و تابع، نهادهای عمومی غیردولتی و شهرداری‌ها و شرکت‌های وابسته و تابع می‌باشد.^۱

بانک‌ها نیز می‌توانند بخشی از منابع تسهیلات موضوع صندوق یاد شده را تأمین نمایند. به‌منظور تأمین منابع مالی صندوق، دولت موظف است از سال سوم به بعد در لایحه بودجه، حداقل نیم درصد (۵/۰٪) از منابع بودجه عمومی خود را جهت کمک به این صندوق در نظر بگیرد.

تبصره ۱- حداقل پنج درصد (۵/۰٪) از سرمایه این صندوق جهت اعطاء تسهیلات به صندوق‌های غیردولتی پژوهشی و فناوری موضوع ماده (۴۵) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تخصیص خواهد یافت.

به‌منظور ایجاد زمینه‌های مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و حمایت کمی و کیفی از فعالیت‌های پژوهشی و فناوری، بالاجماله پژوهش‌ها و فناوری‌های کاربردی توسعه‌ای، دولت مجاز است در تأسیس صندوق‌های غیردولتی پژوهشی و فناوری موضوع ماده (۱۰۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری

^۱ . این ماده براساس بند ت ماده ۸ قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب مجلس شورای اسلامی اصلاح و عبارت «زیر نظر شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان به عنوان هیأت امنای صندوق نوآوری و شکوفایی» جایگزین عبارت «وابسته به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و زیر نظر رئیس شورا» گردید.

اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۱۷ مشارکت کند و موظف به تقویت صندوق‌های دولتی موجود می‌باشد و باید ترتیبی اتخاذ کند که این صندوق‌ها مجاز به استفاده از وجوه اداره شده دستگاه‌های اجرایی و سود تسهیلات مالی باشند. اساسنامه صندوق جدید التأسيس و آیین‌نامه مشارکت بخش دولتی، نظام بانکی و بخش غیردولتی در تأمین منابع مورد نیاز آن، جایگاه سازمانی، اهداف و وظایف این صندوق‌ها به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری حداکثر ظرف مدت یک‌سال پس از تصویب این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.^۱

تبصره ۲- سرمایه اولیه صندوق نوآوری و شکوفایی به میزان سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به تدریج حداکثر ظرف سه سال از محل صندوق توسعه ملی یا حساب ذخیره ارزی تأمین می‌گردد.

تبصره ۳- اساسنامه این صندوق شامل ارکان، وظایف، اختیارات، نحوه فعالیت، مدیریت و نظارت بر صندوق در چارچوب این قانون توسط شورا حداکثر ظرف سه‌ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.^۲

۱. این بخش براساس ماده ۴۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱ مجلس شورای اسلامی به تبصره ۱ ماده ۵ قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان اضافه شده است.

۲. براساس بند ۸ ماده ۸ قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب مجلس شورای اسلامی عبارت «شورا» جایگزین عبارت «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» گردید.

ماده ۶- کلیه دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی مجازند بخشی از مبلغ قراردادهای خرید کالا یا خدمات با مبدأ خارجی را جهت نیل به خودکفایی در همان زمینه از طریق انجام فعالیت‌های تحقیق و توسعه فناوری ضمن عقد قرارداد با شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان به انجام رسانند.

ماده ۷- کلیه دستگاه‌های مجری این قانون موظف هستند حداکثر ظرف یک‌ماه به درخواست‌های متقاضیان جهت استفاده از حمایت مندرج در این قانون رسیدگی کنند و نتیجه نهایی را به متقاضی اعلام نمایند، چنانچه نظر مبنی بر رد درخواست باشد باید به‌طور مستدل به آگاهی درخواست‌کننده برسانند. درخواست‌کننده می‌تواند نزد معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور اعتراض کند و شورا موظف است ظرف یک‌ماه به شکایت واصله رسیدگی کند.^۱

ماده ۸- شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان مجازند مرکز فعالیت خود را در محدوده شهر تهران و دیگر شهرها با رعایت مقررات زیست‌محیطی مستقر نمایند.

ماده ۹- به‌منظور ایجاد و توسعه شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تقویت همکاری‌های بین‌المللی اجازه داده می‌شود واحدهای پژوهشی و فناوری و مهندسی مستقر در پارک‌های علم و فناوری در جهت انجام مأموریت‌های محوله از مزایای قانونی مناطق آزاد

^۱. براساس بند ب ماده ۸ قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب مجلس شورای اسلامی عبارت «معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور» جایگزین عبارت «دبیرخانه» گردید.

درخصوص روابط کار، معافیت‌های مالیاتی و عوارض سرمایه‌گذاری خارجی و مبادلات مالی بین‌المللی و در چهارچوب مصوبات شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش بنیان و پس از انطباق با اهداف مندرج در ماده (۱) این قانون توسط شورای مذکور، از مزایای شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان برخوردار گردند.^۱

ماده ۱۰- کارکنان شاغل در پارک‌های علم و فناوری مشمول ماده (۹۱) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۰۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی می‌باشند. آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف سه‌ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.^۲

ماده ۱۱- کلیه اشخاص (حقیقی یا حقوقی) که از حمایت‌های این قانون برخوردار شده‌اند چنانچه حمایت‌ها و تسهیلات اعطاء شده بر طبق این قانون را برای مقاصد دیگری مصرف کنند ضمن محرومیت از استفاده مجدد از حمایت‌های این قانون مجازات‌های زیر در مورد آنها اعمال می‌شود.

الف- در صورت برخورداری از تسهیلات مالی علاوه بر رد مال، به جریمه نقدی برابر با تسهیلات دریافتی محکوم می‌شوند.

^۱ این ماده براساس بند ج ماده ۸ قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب مجلس شورای اسلامی اصلاح گردید.

^۲ این ماده براساس بند چ ماده ۸ قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب مجلس شورای اسلامی اصلاح و جایگزین ماده ۱۰ گردید.

ب- در صورت برخورداری از شرایط تسهیلات در ورود به مناقصه به مدت سه سال از شرکت در کلیه مناقصه‌ها منع می‌شوند.

ج- در صورت برخورداری از معافیت‌های مالیاتی یا عوارض علاوه بر پرداخت آنها به جریمه نقدی برابر میزان معافیت اعطاء شده محکوم می‌شوند.

د- در صورت برخورداری از پوشش بیمه‌ای، به پرداخت جریمه معادل پوشش بیمه‌ای دریافتی محکوم می‌شوند.

ماده ۱۲- گزارش نحوه اجرای این قانون هر شش ماه یکبار توسط معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور تهیه و به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌گردد.^۱

ماده ۱۳- آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون حداکثر ظرف سه ماه از تصویب آن توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و شورا تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.^۲

قانون فوق مشتمل بر سیزده ماده و ۶ تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ پنجم آبان ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۰۸/۱۹ به تأیید شورای نگهبان رسید.

^۱ . براساس بند ب ماده ۸ قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب مجلس شورای اسلامی عبارت «معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور» جایگزین عبارت «دبیرخانه شورا» گردید.

^۲ براساس بند ث ماده ۸ قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب مجلس شورای اسلامی عبارت «شورا» جایگزین عبارت «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» گردید.

۱۵- آیین‌نامه حمایت از تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری^۱

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۱/۰۵/۱۹ به پیشنهاد شماره ۱۱/۸۵۱۲۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۰ معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور و به استناد قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات- مصوب ۱۳۸۹- و اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در راستای توانمندسازی شرکت‌های دانش‌بنیان و هسته‌های فناور و افزایش کیفیت و بهره‌وری از طریق تولید دانش‌بنیان، آیین‌نامه حمایت از تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

۲- شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

ماده ۲- وزارت موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی و با توسعه مراکز کارآفرینی و نوآوری، مدارس اشتغال، مراکز رشد، پردیس‌های فناوری و نوآوری و پارک‌های علم و فناوری در دانشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری دستگاه‌های اجرایی و بخش خصوصی به

^۱. این آیین‌نامه طی نامه شماره ۹۶۰۷۴/ت/۶۰۱۲۵ هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۵ توسط معاون اول رییس‌جمهور ابلاغ گردید.

نحوی برنامه‌ریزی نماید که تا پایان سال ۱۴۰۱ شاخص‌های زیر محقق گردد:

- ۱- رشد ده درصدی (۱۰٪) تعداد مراکز کارآفرینی و نوآوری.
- ۲- رشد ده درصدی (۱۰٪) تعداد مراکز رشد و واحدهای فناور (از ۲۲۶) مورد به (۲۴۸) مورد افزایش می‌یابد.
- ۳- تعداد پردیس‌های علم و فناوری مشترک با پارک‌های علم و فناوری از (۲) مورد به (۱۰) مورد افزایش یابد (دهکده‌های فناوری و نوآوری به‌عنوان پردیس علم و فناوری در نظر گرفته می‌شوند).
- ۴- تعداد پارک‌های علم و فناوری و پردیس‌های فناوری و نوآوری خصوصی از (۲) مورد به (۵) مورد افزایش می‌یابد.
- ۵- رشد هجده درصدی (۱۸٪) تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد (از ۱۷۰۰) مورد به (۲۰۰۰) مورد افزایش می‌یابد.
- ۶- رشد ده درصدی (۱۰٪) تعداد واحدهای فناور مستقر در پارک‌های علم و فناوری (از ۱۰۸۰۰) مورد به (۱۱۸۸۰) مورد افزایش می‌یابد.
- ۷- رشد پانزده درصدی (۱۵٪) تعداد اشتغال ایجاد شده در مراکز کارآفرینی و نوآوری، مراکز رشد، پردیس‌های علم و فناوری و پارک‌های علم و فناوری (از ۹۰۰۰۰) نفر به (۱۰۳۵۰۰) نفر خواهد رسید.
- ۸- رشد پانزده درصدی (۱۵٪) واحدهای فناور و شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در پارک‌های علم و فناوری، پردیس‌های علم و

فناوری و مراکز رشد (از یکصد و نود و شش هزار میلیارد (۱۹۶،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال به دویست و بیست و پنج هزار و چهارصد میلیارد (۲۲۵،۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال).

۹- رشد ده درصدی (۱۰٪) صادرات واحدهای فناور و شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در پارک‌های علم و فناوری، پردیس‌های علم و فناوری و مراکز رشد (از هشتاد میلیون (۸۰،۰۰۰،۰۰۰) دلار به هشتاد و هشت میلیون (۸۸،۰۰۰،۰۰۰) دلار).

تبصره ۱- دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها در چهارچوب ضوابط وزارت باید امکانات لازم جهت ایجاد و راه‌اندازی مرکز کارآفرینی و نوآوری، مدرسه اشتغال، مرکز رشد، پردیس فناوری و نوآوری و پارک‌های علم و فناوری را با توجه به شرایط خود فراهم نمایند.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی و بخش خصوصی می‌توانند در چهارچوب ضوابط وزارت نسبت به ایجاد و راه‌اندازی مرکز کارآفرینی و نوآوری، مدارس اشتغال، مرکز رشد، پردیس فناوری و نوآوری و پارک‌های علم و فناوری تخصصی اقدام نمایند.

تبصره ۳- وزارت موظف است ظرف دوماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه ضوابط ایجاد و راه‌اندازی مراکز کارآفرینی و نوآوری، مدارس اشتغال، مرکز رشد، پردیس فناوری و نوآوری و پارک علم و فناوری توسط بخش خصوصی را تدوین و ابلاغ نماید.

ماده ۳- وزارت جهاد کشاورزی موظف است با همکاری وزارت نسبت به ایجاد دهکده فناوری و نوآوری، مزرعه فناوری و نوآوری، مراکز

کارآفرینی و نوآوری و مراکز رشد تخصصی در زمینه کشاورزی هوشمند و رقومی (دیجیتال) اقدام نماید.

ماده ۴- وزارت موظف است زمینه ایجاد و راهاندازی پردیس‌های فناوری و نوآوری با همکاری سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و شرکت‌های تابع در استان‌های مختلف کشور را فراهم نماید.

ماده ۵- دانشگاه‌های پیام‌نور، علمی کاربردی و فنی و حرفه‌ای مجاز به اختصاص بخشی از فضاهای فیزیکی خود جهت ایجاد مراکز عنوان شده در ماده (۲) این آیین‌نامه با مشارکت پارک‌های علم و فناوری هستند.

ماده ۶- وزارت راه و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) موظف است در چهارچوب قوانین و مقررات نسبت به اختصاص اراضی شناسایی شده توسط وزارت جهت توسعه زیرساخت‌های فیزیکی پارک‌های علم و فناوری اقدام نماید.

ماده ۷- وزارت موظف است در راستای همکاری بین‌المللی در حوزه فناوری و نوآوری و با اولویت تقویت همکاری‌های بین‌المللی و با همکاری وزارت امور خارجه، معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران نسبت به راهاندازی پارک علم و فناوری بین‌المللی ایران اقدام نماید.

ماده ۸- وزارت موظف است ضمن تهیه و ابلاغ ضوابط اجرایی طرح توسعه زیست بوم نوآوری استان، از پارک‌های علم و فناوری که در طرح توسعه زیست بوم نوآوری استان‌ها مشارکت می‌نمایند، حمایت لازم را به‌عمل آورد.

ماده ۹- پژوهشگاه‌های مستقل یا وابسته به دانشگاه‌ها موظفند در راستای نقش‌آفرینی پررنگ‌تر در زیست بوم فناوری و نوآوری کشور، حرکت به سمت تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهشی و حل مسایل کلان کشور اقدام به طراحی و ایجاد قطب‌های فناوری و نوآوری تخصصی متشکل از شتاب‌دهنده و مرکز نوآوری تخصصی، مرکز رشد تخصصی، دفتر مالکیت فکری و انتقال فناوری تخصصی نمایند. وزارت موظف است دستورالعمل قطب‌های فناوری و نوآوری را ظرف دوماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، تدوین و ابلاغ نماید. دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مجازند در تأمین منابع مالی و زیرساخت لازم برای ایجاد قطب‌های فناوری و نوآوری با وزارت همکاری نمایند. وزارت به‌نحوه برنامه‌ریزی نماید که تا پایان سال ۱۴۰۱ حداقل (۴) قطب فناوری و نوآوری تخصصی در کشور ایجاد شود.

ماده ۱۰- وزارت موظف است در راستای تقویت دیپلماسی علمی، فناوری و نوآوری و با همکاری وزارت امور خارجه، معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران زمینه‌های لازم برای ایجاد و راه‌اندازی پردیس‌های بین‌المللی فناوری و نوآوری و پارک‌های برون‌مرزی در خارج از کشور را در چهارچوب فعالیت‌های دانشگاه‌ها، مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری فراهم نماید. دستورالعمل این ماده توسط وزارت تدوین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۱- وزارت موظف است با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور و در راستای زمینه سازی برای زایش و رویش هسته‌های فناور در دانشگاه‌ها طرح ملی

ترویج کارآفرینی را توسط دانشگاه‌ها، پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، شتاب‌دهنده‌ها و کسب و کارهای نوپا (استارت‌آپ‌های) توانمندسازی و مراکز مشاوره و کارآفرینی با هدف ایجاد عدالت آموزشی در زمینه آموزش، فرهنگ‌سازی و ترویج کارآفرینی و ارتقای مهارت‌ها و قابلیت‌های کارآفرینانه در میان دانشجویان تدوین و اجرا نماید. دستورالعمل این ماده ظرف یک‌ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط وزارت تدوین و ابلاغ می‌شود. هدف‌گذاری سال اول این برنامه پوشش (۳۰) هزار دانشجو در سراسر کشور است.

ماده ۱۲- وزارت موظف است با همکاری سازمان اوقاف و امور خیریه و سازمان امور مالیاتی کشور، دستورالعمل طرح حمایت از واقفین و خیرین حوزه پژوهش و فناوری و نوآوری را به‌منظور بهره‌گیری از توانمندی‌های مادی و معنوی خیرین در تأمین زیرساخت‌ها، تجهیزات و خدمات مورد نیاز پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد و واحدهای فناوری و دانش‌بنیان مستقر در این مراکز ظرف سه‌ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه تدوین و ابلاغ نماید.

ماده ۱۳- وزارت موظف است با همکاری وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، نفت، نیرو و ارتباطات و فناوری اطلاعات طرح مهر دانش، فناوری و نوآوری را با هدف زمینه‌سازی حضور دانش‌آموزان در مراکز کارآفرینی و نوآوری، مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری، نهادینه کردن فرهنگ کارآفرینی و نوآوری در مدارس، تقویت سرمایه‌های انسانی آینده زیست بوم نوآوری کشور و هدایت ظرفیت (پتانسیل) جامعه دانش‌آموزی به سمت خلق فکر نو (ایده‌ها) و طرح‌های فناورانه

طراحی و اجرا نماید. دستورالعمل این ماده توسط وزارت و با همکاری وزارت آموزش و پرورش ظرف دوماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، تدوین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۴- وزارت موظف است طرحی جهت حمایت از هدفمندکردن پایان‌نامه‌ها، رساله‌ها و پژوهش‌های دانشگاهی در جهت رسیدن به دستاورد و محصول فناورانه با عنوان طرح پژوهانه فناوری را با هدف تسهیل‌گذار دانشگاه‌های کشور به سمت دانشگاه کارآفرین و تجاری سازی دستاوردهای پژوهشی و فناورانه دانشجویان، به‌گونه‌ای برنامه ریزی و اجرا نماید که تا پایان سال ۱۴۰۱، دو درصد (۲٪) از پایان نامه‌ها و رساله‌های تصویب شده مورد حمایت این برنامه قرار گیرد.

ماده ۱۵- وزارت موظف است با همکاری معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور و صندوق نوآوری و شکوفایی طرح دستیار فناوری را که با هدف بهبود توانمندی دانشجویان، آموزش مهارت‌های مرتبط با کارآفرینی، تقویت کار تیمی، پیشگامی در عرصه فناوری و نوآوری و تقویت ارتباط دانشگاه‌ها با پارک‌های علم و فناوری می‌گردد را با کمک دانشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری اجرا نماید. وزارت باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که دانشجویان مشمول این طرح بتوانند به مدت شش‌ماه در یکی از شرکت‌های مستقر در پارک‌های علم و فناوری مشغول فعالیت شوند و به ازای آن مزایایی دریافت نمایند. طرح دستیار فناوری با راهبری و هدایت دانشگاه و پارک علم و فناوری و مراکز رشد در هر استان برنامه‌ریزی و اجرا می‌گردد. هدف‌گذاری

سال اول این طرح پوشش نیم درصد (۵/۰٪) دانشجویان در سرتاسر کشور می‌باشد.

ماده ۱۶- وزارت موظف است در راستای تقویت مالکیت فکری در دانشگاه‌ها و پوشش هزینه‌های مبادله دارایی‌های فکری، دستورالعمل طرح یارانه مالکیت فکری که در قالب آن مبادله مالکیت فکری میان دانشگاهیان و شرکت‌های دانش‌بنیان و واحدهای فناور مستقر در پارک‌های علم و فناوری تسهیل می‌گردد، به‌گونه‌ای که بخشی از هزینه خرید مالکیت فکری دانشگاهیان را وزارت از محل اعتبارات در اختیار پرداخت می‌نماید را با همکاری معاونت علمی و فناوری رییس جمهور، وزارت دادگستری، صندوق نوآوری و شکوفایی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و با رعایت قوانین بودجه سنواتی برنامه‌ریزی و اجرا نماید. دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف دوماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط وزارت تدوین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۷- وزارت موظف است با همکاری بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به تدوین دستورالعمل بیمه پژوهش، فناوری و نوآوری با هدف پوشش‌های بیمه‌ای برای فعالیت‌های پژوهشی، فناورانه و نوآورانه و هدف کاهش خطر (ریسک) سرمایه‌گذاری، ظرف دوماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه اقدام نمایند.

ماده ۱۸- وزارت موظف است با همکاری پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و سایر دستگاه‌های اجرایی اقدام به طراحی و راه‌اندازی سامانه نظام فکر نو (ایده‌ها) و نیازها (نان) نماید. نظام فکر نو (ایده‌ها)

و نیازها (نان) مبتنی بر ایجاد ارتباط مستقیم بین نیازهای جامعه، صنایع خصوصی و دولتی، پژوهشگران، شرکت‌های دانش‌بنیان، پارک‌های علم و فناوری خواهد بود و بستری برای پیوند میان ظرفیت‌های علمی و پژوهشی کشور و نیازها و مسایل موجود در بخش دولتی و خصوصی است. این برنامه با راهبری، هدایت و تأمین مالی وزارت و همکاری کلیه سامانه‌های پژوهشی دستگاه‌های اجرایی، از طریق جمع‌آوری و بهم‌رسانی اطلاعات، نیازمندی‌ها، ظرفیت (پتانسیل)‌ها و قابلیت‌های فناورانه و پژوهشی کشور، اجرایی و عملیاتی می‌گردد.

به موجب مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی با عنوان "سیاست‌های ایجاد و ارتقای سکوهای ملی تربیتی، آموزشی، پژوهشی، فناوری و نوآوری" وزارت در راستای انجام تحقیقات نیازمحور نسبت به احصا و تعیین نیازها، فکرنو (ایده‌ها) و توانمندی های کشور و یکپارچه‌سازی سامانه‌های موجود پژوهش، فناوری و نوآوری در حوزه مرتبط با نیازهای کشور، نظام فکرنو (ایده‌ها) و نیازها را برنامه‌ریزی و پیاده‌سازی می‌نماید. همچنین، براساس تبصره (۹) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور شرط استفاده از اعتبارات پژوهشی دستگاه‌های اجرایی، درج اولویت‌ها، نیازها و مسایل تحقیقاتی توسط دستگاه‌های اجرایی در سامانه نظام فکرنو (ایده‌ها) و نیازها (نان) در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام می‌باشد. پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) موظف است نسبت به طراحی و پیاده‌سازی اجزای تکمیلی سامانه نظام فکرنو (ایده‌ها) و نیازها شامل جان (جریان اقتصادی نوین)، جام (جستجوی آزمایشگاه‌های مرجع) و خاص

(خواستگاه آموزشی صنعت) اقدام نماید. در راستای پشتیبانی و تکمیل اطلاعات لازم جهت سکو ملی فراهم شده در قالب بستر نظام فکرنو (ایده‌ها) و نیازها (نان) لازم است کلیه دستگاه‌های اجرایی و وزارتخانه‌ها (از جمله وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای ارایه سرویس احراز هویت، وزارت صنعت، معدن و تجارت در ارایه الکترونیکی (وب سرویس) سامانه‌های ایران تاپ و توانیران و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای ارایه الکترونیکی (وب سرویس) بانک اطلاعاتی اختراعات) نسبت به ارایه الکترونیکی (وب سرویس)‌های مورد نیاز این سامانه همکاری نمایند.

ماده ۱۹- وزارت موظف است زمینه لازم برای اجرای طرح‌های فناورانه پرچمدار و جریان ساز که طرح‌هایی مسأله‌محور، تقاضامحور و با قابلیت تجاری‌سازی هستند و اجرای آنها نیازمند مشارکت گسترده بازیگران مختلف است و نیز این برنامه با راهبری و هدایت وزارت، صندوق شورای عالی و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به‌ویژه معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور و صندوق نوآوری و شکوفایی عملیاتی می‌گردد را در دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری براساس مأموریت آنها فراهم سازد. وزارت پس از نهایی‌سازی مجریان و بهره‌برداران طرح‌های پیشنهادی و نحوه تأمین مالی آن، طرح‌ها را جهت تصویب و بهره‌مندی از منابع مالی به "**صندوق شورای عالی**" و "شورای راهبری فناوری ها و تولیدات دانش‌بنیان" ارائه می‌نماید.

ماده ۲۰- وزارت موظف است با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی و با هدف شناسایی مسائل کلان کشور و حل این مسائل از طریق راه

حل‌های فناورانه اقدام به اجرای طرح آینده‌نگاری فناورانه مسأله‌محور که با بهره‌گیری از روش‌های آینده‌نگاری و مشارکت دادن ذی‌نفعان مختلف به شناسایی راه‌حل‌های فناورانه برای مسائل و چالش‌های کلان جامعه می‌پردازد، اقدام نماید.

ماده ۲۱- وزارت موظف است در چهارچوب مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام به تدوین سند نظام ملی نوآوری در حوزه آموزش عالی نماید.

ماده ۲۲- وزارت موظف است با همکاری صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران به‌منظور حمایت از مقالات و طرح‌های پژوهشی ملی و بین‌المللی مرتبط با شعار سال، دستورالعمل حمایت از مقالات و پژوهش‌های موضوع این ماده را تا دوماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه تدوین و ابلاغ نماید.

ماده ۲۳- شورای عالی موظف است با همکاری وزارت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور و بنیاد ملی نخبگان دستورالعمل حمایت از دوره‌های پسادکتر را با رویکرد حل مسائل از محل منابع پژوهش و فناوری دستگاه‌های دولتی، در چهارچوب بند (هـ) و (و) تبصره (۹) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور را ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه تدوین و ابلاغ نماید.

ماده ۲۴- با هدف ایجاد شبکه ملی آزمایشگاهی به‌صورت یکپارچه، **شورای عالی** موظف است با همکاری وزارت، معاونت علمی و فناوری

رئیس‌جمهور و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه نسبت به تدوین و ابلاغ دستورالعمل این ماده اقدام نماید.

ماده ۲۵- وزارت و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظفند نسبت به ایجاد و فعال‌سازی شبکه علمی کشور مشتمل بر شبکه ارتباطی علمی کشور که بر بستر زیرساخت ملی شکل می‌گیرد و ارتباط بخش های علمی، محققان و دانشجویان را در یک بستر داخلی و امن فراهم می‌کند، اقدام نمایند.

ماده ۲۶- شورای عالی موظف است نسبت به تدوین بسته رفع موانع آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری شامل احکام قانونی موردنیاز برای تصویب در مجلس شورای اسلامی که منجر به رفع موانع انجام فعالیت‌های پژوهشی، فناوری و نوآوری در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و فناوری وزارت می‌شود را ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه تهیه و جهت تصویب در مراجع ذیصلاح ارایه نماید.

ماده ۲۷- وزارت موظف است نسبت به تدوین دستورالعمل تأمین مالی برای بکارگیری دانشجویان دکتری روزانه دولتی با هدف کاربردی‌سازی پژوهش‌ها در راستای فعالیت‌های دانش‌بنیان ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه اقدام نماید. وزارت مکلف است به‌گونه ای برنامه‌ریزی نماید که تا پایان سال ۱۴۰۱ در این طرح، حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) دانشجویان دکتری روزانه دولتی در قالب پژوهشگر تمام وقت در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی پوشش داده شوند.

ماده ۲۸- وزارت و بنیاد ملی نخبگان موظفند تا سازو کارهای تسهیل تبدیل دستاوردهای پژوهشی نخبگان در طرح‌های بنیاد ملی نخبگان به محصولات و شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان را تدوین و اجرایی نمایند.

ماده ۲۹- وزارت موظف است با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی و در چهارچوب قوانین و مقررات براساس مطالعات آمایش سرزمین، مأموریت‌های ویژه برای کلیه دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری در استان‌های کشور تعیین کند. دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری موظفند در چهارچوب قوانین و مقررات و براساس این مأموریت‌ها، زنجیره ارزش محصولات و تولیدات صنعتی و کشاورزی در آن استان‌ها را شناسایی و اقدامات لازم در راستای ارتقای بهره‌وری و جهش تولید را انجام دهند.

ماده ۳۰- وزارت موظف است الزامات تحقق نظام جامع آموزش برای صنعت و جامعه که شامل بسته‌های سیاستی جامع در برگیرنده برنامه و محتوای درسی، پذیرش دانشجو و حوزه گسترش با هدف پاسخ به نیازهای جامعه و صنعت می‌باشد را در دانشگاه‌های کشور در راستای تدوین الگوی دانشگاه تمدن‌ساز و حکمت بنیان ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه تدوین و جهت اجرا ابلاغ نماید.

ماده ۳۱- وزارت موظف است در تصویب رشته‌های جدید یا اصلاح رشته‌های موجود در تمامی رشته‌ها پیوست کارآفرینی، مهارت‌افزایی و اشتغال‌پذیری را منظور نماید.

ماده ۳۲- وزارت موظف است با همکاری دانشگاه جامع علمی و کاربردی و دانشگاه فنی و حرفه‌ای ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه طرح تحول در رشته‌ها، محتوای درسی و فعالیت‌های این دو دانشگاه را جهت تصویب به مراجع ذی‌ربط ارایه نماید.

ماده ۳۳- وزارت موظف است آیین‌نامه اجرایی استفاده از فناوری‌های نوین آموزشی همچون واقعیت افزوده، واقعیت مجازی، آموزش مجازی در محیط‌های هوشمند را در کنار آموزش‌های حضوری ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه تصویب و اجرایی نماید.

ماده ۳۴- وزارت موظف است نسبت به تربیت نیروی انسانی ماهر به‌صورت مأموریت‌گرا در رشته‌های مرتبط با فناوری‌های نوین از طریق دانشگاه‌ها اقدام نماید. سازو کار و تعداد نیروی انسانی در حوزه های منتخب در قالب دستورالعمل اجرایی ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه در شورای گسترش آموزش عالی و شورای برنامه ریزی آموزش عالی به تصویب خواهد رسید.

ماده ۳۵- وزارت موظف است رشته‌های مرتبط در حوزه‌های علوم انسانی و اجتماعی، علوم پایه، هنر و معماری را در جهت تحقق تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین شناسایی نموده و اقدامات مرتبط با گسترش آنها را مطابق با نیازهای کشور به انجام برساند.

ماده ۳۶- وزارت آموزش و پرورش موظف است با همکاری وزارت و معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور ظرف دو سال نسبت به تبدیل پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی به مراکز رشد و خانه‌های خلاق اقدام نماید.

ماده ۳۷- وزارت موظف است با همکاری وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت نسبت به توسعه اشتغال با تأکید بر فناوری و نوآوری و با استفاده از منابع تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور برنامه‌ریزی و اجرا نماید.

ماده ۳۸- وزارت مجاز است در چهارچوب قوانین و مقررات نسبت به جذب و بکارگیری (۳۰۰) نفر متخصص در حوزه فناوری، نوآوری، پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد و با هدف عملیاتی‌سازی این آیین‌نامه اقدام نماید.

ماده ۳۹- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است در چهارچوب قوانین و مقررات منابع مالی و بودجه لازم برای عملیاتی‌سازی این آیین‌نامه را تأمین و در اختیار وزارت قرار دهد.

۱۶- برنامه توسعه تولید محصولات دانش بنیان^۱

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۸/۱۰ به پیشنهاد مشترک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت علمی و فناوری رییس جمهور و به استناد ماده (۴۳) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - برنامه یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۲- در اجرای ماده (۴۳) قانون و به منظور هماهنگی امور اجرایی و به روزرسانی برنامه های توسعه تولید، تقاضا و صادرات محصولات دانش بنیان، تصویب دستورالعمل های مورد نیاز و نظارت بر اجرای آن، کارگروه توسعه تولید، تقاضا و صادرات محصولات دانش بنیان متشکل از معاون علمی و فناوری رییس جمهور (رییس کارگروه)، نمایندگان وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی، جهاد کشاورزی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون ایران تشکیل می گردد.

تبصره ۱- دبیرخانه کارگروه در وزارت صنعت، معدن و تجارت مستقر می باشد.

تبصره ۲- نمایندگان سایر دستگاه های مرتبط حسب موضوع مورد

^۱. این برنامه طی ابلاغیه شماره ۱۱۶۹۵۹/ت/۵۲۲۵۳-هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۰۵ توسط معاون اول رییس جمهور جهت اجرا ابلاغ شد.

بررسی به جلسات کارگروه دعوت خواهند شد.

تبصره ۳- کارگروه مذکور موظف است هر شش ماه یکبار گزارشی از نحوه اجرای این برنامه را به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ارائه نماید.

ماده ۱۳- به منظور به اشتراک گذاری و استفاده بهینه از ظرفیت آزمایشگاه‌های داخلی و حمایت از نهاد ملی تأیید صلاحیت ایران در تأیید صلاحیت آزمایشگاه‌های آزمون و واسنجی (کالیبراسیون) و نهادهای گواهی‌کننده داخلی و ایجاد و تجهیز آزمایشگاه‌های تأیید شده در کشور:

.....

تبصره ۱- کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳-، می‌توانند پس از تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، از محل اعتبارات موضوع ماده مذکور با هماهنگی شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی و شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران به منظور تأمین زیرساخت آزمایشگاهی کشور برای تحقیق و توسعه، بررسی و ارزیابی فنی و کیفی محصولات دانش بنیان، هزینه نمایند.

۱۷- کلیات آیین‌نامه اجرایی طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

مقدمه

این آیین‌نامه به استناد بند یک ماده ۴ قانون اهداف و وظایف و تشکیلات وزارت علوم^۲ و بند ۴ مصوبه نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۷ شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۳، به منظور اجرای مدیریت کارآمد، برنامه ریزی، ساماندهی و نظارت بر کیفیت انجام طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری که در چارچوب اولویت‌های کشور تعریف شده و نیازهای حال و آینده را تأمین خواهد کرد، تنظیم شده است. این مهم یکی از محورهای اساسی فعالیت شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری است که موجب بهره‌مندی جامعه از نتایج تحقیقات، زمینه‌ساز تحرک درازمدت و پیشرفت و توسعه پایدار علم و فناوری در کشور خواهد شد.

۱- تعاریف

"طرح کلان ملی" طرحی است که:

۱. این آیین‌نامه در یک مقدمه و ۲ بند و ۶ تبصره در دهمین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۱۹ به تصویب رسید.

۲. اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در بخش های آموزشی و پژوهشی و فناوری.

۳. دبیرخانه شورای عالی عتف موظف است الگوی اجرایی و سازوکارهای مدیریت و نظارت بر اجرای طرح‌های مصوب را با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی تدوین و به تصویب شورای عالی برساند.

- ۱-۱- ارزش افزوده فراوان ایجاد می‌نماید و منافع مختلف برای جامعه شامل مزایای اجتماعی، بهداشتی، اقتصادی، فرهنگی را در بردارد.
 - ۱-۲- مبتنی بر توسعه علوم و فناوری‌های مستقر بر لبه دانش یا بومی‌سازی آنها باشد.
 - ۱-۳- اندازه و هزینه طرح عموماً فراتر از حیطه و توان یک بخش یا نهاد خاص باشد.
 - ۱-۴- هم‌راستا با اولویت‌های ملی باشد.
 - ۱-۵- همکاری نهادها و سازمان‌های مختلف در طرح را در برگیرد.
 - ۱-۶- توسعه و هم‌افزایی میان اهداف آموزشی و تحقیقاتی را موجب شود.
 - ۱-۷- شامل طیف گسترده‌ای از طرح‌های تحت حمایت طرح اصلی باشد.
- "شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری"** در ماده ۳ و ۴ قانون اهداف و وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بیان شده است. که به‌اختصار در این آیین‌نامه شورای عالی عتف نامیده می‌شود.
- "کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی عتف"** در ماده ۳ پیش‌نویس آئین‌نامه داخلی شورای عالی عتف مصوب دومین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۸۵/۰۲/۰۳ بیان شده است.
- "دستگاه سفارش‌دهنده"** دستگاه یا دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات یا شرکت‌های دولتی و یا غیردولتی است که دارای هویت حقوقی مستقل بوده و طرح کلان به سفارش آن دستگاه یا دستگاه‌ها انجام گرفته و در هزینه‌های طرح سهمیم هستند و از نتایج طرح استفاده خواهند نمود.

"دستگاه بهره‌بردار" دستگاه یا دستگاه‌های اجرایی هستند که می‌توانند از نتایج و دستاوردهای طرح با رعایت حقوق مالکیت طرح استفاده نمایند.

"مؤسسه مجری (سفارش‌گیرنده)" به دانشگاه، پژوهشگاه، مؤسسه، واحد پژوهشی یا شرکت دانش‌بنیان که دارای هویت حقوقی مستقل و دارای مجوز از وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری، یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا سایر مراجع قانونی ذی‌ربط (اعم از مجلس شورای اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی حوزه‌های علمیه) باشند اطلاق می‌گردد.

"مدیر طرح" فرد حقیقی است که توسط مؤسسه مجری به‌طور رسمی به دبیرخانه شورای عالی عتف معرفی می‌شود. (مدیر طرح می‌تواند رئیس مؤسسه مجری باشد).

"همکار" اشخاص حقیقی یا حقوقی که توسط مجری انتخاب و به کمیسیون(های) تخصصی مربوطه پیشنهاد می‌شوند.

"مشاور" اشخاص حقیقی یا حقوقی که توسط مجری انتخاب و به کمیسیون(های) تخصصی مربوطه پیشنهاد می‌شوند.

"ناظر" شامل مؤسسه مستقل یا افراد برجسته از صاحب‌نظران متخصص و مجرب در زمینه علم و فناوری در صنعت، دانشگاه و حوزه های مرتبط می‌باشد که به انتخاب کمیسیون تخصصی مربوطه شورای عالی عتف نظارت و ارزشیابی طرح را برعهده خواهد داشت.

"کمیته راهبری" مدیریت و هدایت هر طرح کلان مصوب را به‌عهده دارد که ترکیب آن عبارت است از نمایندگان دستگاه سفارش‌دهنده، مجری اصلی، کمیسیون تخصصی مربوطه، ناظر و تعدادی از

صاحب‌نظران مرتبط با موضوع طرح و با تأیید کمیسیون تخصصی مربوطه تشکیل و فعالیت می‌نمایند.

۲- ارکان مدیریتی طرح‌های کلان ملی

هر طرح کلان ملی شامل ارکان مدیریتی زیر است:

۱-۲- دبیرخانه شورای عالی عتف؛

۲-۲- کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی عتف؛

۳-۲- مجری؛

۴-۲- ناظر؛

۵-۲- دستگاه سفارش‌دهنده.

۱-۲- دبیرخانه شورای عالی عتف: وظیفه آن سیاست‌گذاری،

اولویت‌بندی، هماهنگی و نظارت عالی بر حسن اجرای طرح‌های کلان براساس سیاست‌های مصوب شورای عالی عتف می‌باشد.

۲-۲- کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی عتف، وظیفه آن:

الف) بررسی و تصویب مراحل مختلف و فازهای اجرای طرح که توسط مجری پیشنهاد شده است و به تأیید ناظر و بهره‌برداران نیز رسیده است.

ب) نظارت بر حسن اجرای طرح با توجه به موارد زیر:

- انتخاب مجری اصلی، مجری محوری و ناظر طرح براساس معیارهای مصرح در آئین‌نامه اجرایی مصوب کمیسیون دائمی؛

- ارزشیابی و نظارت بر نحوه عملکرد مجری اصلی و محوری در طول

اجرای طرح و پیشنهاد تغییرات لازم به دبیرخانه شورای عالی عتف؛

- تأیید نهایی نتایج و مستندات مراحل مختلف اجرای طرح و اعلام به دبیرخانه.

ج) اعلام پایان طرح به دبیرخانه شورای عالی عتف.

تبصره ۱- با عنایت به اهمیت مستندسازی برای حفظ دانش حاصل از اجرای طرح‌های کلان، دبیرخانه شورای عالی عتف می‌بایست الگوی مستندسازی را تهیه و ابلاغ نماید و مجری اصلی موظف است با همکاری مجریان محوری، دانش حاصله از اجرا را در قالب الگوی مصوب تهیه و با نظارت کمیسیون تخصصی ارائه دهد.

تبصره ۲- کمیسیون تخصصی می‌تواند برای انجام وظایف فوق از کمیته‌های: راهبری، پیوست فناوری و پیوست فرهنگی در طرح استفاده نماید. کمیته راهبری و پیوست‌های ذی‌ربط، تابع دستورالعملی خواهد بود که توسط دبیرخانه شورای عالی عتف ابلاغ می‌شود.

۲-۳- مجری:

وظایف مجری عبارت است از:

۱- معرفی مدیر طرح؛

۲- اجرای فاز صفر طرح که شامل موارد زیر می‌باشد:

الف- ارائه برنامه کلان مدیریتی و اجرایی (شکست پروژه، مراحل و زمان‌بندی کل طرح و...);

ب- تعیین بهره‌برداران و تعیین سهم مشارکت هر کدام؛

ج- شناسایی و تعیین اشخاص (اعم از حقیقی و حقوقی) صاحب‌نظر و باتجربه در زمینه مربوطه و تقسیم کار ملی؛

د- تهیه و تنظیم پیش‌نویس تفاهم‌نامه‌ها بین مسئولین دستگاه‌های مربوطه.

۳- ارائه ساختار طرح.

۴- پیشنهاد درخصوص تهیه پیوست فناوری طرح با همکاری کمیسیون (های) تخصصی مربوطه.

۵- پیشنهاد در خصوص تهیه پیوست فرهنگی طرح با همکاری کمیسیون (های) تخصصی مربوطه.

تبصره ۱- مجری می‌تواند جهت انجام وظایف فوق از همکار و یا مشاور با تأیید کمیسیون تخصصی مربوطه استفاده نماید.

تبصره ۲- واگذاری بیش از حداکثر ۵۰٪ کل کار به همکار مجاز نمی‌باشد، موارد استثناء می‌بایست به تصویب کمیسیون تخصصی مربوطه برسد.

تبصره ۳- مجری می‌تواند از ابتدا یا در مرحله اجرا یک یا چند شخص حقوقی باشد که مجریان می‌توانند از مراکز مختلف باشند و به صورت یک کنسرسیوم یا با تفاهم‌نامه رسمی چندجانبه اجرای طرح را عهده‌دار باشند. کنسرسیوم می‌تواند به عنوان یک شرکت دانش بنیان به ثبت برسد.

۲-۴- ناظر:

موظف به نظارت و ارزشیابی طرح براساس معیارها و شاخص‌های مندرج در فرم نظارت و ارزیابی قرارداد و پیوست‌های مربوط به آن می‌باشد.

۲-۵- دستگاه سفارش دهنده:

در بخشی از هزینه‌ها و نتایج طرح مطابق تفاهم‌نامه و قرارداد منعقدۀ سهیم بوده و حق کنترل بر پیشرفت طرح مطابق با اهداف و نتایج کاربردی طرح با عنایت به قرارداد منعقدۀ را دارد و موظف به فراهم نمودن بستر لازم جهت اخذ مجوز و همکاری نهادهای مختلف با اعلام مجری در زمان‌های موردنیاز در چارچوب قراردادهای منعقدۀ می‌باشد.

تبصره ۱- ضوابط مربوط به مالکیت (اعم از مالکیت مادی و معنوی) طرح های ذی ربط، تابع دستورالعملی خواهد بود که توسط دبیرخانه شورای عالی عتف ابلاغ می‌شود.

۱۸- دستورالعمل مدیریت و راهبری طرح‌های کلان ملی مصوب (۴۷ طرح کلان ملی مصوب تا سال ۱۳۹۳)^۱

به استناد کلیات آئین‌نامه اجرایی "طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری" ابلاغی مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۱۹، بدین وسیله دستورالعمل مدیریت و راهبری طرح‌های کلان ملی مصوب (۴۷ طرح کلان ملی مصوب تا سال ۱۳۹۳) به منظور تسهیل در فرآیند اجرا و مدیریت طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی به شرح زیر جهت بهره‌برداری به کلیه مؤسسات و مراکز آموزشی، پژوهشی و فناوری، و دستگاه‌های مشمول ابلاغ می‌شود.

فصل اول: کلیات و تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل از اختصارهای زیر استفاده شده است:

شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

طرح کلان: هر یک از ۴۷ طرح کلان ملی پژوهش و فناوری مصوب در جلسات نهم (۱۳۹۰/۱۰/۲۷)، یازدهم (۱۳۹۱/۰۵/۰۹)، دوازدهم (۱۳۹۱/۱۱/۲۳)، سیزدهم (۱۳۹۲/۰۴/۲۴) و چهاردهم (۱۳۹۲/۰۵/۰۷) شورای عالی.

ماده ۲- تعاریف

مجری محوری: یکی از مجریان در هر طرح کلان است که علاوه بر اجرای بخشی از شرح خدمات طرح، وظیفه هماهنگی بین سایر مجریان آن طرح را برعهده دارد.

^۱. این دستورالعمل در ۳ فصل، ۲۲ ماده و ۱۵ تبصره در هجدهمین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۰۲ به تصویب رسید و از زمان تصویب لازم‌الاجراست.

کمیته نظارت: سرپرستی و نظارت مستقیم بر عملکرد مجریان طرح کلان را برعهده دارد که ذیل کمیسیون تخصصی برای هر طرح کلان تشکیل می‌شود.

عامل مالی: بانک‌ها، مؤسسات مالی مرتبط و صندوق‌های توسعه فناوری هستند که از مراجع ذیصلاح دارای مجوز بوده و با تشخیص دبیرخانه و در چارچوب قرارداد عاملیت، مدیریت منابع دریافتی، تخصیص اعتبار، وصول خسارت احتمالی و عودت منابع و نظارت بر نحوه هزینه‌کرد طرح‌های کلان را برعهده دارند.

ماده ۳- دسته‌بندی طرح‌های کلان: هر یک از طرح‌های کلان براساس ماهیت پژوهش، نوع خروجی و بازار نهایی‌شان در یکی از دسته‌های سه‌گانه زیر قرار می‌گیرند:

طرح‌های کلان دسته اول: طرح‌هایی هستند که هدف آنها گسترش مرزهای دانش و یا تولید علم بومی است. خروجی این دسته از طرح‌ها به‌صورت مستندات علمی بوده و معمولاً بهره‌بردار نهایی آنها دستگاه‌های فرابخشی کشور هستند.

طرح‌های کلان دسته دوم: طرح‌هایی هستند که با هدف تولید اسناد مدیریتی حوزه‌های مختلف یا طراحی سیستم‌های پیچیده جهت حل مسائل مهم کشور و یا ایجاد یک زیرساخت ملی تعریف شده‌اند. بهره‌بردار نهایی این دسته از طرح‌ها عمدتاً دستگاه‌های دولتی هستند.

طرح‌های کلان دسته سوم: طرح‌هایی هستند که با هدف تولید یک محصول ملی و یا توسعه یک فناوری فرآیندی با قابلیت تجاری‌سازی در سطح ملی/ بین‌المللی تعریف شده‌اند.

تبصره ۱- پس از تصویب برنامه اجرایی و اسناد استراتژیک طرح‌ها در کمیسیون تخصصی، تخصیص طرح‌های کلان به هر یک از دسته‌بندی‌ها

می تواند تغییر پیدا کند. جدول تخصیص طرح های کلان به دسته های سه گانه موضوع این ماده در انتهای دستورالعمل قابل ملاحظه است.

فصل دوم: زیرسیستم اجرایی طرح های کلان

ماده ۴- ارکان ساختار اجرایی طرح های کلان در پنج سطح زیر قرار می گیرند:

- سیاست گذاری کلان؛
- سیاست گذاری اجرا؛
- مدیریت و برنامه ریزی اجرا؛
- نظارت بر اجرا؛
- اجرا.

تبصره ۱- رکن اجرایی و میزان سهم شورای عالی در تأمین منابع مالی طرح های کلان متناظر با دسته بندی هر طرح تعیین می شود.

ماده ۵- وظایف و ترکیب ارکان ساختار اجرایی درخصوص مدیریت و راهبری طرح های کلان به شرح زیر است:

۵-۱- وظایف رکن سیاست گذار کلان (شورای عالی/کمیسیون دائمی)

کمیسیون دائمی به نمایندگی از شورای عالی وظایف زیر را عهده دار است:

- ایجاد هماهنگی بین ارکان ساختار اجرایی طرح های کلان؛
- اعمال نظارت بر حسن اجرای طرح های کلان براساس اسناد و سیاست های بالادستی؛
- تصویب نهایی گزارشات و اسناد استراتژیک و برنامه ای مورد تأیید کمیسیون تخصصی؛

- اعلام نهایی پایان طرح جهت انعکاس در شورای عالی.

۵-۲- وظایف رکن سیاست‌گذار اجرا (کمیسیون تخصصی)

وظایف کمیسیون تخصصی به‌عنوان سیاست‌گذار اجرایی طرح‌های کلان به شرح زیر است:

- انتخاب نمایندگان شورای عالی در کمیته راهبری، مندرج در بند ۵-۳؛

- بررسی و تأیید گزارشات و اسناد استراتژیک و برنامه‌ای مصوب کمیته راهبری طرح و ارائه آن به دبیرخانه؛

- نظارت بر تدوین قرارداد طرح و امضای آن به نمایندگی از دبیر کل شورای عالی؛

- تصویب رکن اجرایی، مجری محوری و مدیر طرح پیشنهادی از سوی کمیته راهبری طرح؛

- تأیید اعضای کمیته نظارت معرفی شده از سوی دستگاه(های) سفارش دهنده؛

- اعلام پایان طرح به دبیرخانه.

۵-۳- وظایف رکن مدیریت و برنامه‌ریزی اجرا (کمیته راهبری)

۵-۳-۱- وظایف کمیته راهبری هر طرح به شرح زیر است:

- بررسی و تأیید اسناد استراتژیک و برنامه‌ای طرح که توسط مجری محوری ارائه و پیشنهاد شده است؛

- بررسی و تأیید گزارش‌های ادواری پیشرفت شرح خدمات و هزینه‌کرد منابع مالی طرح که از سوی کمیته نظارت ارائه شده است و ارسال آن به کمیسیون تخصصی؛

- پیشنهاد رکن اجرایی، مجری محوری و مدیر طرح برای هر طرح کلان به کمیسیون تخصصی.

۵-۳-۲- ترکیب کمیته راهبری:

کمیته راهبری دارای ۵ عضو متشکل از نمایندگان دبیرخانه و دستگاه سفارش دهنده است که تعداد اعضای هر یک از طرفین متناسب با سهم تأمین اعتبار آنها تعیین می‌شود.

تبصره ۱- رئیس کمیته راهبری با رأی موافق اکثریت نسبی اعضاء و از میان نمایندگان طرفی انتخاب می‌شود که سهم بیشتری در تأمین اعتبار طرح دارد. دبیر کمیته از میان نمایندگان طرف دیگر با رأی موافق اکثریت نسبی اعضاء انتخاب می‌شود. رئیس و دبیر کمیته راهبری با حکم رئیس کمیسیون تخصصی منصوب می‌شوند.

تبصره ۲- دبیر کمیته راهبری موظف به دعوت از معاونین پژوهشی مجریان در جلسات کمیته است.

۵-۴- وظایف رکن نظارت بر اجرا (کمیته نظارت)

۵-۴-۱- به منظور افزایش دقت نظارت بر طرح‌های کلان، وظایف کمیته نظارت هر طرح از دو بعد مدیریتی و فنی انجام می‌گیرد.

الف: نظارت مدیریتی که شامل موارد زیر است:

- بررسی و نظارت مدیریتی بر پیشرفت شرح خدمات طرح براساس اسناد استراتژیک و برنامه‌ای مورد تأیید کمیته راهبری طرح؛
- ارائه گزارش‌های مدیریتی از پیشرفت شرح خدمات طرح حداکثر هر سه ماه یکبار به کمیته راهبری؛
- ارائه گزارش‌های هزینه‌کرد منابع مالی طرح حداکثر هر سه ماه یکبار به کمیته راهبری.

ب: نظارت فنی که شامل موارد زیر است:

- بررسی و نظارت فنی بر حسن اجرای طرح براساس ساختار شکست کار و مشخصات مورد تأیید کمیته راهبری طرح؛
- ارائه گزارش‌های نظارت فنی حداکثر هر سه ماه یکبار به کمیته راهبری.

۵-۴-۲- ترکیب کمیته نظارت:

کمیته نظارت دارای ۳ عضو متشکل از نمایندگان دبیرخانه و دستگاه سفارش‌دهنده است. تعداد اعضای هریک از طرفین متناسب با سهم تأمین اعتبار آنها است.

تبصره ۱- کمیته نظارت می‌تواند با تأیید دبیرخانه از خدمات انجمن‌های علمی و تخصصی، مؤسسات پژوهشی دارای مجوز از مراکز ذیصلاح مرتبط و شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده نماید.

۵-۵- وظایف رکن اجرا (مجری)

مجری هر طرح کلان ملی متشکل از مجری محوری و مجریان همکار است که وظایف هر یک از آنها به شرح زیر است:

۵-۵-۱- مجری محوری:

- معرفی مدیر طرح به کمیته راهبری؛
- تهیه و تدوین اسناد استراتژیک و برنامه‌ای طرح و ارائه به کمیته راهبری؛
- تجمیع گزارش‌های ادواری پیشرفت شرح خدمات دریافتی از مجریان همکار و ارائه به کمیته راهبری؛
- ارائه گزارش‌های ادواری هزینه‌کرد منابع مالی به کمیته راهبری؛
- تقسیم کار بین مجریان همکار براساس ساختار شکست کار مصوب کمیته راهبری؛

- ارائه مستندات و خروجی‌های حاصل از اجرای طرح براساس ساختار شکست کار به کمیته راهبری.

۵-۵-۲- مجریان همکار:

- ارائه گزارش‌های ادواری پیشرفت شرح خدمات و هزینه‌کرد منابع مالی به مجری محوری؛

- ارائه مستندات و خروجی‌های حاصل از اجرای طرح براساس ساختار شکست کار مصوب کمیته راهبری به مجری محوری.

ماده ۶- رکن اجرایی در هر یک از دسته‌بندی‌های طرح‌های کلان به‌صورت زیر است:

- رکن اجرایی طرح‌های کلان دسته اول:
 - ترکیبی از مؤسسات و مراکز آموزشی، پژوهشی و فناوری؛
- رکن اجرایی طرح‌های کلان دسته دوم:
 - ترکیبی از مؤسسات و مراکز آموزشی، پژوهشی و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان؛
- رکن اجرایی طرح‌های کلان دسته سوم:
 - کنسرسیومی متشکل از مؤسسات و مراکز آموزشی، پژوهشی و فناوری و شرکت‌های صنعتی؛
 - شرکت‌های سهامی و یا شرکت‌های دانش‌بنیان.

تبصره ۱- رکن اجرایی هر یک از دسته‌های طرح‌های کلان توسط کمیته راهبری پیشنهاد شده و در کمیسیون تخصصی مربوطه به تصویب می‌رسد.

تبصره ۲- هرگونه تغییر در ترکیب رکن اجرایی هر یک از طرح‌های کلان به پیشنهاد کمیته راهبری و با تصویب کمیسیون تخصصی انجام می‌گیرد.

ماده ۷- میزان سهم شورای عالی و دستگاه(های) سفارش‌دهنده در تأمین منابع مالی طرح‌های کلان بر حسب درصد به‌صورت زیر تعیین می‌شود:

- طرح‌های کلان دسته اول: سهم شورای عالی حداکثر ۸۰٪، دستگاه سفارش‌دهنده حداقل ۲۰٪؛
- طرح‌های کلان دسته دوم: سهم شورای عالی حداکثر ۵۰٪، دستگاه سفارش‌دهنده حداقل ۵۰٪؛
- طرح‌های کلان دسته سوم: سهم شورای عالی حداکثر ۳۰٪، دستگاه سفارش‌دهنده حداقل ۷۰٪.

فصل سوم: زیرسیستم تأمین منابع مالی و کنترل بودجه طرح‌های کلان

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعتبارات مورد نیاز طرح‌های کلان را که توسط شورای عالی پیشنهاد می‌شود در ردیف بودجه مستقلی تحت عنوان «اعتبارات تحقیقاتی طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی عتف» در لایحه بودجه پیشنهادی دولت درج می‌نماید. از آنجا که زمان باقیمانده اجرای این طرح‌ها بیش از یک‌سال است، می‌بایست تمهیدات لازم برای تأمین اعتبار در سال‌های آتی و در چارچوب جدول مصوب هزینه طرح در دبیرخانه و در قالب اعتبار هزینه‌ای و تملک دارایی و موارد مشابه صورت پذیرد.

ماده ۹- مجریان طرح‌های کلان ظرف حداکثر سه ماه از ابلاغ این دستورالعمل می‌بایست نسبت به ارائه برنامه اجرایی و خروجی‌های مشخص طرح مطابق فرم پیشنهادی دبیرخانه اقدام نمایند. پرداخت هرگونه اعتبار منوط به تصویب این برنامه اجرایی در دبیرخانه خواهد بود.

ماده ۱۰- دستگاه سفارش دهنده می‌بایست نسبت به پیش‌بینی سهم تعهد شده اعتبار خود برای طرح کلان در بودجه سنواتی اقدام نماید.

تبصره ۱- تأمین اعتبار سهم تعهد شده هزینه هر طرح می‌بایست توسط معاونت توسعه منابع و مدیریت دستگاه سفارش دهنده که مسئولیت تأمین و تخصیص اعتبار دستگاه مربوطه را به‌عهده دارد، به‌صورت کتبی تأیید گردد.

تبصره ۲- پرداخت سهم تعهد شده دستگاه سفارش دهنده در تأمین اعتبار هر طرح می‌تواند از طریق عامل مالی انجام شود.

تبصره ۳- پرداخت اعتبار تعهد شده از سوی شورای عالی و دستگاه سفارش دهنده به‌صورت همزمان انجام می‌گیرد و شورای عالی مجاز به تخصیص اعتبار بیش از ۲۵ درصد سهم خود در هر مرحله تا قبل از تأمین بخشی از آن توسط دستگاه سفارش دهنده نیست.

ماده ۱۱- اعتبارات تخصیص یافته طرح‌های کلان صرفاً می‌بایست جهت اجرا و تکمیل طرح کلان و مطابق جدول پیش‌بینی بودجه در برنامه اجرایی موضوع ماده ۹ هزینه شود.

تبصره ۱- هزینه کردن اعتبار مذکور بابت ایجاد ساختمان و ابنیه، تکمیل طرح‌های عمرانی، و پرداخت هزینه‌های اداری و مالی دستگاه سفارش دهنده و مجری ممنوع است.

تبصره ۲- پرداخت هزینه‌های نظارت و پشتیبانی مربوط به هر طرح از محل اعتبار طرح‌ها توسط دبیرخانه بلامانع است. به این منظور مناسب است اعتباری به‌صورت متمرکز در محل دبیرخانه شورای عالی در نظر گرفته شده و هزینه‌های مورد نیاز از این محل تأمین شود.

ماده ۱۲- به منظور نظارت بر نحوه هزینه کردن منابع مالی، دبیرخانه از ظرفیت کارشناسی و تخصصی عامل مالی استفاده می نماید. گزارش نظارت مالی مکمل گزارش کمیته نظارت و مصوب کمیسیون تخصصی طرح بوده و مبنای پرداخت قرار می گیرد.

ماده ۱۳- نحوه پرداخت اعتبار از سوی دبیرخانه، متناسب با پرداخت سهم دستگاه سفارش دهنده خواهد بود و هرگونه پرداخت (به غیر از پیش پرداخت اولیه) بدون رعایت پرداخت سهم آورده دستگاه سفارش دهنده مجاز نخواهد بود.

ماده ۱۴- افزایش و یا کاهش میزان اعتبار طرح تا سقف ۲۵ درصد منوط به تصویب در شورای عالی می باشد.

ماده ۱۵- کمیسیون های تخصصی می بایست گزارش عملکرد مالی و هزینه ای طرح های کلان را هر سه ماه یک بار به دبیرخانه ارائه نمایند. این گزارش شامل میزان اعتبار تخصیص یافته، میزان انحراف بودجه و تأثیر آن بر روند اجرایی و درصد پیشرفت می باشد.

ماده ۱۶- سهم شورای عالی در تأمین اعتبار تخصیص یافته به هر طرح کلان، از محل اعتبارات در اختیار عامل مالی و با تأیید دبیرخانه پرداخت می شود.

تبصره ۱- عامل مالی وظیفه مدیریت منابع، تخصیص حسب نظر مرجع تعیین شده از سوی دبیرخانه و تهیه و تنظیم قرارداد با مجریان بخش خصوصی و اخذ تضمین حسن انجام کار و ارائه گزارش مالی هزینه کرد اعتبار به دبیرخانه را به عهده دارد.

تبصره ۲- پرداخت منابع به عامل مالی پس از طی مراحل قانونی، به هزینه کرد قطعی منظور می گردد.

ماده ۱۷- آن دسته از مجریان طرح های کلان ملی که واجد شرایط اخذ مجوز بنگاه دانش بنیان از مراجع ذیربط هستند، می توانند بخشی از منابع مورد نیاز را در قالب تسهیلات با نرخ ترجیحی از صندوق نوآوری و شکوفایی دریافت نمایند.

ماده ۱۸- پرداخت کلیه کسورات قانونی قراردادهای پرداختها به عهده مجری طرح (اعم از مجری محوری و مجری همکار) است. پس از تخصیص اعتبار، سایر موارد در چارچوب آیین نامه مالی و معاملاتی و مقررات داخلی مجری خواهد بود.

ماده ۱۹- در مورد طرح های کلان که به دلیل کمبود اعتبار، پیشرفت اجرایی مناسبی نداشته اند، گزارش آخرین وضعیت تهیه و برای کسب تکلیف نحوه ادامه یا خاتمه به شورای عالی ارائه می شود.

ماده ۲۰- شورای عالی به میزان درصد تأمین اعتبار در مالکیت مادی و معنوی طرح ها سهام بوده و مجری موظف است ضمن درج عنوان شورای عالی به عنوان حامی، پس از بهره برداری منافع حاصله در قالب فروش محصول / خدمات، حق بهره برداری (روایلتی)، فروش دانش فنی و موارد مشابه را در اختیار دبیرخانه قرار دهد.

تبصره ۱- دبیرخانه می تواند منافع حاصله را به سرجمع اعتبارات طرح های کلان نزد حساب عامل یا دستگاه اجرایی به تشخیص شورای عالی اضافه و مجدداً به طرح های موجود و یا جدید تخصیص دهد.

ماده ۲۱- در صورتی که براساس گزارش نظارت مالی موضوع ماده ۱۲ و تأیید دبیرخانه، مجری اعتبار تخصیص یافته را در غیر از محل طرح کلان و جدول مصوب هزینه کرده باشد، مجری موظف به عودت تمام منابع مصرف شده و جبران خسارت خواهد بود. همچنین مراتب نداشتن حسن انجام کار و عدول از برنامه مصوب در سوابق اجرایی مجری در دبیرخانه نگهداری خواهد شد.

ماده ۲۲- دبیرخانه می‌تواند در جهت اهداف و برنامه‌های طرح‌های کلان، نسبت به دریافت کمک‌های مالی و غیرمالی از اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی از طریق عامل یا دستگاه اجرایی مورد تأیید خود اقدام نماید.

۱۹- دستورالعمل نظارت طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

مقدمه

به استناد بند یک ماده ۴ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم و مصوبات نهمین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری در راستای اولویت‌های ملی تعریف شده است.

نظارت و ارزشیابی یکی از عوامل مؤثر بر افزایش دقت و ارتقاء کیفیت اجرای طرح‌های کلان می‌باشد. با توجه به ابعاد و ویژگی‌های منحصر به فرد و پیچیده طرح‌های کلان لازم است تا طرح‌ها از لحاظ مدیریتی و فنی مورد ارزیابی مستمر قرار گیرند. این آئین‌نامه در راستای شفاف‌سازی مراحل و چگونگی نظارت بر حسن اجرای طرح‌های کلان در دبیرخانه طرح‌های کلان تدوین گردیده است.

ماده ۱- تعاریف

ناظر کلان مدیریتی: شامل مؤسسه مستقل، فرد یا افراد برجسته از صاحب‌نظران متخصص و مجرب که به‌عنوان عامل چهارم و به‌منظور انجام بهینه امر نظارت عالیه بر حسن اجرای طرح‌های کلان توسط دبیرخانه شورای عالی عتف انتخاب می‌شود.

^۱. این دستورالعمل در یک مقدمه و ۴ ماده و ۱۳ تبصره در تاریخ ۱۳۹۲/۰۵/۲۳ به تصویب کمیسیون دائمی شورای عالی عتف رسید و توسط دبیر شورای عالی عتف جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

ناظر فنی: شامل مؤسسه مستقل یا افراد برجسته از صاحب‌نظران متخصص و مجرب در زمینه مربوطه در صنعت، دانشگاه و حوزه‌های مرتبط می‌باشد که به انتخاب کمیته راهبری هر طرح و تأیید کمیسیون تخصصی مربوطه، نظارت و ارزشیابی فنی طرح را برعهده خواهد داشت.

محصول نهایی و اقلام قابل تحویل طرح کلان: محصول نهایی طرح می‌تواند به یکی از صورت‌های زیر باشد:

- تولید چند نمونه محصول به‌همراه مستندات دانش فنی،
 - راه‌اندازی خط پایلوت به‌همراه مستندات دانش فنی،
 - برنامه بلندمدت و سند راهبردی در حوزه خاص با اسناد پشتیبان مربوطه که قابل تصویب در مراجع ذی‌صلاح باشد.
- تبصره ۱-** در حوزه علوم انسانی محصول نهایی معطوف به تدوین مبانی نظری مباحث مربوطه براساس قرآن و سنت و الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی و یا تدوین دستورالعمل‌های اجرایی براساس مبانی نظری استخراج شده است.

ماده ۲- وظایف ناظر کلان مدیریتی عبارت است از:

- ۱-۲- بررسی و تأیید محصول نهایی طرح که توسط مجریان طرح پیشنهاد و به تصویب کمیته راهبری رسیده است.
- ۲-۲- بررسی و تأیید شناسنامه طرح کلان ملی براساس چارچوب مصوب دبیرخانه که توسط مجریان طرح پیشنهاد و به تصویب کمیته راهبری رسیده است.

۳-۲- بررسی و تأیید گانت چارت زمانی برای کل طرح و اجزاء کلی آن (از ایده تا محصول نهایی) که توسط مجریان طرح پیشنهاد و به تصویب کمیته راهبری رسیده است.

۴-۲- بررسی و تأیید برنامه هزینه‌ای برای کل طرح و اجزاء کلی آن (از ایده تا محصول نهایی) که توسط مجریان طرح پیشنهاد و به تصویب کمیته راهبری رسیده است.

۵-۲- نظارت کلان مدیریتی بر پیشرفت طرح‌های کلان بر مبنای پیشرفت‌های مرحله‌ای ارسالی از سوی مجریان.

تبصره ۱- ناظر طرح کلان مدیریتی موظف است حداکثر یک ماه پس از دریافت هر گزارش مدیریتی، گزارش نظارتی خود را به دبیرخانه شورای عالی ارائه دهد.

تبصره ۲- کلیه مستندات تأیید شده توسط ناظر کلان مدیریتی طرح و دبیرخانه شورای عالی به‌عنوان سند بالادستی آن طرح تلقی شده و برای کلیه ذینفعان لازم‌الاجراست.

تبصره ۳- در صورت بروز اختلاف بین ناظر کلان مدیریتی، مجریان طرح، دستگاه سفارش‌دهنده و بهره‌برداران طرح، نظر دبیرخانه شورای عالی ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۴- حکم ناظر کلان مدیریتی طرح توسط دبیرخانه شورای عالی صادر می‌شود.

ماده ۳- وظایف ناظر فنی عبارت است از:

۳-۱- بررسی و تأیید مستندات مربوط به مشخصات فنی طرح (کلیات طرح و زیر پروژه‌ها) که توسط مجری محوری طرح

- تهیه شده و به تأیید دستگاه سفارش دهنده، بهره‌بردار و کمیته راهبری طرح رسیده است.
- ۳-۲- ارائه گزارش‌های نظارتی فنی حداکثر هر شش ماه یک‌بار به کمیته راهبری.
- ۳-۳- بررسی و نظارت فنی بر حسن اجرای طرح براساس شکست و مشخصات مورد تأیید طرح در کمیته راهبری.
- ۳-۴- بررسی ارائه پیشنهادهای لازم اجرایی در جهت بهبود کیفیت فنی طرح کلان به مدیر طرح و کمیته راهبری.
- تبصره ۱- ناظر طرح کلان موظف است حداکثر یک ماه پس از دریافت هر گزارش فنی، گزارش نظارتی خود را به کمیته راهبری ارائه دهد.
- تبصره ۲- گزارش نظارت فنی پس از تأیید در کمیته راهبری لازم الاجرا می‌باشد.
- تبصره ۳- در صورت بروز اختلاف بین ناظر فنی، مجریان طرح، دستگاه سفارش دهنده و بهره‌برداران طرح، نظر کمیته راهبری ملاک عمل خواهد بود.
- ماده ۴- افرادی می‌توانند به‌عنوان ناظر فنی طرح کلان انتخاب شوند که دارای شرایط ذیل باشند:
- ۴-۱- داشتن تخصص یا تجربه مرتبط با موضوع طرح مورد نظارت.
- ۴-۲- دارا بودن سابقه کار و تجربه در زمینه تخصصی مرتبط با طرح کلان.

۳-۴- ناظر نباید خود مجری یا از همکاران طرح کلان موردنظر باشد.

۴-۴- ناظر نباید به لحاظ قانونی منع همکاری با شورای عالی را داشته باشد.

تبصره ۱- انتخاب ناظر فنی طرح براساس معیارهای تعیین‌شده، در کمیسیون تخصصی مربوطه صورت می‌پذیرد.

تبصره ۲- دوره نظارت و ارزشیابی توسط ناظر فنی، از ارائه پیشنهادیه هر پروژه مرتبط با طرح کلان تا مرحله ارائه گزارش نهایی می‌باشد.

تبصره ۳- هر طرح کلان بسته به موضوعات مرتبط با آن می‌تواند بیش از یک ناظر فنی داشته باشد، ولی یک نفر به‌عنوان ناظر فنی اصلی تعیین می‌گردد.

تبصره ۴- حکم ناظر فنی طرح با تأیید و هماهنگی دبیرخانه شورای عالی توسط دبیر کمیسیون تخصصی مربوطه صادر می‌شود و در صورتی که دبیر کمیسیون خود ناظر طرح شود، حکم توسط رئیس کمیسیون صادر می‌گردد.

تبصره ۵- مسئولیت پایش فرآیند نظارت فنی با کمیته راهبری طرح کلان است و بنا به تشخیص، با تصویب کمیته راهبری و تأیید کمیسیون تخصصی مربوط نسبت به جایگزینی ناظر فنی اقدام خواهد شد.

۲۰- ماده ۵۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)^۱

ماده ۵۶- کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستگاه‌های موضوع ماده (۵۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۸۴/۰۸/۱۵ مکلفند علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل دستگاه در قوانین بودجه سالانه منظور شده است، یک درصد (۱٪) از اعتبارات تخصیص‌یافته هزینه‌ای به استثنای فصول (۱) و (۶) و در مورد شرکت‌های دولتی از هزینه‌های غیرعملیاتی را برای امور پژوهشی و توسعه فناوری هزینه کنند.

تبصره ۱- دستگاه‌های مذکور ضمن رعایت چارچوب نقشه جامع علمی کشور و اولویت‌های تحقیقاتی دستگاه ذی‌ربط که به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد مکلفند نحوه هزینه‌کرد این ماده را هر شش ماه یک بار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران گزارش دهند. شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش عملکرد این ماده را به‌طور سالانه حداکثر تا پایان مرداد ماه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. همچنین مرکز آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه‌کرد تحقیق و توسعه را منتشر نماید

^۱ این قانون در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۰۴ توسط مجلس شورای اسلامی تصویب شد.

۲۱- دستورالعمل ماده ۵۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)^۱

ماده ۱- تعاریف و اختصارات

دستگاه: دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری (شامل کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی) و دستگاه‌های موضوع ماده (۵۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۰۸/۱۵ (شامل همه دستگاه‌هایی که در جداول قوانین بودجه سنواتی برای آنها اعتبار منظور شده است و شکل حقوقی آنها منطبق با تعاریف مذکور در مواد (۲)، (۳)، (۴) و (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۰۶/۰۱ نیست). از لحاظ اجرای مقررات قانون یاد شده صرفاً به مدت دو سال در حکم مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی به‌شمار می‌آیند.

شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور؛

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

سمات ملی: سامانه مدیریت اطلاعات تحقیقات کشور؛

^۱ این دستورالعمل در مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۹ با تأیید رییس محترم جمهور به دستگاه-دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شد.

طرح‌های کلان ملی: طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛
قانون: ماده ۵۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)؛

مراکز پژوهشی و فناوری: دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی دولتی یا غیردولتی؛ مؤسسات پژوهشی و یا فناوری دارای مجوز از یکی از مراجع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا مجلس شورای اسلامی و همچنین شرکت‌های دارای تأییدیه دانش‌بنیان از مرجع مقرر در آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات.

تحقیق و توسعه (R&D): عبارت است از انجام هرگونه کار خلاق، به طریقی نظام‌مند به‌منظور افزایش انباشت دانش از جمله دانش بشری، فرهنگی و اجتماعی و استفاده از این انباشت دانش برای طرح کاربردهای جدید. در این تعریف، منظور از واژه «جدید»، جدید در ایران است.

R&D سه نوع فعالیت را در برمی‌گیرد: **تحقیق بنیادی** (مأموریت‌گرا (Oriented basic research) به‌دنبال کسب آگاهی از منشأ پدیده‌ها و حقایق قابل مشاهده و با امید به اینکه دانش به‌وجود آمده در راستای حل مشکلات و شبهات استفاده شود، **تحقیق بنیادی محض**، که در آن هدف پیشبرد مرز دانش بدون هدف نیل به فواید اجتماعی و اقتصادی بلندمدت و بدون تلاش برای بکارگیری نتایج در حل مشکلات عملی، انجام می‌شود. تحقیق کاربردی (به‌دنبال کسب آگاهی که به سمت

اهداف و مقاصد خاص عملی هدایت می‌شود) و توسعه تجربی (با استفاده از آگاهی‌های حاصله از تحقیقات و تجربه عملی به دنبال ایجاد یا بهبود محصولات جدید و خدمات جدید).
دسته‌بندی فعالیت‌های تحقیق و توسعه و معیارها و مصادیق آن به شرح زیر است (محصول شامل کالا و خدمات می‌باشد و فرآیند تولید نیز، شامل فرآیندهای تولید کالا و خدمات است):

دسته اصلی	معیارها و مصادیق
فعالیت‌های صنعتی	در فعالیت‌های صنعتی اگر هدف، بهبود بیشتر محصول یا فرآیند تولید باشد، در این صورت این فعالیت‌ها R&D است؛ اما اگر محصول یا فرآیند تولید یا رهیافت، به طور اساسی تعیین شده است و هدف اصلی، توسعه بازار، انجام برنامه‌ریزی پیش‌تولید یا ایجاد یک سیستم تولید یا کنترل معمولی، که بدون مشکل کار کند، باشد این فعالیت‌ها R&D نیستند. با توجه به معیار اشاره شده، موارد زیر R&D محسوب می‌شوند: «نمونه‌های اولیه‌ای (Prototypes)» که برای آزمایشات مختلف محصولات یا فرآیندهای تولید، ساخته می‌شوند. «کارخانه‌های آزمایشی (Pilot plants)» که به منظور کسب تجربه و گردآوری داده‌ها انجام می‌شوند. «تولید آزمایشی (Production Trial)» در صورتی که مستلزم انجام طراحی و کار مهندسی بیشتری روی نمونه‌های اولیه (Prototypes) بوده و با هدف بهبود بیشتر محصول انجام شود. رفع اشکالی که نیاز به R&D دارد، R&D است. ولی رفع اشکال معمولی یا با روش‌های معمولی، R&D نیست.

دسته اصلی	معیارها و مصادیق
فعالیت های صنعتی	«R&D بازخورد (Feedback R&D)»، که برای رفع اشکالات فنی محصول یا فرآیند تولید جدید یا به طور اساسی بهبود یافته، انجام می شود. بخشی از هزینه های پروژه های با مقیاس بزرگ و کارخانه های آزمایشی پرهزینه که به دلیل ماهیت «نمونه اولیه (Prototypes)» بودن آنها، صرف شده است. «طراحی صنعتی و نقشه کشی (Industrial design & drawing)» شامل نقشه ها و طرح هایی که با هدف تعریف رویه ها و مشخصات فنی و عملیاتی محصولات یا فرآیندهای تولید جدید یا به طور اساسی بهبود یافته، انجام می شود. تدوین استانداردهای فنی جدید یا اخذ و پیاده سازی استانداردهای فنی محصولات یا فرآیندهای تولید جدید یا به طور اساسی بهبود یافته، R&D است. «آزمایش های بالینی (Clinical trials)» که پیش از اخذ مجوز تولید بر روی دارو، واکسن یا درمان های جدید یا به طور اساسی بهبود یافته انجام می شود، R&D محسوب می شود. انجام مهندسی معکوس در چارچوب پروژه R&D برای توسعه یک محصول جدید یا به طور اساسی بهبود یافته، R&D است. تذکر: تولید و فعالیت های فنی مرتبط با آن که شامل پیش تولید، تولید صنعتی، توزیع کالا و خدمات فنی وابسته و بازاریابی و فعالیت هایی که در این ارتباط با استفاده از علوم اجتماعی (مانند تحقیق در مورد بازار) انجام می شود، همچنین رفع اشکالات تجهیزات و فرایندهای تولید، R&D نیست.

معیارها و مصادیق	دسته اصلی
فعالیت توسعه نرم افزاری به عنوان R&D محسوب می شود که هدف پروژه و اتمام آن، مستلزم یک پیشرفت و رفع ابهام علمی و یا فناورانه، به صورتی نظام مند بوده و در راستای تولید یک محصول یا فرآیند تولید جدید یا به طور اساسی بهبود یافته، باشد. فعالیت های عادی نرم افزاری (مانند تطبیق نرم افزارهای موجود، ایجاد نرم افزارهای کاربردی با استفاده از روش های فعلی، پشتیبانی از سیستم های موجود، عیب یابی سیستم ها و ترجمه زبان های کامپیوتر)، R&D نیستند.	توسعه نرم افزار
در فعالیت های خدماتی، پروژه ای R&D است که منجر به تولید دانش جدید شده و یا با استفاده از دانش (موجود) کاربردهای جدیدی را ابداع کند و مهم ترین عامل برای R&D بودن این فعالیت ها، وجود عنصر تازگی در آنهاست. فعالیت های R&D خدماتی هم می تواند در حوزه فنی و هم در حوزه علوم اجتماعی و انسانی، باشد.	خدمات
در صورتی فعالیت های علمی و فنی مرتبط با R&D، مانند آزمودن و کنترل کیفیت، R&D محسوب می شود که در راستا و در خدمت فعالیت های R&D انجام شود. اما اگر این فعالیت ها اساساً برای اهدافی متفاوت با R&D برنامه ریزی شده باشند، R&D محسوب نمی شوند. مواردی مانند تست و استانداردسازی، بررسی های مربوط به سیاست گذاری (مانند تحلیل برنامه ها و سیاست ها)، گردآوری داده ها و پردازش و تحلیل آنها و نظایر آن در صورتی که در راستا و یا به عنوان بخشی از پروژه های R&D انجام شود، R&D است ولی انجام این فعالیت ها برای فعالیت های معمول، R&D نیست.	فعالیت های علمی و فنی مرتبط با R&D

معیارها و مصادیق	دسته اصلی
ثبت اختراع مرتبط با پروژه‌های R&D، R&D است ولی خدمات ثبت اختراع توسط مؤسسات مختلف R&D نیست. امکان‌سنجی که برای بررسی عملی‌بودن پروژه‌های پژوهشی، انجام می‌شود R&D محسوب می‌شود. (اما امکان‌سنجی پروژه‌های مهندسی پیشنهادی با استفاده از فنون موجود، قبل از تصمیم‌گیری درباره اجرای پروژه، R&D نیست.)	
در این حوزه وجود قابل ملاحظه‌ای از عنصر نو بودن یا رفع ابهامات علمی یا فنی، معیار پذیرش یک پروژه به‌عنوان یک فعالیت R&D، است. این عنصر ممکن است در هر یک از بخش‌های مفهومی، روش‌شناختی و یا تجربی پروژه مورد نظر وجود داشته باشد. فعالیت‌های مرتبطی که دارای ماهیتی معمولی (و بدون نوآوری یا رفع ابهامات علمی یا فنی) هستند، را فقط زمانی می‌توان R&D حساب کرد که بخش جدایی‌ناپذیری از یک پروژه خاص R&D باشند یا به‌منظور کمک به چنین پروژه‌ای انجام شوند. مثلاً موارد زیر در حیطه فعالیت‌های معمولی بوده و R&D نیستند: گزارشات تفسیری در مورد اثرات اقتصادی ناشی از تغییر ساختار مالیاتی با استفاده از داده‌های موجود، استفاده از روش‌های استاندارد در روانشناسی برای گزینش کارکنان صنعتی و آزمودن ناتوانی خواندن در کودکان.	علوم اجتماعی و انسانی

ماده ۲- دستگاه سهم یک‌درصدی برآوردی از اعتبارات مشمول قانون خود را محاسبه و حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه هر سال از طریق سمات ملی به دبیرخانه اعلام می‌نماید.

تبصره ۱- دستگاه اعتبارات موضوع این قانون را براساس سیاست‌ها و اولویت‌های ابلاغی شورای عالی و طرح‌های کلان ملی هزینه می‌نماید، تا زمان ابلاغ سیاست‌ها و اولویت‌های جدید، سیاست‌ها و اولویت‌های ابلاغی قبل لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۳- مسئولیت اجرای این دستورالعمل در سطح اعتبارات ملی و ملی- استانی برعهده بالاترین مقام دستگاه و در سطح اعتبارات استانی برعهده استاندار است.

ماده ۴- مسئول اجرای این آیین‌نامه طی مدت ۶ ماه از زمان ابلاغ آیین‌نامه، برنامه ۳ ساله پژوهش و فناوری دستگاه/ استان را در چارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۹، سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۲۹، نقشه جامع علمی کشور و هماهنگ با سیاست‌ها و اولویت‌های ابلاغی شورای عالی و براساس شیوه‌نامه ارائه شده توسط دبیرخانه تدوین و با رعایت اصول طبقه‌بندی در سمات ملی بارگذاری می‌نماید.

ماده ۵- با توجه به وظایف دستگاه‌های اجرایی، مؤسسه‌های دولتی و شرکت‌های مادر تخصصی، انجام هریک از طرح‌های کلان ملی از طریق تجمیع اعتبارات دستگاه اصلی و دستگاه‌های زیرمجموعه آن با رعایت قوانین مربوط امکان‌پذیر است. اعتبارات تجمیع شده با رعایت مفاد این دستورالعمل هزینه خواهد شد.

تبصره ۱- دستگاه اصلی در صورت تجمیع دستگاه‌های زیرمجموعه اسامی آنها به‌همراه میزان اعتبار هر یک از دستگاه‌ها را از طریق سمات ملی به دبیرخانه اعلام می‌کند.

ماده ۶ - به‌منظور تسهیل در امور پژوهش و فناوری و استفاده از ظرفیت ملی در امر پژوهش و تقویت ارتباط دانشگاه و صنعت، دستگاه اعتبارات موضوع این قانون را از طریق عقد قرارداد با مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری هزینه می‌نماید.

تبصره ۱- دستگاه مکلف است حداقل ۵۰ درصد اعتبارات موضوع این قانون را به‌صورت برون‌سپاری از طریق عقد قرارداد با دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی دارای مجوز از وزارتین، دانشگاه آزاد اسلامی، و مدیریت حوزه‌های علمیه^۱ هزینه نماید.

تبصره ۲- مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری می‌توانند اعتبارات موضوع این قانون را با رعایت مفاد تبصره ۱ ماده ۲ دستورالعمل حاضر، براساس مصوبه شورای پژوهشی خود هزینه نمایند.

ماده ۷ - دستگاه برنامه‌ها و طرح‌های پژوهش و فناوری خود که از محل اعتبارات موضوع این قانون تأمین مالی می‌شوند را به‌همراه هزینه‌کرد و میزان پیشرفت آنها، در چارچوب قالب‌های سمات ملی ارسال می‌کند تا کد رهگیری دریافت نماید.

^۱ براساس مصوبه نوزدهمین جلسه شورای عالی عتف در تاریخ ۱۳۹۵/۰۲/۰۷ عبارت «دانشگاه آزاد اسلامی و مدیریت حوزه‌های علمیه» به تبصره ۱ ماده ۶ دستورالعمل اضافه شده است.

تبصره ۱- مقام مسئول اجرای دستورالعمل به منظور ثبت اطلاعات در سمات ملی یک نفر نماینده به دبیرخانه شورای عالی معرفی می نماید. نماینده معرفی شده صورتجلسه های مربوط را با تصویب مسئولان اجرایی این ماده حداکثر ظرف دو هفته از طریق سمات ملی به دبیرخانه شورای عالی ارسال می کند.

تبصره ۲- به منظور تسهیل در اجرای این دستورالعمل دبیرخانه می تواند یک نماینده را برای حضور در جلسه های مرتبط با ماده مذکور، به مراجع تصمیم گیری در خصوص نحوه هزینه کرد اعتبارات مربوط به این قانون معرفی نماید، حضور نمایندگان دبیرخانه در جلسات با موضوع پژوهش و فناوری الزامی است.

ماده ۸- دبیرخانه ظرف ۳ هفته برنامه ها و طرح های پژوهش و فناوری ثبت شده در سمات ملی را بررسی و نتیجه را از طریق سامانه سمات ملی اعلام می نماید.

تبصره ۱- عقد قرارداد اجرای طرح، تنها بعد از صدور کد رهگیری توسط سمات ملی امکان پذیر است.

تبصره ۲- دستگاه موظف است گزارش کاملی از طرح ها و برنامه های پژوهشی و فناوری دارای کد رهگیری خود را با هزینه کرد و میزان پیشرفت آنها هر شش ماه یکبار در سمات ملی ثبت نماید.

تبصره ۳- اجرای طرح های دارای کد رهگیری در سال مالی جدید، منوط به ارائه گزارش پیشرفت مرحله ای طرح و تأیید آن در کمیسیون تخصصی مربوطه است.

تبصره ۴- دستگاه موظف است برای دریافت کد پایان طرح، گزارش نهایی طرح‌ها و برنامه‌های پژوهش و فناوری دارای کد رهگیری خود را با رعایت اصول طبقه‌بندی در سمات ملی بارگذاری نماید.

تبصره ۵- تسویه نهایی طرح‌ها و برنامه‌های پژوهش و فناوری دستگاه‌ها دارای کد رهگیری منوط به تأیید دستگاه مادر و دریافت کد پایان طرح از سمات ملی است.

ماده ۹- بررسی طرح‌های ثبت‌شده دستگاه در سمات ملی با اعتبار بالاتر از ۵۰۰ میلیون ریال منوط به ارائه برنامه سه‌ساله پژوهش و فناوری و دستگاه/ استان موضوع ماده ۴ این دستورالعمل و ثبت گزارش طرح‌ها و برنامه‌های پژوهشی و فناوری دارای کد رهگیری در سمات ملی است.^۱

^۱ ماده ۹ دستورالعمل براساس مصوبه نوزدهمین جلسه شورای عالی عتف در تاریخ ۱۳۹۵/۰۲/۰۷ اصلاح شده است.

۲۲- شیوه‌نامه نحوه بررسی پیشنهادها و گزارش‌های ثبت شده در سامانه سمات ملی^۱

این شیوه‌نامه به منظور نحوه بررسی پیشنهادها و گزارش‌های پژوهش و فناوری ثبت شده در سامانه سمات ملی که از محل اعتبارات موضوع ماده ۵۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) تأمین مالی می‌شوند تدوین شده است.

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- در این شیوه‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورای عالی: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

کمیسیون تخصصی: کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

سمات ملی: سامانه مدیریت اطلاعات تحقیقات کشور؛

دستگاه: دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده یک قانون برنامه ششم^۲؛

طرح استانی: پیشنهاد طرح پژوهش و فناوری است که از محل اعتبارات استان تأمین مالی شده و توسط دستگاه اجرایی استان در سمارت ملی ثبت نهایی می‌شود.

۱. این شیوه‌نامه طی نامه شماره ۳/۱۲/۱۴۳۷ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۷ توسط دبیرکل شورای عالی عتف ابلاغ گردید.

۲. دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری با رعایت ماده (۱۷) اصلاحی آن قانون مصوب ۱۳۸۶ و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور.

طرح ملی: پیشنهاد طرح پژوهش و فناوری است که از محل اعتبارات ملی تأمین مالی شده و توسط دستگاه اجرایی در سامانه ثبت نهایی می شوند.

کد رهگیری: شماره‌ای است که به عنوان مجوز سمات ملی برای عقد قرارداد و شروع اجرای طرح که پس از تأیید پیشنهاد طرح از طریق سامانه صادر می‌گردد.

مجوز سال آتی: مجوز سمات ملی برای ادامه طرح‌های دارای کد رهگیری است که بنا به دلایلی در زمان خود به اتمام نرسیده و یا مدت آن چندسالانه است.

کد خاتمه: مجوز سمات ملی برای تسویه نهایی طرح‌ها و برنامه‌های پژوهش و فناوری دارای کد رهگیری دستگاه‌ها است که از طریق سامانه صادر می‌گردد.

فصل دوم: نحوه بررسی

ماده ۲- پیشنهاد طرح استانی پس از تأیید توسط کارگروه پژوهش و فناوری استان به همراه مستندات تصویب آن، در سمات ملی ثبت نهایی شده و حداکثر ظرف مدت یک هفته کاری توسط دبیر کمیسیون تخصصی با بررسی مستندات در قالب پذیرش، اصلاح و یا رد طرح (با ذکر دلایل)، از طریق سامانه اعلام نظر می‌گردد.

ماده ۳- پیشنهاد طرح‌های ملی ظرف سه هفته کاری پس از ثبت نهایی در سمات ملی، متناسب با شرایط زیر بررسی و نتیجه در قالب پذیرش، اصلاح و یا رد طرح (با ذکر دلایل)، از طریق سامانه اعلام می‌گردد.

الف: پیشنهاد طرح‌های با اعتبارات کمتر از ——— برابر معاملات کوچک توسط دبیر کمیسیون تخصصی بررسی و نتیجه از طریق سامانه اعلام می‌گردد.

ب: پیشنهاد طرح‌های با اعتبار بالای ——— برابر معاملات کوچک توسط کمیته مرتبط متشکل از حداقل سه و حداکثر پنج نفر به انتخاب کمیسیون تخصصی، بررسی و نتیجه از طریق سامانه اعلام می‌شود.
تبصره ۱- ضریب مربوط به بند الف و ب توسط کمیسیون تخصصی تعیین و به تأیید کمیسیون هماهنگی امور علمی، فناوری و نوآوری می‌رسد.

ماده ۴- عناوین کمیته‌های کمیسیون‌های تخصصی به شرح زیر است:
۴-۱. انرژی؛

- کمیته انرژی
- کمیته توسعه پایدار
- ۴-۲. حمل و نقل و عمران؛
- کمیته حمل و نقل
- کمیته عمران
- ۴-۳. کشاورزی، آب و منابع طبیعی؛
- کمیته کشاورزی
- کمیته آب
- کمیته منابع طبیعی
- ۴-۴. صنایع، معادن و فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- کمیته فناوری اطلاعات و ارتباطات
- کمیته صنایع
- کمیته معادن

۴-۵. دفاع، امنیت و سیاست خارجی؛

- کمیته دفاع و امنیت
- کمیته سیاست خارجی

۴-۶. امور فرهنگی، اجتماعی و علوم انسانی و اسلامی؛

- کمیته علوم انسانی و معارف اسلامی
- کمیته فرهنگ و تمدن اسلامی- ایرانی

۴-۷. مدیریت، اقتصاد، بازرگانی و امور حقوقی؛

- کمیته مدیریت و بازرگانی
- کمیته اقتصاد

- کمیته حقوقی و قضایی

۴-۸. سلامت، امنیت غذایی و رفاه اجتماعی؛

- کمیته سلامت و ایمنی غذایی
- کمیته رفاه و تأمین اجتماعی

۴-۹. علوم پایه و فناوری‌های همگرا؛

- کمیته علوم پایه
- کمیته بین‌رشته‌ای

۴-۱۰. هنر و معماری؛

- کمیته هنر
- کمیته معماری

ماده ۵- بررسی گزارش پیشرفت مرحله‌ای طرح و صدور مجوز سال آتی

برای کلیه طرح‌ها توسط دبیر انجام می‌شود.

تبصره ۱- ادامه اجرای طرح‌های دارای کد رهگیری در سال مالی جدید و صدور مجوز سال آتی، منوط به ارائه گزارش پیشرفت مرحله‌ای طرح با رعایت اصول طبقه‌بندی در سمات ملی است.

ماده ۶- بررسی گزارش نهایی طرح و صدور کد خاتمه برای کلیه طرح‌ها توسط دبیر انجام می‌شود.

تبصره ۱- اختصاص کد خاتمه، منوط به ارائه گزارش نهایی طرح، گزارش تأیید ناظر و تکمیل فرم اثرگذاری طرح با رعایت اصول طبقه‌بندی در سمات ملی است.

تبصره ۲- دبیر کمیسیون بصورت دوره‌ای (حداکثر ۳ ماه یکبار) نتایج بررسی طرح‌ها و عملکرد سمات ملی را به کمیسیون گزارش می‌دهد.

فصل سوم: اقلام مورد بررسی

ماده ۷- موارد زیر در بررسی پیشنهاد طرح‌های ثبت شده و گزارش‌های ثبت شده در سمات ملی مورد بررسی قرار می‌گیرد:

۱- تکمیل و بارگذاری اطلاعات و مستندات مورد نیاز سامانه با تأکید بر موارد زیر:

الف: ضمیمه بودن فایل پیشنهاد،

ب: یکسان بودن عنوان طرح در سامانه و پیشنهاد،

ج: یکسان بود اعتبار طرح در سامانه و پیشنهاد،

د: در مورد طرح‌های استانی، بارگذاری مستندات تصویب طرح در کارگروه پژوهش و فناوری استان.

۲- تطبیق موضوع با اولویت‌های مصوب شورای عالی عتف.

۳- بررسی محتوای پیشنهاد با تأکید بر موارد زیر:

الف: رعایت مصادیق تحقیق و توسعه در تعریف طرح،

ب: تکراری نبودن موضوع،

ج: رعایت چارچوب پیشنهاده مندرج در ماده ۸ این شیوه‌نامه،

د: تطبیق اعتبار طرح با شرح خدمات،

ه: تخصیص متوازن هزینه پرسنلی و غیرپرسنلی.

۴- تطبیق گزارش نهایی ثبت شده با پیشنهاده طرح.

۵- تطبیق اعتبار مصوب طرح با جمع گزارشات پرداخت شده به طرح.

تبصره ۱- در طرح‌های با اعتبارات استانی مورد ۳ توسط کارگروه پژوهش و فناوری استان و بقیه موارد توسط دبیر کمیسیون تخصصی بررسی می‌شود.

ماده ۸- پیشنهاده طرح‌های پژوهشی ثبت شده در سمات ملی دارای موارد زیر است:

- عنوان طرح (به فارسی و انگلیسی)،

- چکیده،

- بیان مسأله و ادبیات موضوع،

- سوال و فرضیه مشخص،

- اهداف و خروجی‌های مشخص،

- شرح خدمات مشخص،

- مراحل انجام کار،

- زمان‌بندی طرح،

- جدول هزینه‌ها،

- مشخصات کارفرما، مجری و همکاران.

ماده ۹- این شیوه‌نامه در ۹ ماده و ۵ تبصره در جلسه مورخ

۱۳۹۹/۱۲/۰۶ کمیسیون هماهنگی امور علمی، فناوری و نوآوری شورای عالی عتف به تصویب رسید.

۲۳- ماده ۶۴ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^۱

به‌منظور تحقق اقتصاد دانش‌بنیان، افزایش بهره‌وری، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال، گسترش همکاری و تعاملات فعال بین‌المللی و افزایش نقش مردم در مدیریت علمی و فناوری کشور:

.....

ب- کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستگاه‌های موضوع ماده (۵۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۸۴/۰۸/۱۵ مکلفند علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل دستگاه در قوانین بودجه سالانه منظور شده است، یک درصد (۱٪) از اعتبارات تخصیص‌یافته هزینه‌ای به استثنای فصول (۱) و (۶) و در مورد شرکت‌های دولتی از هزینه‌های غیرعملیاتی را برای امور پژوهشی و توسعه فناوری هزینه کنند.

تبصره ۱- دستگاه‌های مذکور ضمن رعایت چارچوب نقشه جامع علمی کشور و اولویت‌های تحقیقاتی دستگاه ذی‌ربط که به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد مکلفند نحوه هزینه‌کرد این بند را هر شش ماه یک بار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران گزارش دهند. شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش عملکرد این بند را به‌طور سالانه حداکثر تا پایان مردادماه به مجلس شورای اسلامی

^۱. این قانون در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

ارائه کند. همچنین مرکز آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه کرد تحقیق و توسعه را منتشر نماید.

تبصره ۲- دولت نسبت به تحول و ارتقای علوم انسانی در دانشگاه‌ها در ابعاد اسلامی‌سازی، بومی‌سازی، کارآمدی و روزآمدی با ایجاد تغییرات یا اصلاحات در امور مربوط به سرفصل‌ها و کتاب‌های درسی و تربیت استاد و انتخاب دانشجو اهتمام ورزیده و آن را در اولویت قرار دهد.

پ- کلیه شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه به‌استثنای صندوق‌های بیمه و بازنشستگی موظفند به‌منظور حمایت از پژوهش‌های مسأله‌محور و تجاری‌سازی پژوهش و نوآوری، در اجرای سیاست‌های کلی برنامه ششم معادل حداقل سه درصد (۳٪) از سود قابل تقسیم سال قبل خود را برای مصرف در امور تحقیقاتی و توسعه فناوری در بودجه سالانه، زیر نظر شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری منظور نمایند.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد سازمان و با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ت- دستگاه‌های اجرایی موظفند به‌منظور افزایش بهره‌وری نظام ملی نوآوری، اجتناب از اجرای پژوهش‌های تکراری و انتشار اطلاعات و ایجاد شفافیت در انجام طرح‌های (پروژه‌های) تحقیقاتی و با هدف شناسایی و به‌کارگیری و تجاری‌سازی دستاوردهای حاصل از پژوهش و توسعه، فهرست طرح‌های پژوهشی و فناوری و پایان‌نامه‌ها و رساله‌های خود را در سامانه «سمات» ثبت کنند. سازمان و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظفند ظرف مدت یک‌سال از تاریخ

لازم الاجراء شدن این قانون، ساز و کار اجرایی مورد نیاز را تهیه کنند و به تصویب هیئت وزیران برسانند.

تبصره ۱- نحوه عمل درخصوص اطلاعات و داده‌ها با موضوعات امنیتی، دفاعی و دارای طبقه‌بندی، موضوع قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی- مصوب ۱۳۵۳/۱۱/۲۹- و آیین‌نامه اجرایی آن- مصوب ۱۳۵۴- در آیین‌نامه‌ای که سازمان و وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، اطلاعات و علوم، تحقیقات و فناوری پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح تهیه می‌کنند و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، معین می‌شود.

۲۴- آیین‌نامه اجرایی بند (پ) ماده (۶۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^۱

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ به پیشنهاد شماره ۲۰۰۶۴۸ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۲۶ سازمان برنامه و کشور (با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذیربط) و به استناد تبصره بند (پ) ماده (۶۴) قانون برنامه پنج-ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۹۵- آیین‌نامه اجرایی بند یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به‌کار می‌روند:

الف- شرکت‌های دولتی: بنگاه‌های اقتصادی موضوع ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری- مصوب ۱۳۸۶.

ب- نهادهای عمومی غیردولتی: کلیه دستگاه‌های موضوع قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی- مصوب ۱۳۷۳- با اصلاحات و الحاقات بعدی، ماده (۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و سایر قوانین خاص به استثنای صندوق‌های بیمه و بازنشستگی.

پ- سود قابل تقسیم: در مورد شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه آنها و همچنین شرکت‌های وابسته و تابعه نهادهای عمومی غیردولتی که براساس قانون تجارت اداره می‌شوند، سود قابل تقسیم

^۱ این آیین‌نامه طی نامه شماره ۱۵۰۶۹۹/ت ۵۵۶۱۴ هـ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۱ توسط معاون اول رییس جمهور ابلاغ گردید.

براساس ماده (۲۳۹) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت- مصوب ۱۳۴۷- و درخصوص سایر موارد، آن بخش از سودی که طبق اساسنامه قابل تقسیم است.

ت- امور تحقیقاتی و توسعه فناوری: مصادیق امور تحقیقاتی و توسعه فناوری مندرج در دستورالعمل اجرایی ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، موضوع مصوبه شماره ۳/۱۲/۲۲۱۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۹ شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

ث- شورا: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

ج- سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور.

چ- دبیرخانه: دبیرخانه شورا.

ماده ۲- شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی موظفند فهرست شرکت‌های وابسته و تابعه خود را براساس چارچوب اعلام شده توسط دبیرخانه تا پایان شهریور ماه هر سال به دبیرخانه و سازمان اعلام کنند.

ماده ۳- شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه آنها موظفند در جلسه مجمع عمومی در تصویب بودجه سال بعد به‌طور مشخص، نسبت به تصویب و اختصاص حداقل سه درصد (۳٪) از سود قابل تقسیم سال قبل برای امور تحقیقاتی و توسعه فناوری اقدام و حداکثر تا پایان مهلت قانونی مندرج در برنامه زمان‌بندی بخشنامه بودجه، میزان آن را به دبیرخانه اعلام نماید.

ماده ۴- کلیه نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه آنها موظفند در پیش‌بینی منابع و مصارف و تدوین بودجه سال بعد، میزان منابع موضوع این آیین‌نامه را منظور و اطلاعات مربوط را حداکثر تا پایان آذرماه هر سال به دبیرخانه اعلام کنند.

ماده ۵- سهم سه درصدی (۳٪) موضوع این آیین‌نامه در شرکت‌های وابسته و تابعه شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی، به نسبت درصد سهم نهاد مذکور در شرکت منظور می‌شود و میزان آن توسط شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی به سازمان و دبیرخانه اعلامی می‌شود.

ماده ۶- شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه آنها موظفند فهرست امور تحقیقاتی و توسعه فناوری موضوع این آیین‌نامه را با در نظر گرفتن معیارهای زیر حسب مورد به تصویب مجمع عمومی، هیئت امنا یا بالاترین مقام اجرایی برسانند:

الف- موارد مبتنی بر اثربخشی و تحلیل هزینه-فایده باشند.

ب- مسأله‌محور و کاربردی باشند و به راه‌حل‌های مشخص منتج شوند.

پ- در راستای وظایف شرکت دولتی یا نهاد عمومی غیردولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه آنها باشند.

تبصره ۱- تجاری‌سازی فناوری‌های حاصل از اجرای امور تحقیقاتی و توسعه فناوری از محل منابع موضوع این آیین‌نامه مجاز است.

ماده ۷- حسابرس و بازرس قانونی شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه آنها موظفند در چارچوب ضوابط و مقررات مالی و معاملاتی، بر نحوه مصرف اعتبارات موضوع این آیین‌نامه نظارت و نتیجه را در گزارش حسابرسی منظور نمایند.

ماده ۸- شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی موظفند اطلاعات موضوع این آیین‌نامه، شامل فهرست شرکت‌های وابسته و تابعه خود و میزان سود سه درصد (۳٪) قابل تقسیم را به صورت مشخص در بودجه تفصیلی به سازمان اعلام کنند.

ماده ۹- شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها موظفند اعتبارات مربوط را در قالب سیاست‌ها و اولویت‌های پژوهشی و فناوری مصوب شورا به مصرف برسانند.

ماده ۱۰- شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها موظفند فهرست امور تحقیقاتی و توسعه فناوری خود را که از محل اعتبارات موضوع این آیین‌نامه تأمین مالی می‌شوند، به‌همراه هزینه‌کرد و میزان پیشرفت آنها در سامانه سمات ثبت کنند.

تبصره ۱- نحوه عمل در خصوص اطلاعات و داده‌ها با موضوعات امنیتی، دفاعی و دارای طبقه‌بندی، موضوع قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی- مصوب ۱۳۵۳- و آیین‌نامه اجرایی آن- مصوب ۱۳۵۴- طبق آیین‌نامه اجرایی تبصره بند (ت) ماده (۶۴) قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ماده ۱۱- بالاترین مقام اجرایی شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه آنها مسئول حسن اجرای این آیین‌نامه هستند.

ماده ۱۲- دبیرخانه موظف است گزارش عملکرد این آیین‌نامه را حداکثر تا پایان شهریور ماه سال بعد تهیه و به شورا و سازمان ارسال کند.

۲۵- آیین‌نامه اجرایی بند (ت) ماده (۶۴) قانون برنامه پنج ساله ششم^۱

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف. شورا: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

ب. دبیرخانه: دبیرخانه شورا.

پ. سمات: سامانه ملی مدیریت اطلاعات تحقیقاتی.

ت. دستگاه اجرایی: دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱) قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۵.

ث. طرح: طرح (پروژه) پژوهشی، مطالعاتی یا فناورانه که از محل منابع عمومی یا سایر منابع تأمین اعتبار می‌شود.

ج. پایان‌نامه و رساله: پژوهشی که توسط داوطلبان کسب مدارج علمی از طریق فرآیندهای تعریف شده توسط وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری به انجام می‌رسد.

چ. سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور.

ماده ۲- دبیرخانه موظف است با استفاده از امکانات و ظرفیت‌های موجود، ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، سمات را با رعایت

^۱ این آیین‌نامه طی ابلاغیه شماره ۱۰۶۰۸۲/ت ۵۵۳۷۷ هـ مورخ ۱۳۹۷/۰۸/۱۳ توسط معاون اول رییس جمهور جهت اجرا ابلاغ شد.

الزامات فنی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در محیط شبکه (وب)، بازطراحی، ارتقاء و راه‌اندازی و سپس آن را نگهداری، روزآوری و پشتیبانی کند. اعتبارات مورد نیاز در بودجه سالانه دبیرخانه پیش-بینی می‌شود.

تبصره ۱- دستگاه اجرایی موظف است اطلاعات مربوط به طرح‌ها را بعد از آماده‌سازی سمات، در آن ثبت کند.

ماده ۳- رئیس یا بالاترین مقام مجاز دستگاه اجرایی، مسئولیت ثبت و دسترسی اطلاعات بارگذاری شده در سمات را برعهده دارد و مکلف است یک‌نفر را به‌عنوان رابط سمات به دبیرخانه معرفی کند.

ماده ۴- ثبت طرح‌ها در سمات به‌صورت زیر انجام می‌شود:
الف. دستگاه اجرایی اطلاعات صحیح کتاب‌شناختی و چکیده پیشنهاد (پروپوزال) هر طرح را پس از تصویب و پیش از انعقاد قرارداد، به شیوه‌ای که دبیرخانه تعیین می‌کند، در سمات ثبت و شناسه (کد) رهگیری را ظرف یک هفته به‌صورت برخط دریافت و پس از آن نسبت به انعقاد قرارداد اقدام می‌کند. در صورت عدم رعایت شیوه‌نامه در ثبت اطلاعات، دبیرخانه حداکثر ظرف سه روز موارد را به دستگاه اجرایی ذی‌ربط منعکس می‌کند.

ب. دستگاه اجرایی موظف است پس از تأیید گزارش نهایی و پیش از تسویه حساب طرح دارای شناسه (کد) رهگیری، آخرین اطلاعات کتاب‌شناختی و چکیده گزارش نهایی آن را در سامانه سمات بارگذاری و ظرف یک هفته به‌صورت برخط گواهی ثبت پایان طرح را از سمات دریافت کند.

پ. استفاده از هرگونه اعتبارات مصوب و سایر منابع مالی مربوط به دستگاه‌های اجرایی جهت پرداخت به طرح‌های یاد شده منوط به رعایت قوانین و مقررات مربوط و مفاد این آیین‌نامه است.

ماده ۵- دبیرخانه مکلف است مجموعه اطلاعات طرح شامل اطلاعات کتاب شناختی و چکیده مندرج در سمات را به صورت رایگان با امکان جستجو و گزارش‌گیری در دسترس عموم قرار دهد. هرگونه استفاده از اطلاعات طرح‌های پژوهشی یا فناوری که در سمات منتشر می‌شود، در چارچوب قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان - مصوب ۱۳۴۸ - و اصلاحات بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط امکان‌پذیر است.

تبصره ۱- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند گزارش کامل طرح‌ها را رعایت قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات - مصوب ۱۳۸۸ - در اختیار متقاضیان قرار دهند.

ماده ۶- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی موظفند از طریق پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایران داک) فهرست و اطلاعات کتاب شناختی و چکیده پایان‌نامه‌ها و رساله‌های موضوع این آیین‌نامه را در سمات قرار دهند.

ماده ۷- نحوه عمل درخصوص اطلاعات و داده‌های دارای موضوعات امنیتی، دفاعی و دارای طبقه‌بندی موضوع قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی - مصوب ۱۳۵۳ - و آیین‌نامه اجرایی آن، طبق آیین‌نامه اجرایی موضوع تبصره بند (ت) ماده (۶۴) قانون برنامه

پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ماده ۸- دبیرخانه موظف است تا پایان شهریورماه هر سال، گزارش عملکرد سال گذشته سمات را درخصوص اجرای این آیین‌نامه تهیه و به سازمان و شورا گزارش کند.

ماده ۹- مسئولیت نظارت بر اجرای این آیین‌نامه برعهده دبیرخانه است.

۲۶- آیین‌نامه اجرایی تبصره بند (ت) ماده (۶۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^۱

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۹/۰۵/۰۸ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، اطلاعات و علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان برنامه و بودجه کشور و تأیید ستاد کل نیروهای مسلح و به استناد تبصره بند (ت) ماده (۶۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۹۵- آیین‌نامه اجرایی تبصره یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- **نیروهای مسلح:** ستاد کل نیروهای مسلح، قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیاء (ص)، ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و زیر مجموعه‌های تابع و وابسته به آن‌ها؛

۲- **قانون:** قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۹۵؛

۱. این آیین‌نامه طی نامه شماره ۵۱۸۱۹/ت ۵۶۸۳۲ هـ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۱۲ توسط معاون اول رییس جمهور ابلاغ گردید.

- ۳- **دستگاه اجرایی:** دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱) قانون؛
 - ۴- **دبیرخانه:** دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛
 - ۵- **سمات:** سامانه ملی مدیریت اطلاعات تحقیقاتی؛
 - ۶- **طرح:** طرح (پروژه) پژوهشی، مطالعاتی یا فناورانه که از محل منابع عمومی یا سایر منابع تأمین اعتبار می‌شود.
 - ۷- **پایان نامه و رساله:** پژوهشی که توسط داوطلبان کسب مدارج علمی از طریق فرآیندهای تعریف شده توسط وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به انجام می‌رسد.
 - ۸- **آیین نامه اجرایی:** آیین نامه اجرایی بند (ت) ماده (۶۴) قانون موضوع تصویب نامه شماره ۱۰۶۰۸۲/ت/۵۵۳۷۷ هـ مورخ ۱۳۹۷/۰۸/۱۳.
- ماده ۲-** نیروهای مسلح موظفند یک نفر را به عنوان رابط سمات به دبیرخانه معرفی و هر نوع اطلاعات صحیح فهرست و کتاب شناختی و چکیده پیشنهاد (پروپوزال) مربوط به آن دسته از طرح‌ها، پایان نامه‌ها و رساله‌های نیروهای مسلح را که براساس تبصره (۳) ماده (۲۶) قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح- مصوب ۱۳۸۲-، دارای هیچ سطحی از طبقه‌بندی نباشد یا مشمول محدودیت در دسترسی یا حیطه‌بندی نشده باشد، مطابق با مفاد آیین نامه اجرایی در سمات ثبت و در حیطه مأموریت‌ها و وظایف و اختیارات خود، منطبق با مفاد آیین نامه اجرایی با دبیرخانه همکاری کنند.

ماده ۳- ثبت هر نوع اطلاعات صحیح فهرست و کتاب شناختی و چکیده پیشنهاد (پروپوزال) مربوط به آن دسته از طرح‌ها، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های نیروهای مسلح که براساس تبصره (۳) ماده (۲۶) قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح، دارای هر سطحی از طبقه‌بندی یا مشمول محدودیت در دسترسی یا حیطه‌بندی باشد، در سمات مجاز نیست و ثبت آن‌ها صرفاً در آن دسته از سامانه‌های امن متعلق به نیروهای مسلح که امنیت و عملکرد آنها به تأیید سلسله مراتب حفاظت اطلاعات و فناوری ارتباطات (فاوا) نیروهای مسلح رسیده باشد، مجاز است.

تبصره ۱- نیروهای مسلح موظفند مطابق مفاد تبصره (۳) ماده (۲۶) قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح و ساز و کارهای مندرج در آن، طرح‌ها، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های طبقه‌بندی شده خود را زمانی که از شمول طبقه‌بندی و حیطه‌بندی خارج و عادی تلقی شوند، در چارچوب مفاد آیین‌نامه اجرایی در سمات ثبت و شناسه (کد) رهگیری دریافت کنند.

ماده ۴- دستگاه اجرایی اطلاعات صحیح فهرست و کتاب شناختی طرح‌ها، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دارای طبقه‌بندی را پس از تصویب و پیش از انعقاد قرارداد، به شیوه‌ای که دبیرخانه تعیین می‌کند، به دبیرخانه تحویل و رسید آن را دریافت می‌کند.

تبصره ۱- اطلاعات فهرست و کتاب شناختی طرح‌ها، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دارای طبقه‌بندی دستگاه‌های اجرایی در صورت تشخیص بالاترین مقام دستگاه، از حکم این ماده مستثنی است.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی موظفند براساس قوانین و مقررات مربوط، طرح‌ها، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های طبقه‌بندی شده خود را زمانی که از شمول طبقه‌بندی و حیطه‌بندی خارج و عادی تلقی شوند، در چارچوب مفاد آیین‌نامه اجرایی در سمات ثبت و شناسه (کد) رهگیری دریافت کنند.

ماده ۵- دبیرخانه موظف است اطلاعات فهرست و کتاب شناختی طرح‌های پژوهشی، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دارای طبقه‌بندی موضوع این آیین‌نامه را تنها با درخواست کتبی بالاترین مقام دستگاه اجرایی متقاضی و با رعایت ماده (۶) این آیین‌نامه در اختیار وی قرار دهد.

ماده ۶- نقل و انتقال و نگهداری طرح‌ها، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های موضوع این آیین‌نامه، مشمول قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی - مصوب ۱۳۵۳- و مقررات مربوط است.

۲۷- بندهای (ج) و (د) تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور

بند (ج): شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مجاز است، اعتبارات موضوع یک‌درصد (۱٪) از اعتبارات هزینه‌ای تخصیص یافته به دستگاه‌های اجرایی (به استثنای فصول ۱، ۴ و ۶ و اعتبار نیروهای قراردادی) به امور پژوهشی و توسعه فناوری را از سرجمع اعتبارات هزینه‌ای استان مندرج در جدول شماره (۱۰) این قانون، کسر و براساس اولویت‌ها و سیاست‌های پژوهشی مصوب و نیازهای استان و در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور که با همکاری وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری؛ بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری تهیه خواهد شد، اختصاص دهد.

شرط استفاده از اعتبارات این بند، درج اولویت‌ها، نیازها و مسائل تحقیقاتی توسط دستگاه‌های اجرایی در سامانه نظام ایده‌ها و نیازها (نان) در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (آی.اس.سی) می‌باشد. دستگاه‌های مذکور مکلفند نحوه هزینه‌کرد این بند را هر شش‌ماه یک‌بار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، مرکز آمار ایران، کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور گزارش دهند و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش سالانه این بند را حداکثر تا پایان مردادماه سال ۱۴۰۳ به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. مرکز آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه‌کرد تحقیق و توسعه را منتشر کند..

بند (د): شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت مندرج در پیوست شماره (۳) این قانون، مکلفند در اجرای تکالیف قانونی مربوط، حداقل شصت درصد (۶۰٪) از هزینه امور پژوهشی خود مندرج در آن پیوست را در مقاطع سه‌ماهه به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪)، به حساب صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند، تا صرفاً در راستای حل مسائل و مشکلات همان شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از طریق توافقنامه با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی، جهاد دانشگاهی، پارک‌های علم و فناوری و حوزه‌های علمیه و در قالب طرح (پروژه)های کاربردی، عناوین پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی، طرح (پروژه)های پسادکتری و طرح (پروژه)های تحقیقاتی دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی غیرشاغل به مصرف برسد. در صورت واریز نشدن وجوه مربوط در موعد مقرر توسط هریک از شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، به خزانه‌داری کل کشور اجازه داده می‌شود رأساً مبلغ مربوط را از حساب آن‌ها نزد خزانه برداشت کرده و آن را به حساب صندوق مذکور موضوع این بند واریز کند. این مبالغ برای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و جهاد دانشگاهی، مازاد بر درآمد اختصاصی پیش‌بینی شده آنها در این قانون محسوب می‌شود. کاهش اعتبارات هزینه امور پژوهشی شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت ممنوع است و هر ساله به میزان رشد اعتبارات این دستگاه‌ها، افزایش می‌یابد.

آیین‌نامه اجرایی این بند توسط سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش بنیان و معاونت حقوقی ریاست جمهوری تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۲۸- دستورالعمل اجرایی بند (ج) تبصره (۹) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور^۱

به استناد مفاد بند (ج) تبصره (۹) قانون بودجه سال ۱۴۰۲، دستورالعمل بند مذکور که به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و با هماهنگی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری تهیه شده به شرح زیر جهت اجرا ابلاغ می‌گردد:

ماده ۱- در این دستورالعمل مفاهیم و اصطلاحات در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

دستگاه اجرایی: کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول نظام بودجه اعتبارات هزینه‌ای استانی.

شورای عالی عتف: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

شورا: شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان.

سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور.

سازمان استان: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان.

سمات ملی: سامانه مدیریت اطلاعات تحقیقات کشور.

سامانه نان: سامانه نظام ایده‌ها و نیازها (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری/ مؤسسه استنادی پایش علوم و فناوری جهان اسلام).

کارگروه: کارگروه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری استان.

^۱ این دستورالعمل طی نامه شماره ۹۸۸۵۸ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۲ توسط رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور ابلاغ گردید.

مراکز پژوهشی و فناوری: دانشگاه‌ها، پارک‌های علم و فناوری، مؤسسات آموزش عالی دولتی یا غیردولتی، مؤسسات پژوهشی و فناوری دارای مجوز و از یکی از مراجع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا مجلس شورای اسلامی و همچنین شرکت‌های دارای تأییدیه دانش‌بنیان از مرجع مقرر در آیین نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری سازی نوآوری‌ها و اختراعات و جهاد دانشگاهی استان.

امور پژوهشی و توسعه فناوری: انجام امور تحقیق و توسعه به شرح دستورالعمل اجرایی ماده (۵۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوبه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (به شماره ۳/۱۲/۲۲۱۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۹).

قراردادهای فناورانه: در اجرای "توسعه فناوری" و بند الف ماده (۷) قانون جهش تولید و کمک به رشد اقتصادی استان، قرارداد فناورانه برای ایجاد، توسعه، ارتقا و تهیه محصولات و خدمات فناورانه دانش‌بنیان (با تأییدیه از مرجع مقرر در آیین‌نامه حمایت از مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات یا نماینده معرفی شده آن) میسر می‌باشد.

ماده ۲- شورا مجاز است حداکثر یک ماه پس از ابلاغ دستورالعمل، یک درصد از اعتبارات هزینه‌ای استان مندرج در جدول (۱۰) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ به استثنای فصل‌های یک، چهار، شش و اعتبار نیروهای قراردادی را کسر و بر اساس مفاد دستورالعمل برای فعالیت‌های مربوطه اختصاص دهد. سازمان استان مکلف است مطابق بند (ب) ماده (۶۴) قانون

برنامه ششم توسعه و ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، نسبت به تخصیص اعتبار موضوع این دستورالعمل اقدام نماید.

ماده ۳- اعتبارات موضوع بند (ج) تبصره (۹) قانون بودجه ۱۴۰۲ در راستای نیازها و به منظور رفع مشکلات استان براساس اسناد بالادستی، اسناد توسعه استان و رعایت همراهی با اولویتهای پژوهشی و فناوری کشور مصوب شورای عالی عتف با تأیید کارگروه و در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی قابل مصرف است.

ماده ۴- سازمان استان، اولویتهای تحقیقاتی کاربردی و نیازهای اساسی پژوهشی را برای رفع مشکلات توسعه استان با رعایت سیاستها و اولویتهای پژوهشی و فناوری کشور مصوب شورای عالی عتف اخذ و پس از تأیید کارگروه، حداکثر تا پایان تیر ماه برای تصویب به شورا ارائه نماید.

تبصره: دستگاههای اجرایی استانی بر اساس مصوبات شورا نسبت به درج اولویتهای، نیازها و مسائل تحقیقاتی در سامانه نان (در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و اخذ شناسه (DOR) اقدام نمایند.

ماده ۵- سازمان استان بر اساس مصوبات شورا موضوع ماده (۴) این دستورالعمل، پیشنهادات دستگاههای اجرایی شامل عنوان، شرح خدمات و درخواست طرح پیشنهادی (RFP) را حداکثر تا پایان تیر ماه اخذ و پس از بررسی و در سقف اعتبار موضوع ماده (۲)، برای تأیید به کارگروه ارائه نماید.

تبصره: تأمین اعتبار تعهدات قراردادهای پژوهشی نیمه تمام دارای کد رهگیری سال‌های قبل در اولویت می‌باشد.

ماده ۶- سازمان استان پس از تأیید طرح پژوهشی (RFP) در کارگروه، حداکثر تا پایان مرداد ماه نسبت به فراخوان عمومی و یا از طریق سامانه ساع (سامانه تقاضا و عرضه پژوهش) و دریافت پیشنهادات از مراکز پژوهشی و فناوری اقدام نماید.

ماده ۷- دستگاه‌های اجرایی پس از دریافت پروپوزال از مراکز پژوهش و فناوری و داوری آن‌ها نتیجه را به سازمان استان ارسال نمایند. سازمان استان پیشنهادها (پروپوزال) ارزیابی شده از مراکز پژوهشی و فناوری را در کمیته تخصصی منتخب کارگروه شامل نمایندگان استانداری، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جهاد دانشگاهی، پارک علم و فناوری استان، دستگاه اجرایی مرتبط و دو نفر صاحب‌نظر متخصص (بر اساس موضوع به انتخاب سازمان استان)، بررسی و در صورت تأیید، به شورا ارائه نموده و پس از تصویب در شورا، حداکثر تا آخر آبان ماه به دستگاه اجرایی مربوطه ابلاغ نماید.

ماده ۸- دستگاه اجرایی موظف است، درخصوص ثبت مشخصات طرح پژوهشی مصوب در سامانه سمات ملی، اخذ کد رهگیری، عقد قرارداد، نظارت بر انجام طرح پژوهشی و تهیه گزارش پیشرفت و پایانی جهت ارائه به مراجع مقرر در قانون و سامانه سمات ملی، اقدامات لازم را انجام دهد.

تبصره: مشخصات طرح پس از ثبت در سامانه توسط دستگاه اجرایی با تأیید دبیرخانه کارگروه برای شورای عالی عتف ارسال می‌گردد.

ماده ۹- دبیرخانه شورای عالی عتف موظف است مشخصات طرح پژوهشی مورد تأیید کارگروه در سامانه سمات را، حداکثر ظرف مدت یک هفته کاری با بررسی مستندات درخصوص پذیرش و صدور کد رهگیری و یا اصلاح و رد طرح با ذکر دلایل از طریق سامانه اعلام نماید. درخصوص قراردادهای فناورانه، دبیرخانه عتف با کمک معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری اقدام می‌نماید.

ماده ۱۰- دستگاه اجرایی مکلف است پس از دریافت کد رهگیری، نسبت به تعیین ناظر علمی طرح پژوهشی از اعضا هیئت علمی مراکز پژوهشی و فناوری و درج مشخصات ناظر در متن قرارداد منعقد شده با وی، اقدام نماید. هرگونه پرداخت اعتبار طرح پس از تأیید ناظر علمی طرح پژوهشی و متناسب با پیشرفت فیزیکی در قالب اعتبار تخصیص یافته، صورت گیرد.

تبصره: هزینه داوری پروپوزال و نظارت علمی به سرجمع اعتبار پیشنهادی مراکز پژوهش و فناوری اضافه شده و توسط دستگاه مجری در سقف اعتبار این بند با رعایت قوانین و مقررات پرداخت می‌گردد.

ماده ۱۱- سازمان استان مکلف است گزارشی از میزان اعتبار اختصاص یافته پژوهشی موضوع این دستورالعمل را به تفکیک دستگاه اجرایی حداکثر تا پایان خرداد سال بعد به دبیرخانه شورای عالی عتف ارائه نماید.

ماده ۱۲- دبیرخانه شورای عالی عتف نسبت به امکان دسترسی سامانه سمات به امور برنامه و بودجه استان‌ها، امور آموزش سازمان و دبیر کارگروه اقدام نماید.

ماده ۱۳- دستگاه‌های اجرایی مکلفند نسبت به تهیه و ارسال گزارش نحوه هزینه‌کرد در مقاطع شش‌ماهه به شورای عالی عتف، مرکز آمار ایران، کمیسیون آموزش و تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی، دیوان محاسبات و سازمان استان اقدام نمایند. شورای عالی عتف موظف است گزارش سالانه این بند را حداکثر تا پایان مرداد ماه سال بعد به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. مرکز آمار ایران نیز مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه‌کرد تحقیق و توسعه را منتشر کند.

۲۹- آیین‌نامه اجرایی بند (د) تبصره (۹) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور^۱

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۰۳/۱۷ به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور (با همکاری وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رییس‌جمهور و معاونت حقوقی رییس‌جمهور) و به استناد بند (د) تبصره (۹) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور، آیین‌نامه اجرایی بند یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

- ۱ - سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور.
- ۲ - خزانه: خزانه‌داری کل کشور.
- ۳ - قانون: قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور.
- ۴ - صندوق: صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.
- ۵ - شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها: شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت مندرج در پیوست شماره (۳) قانون که هزینه پژوهشی برای آنها منظور شده است.
- ۶ - منابع: حداقل شصت درصد (۶۰٪) از هزینه امور پژوهشی هر یک از شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها.

۱. این آیین‌نامه طی نامه شماره ۴۸۷۵۴/ت/۶۱۲۹۳ هـ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۳ توسط معاون اول رییس‌جمهور ابلاغ گردید.

۷ - مراکز: دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری (به‌عنوان ذی‌نفعان نهایی)، پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان اعم از دولتی و غیردولتی و جهاد دانشگاهی دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط و حوزه‌های علمیه دارای مجوز تأسیس و فعالیت.

۸ - دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

۹ - سامانه: سامانه ملی عرضه و تقاضای پژوهش و فناوری (سابع) به‌عنوان یکی از زیرسامانه‌های پنجره واحد نظام ایده‌ها و نیازها (نان).

۱۰ - حساب صندوق: حساب خاصی که برای واریز منابع موضوع این آیین‌نامه توسط خزانه برای صندوق تعیین و اعلام می‌شود.

تبصره - تا زمان تصویب اساسنامه صندوق، مبالغ دریافتی به حسابی که توسط خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در این خصوص افتتاح شده است، واریز می‌شود.

ماده ۲ - شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها موظفند در مقاطع سه ماه معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از مبلغ منابع موضوع این آیین‌نامه را به حساب صندوق واریز و پس از اخذ تأییدیه خزانه، اسناد مثبت را در سامانه بارگذاری نمایند. در صورت واریز نشدن وجوه مربوط در موعد مقرر توسط هریک از شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها، به خزانه اجازه داده می‌شود در پایان هر سه ماه رأساً مبلغ مربوط را از حساب آنها نزد خزانه برداشت کرده و آن را به حساب صندوق واریز کند.

تبصره- مانده موجودی حساب صندوق نزد خزانه مربوط به سال قبل توسط خزانه به حساب صندوق واریز و در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط مصرف می‌شود.

ماده ۳- منابع موضوع این آیین‌نامه برای هریک از مراکز دارای درآمد اختصاصی در قانون، مازاد بر درآمدهای اختصاصی مندرج در قانون است.

ماده ۴- خزانه مکلف است در پایان هر سه ماه، واریزی هریک از شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها و مبلغ پرداختی به صندوق را به سازمان و دبیرخانه گزارش کند.

ماده ۵- منابع موضوع این آیین‌نامه در راستای حل مسایل و مشکلات شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها از قبیل توسعه و ارتقای فناوری و نوآوری، افزایش بهره‌وری، اصلاح ساختار، کاهش هزینه‌های تولید و توسعه بازار در قالب موارد زیر از طریق مراکز، هزینه می‌شود:

۱- طرح (پروژه)‌های پژوهش کاربردی از طریق اعضای هیئت علمی، پژوهشگران و فناوران.

۲- اجرای پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی و طرح (پروژه)‌های پسادکتری.

۳- طرح (پروژه)‌های تحقیقاتی دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی غیرشاغل تحت نظارت یکی از مراکز.

تبصره ۱- تعهدات پرداخت نشده قراردادهای سال قبل (ثبت شده در سامانه) در اولویت پرداخت قرار دارد.

تبصره ۲- مانده منابعی که از طرف شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها، طرحی (پروژه‌ای) برای آنها تعریف نشده است، در سال‌های بعد در راستای نیازهای پژوهشی خودشان هزینه می‌شود.

تبصره ۳- طرح (پروژه)‌های پیشنهادی شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها از طریق ثبت برگه (فرم) درخواست پیشنهاد در سامانه اعلام عمومی می‌شود. واگذاری طرح (پروژه)‌ها به مراکز توسط شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها در شرایط رقابتی انجام می‌شود. شیوه‌نامه این تبصره توسط دبیرخانه و با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رییس‌جمهور تهیه و به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد.

تبصره ۴- قراردادهای منعقدشده واجد وصف طبقه‌بندی، از ثبت در سامانه مستثنی می‌باشند.

ماده ۶- اعتبارات موضوع این آیین‌نامه در قالب قراردادهای مشخص که در سامانه ثبت شده است، هزینه می‌شود.

ماده ۷- حداقل شصت درصد (۶۰٪) مبلغ مربوط به هزینه‌های نیروی انسانی هر طرح (پروژه) باید به دانشجویان، پژوهشگران پسادکتری، دانش‌آموختگان پژوهشگر و یا نیروهای کارورز فعال در طرح (پروژه) پرداخت شود.

تبصره- مبلغ پرداختی موضوع این آیین‌نامه برای اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مشمول سقف خالص پرداختی موضوع بند (ج) تبصره (۱۲) ماده واحده قانون نمی‌شود.

ماده ۸- شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها می‌توانند حداکثر تا ده درصد (۱۰٪) از مبلغ چهل درصد (۴۰٪) هزینه امور پژوهشی مذکور را از طریق دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی وابسته به خود و جهاد دانشگاهی و حوزه‌های علمیه در چهارچوب این آیین‌نامه هزینه کنند.

ماده ۹- قراردادهای منعقد شده بین شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌ها با مراکز جهت انجام طرح (پروژه)‌های تحقیقاتی باید در سامانه ثبت شده و مطابقت مفاد آن با ضوابط این آیین‌نامه به تأیید دبیرخانه برسد. صندوق موظف است حداکثر ظرف یک ماه پس از تأیید صورت وضعیت هر طرح (پروژه) توسط شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسه‌های ذی‌ربط، نسبت به پرداخت مبالغ قراردادهای منعقد شده به مراکز اقدام نماید.

ماده ۱۰- بالاترین مقام مراکز مربوط، مسئولیت اجرای قراردادها و نظارت بر هزینه‌کرد کل منابع اختصاص یافته را برعهده دارد و باید گزارش اقدامات انجام شده را در سامانه ثبت کنند.

ماده ۱۱- دبیرخانه موظف است امکان دسترسی برخط به سامانه را برای سازمان فراهم نماید و در راستای به‌روزرسانی سامانه مواردی از قبیل گزارش‌گیری از طرح‌ها، شناسه (کد) گذاری مربوط به طرح‌ها و مشخص نمودن مراحل پرداخت را با هماهنگی سازمان ایجاد کند.

ماده ۱۲- دبیرخانه موظف است گزارش عملکرد این آیین‌نامه را در مقاطع زمانی سه ماهه و در چهارچوبی که سازمان تعیین می‌کند به سازمان اعلام و در سامانه بارگذاری کند.

ماده ۱۳- دبیرخانه موظف است در صورت نیاز، صحت اجرای طرح (پروژه) و دستاوردهای آن را از طریق کارگزاران مورد تأیید سازمان، ارزیابی و به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان گزارش کند.

۳- بخشنامه حمایت از تولید ملی، علم و فناوری داخلی و استفاده بهینه از توانمندی‌های داخلی^۱

"کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۰۶/۰۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، بانک‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون مذکور و شرکت‌های تابعه آنها، بنیادها، نهادهای انقلاب اسلامی، شرکت‌ها، مؤسسات و نهادهای موضوع ماده (۶) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۰۳/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی و شرکت‌های تابعه آنها و همچنین کلیه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات، دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از جمله شرکت‌های تابعه وزارت نفت در امور نفت، گاز، پتروشیمی و پالایش و پخش، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان بنادر و دریانوردی، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی فولاد اعم از اینکه تابع قانون خاص خود باشند یا از قوانین و مقررات عام تبعیت کنند و اشخاص حقوقی وابسته به آنها، ستاد اجرائی فرمان امام (ره)، قرارگاه‌های سازندگی، سازمان‌های مناطق ویژه اقتصادی با مدیریت بخش عمومی، هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران و

۱. این بخش‌نامه طی ابلاغیه شماره ۱۳۱۲۵۲ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۱۴ توسط رییس محترم جمهور جهت اجرا ابلاغ شد.

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و نهادها و شرکت‌های تابعه و وابسته آنها، اعم از اینکه از امکانات دولتی و وجوه تضامین تضامین ارزی و ریالی بهره ببرند، صرف‌نظر از اینکه در سرزمین مناطق ویژه اقتصادی فعالیت داشته باشند".

چنانکه می‌دانید، میهن عزیز ما در برهه حساسی از تاریخ قرار دارد. آمریکا با اعمال تحریم‌های غیرقانونی و ظالمانه علیه جمهوری اسلامی ایران و فشار به دیگر کشورهای جهان خیال فروپاشیدن اقتصاد و تنش‌زایی اجتماعی در ایران را در سر می‌پروراند. برون‌رفت از چنین شرایطی، مانند همیشه، به فضل الهی و با پشتیبانی مردم سلحشور این مرز و بوم و همت مدیران لایق کشور ممکن خواهد شد. در مقطع خاص کنونی، بیش از هر زمان دیگری، تقویت انسجام ملی و استفاده از توان نیروهای متخصص معتقد به جمهوری اسلامی (از هر قوم، طایفه، نژاد، دین و گرایش سیاسی) اهمیت دارد. استفاده از پتانسیل و ظرفیت‌های دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان جهت ارتقاء و تقویت توان تولیدی و خدماتی بنگاه‌ها و مراکز اقتصادی و خدماتی در قوانین و تصویب‌نامه‌های متعددی از جمله قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی (مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی) و نظام‌نامه پیوست فناوری و توسعه توانمندی‌های داخلی در قراردادهای بین‌المللی و طرح‌های مهم ملی (مصوب ۱۳۹۵/۰۵/۰۴ ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی) الزامی شده است.

از سوی دیگر در قانون تشکیل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۸۳/۰۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی) بر لزوم پشتیبانی و حمایت از

انجام پژوهش‌های کاربردی و توسعه فناوری‌های مورد نیاز کشور توسط دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش-بنیان تأکید شده است. همچنین براساس شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۹۵/۰۲/۰۱ هیئت وزیران)، این شورا مسئولیت سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان در حوزه پژوهش و فناوری و نظارت بر نحوه اجرای سیاست‌ها را برعهده دارد.

با عنایت به موارد فوق کلیه دستگاه‌های مشمول موظف هستند برنامه‌ها و فعالیت‌های خود را به شرح ذیل اصلاح و اجرا کنند:

۱- همکاری میان دستگاه‌های اجرایی برای بهره‌برداری از توان تخصصی یکدیگر، توسعه بازارهای داخلی و بهبود نظام اقتصادی، حمایت از تولید و صنعت داخلی و مقابله با چالش‌های اجتماعی الزامی است. بدین منظور، لازم است شرکت‌ها و دستگاه‌های مشمول در حوزه کاری خود نسبت به شناسایی، ساماندهی و توسعه زنجیره تأمین اقدام کنند و تجارب و توانمندی‌های خود را در آن زنجیره اشاعه دهند. ۲- تکیه بر توان داخلی و استفاده از متخصصان، پژوهشگران و فناوران مراکز علمی و پژوهشی کشور پس از انقلاب همواره دستاوردهای ارزشمندی را برای کشور به‌همراه داشته است. بنابراین دولت مؤکداً از کلیه دستگاه‌های مشمول می‌خواهد برای فائق آمدن بر مشکلات و رفع نیازهای خود، بهبود کیفیت محصولات داخلی، تأمین قطعات، تجهیزات، مواد و سایر فناوری‌های مورد نیاز، از توان پژوهشی و فناوری موجود در دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان و واحدهای فناور کشور که بخش درخور

توجهی از آنها در پارک‌های علم و فناوری مستقرند، استفاده کنند. بنابراین، دستگاه‌های مشمول موظفند:

۱-۲- مشکلات و نیازهای فناورانه خود را به‌همراه اهداف، نتایج مورد انتظار، استانداردها، ویژگی‌های مورد نظر و نحوه تأمین منابع مالی لازم از طریق سامانه عرضه و تقاضای پژوهشی (ساعت) مستقر در دبیرخانه شورای عالی عتف، به‌طور عام به فراخوان بگذارند.

۲-۲- به منظور هم‌افزایی و جلوگیری از دوباره کاری، هم‌سو با اجرای تبصره ۲ بند (ب) ماده ۴ قانون "حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی"، وزارت صنعت، معدن و تجارت، موظف است شرایط لازم را برای برقراری ارتباط سیستمی و برخط مابین سامانه موضوع این قانون و سامانه ساعت مستقر در دبیرخانه عتف مهیا کند.

۳- دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و فناوری کشور تمامی توان خود را برای تسهیل ارتباطات و فعال‌سازی آنها میان دانشگاه و جامعه به‌کار گیرند و پژوهش‌ها، به‌ویژه موضوع پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی خود را، جهت حل معضلات سازمان‌ها، دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی و غیردولتی هدایت کنند. بنابراین از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انتظار می‌رود به‌منظور ارتقاء و تقویت تعامل میان دانشگاه و صنعت نسبت به تدوین و ابلاغ شیوه‌نامه لازم برای تحقق این امر اقدام کند.

۴- صندوق‌های حمایتی حوزه پژوهش، فناوری و نوآوری زمینه لازم را برای پشتیبانی حداکثری از ارجاع فعالیت‌ها و نیازمندی‌های دستگاه‌های مشمول به دانشگاه‌ها، مؤسسات پژوهشی، شرکت‌های

دانش‌بنیان و واحدهای فناور فراهم آورند. بدین منظور، صندوق نوآوری و شکوفایی و سایر صندوق‌های حمایتی پژوهش و فناوری کشور موظف‌اند که نظام‌ها و آیین‌نامه‌ها حمایتی خود را به‌گونه‌ای مورد بازنگری و ارتقا قرار دهند که امکان پشتیبانی و حمایت از فعالیت‌های فوق میسر شود.

۵- به‌منظور ارزیابی عملکرد حاصل از همکاری دستگاه‌های مشمول با دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، شرکت‌های دانش‌بنیان و واحدهای فناور ضرورت دارد که دبیرخانه شورای عالی عتف ضمن ارتقاء و تقویت سامانه‌های موجود، اقدامات لازم را برای ثبت و نگهداری عملکرد کلیه دستگاه‌ها در اجرای این بخشنامه صورت دهد و گزارش آن را هر شش‌ماه یک‌بار به دفتر معاون اول رئیس‌جمهور ارسال کند. بدیهی است، برقراری و تسهیل ارتباط میان بدنه اجرایی و اقتصادی با بدنه علمی و تحقیقاتی کشور اقدامی راهبردی و مبتنی بر اصول اقتصاد مقاومتی است که از این طریق می‌توان تهدیدهای حاصل از تحریم را به فرصت‌های سازندگی و استقلال بیش از پیش کشور بدل کرد. امید است با عنایت خاص پروردگار، تکیه بر نیروهای متخصص کشور، و پشتیبانی همیشگی مردم عزیزمان دوره کنونی را سرافرازانه پشت سر نهیم و برگ زرین دیگری بر تاریخ پر افتخار ایران اسلامی بیافزاییم.

۳۱- برنامه ملی آینده نگاری علم و فناوری^۱

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۱۲/۰۶ به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱- معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور موظف است ظرف شش ماه شیوه‌نامه طراحی و تدوین برنامه ملی آینده‌نگاری علم و فناوری شامل توالی تکرارهای بعدی، دستگاه‌های همکار، زمان اجرا، نحوه تأمین هزینه‌ها، افق زمانی، حوزه‌های دارای اولویت، روش اجرا و سایر موضوعات اجرایی را تهیه و جهت تصویب به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) ارایه نماید.

۲- معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور موظف است برنامه ملی آینده نگاری علم و فناوری کشور را برای حوزه‌های اولویت‌دار مربوط با استفاده از اعتبارات مصوب و بهره‌گیری از حداکثر مشارکت صاحب نظران و نخبگان کشور و هماهنگی دستگاه‌های اجرایی طراحی، تدوین و برگزار نماید.

۳- کلیه دستگاه‌های اجرایی ضمن همکاری با معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهوری در مرحله طراحی و تدوین برنامه، از نتایج این برنامه بهره‌گیری و استفاده نمایند.

۱. این مصوبه طی ابلاغیه شماره ۱۵۴۲۰۲/ت/۵۱۳۷۷ هـ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۷ توسط معاون اول رییس‌جمهور جهت اجرا ابلاغ گردید.

۳۲- آیین‌نامه اجرایی طراحی و تدوین برنامه ملی آینده نگاری علم و فناوری^۱

این آیین‌نامه به استناد مصوبه شماره ۱۵۴۲۰۲/ت ۵۱۳۷۷ هـ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۷ هیئت وزیران به منظور انجام برنامه ملی آینده‌نگاری علم و فناوری کشور و هم‌راستا با راهبرد ملی ۶ از راهبرد کلان ۴ «نقشه جامع علمی کشور» درخصوص ضرورت انجام آینده‌نگاری علم، فناوری و نوآوری در کشور و به منظور پیاده‌سازی اقدام ملی ۱ از راهبرد ملی ۱ از راهبرد کلان ۳ در «سند راهبردی کشور در امور نخبگان» درخصوص جلب مشارکت و حضور فعال نخبگان و خبرگان اقتصادی و فناوری کشور در طرح‌های آینده‌نگاری ملی تنظیم شده است.

ماده ۱- اهداف آینده‌نگاری

آینده‌نگاری ملی با چهار هدف اصلی زیر و در راستای تحقق اقتصاد دانش‌بنیان و مقاومتی اجرا می‌شود:

- (۱) تعیین اولویت‌های فناوری و نوآوری کشور؛
- (۲) نقشه راه دستیابی به آنها، در چارچوب نقشه جامع علمی کشور و سیاست‌های کلی علم و فناوری کشور؛
- (۳) ایجاد هوشمندی نسبت به تحولات فناورانه و اقتصادی- اجتماعی در سطح نخبگان اجرایی و جامعه علمی و صنعتی؛
- (۴) ایجاد وفاق، هم‌سویی و هم‌گرایی در مورد اولویت‌ها بین نخبگان اجرایی و جامعه علمی و صنعتی.

۱. این آیین‌نامه در ۱۱ ماده و ۷ تبصره در هجدهمین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۰۲ به تصویب رسید.

در این برنامه اهداف فرعی زیر مدنظر قرار می‌گیرد:

- (۱) بهره‌گیری حداکثری از فعالان زنجیره تولید علم تا خلق ثروت و مشارکت صاحب نظران و نخبگان کشور در عرصه سیاست‌گذاری؛
- (۲) ایجاد هم‌رأیی، هم‌افزایی و اجماع میان سیاست‌گذاران، مجریان و جامعه در خصوص اولویت‌ها و برنامه‌های تحقق آنها؛
- (۳) افزایش ارتباطات میان نهادهای دانش - صنعت - بازار؛
- (۴) ایجاد هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی، نهادهای خصوصی، دولتی، عمومی و غیردولتی در راستای تحقق اهداف کلان ملی؛
- (۵) افزایش توجه و تمرکز بر آینده بلندمدت در برنامه‌های توسعه کشور؛
- (۶) افزایش تعهد فعالان در جامعه در خصوص اجرای سیاست‌های توسعه دانش‌بنیان و تحقق اولویت‌ها.

ماده ۲- تعریف آینده‌نگاری

آینده‌نگاری فرآیندی است نظام‌مند و برخوردار از روش‌شناسی علمی و یک ساختار همکاری مشخص، که با مشارکت جمع وسیعی از خبرگان و فعالان علمی، صنعتی، فناورانه، اقتصادی و مدیران اجرایی و سیاست‌گذاران، جهت‌گیری‌های کلان، اولویت‌ها و نقشه راه آینده میان‌مدت تا بلندمدت را در یک حوزه بخشی یا فناوری یا یک مسأله ملی تعیین می‌نماید.

ماده ۳- مدیریت اجرای برنامه‌های آینده‌نگاری برعهده معاونت سیاست‌گذاری و ارزیابی راهبردی معاونت علمی و فناوری

ریاست‌جمهوری است که در سطح ملی مسئولیت‌های کلان زیر را به‌عهده خواهد داشت:

۱. ایجاد هماهنگی (به‌منظور تعیین موضوعات و حوزه‌های راهبردی مشخصی که طرح‌های ملی آینده‌نگاری درخصوص آنها انجام می‌شود) از طریق کمیته راهبری و جلب مشارکت ذی‌نفعان؛

۲. برنامه‌ریزی اجرایی درخصوص طرح‌های ملی آینده‌نگاری کشور؛

۳. تعیین مجریان، کمیته‌های مدیریت و دستگاه‌های متولی در هر طرح، دستگاه‌های همکار و شبکه فعالان و خبرگان؛

۴. تدوین و نظارت بر کیفیت اجرای روش‌شناسی و زمان‌بندی طرح‌های ملی آینده‌نگاری؛

۵. جلب مشارکت دستگاه‌های اجرایی مرتبط با طرح ملی آینده‌نگاری در قالب دستگاه‌های متولی و همکار و شبکه فعالان و خبرگان از طریق کمیته راهبری؛

۶. برآورد بودجه و تأمین مالی به‌صورت مشارکت با دستگاه‌های متولی یا مستقل در جهت انجام برنامه‌های ملی آینده‌نگاری؛

۷. همکاری‌های بین‌المللی با سایر کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در انجام آینده‌نگاری، توسعه روش‌شناسی و انجام مطالعات مشترک و؛

۸. انجام فعالیت‌های ترویجی، آموزش و فرهنگ‌سازی در زمینه آینده‌نگاری در کشور.

ماده ۴- طرح ملی آینده‌نگاری

طرح ملی آینده‌نگاری، برنامه‌های مستقل آینده‌نگاری هستند، که با موضوع یک حوزه بخشی (مانند صنعت نساجی یا امنیت عمومی)، یا

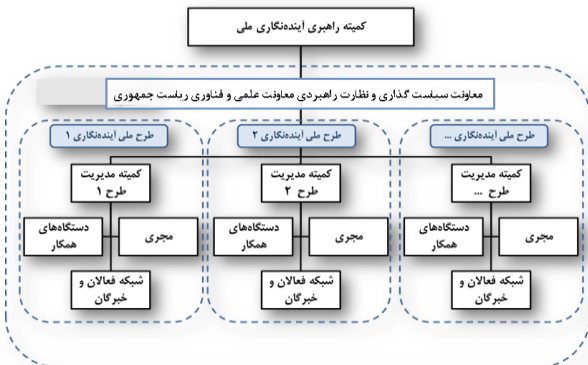
یک حوزه فناوری (مانند فناوری اطلاعات و ارتباطات) یا یک مسأله ملی (مانند بحران آب) انجام می‌شود.

ماده ۵- ارکان برنامه ملی آینده‌نگاری

برنامه ملی آینده‌نگاری ساختاری با ارکان زیر را شامل خواهد شد:

۱. کمیته راهبردی طرح‌های ملی آینده‌نگاری: که وظیفه آن عبارت است از: تصویب موضوع طرح ملی آینده‌نگاری، قلمرو، کمیته مدیریت، دستگاه متولی، دستگاه‌های همکار در هر طرح و همچنین بررسی نتایج آینده‌نگاری به‌عنوان اولویت‌های کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی عتف.

۲. کمیته مدیریت طرح: کمیته‌ای شامل بالاترین مسوولان دستگاه‌های متولی درخصوص موضوع آینده‌نگاری؛ به‌همراه نماینده مجری و نماینده شبکه فعالان و خبرگان آن طرح.

۳. **مجری:** شخصیتی حقوقی متشکل از متخصصان روش‌شناسی آینده‌نگاری که وظیفه طراحی روش‌شناسی، تسهیل‌گری، پیاده‌سازی و مشاوره درخصوص روش‌شناسی را برعهده دارند و صلاحیت آن توسط معاونت سیاست‌گذاری و ارزیابی راهبردی احراز شده است.

۴. **دستگاه‌های همکار:** شامل نهادهای دولتی و غیردولتی که در انجام آن طرح ملی آینده‌نگاری، تمایل به همکاری و مشارکت دارند و درخواست مشارکت آنها، توسط معاونت سیاست‌گذاری و ارزیابی راهبردی تأیید شده است.

۵. **شبکه فعالان و خبرگان:** شبکه‌ای از فعالان علمی، فناورانه، صنعتی، اقتصادی و سیاست‌گذار در آن موضوع که از خبرگی و بینش آنان به‌منظور دستیابی به اهداف آینده‌نگاری و شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای آینده و پاسخ به آنها استفاده می‌شود.

تبصره ۱- کمیسیون دائمی شورای عالی عتف به اضافه افراد معرفی شده از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری نقش کمیته راهبری آینده‌نگاری ملی را ایفا می‌نماید.

تبصره ۲- معاونت سیاست‌گذاری و ارزیابی راهبردی حداقل هر ۶ ماه وضعیت پیشرفت آینده‌نگاری را به اطلاع کمیته راهبری می‌رساند.

تبصره ۳- کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی عتف به‌عنوان هسته‌های کارشناسی کمیته راهبری فعالیت خواهند کرد.

تبصره ۴- جلسات کمیته راهبری با حضور دو سوم اعضاء تشکیل می‌شود و تصمیمات آن با رأی موافق اکثریت نسبی کل اعضای کمیته راهبری معتبر است.

ماده ۶- معیارهای تشخیص صلاحیت مجری طرح ملی آینده‌نگاری معاونت سیاست‌گذاری و ارزیابی راهبردی وظیفه دارد تا از میان اندیشکده‌ها و اندیشگاه‌ها، دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، پژوهشکده‌ها، مؤسسه‌ها، مراکز و گروه‌های پژوهشی، انجمن‌های علمی و سایر نهادهای دولتی و غیردولتی براساس معیارهای زیر فهرست نهادهای واجد شرایط جهت اجرای آینده‌نگاری ملی کشور را شناسایی و معرفی نماید:

۱. سابقه انجام طرح‌های الف) آینده‌پژوهی و ب) سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری؛
 ۲. برخورداری از متخصصان آینده‌نگاری و سیاست‌گذاری؛
 ۳. شرایط عمومی نشان‌دهنده توانمندی‌های اجرایی.
- تبصره ۱-** شیوه‌نامه ارزیابی متقاضیان اجرای طرح توسط معاونت سیاست‌گذاری و ارزیابی راهبردی تدوین شده و به‌صورت عمومی منتشر می‌شود.

ماده ۷- تشکیل جلسات کمیته راهبری
کمیته راهبری هر ۲ ماه یک‌بار، به دعوت معاونت سیاست‌گذاری و ارزیابی راهبردی تشکیل جلسه می‌دهد.

ماده ۸- دوره توالی
هر ساله، حداقل ۳ طرح ملی آینده‌نگاری در کشور توسط معاونت سیاست‌گذاری و ارزیابی راهبردی آینده‌نگاری سازمان‌دهی و اجرای آن مدیریت می‌شود.

ماده ۹- ضمانت اجرایی نتایج

نتایج به‌دست آمده از طرح‌های ملی آینده‌نگاری، پس از تأیید شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، معادل اولویت‌های ملی، بخشی یا اولویت‌های تحقیقاتی دستگاه‌های اجرایی یا اصطلاحات مشابهی است که در آیین‌نامه‌های اجرایی دولت و قوانین، اعم از تبصره ذیل ماده ۵۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، به آن اشاره شده است. همچنین این نتایج پس از تأیید ستاد اجرایی سازی نقشه جامع علمی کشور در شورای عالی انقلاب فرهنگی به- عنوان اولویت‌های نقشه جامع علمی کشور در نظر گرفته می‌شود.

ماده ۱۰- خروجی‌های طرح ملی آینده‌نگاری

خروجی‌های هر طرح ملی آینده‌نگاری شامل موارد زیر است:

(۱) فهرست اولویت‌های (الف) نیاز، بازار و حوزه‌های کاربرد، (ب) محصولات و خدمات، (پ) حوزه‌های قابلیت‌های فناورانه محوری آینده و (ت) حوزه‌های توانمندساز اعم از سرمایه انسانی (مانند آموزش عالی و حرفه‌ای)، زیرساخت‌های دانشی (مانند شبکه‌ها و آزمایشگاه‌ها) و همکاری‌های بین‌المللی؛

(۲) سند سیاستی توسعه تولیدات و صادرات دانش‌بنیان در آن بخش به همراه چشم‌انداز ۲۰ ساله در آن حوزه و نگاشت نهادی؛

(۳) ره‌نگاشت (برنامه اقدام گذار از وضعیت موجود به مطلوب) ۵ ساله توسعه دانش‌بنیان آن بخش؛

(۴) تحلیل و ارزیابی بلندمدت توانمندی‌های فناوری و نوآوری کشور در آن حوزه؛

۵) شاخص‌های سنجش و ارزیابی اقتصاد دانش‌بنیان در آن حوزه و؛
۶) مطالعات پشتیبان، شامل گزارش‌های به‌دست آمده از پیاده‌سازی
روش‌های انتخاب شده.

تبصره ۱- موارد ۱، ۴، ۵ و ۶ برای هر طرح ضروری است و موارد ۲
و ۳ به تشخیص کمیته مدیریت طرح خواهد بود.
تبصره ۲- دستورالعمل مربوط به خروجی‌ها توسط معاونت سیاست-
گذاری و ارزیابی راهبردی پیش از شروع طرح ملی آینده‌نگاری
تعیین می‌شود.

ماده ۱۱- افق زمانی

اولویت‌های هر بخش در افق بلندمدت ۱۰ تا ۲۰ ساله و رهنگاشت
(نقشه راه) توسعه دانش‌بنیان در افق میان‌مدت ۵ ساله به‌صورت
مجزا ارائه می‌شود.

۳۳- آیین‌نامه اجرایی نظام پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری کشور^۱

شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) در بیستمین جلسه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۲ به استناد بند پ شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورای عالی عتف و در راستای بندهای ۲-۳ و ۲-۴ سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری و همچنین راهبرد کلان ۱ نقشه جامع علمی کشور، آیین‌نامه اجرایی نظام پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری کشور را در ۱۱ ماده و ۶ تبصره به شرح زیر تصویب نمود.

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف) شورا: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

ب) دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

ج) وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

د) معاونت: معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری؛

هـ) دستگاه‌های همکار: کلیه وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها، حوزه‌های علمیه، نهادها و مؤسسات دولتی و غیر دولتی فعال در حوزه علم، فناوری و نوآوری کشور؛

^۱ این آیین‌نامه در بیستمین جلسه شورای عالی عتف مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۲ به تصویب رسید.

(و) **کارگروه:** کارگروه پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری که در ماده ۴ این آیین‌نامه تعریف شده است؛

(ر) **گزارش:** گزارش پایش و ارزیابی نظام علم، فناوری و نوآوری کشور، که به‌صورت سالانه در قالب تعدادی معیار، زیر معیار و شاخص، به صورت متوازن به تحلیل و بررسی آخرین وضعیت علم، فناوری و نوآوری کشور می‌پردازد.

ماده ۲- به‌منظور ارائه تصویر واقعی و شفاف از وضعیت علم، فناوری و نوآوری کشور، ارتقای هوشمندی سیاستی و افزایش ظرفیت سیاست‌گذاری در حوزه علم، فناوری و نوآوری کشور، زمینه‌سازی ارزیابی عملکرد علم، فناوری و نوآوری و میزان دستیابی به تحقق اهداف چشم‌انداز ۱۴۰۴ و نقشه جامع علمی کشور در راستای پیشتازی علمی و فناوری کشور، امکان مقایسه دستاوردهای علمی، فناوری و نوآورانه کشور با سایر کشورهای منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای و نیز سازماندهی، تعامل و ایجاد وحدت رویه در گزارش‌گیری نظام علم، فناوری و نوآوری کشور، شورای عالی عتف مکلف است نسبت به ارائه گزارش سالانه «پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری کشور» اقدام نماید.

ماده ۳- مسئولیت سیاست‌گذاری کلان، برنامه‌ریزی راهبردی نظام پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری کشور و تأیید نهایی گزارش برعهده شورا است.

ماده ۴- به‌منظور اصلاح، تکمیل و به‌روزرسانی شاخص‌ها، تعیین دستگاه‌های همکار مرتبط با هر شاخص، و نیز تدوین و تصویب

گزارش، کارگروهی با ترکیب نمایندگان دستگاه‌ها و نهادهای ذیل در دبیرخانه تشکیل می‌شود:

- دبیرکل شورای عالی عتف (رییس کارگروه)

- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - معاونت علمی و فناوری

- وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- وزارت آموزش و پرورش - وزارت امور اقتصادی و دارایی

- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت جهاد کشاورزی

- سازمان برنامه و بودجه - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

- صندوق نوآوری و شکوفایی - مرکز آمار ایران

- دانشگاه آزاد اسلامی - انجمن‌های علمی

- بانک مرکزی - ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور

تبصره ۱- کارگروه مکلف است هر فصل حداقل یک‌بار تشکیل جلسه داده و نسبت به پیگیری و نظارت بر پیشرفت کار تدوین گزارش و سایر وظایف محوله اقدام نماید.

تبصره ۲- زیرمعیارها و شاخص‌های مرتبط با هریک از معیارهای اصلی گزارش مندرج در ماده ۶ توسط کارگروه تهیه و به تصویب شورا می‌رسد.

تبصره ۳- اصلاح، به‌روزرسانی و تکمیل معیارها، زیرمعیارها و شاخص‌های گزارش با در نظر گرفتن شاخص‌های مرتبط با نقشه جامع علمی کشور، شاخص‌های مرتبط با سیاست‌های کلی علم و فناوری، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، و سایر اسناد بالادستی

مرتبط با حوزه علم، فناوری و نوآوری با تصویب کارگروه و تأیید شورا صورت می‌پذیرد.

ماده ۵- گزارش از تلفیق شاخص‌های مرتبط با دو بخش زیر تشکیل می‌شود:

الف- «بخش آموزش، پژوهش و فناوری کشور» با محوریت وزارت و مشارکت دستگاه‌های همکار.

ب- «بخش تحقیق و توسعه، تجاری‌سازی و نوآوری کشور» با محوریت معاونت و مشارکت دستگاه‌های همکار

ماده ۶- گزارش شامل ۱۱ معیار اصلی زیر می‌باشد:

- ۱- آموزش عمومی و حرفه‌ای
- ۲- آموزش عالی
- ۳- منابع انسانی علم، فناوری و نوآوری
- ۴- انتشارات علمی
- ۵- منابع مالی علم، فناوری و نوآوری
- ۶- زیرساخت
- ۷- ترویج علم، فناوری و نوآوری
- ۸- شبکه‌سازی و تعاملات
- ۹- محیط و چارچوب نهادی
- ۱۰- دستاوردهای علم و فناوری
- ۱۱- فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در علم و فناوری

ماده ۷- وزارت و معاونت موظفند نسبت به جمع‌آوری اطلاعات و آمارهای مرتبط با هر یک از شاخص‌های مطرح‌شده در بخش‌های موضوع ماده ۵ و تهیه گزارش مربوطه اقدام نمایند.

تبصره ۱- کلیه دستگاه‌های همکار موظفند نسبت به جمع‌آوری و در صورت نیاز، تولید داده و اطلاعات آماری مرتبط با شاخص‌های حوزه خود و ارائه آن به وزارت و معاونت اقدام نمایند.

تبصره ۲- مسئولیت صحت آمار و اطلاعات ارائه شده توسط دستگاه‌های همکار، برعهده بالاترین مقام آن دستگاه می‌باشد.

ماده ۸- با توجه به کثرت شاخص‌ها، کارگروه مجاز است در تدوین گزارش ضمن ارائه اطلاعات و آمار مرتبط با شاخص‌های منتخب و در دسترس، ترتیبی اتخاذ نماید که ظرف حداکثر سه سال از تأیید این آیین‌نامه، ضمن پوشش کلیه معیارهای اصلی، زیرمعیارها و شاخص‌های مصوب، گزارش جامع را جهت انتشار به شورا ارائه نماید.

ماده ۹- با توجه به لزوم وجود سامانه یکپارچه پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری کشور و داشبوردهای تخصصی، کارگروه موظف است ضمن بررسی ظرفیت‌های موجود، برنامه‌ریزی لازم جهت ایجاد یا ساماندهی سامانه‌ها و داشبوردهای تخصصی مرتبط را انجام دهد. **تبصره ۱-** کلیه دستگاه‌های همکار موظفند آمار و اطلاعات مرتبط را در سامانه یا سامانه‌های اعلام شده از سوی کارگروه بارگذاری نمایند.

ماده ۱۰- مرکز آمار ایران موظف است پس از تدوین شناسنامه شاخص‌های مرتبط توسط وزارت و معاونت نسبت به استانداردسازی هر یک از شاخص‌ها اقدام نماید.

ماده ۱۱- گزارش سالانه پس از تصویب کارگروه و تایید شورا حداکثر تا پایان شهریور ماه سال بعد به صورت عمومی منتشر می شود. اولین گزارش باید حداکثر ۱ سال پس از تصویب این آیین نامه تدوین و منتشر شود.

معیارها	زیرمعیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
معیارها	کمیت و کیفیت آموزش عمومی و حرفه‌ای	نرخ باسوادی جمعیت ۱۰ سال و بالاتر کشور برحسب جنسیت (روستایی و شهری)	وزارت علوم	وزارت آموزش و پرورش	مرکز آمار ایران
		تعداد و سهم افرادی (از افراد واجد شرایط شرکت در آموزش عمومی) که در آموزش عمومی شرکت می‌کنند	وزارت علوم	وزارت آموزش و پرورش	مرکز آمار ایران
		سهم آموزش عمومی از سبد خانوار	وزارت علوم	بانک مرکزی	وزارت آموزش و پرورش، مرکز آمار ایران
		نمره دانش‌آموزان در دروس ریاضیات و علوم و سواد خواندن در پایه‌های چهارم و هشتم (بر اساس شاخص‌های معتبر دنیا مانند پرلز، تیمز و ...)	وزارت علوم	وزارت آموزش و پرورش	-

معیارها	زیرمعیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
۱-آموزش عمومی و حرفه ای	کمیت و کیفیت آموزش عمومی و حرفه ای	تعداد معلمان آموزش دیده در آموزش عمومی (در دوره های ابتدایی، متوسطه اول و دوم)	وزارت علوم	وزارت آموزش و پرورش	-
		سهم آموزش حرفه ای از سبد خانوار	وزارت علوم	سازمان فنی و حرفه ای کشور	مرکز آمار ایران
		میزان ساعات آموزش معلمان در سال به تفکیک دوره های ابتدایی، متوسطه اول و دوم	وزارت علوم	وزارت آموزش و پرورش	-
		نسبت معلم به دانش آموز به تفکیک دوره و شهری و روستایی	وزارت علوم	وزارت آموزش و پرورش	-
		میزان جذب فارغ التحصیلان فنی و حرفه ای ۶ ماه پس از فارغ التحصیلی	-	-	-

معیارها	زیرمعیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۲- آموزش عالی	کمیّت و کیفیت آموزش عالی	کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکترای تخصصی، دکترای حرفه‌ای	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
		تعداد دانشجویان و فارغ‌التحصیلان مؤسسات آموزش عالی کشور (به تفکیک ۱- جنسیت، ۲- رشته: علوم پایه، فنی و مهندسی، کشاورزی، هنر، علوم انسانی، علوم اجتماعی و پزشکی و پیراپزشکی و ... ۳- گروه‌های تحصیلی: کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکترای تخصصی، دکترای حرفه‌ای)	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد

دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها	دستگاه محوری	دستگاه متولی	شاخص‌های پیشنهادی	زیرمعیارها	معیارها
			پیراپزشکی و ... ۳- مقطع: کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکترای تخصصی، دکترای حرفه‌ای ۴- نوع دانشگاه)	کیفیت و کمیت آموزش عالی	آموزش عالی
وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد	وزارت علوم	وزارت علوم	تعداد دانشگاه‌های کشور به تفکیک نوع وابستگی		
وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد	وزارت علوم	وزارت علوم	تعداد اعضای هیئت علمی (به تفکیک الف: مرتبه علمی ب: جنسیت ج: سن د: رشته تحصیلی: نوع دانشگاه و: توزیع جغرافیایی؛ شهر و استان)		
وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد	وزارت علوم	وزارت علوم	نسبت آموزشگران به دانشجویان غیر مهارتی (به تفکیک مقطع و رتبه علمی اساتید)		

معیارها	زیرمعیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۲- آموزش عالی	کمیت و کیفیت آموزش عالی	رتبه ۵ دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی برتر به تفکیک حوزه‌های دانشگاهی (براساس شاخص‌ها و زیرشاخص‌های رتبه‌بندی‌های بین‌المللی مانند تایمز، QS و ...)	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
۳- منابع انسانی (نیروی کار)، علم، فناوری و نوآوری	نیروی انسانی تحقیق و توسعه	تعداد نیروی انسانی تحقیق و توسعه به ازای هر ۱۰۰۰ نفر نیروی کار	معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار ایران	وزارت علوم، وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد، وزارت صنعت، معدن و تجارت
		تعداد نیروی انسانی تحقیق و توسعه تمام وقت / پاره‌وقت به تفکیک الف: بخش‌های فعالیت (مؤسسات پژوهشی، مؤسسات آموزش عالی، دستگاه‌های	معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار ایران	دانشگاه آزاد، وزارت صنعت، معدن و تجارت

معیارها	زیرمعیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
		اجرای و بنگاه ها)، ب: جنسیت، ج: بخش دولتی و غیردولتی؛ د: زمینه فعالیت؛ هـ: سرائه به ازای هر یک میلیون نفر جمعیت؛			
۴- انتشارات علمی	الف) کتاب	تعداد کتاب های منتشر شده علمی و فنی مورد استفاده در آموزش عالی به تفکیک الف: ناشران دانشگاهی و عمومی ب: موضوعی	وزارت علوم	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	وزارت علوم، وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد، خانه کتاب ایران
		تعداد کتاب های منتشر شده علمی و فنی مورد استفاده در آموزش عمومی به تفکیک الف: ناشران دانشگاهی و عمومی ب: تفکیک موضوعی	وزارت علوم	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	وزارت آموزش و پرورش، خانه کتاب ایران

معیارها	زیرمعیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
معیارها	الف) کتاب	تعداد کتب چاپ شده علمی و فنی غیردانشگاهی به تفکیک الف: ناشران دانشگاهی و عمومی ب: تفکیک موضوعی	وزارت علوم	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	خانه کتاب ایران
	۴- انتشارات علمی	تعداد مقالات علمی نمایه شده در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی (WOS، Scopus و ...) به تفکیک الف: نویسندگان ایرانی و ایرانی - خارجی؛ ب: زمینه‌های تخصصی براساس دسته‌بندی‌های معتبر دنیا (ESI یا JCR یا ...)	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
		ب) کمیت و کیفیت مقالات علمی	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد

معیارها	زیرمعیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
۴- انتشارات علمی	(ب) کمیت و کیفیت مقالات علمی	تفکیک زمینه های تخصصی براساس دسته بندی های معتبر دنیا (ESI یا JCR یا ...) و درصد آن از کل مقالات نویسندگان ایرانی			
		شاخص FWCI مقالات نویسندگان ایرانی براساس بانک اطلاعاتی (Scopus, WOS) به تفکیک زمینه های تخصصی براساس دسته بندی های معتبر دنیا (ESI یا JCR یا ...)	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
		متوسط ارجاعات مقالات نویسندگان ایرانی نمایه شده در پایگاه های معتبر بین المللی (Scopus, WOS) و ...)	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد

معیارها	زیر معیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
معیارها	ب) کمیت و کیفیت مقالات علمی	۴- انتشارات علمی	دسته‌بندی‌های معتبر دنیا (ESI یا JCR یا ...)		وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
			شاخص H-Index مقالات ایرانی، نمایه شده در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی (Scopus، WOS و ...) به تفکیک زمینه‌های تخصصی براساس دسته‌بندی‌های معتبر دنیا (ESI یا JCR یا ...)	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
			سهم نویسندگان ایرانی از ۱۰ درصد مقالات پر استناد نمایه شده در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی (WOS، Scopus و ...) به تفکیک زمینه‌های	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد

معیارها	زیرمعیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
معیارها	زیرمعیارها	تخصصی براساس دسته بندی های معتبر دنیا (ESI یا JCR یا ...)			
		تعداد مقالات نویسندگان ایرانی در همایش ها و کنفرانس های نمایه شده در (Scopus, WOS و ...) نرخ تغییرات آنها به تفکیک زمینه های تخصصی براساس دسته بندی های معتبر دنیا (ESI یا JCR یا ...)	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
		تعداد مقالات علمی پژوهشی / ترویجی نمایه شده در پایگاه ISC به تفکیک زمینه های تخصصی	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
		سهم پژوهشگران ایرانی از مقالات منتشر شده در حوزه های نوظهور (Front Research)	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد

معیارها	زیرمعیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۵-منابع مالی، علم، فناوری و نوآوری	الف) شاخص‌های کلان	هزینه‌کرد تحقیق و توسعه به ازای هر یک میلیون نفر جمعیت	معاونت علمی و فناوری	سازمان برنامه و بودجه	مرکز آمار، وزارت علوم، معاونت علمی، وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
		حجم کل منابع تحقیق و توسعه (به ریال و به دلار) و سهم آن از بودجه سالانه و تولید ناخالص داخلی	معاونت علمی و فناوری	سازمان برنامه و بودجه	مرکز آمار، وزارت علوم، معاونت علمی، وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
		سهم تحقیقات پایه (بنیادی) از کل تحقیق و توسعه	معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار	وزارت علوم، معاونت علمی، وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد

معیارها	زیرمعیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
۵-منابع مالی علم، فناوری و نوآوری	الف) شاخص های کلان	سهم بخش دولتی و کسب و کار (صنعت) از کل هزینه کرد تحقیق و توسعه (به تفکیک بنیادی، کاربردی و آزمایشی)	معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار	معاونت علمی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، مرکز آمار
			معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار	سازمان برنامه و بودجه، وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان مدیریت و برنامه ریزی

معیارها	زیرمعیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۵- منابع مالی علم، فناوری و نوآوری	ب) سهم دولت در تأمین منابع علم، فناوری و نوآوری	حجم منابع تحقیق و توسعه تأمین شده توسط دولت (به تفکیک الف: نوع تحقیق و توسعه، ب: حوزه صنعتی و فناوریانه و ج: نوع سازمانی (اعم از دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌های دولتی، مؤسسات پژوهشی و آموزش عالی دولتی و ...)	معاونت علمی و فناوری	سازمان برنامه و بودجه	مرکز آمار ایران
		حجم بودجه دولت در بخش‌های آموزش عمومی، حرفه‌ای و آموزش عالی و سهم آن از بودجه سالیانه دولت و تولید ناخالص داخلی	معاونت علمی و فناوری	سازمان برنامه و بودجه	وزارت آموزش و پرورش؛ وزارت علوم، وزارت بهداشت، سازمان فنی و حرفه‌ای

معیارها	زیرمعیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
۵- منابع مالی علم، فناوری و نوآوری	فناوری و نوآوری	ج) سهم بخش غیر دولتی در تأمین منابع علم، فناوری و نوآوری	معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار	معاونت علمی و فناوری
		میزان هزینه کرد دولت در تحقیق و توسعه (به تفکیک الف: نوع تحقیق و توسعه و ب: حوزه صنعتی و فناوریانه، ج: نوع سازمانی (اعم از دستگاه های اجرایی، شرکت های دولتی، مؤسسات پژوهشی و آموزش عالی دولتی و ...)	معاونت علمی و فناوری	سازمان برنامه و بودجه	معاونت علمی و فناوری، مرکز آمار ایران

معیارها	زیر معیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۵-منابع مالی، علم، فناوری و نوآوری		میزان هزینه‌کرد دولت در بخش‌های آموزش عمومی، حرفه‌ای و آموزش عالی و سهم آن از بودجه سالیانه دولت و تولید ناخالص داخلی	معاونت علمی و فناوری	سازمان برنامه و بودجه	وزارت آموزش و پرورش؛ وزارت علوم، وزارت بهداشت، سازمان فنی و حرفه‌ای، مرکز آمار
	هـ) سهم بخش غیر دولتی در هزینه‌کرد بخش علم، فناوری و نوآوری	میزان هزینه‌کرد تحقیق و توسعه، بخش غیر دولتی (به تفکیک الف: نوع تحقیق و توسعه، ب: حوزه صنعتی و فناورانه و ج: بخش‌های تأمین‌کننده اعم از نهادهای عمومی، بخش آموزشی و پژوهشی غیردولتی، بنگاه‌های غیردولتی و ...)	معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار ایران	وزارت صنایع، وزارت کشاورزی،

دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها	دستگاه محوری	دستگاه متولی	شاخص‌های پیشنهادی	زیر معیارها	معیارها
مرکز آمار ایران	وزارت اقتصادی و دارایی	معاونت علمی و فناوری	حجم کل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و سهم آن از تولید ناخالص داخلی (FDI inflows)	FDI (و	منابع مالی علم، فناوری و نوآوری
مرکز آمار ایران	وزارت اقتصادی و دارایی	معاونت علمی و فناوری	حجم کل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و سهم آن از تولید ناخالص داخلی (inwards FDI)		
معاونت علمی با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت اقتصادی و دارایی	معاونت علمی و فناوری	حجم تحقیق و توسعه تأمین شده توسط منابع خارجی و به تفکیک ۱۰ حوزه‌ای که میزان بیشترین سرمایه‌گذاری خارجی در تحقیق و توسعه بوده‌اند		

معیارها	زیر معیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
منابع مالی علم، فناوری و نوآوری	FDI (و)	میزان سرمایه‌گذاری مشترک در فناوری‌های متوسط و پیشرفته، و نسبت آن به سرازه تولید ناخالص داخلی	معاونت علمی و فناوری	وزارت اقتصاد و دارایی	معاونت علمی با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی
		حجم و سهم خرید و ادغام شرکت‌های فناوری و دانش‌بنیان ایرانی توسط شرکت‌های خارجی	معاونت علمی و فناوری	وزارت اقتصاد و دارایی	معاونت علمی با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی
		تعداد مراکز تحقیق و توسعه شرکت‌های فناوری خارجی مستقر در مراکز فناوری	معاونت علمی و فناوری	وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت علوم
		تعداد صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه با مأموریت توسعه علم و فناوری، میزان سرمایه و حجم حمایت‌های صورت گرفته به تفکیک الف: سال، ب: نوع وابستگی صندوق‌ها	معاونت علمی و فناوری	صندوق نوآوری و شکوفایی	انجمن صنفی کارفرمایی صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر

معیارها	زیر معیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
منابع مالی علم، فناوری و نوآوری	تسهیلات مالی و سرمایه گذاری جسورانه ^۱	حجم تسهیلات ارائه شده به بخش علم و فناوری به تفکیک نوع وابستگی تأمین کننده تسهیلات (بخش دولتی، عمومی و خصوصی) و نوع تسهیلات (وام، کمک بلاعوض و)	معاونت علمی و فناوری	صندوق نوآوری و شکوفایی	سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، بانک مرکزی،
		هزینه کرد سرانه دولت به ازاء هر محصل (در دوره های ابتدایی، متوسطه اول و دوم)	وزارت علوم	وزارت آموزش و پرورش	مرکز آمار ایران

دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها	دستگاه محوری	دستگاه متولی	شاخص‌های پیشنهادی	زیر معیارها	معیارها
وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، وزارت بهداشت، سازمان فنی و حرفه‌ای، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی	مرکز آمار ایران	وزارت علوم	هزینه‌کرد آموزش عمومی، حرفه‌ای و آموزش عالی از تولید ناخالص داخلی و بودجه سالانه دولت به تفکیک	ح) هزینه‌کرد آموزش عمومی، حرفه‌ای	۵-منابع مالی علم، فناوری و نوآوری
وزارت آموزش و پرورش	وزارت آموزش و پرورش	وزارت علوم	سهم هزینه‌کرد به ازای هر محصل (در دوره‌های ابتدایی، متوسطه اول و دوم) از سرانه تولید ناخالص داخلی		
وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، وزارت	وزارت آموزش و پرورش	وزارت علوم	هزینه‌کرد سرانه دولت در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای (به تفکیک رسمی و غیررسمی)		

معیارها	زیرمعیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع آوری داده‌ها
منابع مالی، علم، فناوری و نوآوری		سهام مخارج آموزش عمومی از تولید ناخالص داخلی	وزارت علوم	سازمان فنی و حرفه‌ای	-
		سهام و میزان هزینه کرد آموزش فنی و حرفه‌ای از تولید ناخالص داخلی و بودجه سالانه دولت به تفکیک (به تفکیک آموزش‌های رسمی و غیررسمی)	وزارت علوم	مرکز آمار ایران	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، سازمان فنی و حرفه‌ای
		سهام هزینه کرد دولت به ازاء هر دانشجو (به تفکیک مقطع تحصیلی)	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت علوم، وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد اسلامی
		سهام هزینه کرد آموزش عالی از تولید ناخالص داخلی به تفکیک دولت (بر اساس بودجه سالانه) و بخش غیردولتی	وزارت علوم	مرکز آمار ایران	وزارت علوم، وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد اسلامی
		ح- هزینه کرد آموزش عالی			

معیارها	زیرمعیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
م-ترویج علم، فناوری و نوآوری	الف) انتشارات (مجلات، کتب عمومی)	تعداد عناوین کتب منتشر شده در سال (به تفکیک کتب علمی، آموزشی و عمومی، تیراژ، تجدید چاپ و رتبه ناشر)	وزارت علوم	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	خانه کتاب ایران
		تعداد نشریات تخصصی به تفکیک حوزه فعالیت	وزارت علوم	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	-
		تعداد نشریات دیجیتال	وزارت علوم	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	-
		تعداد نمایشگاه‌های تخصصی فناوری و صنعتی به تفکیک زمینه تخصصی و نوع برگزار کننده	وزارت علوم	وزارت صنعت، معدن و تجارت	کلیه سازمان‌ها و نهادها
	ب) رویدادها (نمایشگاه‌های)				

دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها	دستگاه محوری	دستگاه متولی	شاخص‌های پیشنهادی	زیر معیارها	معیارها
وزارت بهداشت	وزارت علوم	وزارت علوم	تعداد همایش‌های ملی و بین‌المللی تخصصی معتبر برگزار شده توسط انجمن‌های علمی کشور	تخصصی، همایش‌ها و (...)	
کلیه سازمان‌ها و نهادها	وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت علوم	تعداد نمایشگاه‌های خارجی که با حمایت دولت شرکت‌ها در آن حضور یافته‌اند		
-	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	وزارت علوم	تعداد پایگاه‌های علمی اینترنتی فارسی زبان	ج) فضای مجازی (اعم از پایگاه‌های اطلاعاتی، شبکه‌های اجتماعی و ...)	
-	-	-	تعداد انجمن‌ها و قطب‌های علمی	د) مراکز ترویجی	
-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت علوم	تعداد بنگاه‌های دانش‌بنیان به تفکیک حوزه‌های اصلی و نوع دانش‌بنیان		

معیارها	زیر معیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۷- زیر ساخت	الف) زیر ساخت صنعتی و فناوری	تعداد و سهم بنگاه‌های دارای پروانه و گواهی تحقیق و توسعه به تفکیک حوزه‌های اصلی و اندازه بنگاه‌ها	معاونت علمی و فناوری	وزارت صنعت، معدن و تجارت	-
		دسترسی به ICT (اعم از نرخ نفوذ شبکه موبایل، اینترنت و فیبر نوری، تعداد و حجم مراکز داده، دسترسی به پهنای باند و خدمات قابل ارائه، استفاده از گوشی‌های هوشمند)	معاونت	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	-
		تعداد آزمایشگاه‌های علمی و فنی کشور به تفکیک زمینه تخصصی	وزارت علوم	وزارت علوم	سازمان ملی استاندارد، وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
		تعداد آزمایشگاه‌های مرجع کشور به تفکیک زمینه تخصصی	وزارت علوم	سازمان ملی استاندارد	وزارت علوم، وزارت بهداشت

معیارها	زیر معیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۷- زیر ساخت	ب) زیر ساخت و پژوهش و فناوری	تعداد شرکت‌های زایشی منشعب شده از دانشگاه‌ها	وزارت علوم	وزارت علوم	-
		تعداد مراکز فناوری (پارک علم و فناوری، مرکز رشد، مراکز نوآوری و مراکز شتاب‌دهی)	وزارت علوم	وزارت علوم	معاونت علمی و فناوری
		تعداد مجلات علمی و پژوهشی نمایه شده در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی (SCOPUS, WOS)	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت
		دسترسی به منابع علمی و فنی و پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر بین‌المللی	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
۷- زیر ساخت	ج) زیر ساخت آموزش عمومی و حرفه‌ای	تعداد مراکز آموزش عمومی اعم از دولتی، غیر انتفاعی، هیات امنانی و ... به تفکیک روستا و شهر	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد	-

معیارها	زیر معیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
		تعداد مراکز آموزش فنی و حرفه ای به تفکیک روستا و شهر	وزارت علوم	سازمان فنی و حرفه ای	-
		تعداد مدارس هوشمند به تفکیک روستا و شهر	وزارت علوم	وزارت آموزش و پرورش	-
۸- دستاوردهای اقتصادی	الف) تولید با فناوری متوسط و پیشرفته و سهم آن از تولید ناخالص داخلی	سهم تولید صنایع با فناوری متوسط و پیشرفته از تولید ناخالص داخلی (به تفکیک حوزه صنعتی)	معاونت علمی و فناوری	وزارت صنعت، معدن و تجارت	معاونت علمی و فناوری
		میزان فروش شرکت های فناوری و دانش بنیان به تولید ناخالص داخلی	معاونت علمی و فناوری	معاونت علمی و فناوری	وزارت علوم، وزارت بهداشت، وزارت صنعت، معدن و تجارت

معیارها	زیر معیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع آوری داده‌ها
۸- دسئاوردهای اقتصادی	(ب) صادرات خدمات و محصولات دانش بنیان	صادرات (ب) خدمات و محصولات دانش بنیان	معاونت علمی و فناوری	سازمان توسعه تجارت	وزارت اقتصاد و دارایی، معاونت علمی و فناوری
		تراز تجاری فناوری در حوزه‌های با فناوری متوسط و پیشرفته	معاونت علمی و فناوری	سازمان توسعه تجارت	وزارت اقتصاد و دارایی، معاونت علمی
		حجم صادرات خدمات فنی و مهندسی کشور در حوزه‌های با فناوری‌های متوسط و پیشرفته	معاونت علمی و فناوری	سازمان توسعه تجارت	معاونت علمی
		سهم کشور در تجارت جهانی محصولات و خدمات با فناوری متوسط	معاونت علمی و فناوری	سازمان توسعه تجارت	-

معیارها	زیر معیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۸- دستاوردهای اقتصادی		و پیشرفته (به تفکیک الف: صادرات و واردات؛ و ب: سطح فناوری)			
		سهم شاغلان کشور در صنایع با فناوری پیشرفته (بر حسب کدهای ISIC مربوط به این صنایع)	معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار ایران	وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت کار
	ج) اشتغال حاصل از علم و فناوری	سهم شاغلان کشور در بنگاه‌های دانش‌بنیان	معاونت علمی و فناوری	معاونت علمی و فناوری	-
		سهم شاغلان بخش تحقیق و توسعه از کل شاغلان کشور	معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار ایران	-

معیارها	زیرمعیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
۸- دستاوردهای اقتصادی	(د) میزان و حجم پروانه های دانش فنی (اخذ/ واگذاری)	حجم خرید لیسانس و حق امتیاز (روپایاتی) از کشورهای دیگر در صنایع با فناوری متوسط و پیشرفته (به تفکیک حوزه صنعتی)	معاونت علمی و فناوری	وزارت اقتصاد و دارایی	کلیه سازمان ها و نهادها
		حجم فروش لیسانس و حق امتیاز (روپایاتی) به کشورهای دیگر در صنایع با فناوری متوسط و پیشرفته (به تفکیک حوزه صنعتی)	معاونت علمی و فناوری	وزارت اقتصاد و دارایی	کلیه سازمان ها و نهادها
		حجم قراردادهای لیسانس و حق امتیاز (روپایاتی) داخل کشور (بین شرکت های داخلی) در صنایع با فناوری متوسط و پیشرفته (به تفکیک حوزه صنعتی)	معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار ایران	-

معیارها	زیر معیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۸- دسآاوردهای اقتصادی	فنی (اخذ) / واگذاری	حجم قراردادهای خرید دانش فنی کشور (اعم از خرید پتنت، علامت تجاری، طرح صنعتی و نشان جغرافیایی) در صنایع با فناوری متوسط و پیشرفته (به تفکیک حوزه صنعتی)	معاونت علمی و فناوری	وزارت صنعت، معدن و تجارت	معاونت علمی و فناوری، مرکز آمار ایران
	ه) سایر خروجی‌ها	استانداردهای ایجاد شده در حوزه علم، فناوری و نوآوری	-	-	-
		تعداد پتنت‌ها (به تفکیک الف: ثبت شده و درخواست‌های ثبت؛ ب: مراجع ثبت ملی و بین‌المللی؛ ج: ثبت‌شده توسط افراد حقیقی / حقوقی)	معاونت علمی و فناوری	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	-

معیارها	زیر معیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
۹- محیط و چارچوب نهادی	الف) حقوق مالکیت فکری	تعداد پتنت های ثبت شده و درخواست های ثبت پتنت (به تفکیک الف: ثبت کننده ایرانی و غیر ایرانی، ب: مراجع ثبت ملی و بین المللی؛ ج: دارای مالکیت حقیقی و حقوقی) و سهم ایرانیان در پتنت های ثبت شده در مراجع معتبر بین المللی	معاونت علمی و فناوری	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	-
	الف) حقوق مالکیت فکری	تعداد علامت های تجاری، طرح های صنعتی و نشان های جغرافیای ایرانی ثبت شده در کشور مرتبط با محصولات با فناوری متوسط و پیشرفته (به تفکیک الف: ثبت کننده ایرانی و غیر ایرانی، ب: مراجع ثبت	معاونت علمی و فناوری	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	-

معیارها	زیر معیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۹- محیط و چارچوب نهایی		ملی و بین‌المللی؛ ج: دارای مالکیت حقیقی و حقوقی؛ ه: سطح فناوری)			
		تعداد دادخواهی‌های حقوقی مرتبط با حقوق مالکیت فکری در سال و نرخ موفقیت موفقیت دارندة مالکیت فکری در دادخواهی‌ها	معاونت علمی و فناوری	وزارت دادگستری	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
		تعداد مخترعان ایرانی (بر حسب الف): جنسیت، ب: سرانه به ازای یک میلیون نفر جمعیت، ج: مراجع ثبت ملی و بین‌المللی؛ د: زمینه فعالیت)	معاونت علمی و فناوری	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	مرکز آمار ایران

۱. بانک‌های Trilateral (EPO; JPO; USPTO)

معیارها	زیر معیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
۹- محیط و چارچوب نهادی	ب) حمایت دولت از فعالیتهای دانش بنیان	سهولت راه اندازی کسب و کارهای دانش بنیان	معاونت علمی و فناوری	وزارت اقتصاد و دارایی	معاونت علمی و فناوری
		میزان معافیت های در نظر گرفته شده برای شرکت های دانش بنیان به تفکیک نوع معافیت ها	معاونت علمی و فناوری	معاونت علمی و فناوری	-
		میزان معافیت و بخشودگی مالیاتی شرکت های دانش بنیان از کل مالیات وصول شده	معاونت علمی و فناوری	معاونت علمی و فناوری	سازمان امور مالیاتی
۹- محیط و چارچوب نهادی		سهولت کسب اعتبار در فعالیتهای دانش بنیان	معاونت علمی و فناوری	صندوق نوآوری و شکوفایی	-

معیارها	زیرمعیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
۱۰- شبکه‌سازی و تعاملات	الف) دانشگاه صنعت	حجم و تعداد همکاری‌های (قراردادهای) بین صنعت با مؤسسات پژوهشی و دانشگاه‌ها (به تفکیک الف: حوزه‌های صنعتی و فناوریانه و ب: نوع وابستگی)	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
	ب) تعاملات صنعتی	حجم و تعداد قراردادهای همکاری بین بنگاه‌ها مرتبط با فناوری متوسط و پیشرفته (به تفکیک حوزه‌های صنعتی و فناوریانه)	معاونت علمی و فناوری	مرکز آمار ایران	وزارت صنعت، معدن و تجارت، معاونت علمی
	ج) تعاملات بین‌المللی	حجم قراردادهای بین‌المللی با نهادهای بین‌المللی در زمینه فناوری‌های متوسط و پیشرفته (به تفکیک حوزه‌های تخصصی)	معاونت علمی و فناوری	وزارت اقتصاد و دارایی	-

۱۰-

شبکه‌سازی و

تعاملات

معیارها	زیر معیارها	شاخص های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه های همکار در جمع آوری داده ها
		حجم قراردادهای بین المللی با شرکت های خارجی تولیدی و خدماتی به تفکیک رده فعالیت	معاونت علمی و فناوری	وزارت اقتصاد و دارایی	-
		حجم قراردادهای بین المللی با شرکت های مشاوره ای و خدماتی در حوزه های با فناوری متوسط و پیشرفته	معاونت علمی و فناوری	وزارت اقتصاد و دارایی	-
		تعداد اساتید و دانشجویان خارجی (به تفکیک مقطع تحصیلی) در کشور به تفکیک زمینه های تخصصی	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
شبکه سازی و تعاملات	۱۰- بین المللی	تعداد دوره های مشترک رسمی آموزشی و پژوهشی با دانشگاه های خارجی به تفکیک مقطع و زمینه های تخصصی	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد

معیارها	زیر معیارها	شاخص‌های پیشنهادی	دستگاه متولی	دستگاه محوری	دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها
معیارها		درصد مقالات مشترک با کشورهای دیگر در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی (Scopus, WOS, ...) به تفکیک مناطق جغرافیایی و زمینه‌های تخصصی براساس دسته‌بندی‌های معتبر دنیا (ESI یا JCR یا ...)	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد اسلامی
		تعداد پژوهش‌های بین‌المللی مشارکتی به تفکیک مناطق جغرافیایی و حوزه‌های صنعتی و فناوری‌ها	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
		تعداد دانشمندان ایرانی برجسته و مؤثر عضو در مدیریت مجامع بین‌المللی	وزارت علوم	وزارت علوم	وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد
		تعداد دانشمندان ایرانی برجسته و مؤثر عضو در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی	وزارت علوم	وزارت علوم	-

۱۰- شبکه‌سازی و تعاملات

دستگاه‌های همکار در جمع‌آوری داده‌ها	دستگاه محوری	دستگاه متولی	شاخص‌های پیشنهادی	زیرمعیارها	معیارها
-	وزارت علوم	وزارت علوم	تعداد دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی که در رتبه‌بندی جهانی جزء ۱۰ درصد برتر هستند		
وزارت کشور	وزارت کار	وزارت علوم	تعداد افراد خارجی فعال در مؤسسات پژوهشی و بنگاه‌ها به تفکیک حوزه‌های صنعتی و فناوریانه		
-	شورای عالی انقلاب فرهنگی	-	-		۱۱- فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در علم و فناوری

۳۴- قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی

کشور (مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱ مجلس شورای اسلامی)^۱

.....

ماده ۴- به دولت اجازه داده می‌شود از محل اعتبارات بودجه‌های سنواتی تا پنجاه درصد (۵۰٪) آن بخش از هزینه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت محیط زیستی به واحدهای تولیدی دارای مجوز یا پروانه بهره‌برداری را که منجر به کسب حق امتیاز تولید کالا یا خدمات یا ثبت اختراع از مراجع ذیصلاح داخلی یا بین‌المللی شده است، کمک نماید. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۱- متن زیر جایگزین ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره‌های آن می‌شود و ماده ۱۳۸ قانون مذکور و تبصره‌های آن حذف می‌شود.

بند س ماده ۱۳۲- معادل هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی در واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط که در قالب قرارداد منعقد با دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان

۱. این قانون در تاریخ ۱۳۹۴/۰۲/۰۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

و آموزش پزشکی که در چارچوب نقشه جامع علمی کشور انجام می‌شود، مشروط بر این که گزارش پیشرفت سالانه آن به تصویب شورای پژوهشی دانشگاه‌ها و یا مراکز تحقیقاتی مربوطه برسد و ناخالص درآمد ابرازی حاصل از فعالیت‌های تولیدی و معدنی آنها کمتر از پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال نباشد، حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) مالیات ابرازی سال انجام هزینه مذکور بخشوده می‌شود. معادل مبلغ منظور شده به حساب مالیات اشخاص مذکور، به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نخواهد شد.

تبصره ۱- کلیه معافیت‌های مالیاتی و محاسبه با نرخ صفر مالیاتی مازاد بر قوانین موجود مذکور در این ماده از ابتدای سال ۱۳۹۵ اجرا می‌شود.

تبصره ۲- دستورالعمل اجرایی این بند با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد.

۳۵- آیین‌نامه اجرایی ماده (۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور^۱

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۰۸/۰۶ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به استناد ماده (۴) قانون رفع موانع تولید - مصوب ۱۳۹۴- آیین‌نامه اجرایی یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف. قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴؛

ب. واحد تولیدی: بنگاه دارای پروانه بهره‌برداری یا مجوز از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط؛

پ. هزینه تحقیقاتی و ارتقای وضعیت زیست‌محیطی: هزینه‌های طرح‌های پژوهشی و مطالعاتی مصوب واحدهای تحقیق و توسعه نزد دستگاه‌های اجرایی مربوط که سبب کاهش یا رفع آلاینده‌گی و یا منجر به ثبت اختراع یا حق امتیاز شده باشد؛

ت. حق امتیاز تولید کالا یا خدمات: امتیاز، مجوز یا گواهی‌نامه‌ای که واحد تولیدی برای تولید کالا یا خدمات جدید و یا ارتقای فرایندهای تولید و ارائه خدمات از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در

^۱. این آیین‌نامه طی ابلاغیه شماره ۱۰۷۰۳۶/ت ۵۲۰۴۷ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۸/۱۷ توسط معاون اول رییس جمهور جهت اجرا ابلاغ شد.

اثر فعالیت‌های تحقیق و توسعه دریافت می‌کند؛
ث. **ثبت اختراع:** گواهینامه ثبت اختراع (پتنت) از مراجع ذیصلاح
ملی یا بین‌المللی زیست‌محیطی.

ماده ۲- دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مجازند تا پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت زیست محیطی واحدهای تولیدی را در حدود منابع پیش‌بینی شده در بودجه‌های سنواتی، در قالب کمک و در چارچوب موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پرداخت نمایند.

تبصره ۱- کمک موضوع این ماده به مأخذ پرداخت، هزینه قطعی شده برای دستگاه اجرایی ذی‌ربط محسوب می‌گردد.

ماده ۳- دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط طرح‌های تحقیق و توسعه و ارتقای زیست محیطی مشمول را با توجه به منابع اعتباری مصوب، براساس ماهیت، میزان اثر درون بنگاهی و فرابنگاهی طرح، رسوخ فناوری در بخش، ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید، پیچیدگی و تنوع عوامل مؤثر بر طرح و میزان هزینه‌بری آنها، اولویت‌بندی نموده و این آیین‌نامه به واحد یا واحدهای تولیدی (طرح‌های مشترک) ذی‌ربط اختصاص می‌دهند. میزان کمک‌ها به نسبت اعتبار تخصیص‌یافته به دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۴- هزینه‌های زیر به‌عنوان هزینه‌های تحقیقاتی مرتبط قابل قبول می‌باشد:

الف. هزینه‌های آزمایشگاهی، آزمون نمونه اولیه و آزمایش‌های بالینی، هزینه استانداردهای ایمنی و ارتقای زیست‌محیطی؛

ب. هزینه‌های ثبت و حفاظت از حق اختراع داخلی و خارجی؛
پ. هزینه‌های مربوط به همکاری‌های تحقیقاتی با دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و شرکت‌های دانش‌بنیان؛
ت. هزینه‌های خرید یا اخذ حق استفاده از اختراعات، حق امتیاز و دانش فنی از سایر اشخاص حقیقی و حقوقی که به ثبت حق اختراع داخلی و خارجی مشروح در ادعانامه منجر شده است؛
تبصره ۱- کمک‌های موضوع این آیین‌نامه در سقف بودجه‌های سالیانه تنها شامل آن دسته از هزینه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت زیست محیطی می‌شود که حق امتیاز کالا یا خدمات یا ثبت اختراع حاصل از آن پس از تصویب قانون صورت گرفته باشد.
تبصره ۲- اعطای کمک‌های موضوع این آیین‌نامه به هر واحد تولیدی منوط به عدم استفاده از مزایا یا کمک‌های مشابه برای هر حق امتیاز یا هر ثبت اختراع فقط یک‌بار مجاز خواهد بود.

ماده ۵- دستگاه‌های اجرایی حسب مورد با استفاده از تمامی ظرفیت‌های ساختاری و نهادی موجود کشور مسئول اجرای این آیین‌نامه بوده و مکلفند گزارش‌های مربوط را سالانه به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ارائه نمایند.

ماده ۶- دستگاه‌های اجرایی مجازند از محل منابع داخلی خود و با رعایت قوانین و مقررات مربوط با تأیید بالاترین مقام دستگاه تا پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه‌های تحقیقاتی واحدهای تولیدی ذی‌ربط را که منجر به کسب حق امتیاز تولید کالا یا خدمات یا ثبت اختراع یا

ارتقای وضعیت زیست محیطی شده در قالب کمک پرداخت نمایند. این پرداخت به عنوان هزینه قطعی شده برای دستگاه اجرایی ذی ربط محسوب می شود.

ماده ۷- واحدهای تولیدی مشمول این آیین نامه مکلفند درخواست خود را در سامانه جامع وزارت صنعت، معدن و تجارت که به این منظور راه اندازی می شود، ثبت نمایند تا وزارتخانه های مربوط ظرف سه ماه درخواست را بررسی و نتیجه ارزیابی و میزان کمک به هر واحد مشمول را براساس دستورالعمل های مندرج در سامانه اعلام نمایند.

۳۶- دستورالعمل اجرایی بند «س» ماده ۱۳۲ قانون مالیات های مستقیم موضوع ماده ۳۱ قانون موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور^۱

ماده ۱- معادل هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی اشخاص حقوقی خصوصی و تعارض در واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط که درآمد (فروش) ناخالص ابرازی حاصل از فعالیت تولیدی و معدنی آنها در سال انجام هزینه از مبلغ پنج میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال کمتر نباشد، با رعایت شرایط زیر حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) مالیات ابرازی سال انجام هزینه بخشوده می‌شود:

۱. شخص حقوقی خصوصی و تعاونی در زمان انجام هزینه دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه ذی‌ربط باشد؛
 ۲. قرارداد تحقیقاتی و پژوهشی با دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منعقد شده باشد.
- تبصره ۱-** فعالیت آنها به هر دلیلی خاتمه یابد، هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی انجام‌شده بابت قرارداد مذکور با رعایت سایر مفاد این دستورالعمل مشمول بخشودگی موضوع این دستورالعمل می‌باشد.

^۱ وزیر امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بنا به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به استناد بند «س» ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم موضوع ماده ۳۱ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴، دستورالعمل اجرایی بند یاد شده را تصویب نمودند.

۳. قراردادهای تحقیقاتی، پژوهشی در چارچوب نقشه جامع علمی کشور به تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد و در سامانه اطلاعات **شورای علوم، تحقیقات و فناوری (عتف)** ثبت شود؛

تبصره ۲- تغییر نقشه جامع علمی کشور، مانع از برخورداری از بخشودگی مالیاتی یاد شده برای طرح‌های تحقیقاتی و پژوهشی که پیش از آن در چارچوب نقشه جامع علمی کشور به تأیید رسیده است نخواهد بود.

۴. گزارش پیشرفت سالانه قرارداد تحقیقاتی و پژوهشی به تصویب شورای پژوهش دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی مربوطه (مجری طرف قرارداد) رسیده باشد.

۵. فهرست طرح یا طرح‌های تحقیقاتی موضوع این دستورالعمل که قبلاً به تأیید مرجع مربوطه رسیده باشد به اداره امور مالیاتی مربوطه تسلیم گردد.

۶. هزینه‌های انجام‌شده طرح یا طرح‌های تحقیقاتی باید در چارچوب مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ قانون مالیات‌های مستقیم صورت گرفته باشد.

ماده ۲- بخشودگی مالیاتی مزبور صرفاً در خصوص هزینه‌های حاصل از طرح‌های تحقیقاتی و پژوهشی با رعایت مندرج در بندهای فوق‌الذکر می‌باشد و قابل تسری به هزینه‌های حاصل از سایر فعالیت‌های اشخاص مذکور و همچنین طرح‌های تحقیقاتی و پژوهشی که قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون اجرای آنها آغاز گردیده است نخواهد بود.

ماده ۳- معادل مبلغ منظور شده هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی به حساب مالیات اشخاص صدرالذکر، به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نخواهد شد.

ماده ۴- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی: دبیرخانه ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور و شورای پژوهشی دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و یا آموزش عالی موظفاند امکان دسترسی برخط (آنلاین) به فهرست مجوزها و تأییدیه‌های صادره را برای سازمان امور مالیاتی کشور فراهم آورند.

ماده ۵- درآمد حاصل از فروش ضایعات کالای تولیدی و خدمات انجام شده به وسیله ماشین‌آلات تولیدی نیز جز درآمد حاصل از فعالیت تولید محسوب می‌گردد.

ماده ۶- بخشودگی موضوع این بند صرفاً در خصوص اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی می‌باشد و به سایر اشخاص و همچنین اشخاصی که بیش از ۵۰٪ سهام یا سهم‌الشرکه آنها مجتمعاً یا منفرداً متعلق به دولت و یا نهادهای عمومی غیردولتی باشد، تسری ندارد.

ماده ۷- با توجه به بند «ت» ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم، عدم تسلیم اظهارنظر در موعد مقرر قانونی موجب محرومیت از بخشودگی این دستورالعمل خواهد شد.

۳۷- آیین نامه جذب و بکارگیری محققان پسادکتری^۱

در اجرای بند ششم از مصوبات بیست و هشتمین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۲، آیین نامه جذب و به کارگیری محققان پسادکتری به شرح زیر به تصویب کمیسیون دائمی رسید:

ماده ۱. تعاریف

وزارتین. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دبیرخانه. دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

دستگاه اجرایی. کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت

خدمات کشوری مصوب مجلس شورای اسلامی مورخ ۱۳۸۶/۰۷/۰۸

مؤسسه. دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی، پژوهشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی

اعم از دولتی و غیر دولتی (وابسته به وزارتین یا وابسته به سایر دستگاه‌های

اجرایی) دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتین و یا مجلس

شورای اسلامی

مرکز فناوری. پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری و شرکت‌های دانش بنیان

دارای مجوز از مراجع ذیصلاح

واحد صنعتی. شرکت‌های دولتی و غیردولتی دارای مجوز واحد تحقیق و

توسعه از مراجع ذیصلاح

^۱. این آیین نامه در جلسه ۲۱۲ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۷ کمیسیون دائمی، تصویب گردید.

دوره پسادکتری. دوره‌ای موقت با زمان معین برای دانش‌آموختگان دکتری است که به‌منظور انجام پروژه‌های تحقیقاتی/ فناوری/ صنعتی/ کاربردی و ارتقای مهارت‌های تخصصی بدون صدور مدرک تحصیلی اجرا می‌شود. مدت دوره پسادکتری یکسال است که با تایید کارگروه تا سه سال قابل تمدید می‌باشد.

محقق پسادکتری. فردی است با مدرک دکتری تخصصی (Ph.D.) از دانشگاه‌های معتبر مورد تأیید وزارتین که به‌صورت تمام‌وقت در قالب ضوابط این آیین‌نامه، زیر نظر فرد میزبان فعالیت می‌کند. در این دوره محقق پسادکتری حق اشتغال همزمان را ندارد.

کارگروه. گروهی که وظیفه سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت کلان بر اجرای دوره پسادکتری و تشکیل و نظارت بر کارگزار پسادکتری را بر عهده دارد و در ذیل دبیرخانه تشکیل می‌شود.

کارگزار. نهاد یا سازمان حقوقی است که توسط کارگروه تعیین می‌شود.

فرد میزبان در مؤسسه. اعضای هیئت علمی مورد تأیید وزارتین.

فرد میزبان در مرکز فناوری. فرد مسئول یا مجری پروژه فناوریانه در مرکز فناوری است، ترجیحاً دارای مدرک دکتری تخصصی، که مسئولیت راهنمایی و هدایت محقق پسادکتری را بر عهده دارد و صلاحیت او توسط کارگزار تأیید شده است.

فرد میزبان در واحد صنعتی. فرد مسئول یا مجری پروژه فناوریانه در واحد صنعتی، ترجیحاً دارای مدرک دکتری تخصصی، که مسئولیت راهنمایی و هدایت محقق پسادکتری را بر عهده دارد و صلاحیت او توسط کارگزار تأیید شده است.

صندوق عتف. صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.
سامانه ساتع: سامانه ملی تقاضا و عرضه پژوهش و فناوری که یکی از سامانه‌های مرتبط با پنجره واحد نظام ایده‌ها و نیازها (نان) است.

ماده ۲. اهداف

۱. استفاده بهینه از ظرفیت دانش‌آموختگان دوره دکتری در حوزه‌های پژوهشی، فناوری و صنعتی
۲. کمک به جذب و نگهداشت نخبگان
۳. ایجاد بستر مناسب برای توانمندسازی دانش‌آموختگان دوره دکتری
۴. کمک به گسترش مرزهای دانش و حل مشکلات کشور
۵. توسعه ارتباط بین مراکز علمی با صنعت و جامعه
۶. فراهم‌سازی زمینه برای اشتغال دانش‌آموختگان توانمند
۷. ارتقای ارتباطات علمی بین‌المللی
۸. کمک به توسعه فناوری و تجاری‌سازی ایده‌ها

ماده ۳. انواع دوره پسادکتری با توجه به موضوع و دستاوردهای آن

۳-۱. تحقیقات بنیادی

در این دوره، محقق پسادکتری به‌عنوان همکار طرح یا پروژه تحقیقاتی فرد میزبان در موسسه در مرتبه استادی یا دانشیاری فعالیت می‌کند. طرح یا پروژه مورد نظر باید بنیادی، در مرز دانش و در راستای اولویت‌های ابلاغی شورای عالی عتف و مورد تأیید موسسه باشد. دستاوردها اساساً باید شامل انتشار مقاله در نشریات معتبر،

تألیف کتاب، ثبت اختراع تأییدشده، ارائه نظریه در کرسی‌های نظریه‌پردازی و نقد و مناظره (ویژه علوم انسانی و هنر) یا اثر بدیع و ارزنده هنری باشد.

۳-۲. تحقیقات کاربردی

در این دوره، محقق پسادکتری در یک طرح کاربردی فناورانه، نوآورانه و کارآفرینانه که دارای قرارداد بین مؤسسه با صنعت و جامعه است، فعالیت می‌کند. این دوره زیر نظر فرد میزبان در مؤسسه برگزار می‌شود. دستاوردها اساساً شامل محصول مشخص، حل مشکل یا رفع نیاز صنعت و جامعه، ثبت اختراع داخلی و خارجی، ایجاد شرکت زایشی، کمک به نوآوری و توسعه دانایی محور در کشور است.

۳-۳. فناوری

در این دوره، محقق پسادکتری در یک طرح کاربردی فناورانه، نوآورانه و کارآفرینانه که در یک شرکت دانش‌بنیان در دست اجرا باشد فعالیت می‌کند. این دوره زیر نظر فرد میزبان در شرکت دانش-بنیان برگزار می‌شود. دستاوردها اساساً شامل محصول مشخص، حل مشکل شرکت دانش‌بنیان، ثبت اختراع داخلی و خارجی، کمک به نوآوری و توسعه دانایی محور در شرکت است.

۳-۴. صنعتی

دوره پسادکتری صنعتی دوره‌ای تقاضا محور است که محقق پسادکتری در یک پروژه برای حل مسئله مورد نیاز صنعت زیر نظر فرد میزبان در یک واحد صنعتی فعالیت می‌کند. دستاوردها اساساً شامل حل مشکل یا رفع نیاز صنعت، بهبود فرایندهای تولید، افزایش بهره‌وری، تولید محصول جدید، ثبت اختراع تأیید شده یا انجام

موفقیت‌آمیز طرح‌های تحقیقاتی کاربردی مورد نیاز صنعت مربوطه است.

ماده ۴. حقوق و مزایای محقق پسادکتری و روش‌های تأمین آن

حقوق و مزایای ماهانه محقق پسادکتری معادل ۸۰ درصد حقوق و مزایای ماهانه استادیار پایه یک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است که حداکثر سهم صندوق عتف برای انواع پسادکتری بر اساس جدول زیر توسط کارگروه تعیین می‌شود. بدیهی است مابه‌التفاوت مبلغ حقوق و مزایای ماهانه تا سقف مقرر را باید مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی در ابتدای هر سه ماه پرداخت کند.

ردیف	انواع پسادکتری	حوزه موضوعی	سقف حمایت پرداخت از سوی صندوق عتف (درصد)
۱	تحقیقات بنیادی	علوم پایه، علوم انسانی و هنر	۹۰
		سایر حوزه‌های علمی	۸۰
۲	تحقیقات کاربردی	همه حوزه‌ها	۵۰
۳	فناوری	همه حوزه‌ها	۴۰*
۴	صنعتی	همه حوزه‌ها	صفر

* بخشی از مبلغ حمایت توسط صندوق نوآوری و شکوفایی ریاست جمهوری تأمین می‌شود.

ماده ۵. شرایط محقق پسادکتری

۱. داشتن مدرک دکتری تخصصی (Ph.D.) از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی مورد تأیید وزارتین
۲. نداشتن منع قانونی در اشتغال به عنوان پژوهشگر
۳. اخذ پذیرش از فرد میزبان
۴. نداشتن اشتغال به کار در سازمان‌های دولتی و غیردولتی
۵. رعایت حداکثر فاصله زمانی چهار سال بین فارغ‌التحصیلی دوره دکتری و شروع دوره پسادکتری
۶. انطباق داشتن تخصص یا سوابق تحقیقاتی متقاضی با موضوع مورد تقاضا در دوره پسادکتری
۷. در دوره پسادکتری نوع "تحقیقات بنیادی"، داشتن حداقل سه مقاله علمی-پژوهشی نمایه شده در ISC یا حداقل دو مقاله علمی-پژوهشی نمایه در پایگاه Scopus یا Web of Science یا مجموعاً سه مقاله از ترکیب دو نوع

ماده ۶. تعهدات و وظایف

الف. تعهدات مؤسسه / مرکز فناوری / واحد صنعتی

۱. برنامه‌ریزی در خصوص راه‌اندازی و اجرای موثر دوره پسادکتری
۲. بررسی صلاحیت‌های تخصصی محقق پسادکتری
۳. فراهم نمودن منابع و امکانات مورد نیاز برای اجرای دوره پسادکتری
۴. بررسی اولیه پروژه محقق پسادکتری

۵. تعیین فرد میزبان و نظارت بر اجرای صحیح دوره و عملکرد فرد میزبان و محقق پسادکتری
۶. پرداخت سهم مربوطه از حقوق و مزایای محقق پسادکتری
۷. پرداخت حق بیمه محقق پسادکتری در قالب مقررات سازمان تأمین اجتماعی و ارسال فهرست بیمه‌شدگان به سازمان مذکور
۸. نظارت بر حضور و عملکرد محقق پسادکتری
۹. تنظیم و انعقاد قرارداد با محقق پسادکتری برای انجام پروژه با رعایت این آیین‌نامه و الزامات حقوقی و قانونی مؤسسه/مرکز فناوری/واحد صنعتی
۱۰. صدور گواهی پایان دوره برای محقق پسادکتری
۱۱. نظارت بر حسن اجرای آیین‌نامه

ب. تعهدات فرد میزبان

۱. بررسی و ارسال گزارش‌ها به مؤسسه/مرکز فناوری/واحد صنعتی
۲. نظارت علمی بر پروژه پسادکتری
۳. نظارت بر حضور و عملکرد محقق پسادکتری
۴. رعایت حقوق علمی و مالکیت معنوی محقق / مؤسسه/مرکز فناوری/واحد صنعتی
۵. رعایت ضوابط و مقررات مؤسسه/مرکز فناوری/واحد صنعتی

ج. تعهدات محقق پسادکتری

۱. رعایت ضوابط و مقررات مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی
۲. رعایت مالکیت فکری و حقوق مادی و معنوی
۳. حضور تمام وقت در مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی
۴. ارائه گزارش های دوره ای به فرد میزبان
۵. ارائه دستاوردهای حاصل از پژوهش در قالب ضوابط و مقررات مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی

د. وظایف کارگزار

۱. پیگیری و اجرای مصوبات و دستورالعمل های ابلاغ شده از سوی کارگروه
۲. بررسی مستندات ارسالی مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی متقاضی و محقق پسادکتری
۳. ارزیابی گزارش های ادواری ارسال شده از سوی مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی متقاضی و محقق پسادکتری
۴. نظارت بر کمیت و کیفیت اجرای دوره بر اساس ضوابط تعیین شده از سوی کارگروه

ماده ۷. ترکیب و وظایف کارگروه پسادکتری

الف. ترکیب کارگروه :

- دبیر کل شورای عالی عتف به عنوان رئیس کارگروه
- دبیر کارگروه، از میان صاحب نظران با انتخاب و حکم رئیس کارگروه

- نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- نماینده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- نماینده وزارت جهاد کشاورزی
- نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت
- نماینده وزارت نفت
- نماینده وزارت دفاع و نیروهای مسلح
- نماینده وزارت نیرو
- نماینده سازمان برنامه و بودجه کشور
- نماینده معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
- نماینده دانشگاه آزاد اسلامی
- دو نفر صاحب‌نظر در حوزه پژوهش و فناوری به پیشنهاد رئیس کارگروه

ب. وظایف کارگروه:

۱. سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت کلان بر دوره پسادکتری
۲. ایجاد و راه‌اندازی سامانه پسادکتری
۳. انجام امور مربوط به حمایت‌های مالی
۴. تعیین و نظارت بر کارگزار پسادکتری
۵. تصویب دستورالعمل‌های لازم
۶. تصویب و اعلام شرح وظایف کارگزار
۷. ارائه گزارش سالانه از عملکرد آیین‌نامه به شورای عالی عتف

۸. پیشنهاد تعداد و سهم هر یک از انواع دوره‌های پسادکتری به شورای عالی عتف یا هیئت مدیره صندوق عتف به- منظور حمایت مالی

ماده ۸. وظایف رئیس و دبیر کارگروه

الف. وظایف رئیس کارگروه

۱. راهبری جلسات کارگروه
۲. انتصاب دبیر کارگروه
۳. هماهنگی بین دستگاه‌ها، مراکز و نهادهای مرتبط با این آیین‌نامه
۴. ابلاغ مصوبات کارگروه
۵. ارائه گزارش سالانه اجرای آیین‌نامه به شورای عالی عتف
۶. انعقاد تفاهم‌نامه سالانه با صندوق‌ها و دستگاه‌های اجرایی برای تعیین تعداد هر یک از انواع دوره‌های پسادکتری به‌منظور حمایت مالی

ب. وظایف دبیر کارگروه

۱. تمهید سازوکارهای لازم برای اجرای آیین‌نامه، تشکیل جلسات کارگروه و اجرای مصوبات آن
۲. پیگیری و نظارت بر اجرای مصوبات کارگروه
۳. پیشنهاد شیوه‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز به کارگروه
۴. طرح پیشنهادهای اعضاء در کارگروه

۵. ارائه گزارش سالانه فعالیت‌های اجرای آیین‌نامه به کارگروه

ماده ۹. فرایند درخواست و اعطای اعتبار صندوق عتف

۱. متقاضیان دوره پسادکتری که درخواست بهره‌مندی از مزایای این آیین‌نامه را دارند باید در سامانه سابع ثبت‌نام و مستندات لازم را بارگذاری و ارسال کنند تا در صورت تایید دبیر کارگروه یا کارگزار، مشخصات آنها اطلاع‌رسانی شود.

۲. مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی که متقاضی بهره‌مندی از مزایای این آیین‌نامه است با رعایت مفاد آن، درخواست بکارگیری محقق پسادکتری مورد نیاز و طول دوره هر یک را به همراه مستندات لازم از طریق سامانه سابع ثبت می‌کند.

۳. درخواست‌ها و مستندات ارسالی مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی متقاضی توسط کارگروه یا کارگزار در زمان‌های تعیین شده مورد بررسی و تایید قرار می‌گیرد.

۴. پس از تایید درخواست و تعیین سهم صندوق عتف توسط کارگروه یا کارگزار، صندوق عتف سهم سه ماه اول دوره را از طریق کارگزار به محقق پسادکتری پرداخت می‌کند. باقیمانده سهم صندوق عتف طبق برنامه مورد تایید کارگروه و در صورت ارسال و تایید پیشرفت کار، از طریق کارگزار در ابتدای هر سه ماه به محقق پسادکتری پرداخت می‌شود. سهم مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی مطابق ماده چهار به محقق پسادکتری پرداخت می‌شود.

۵. دستگاه‌های اجرایی می‌توانند با استفاده از ظرفیت این آیین‌نامه به‌منظور اجرای اولویت‌ها و موضوعات تحقیقاتی و فناوری خود از دوره‌های پسادکتری حمایت کنند. به این منظور دستگاه‌های اجرایی می‌توانند از عاملیت مالی صندوق عتف بهره‌برداری کنند.

ماده ۱۰. مالکیت فکری

۱. تکلیف مالکیت فکری و حقوق مادی و معنوی فعالیت‌های انجام‌شده توسط محقق پسادکتری اعم از ثبت اختراع و توسعه دانش فنی در قالب قرارداد/ توافق‌نامه بین محقق پسادکتری و فرد میزبان/ مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی تعیین می‌شود.

۲. در انتشارات و مستندات علمی حاصل از پروژه پسادکتری باید نام و آدرس ذی‌نفعان از جمله مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی مطابق توافق طرفین در قرارداد/ تفاهم‌نامه آورده شود.

ماده ۱۱. سایر موارد

۱. محقق پسادکتری مشمول خدمت وظیفه عمومی در صورت احراز شرایط، از مزایای امریه و یا سربازی نخبگان برخوردار می‌شود.

۲. به‌کارگیری محقق پسادکتری به‌منزله استخدام دائمی نیست و بعد از اتمام دوره، مؤسسه/ مرکز فناوری/ واحد صنعتی هیچ‌گونه تعهدی برای ایجاد هر نوع رابطه استخدامی با ایشان

ندارد. به‌منظور تأکید این مورد، تعهدات قانونی لازم قبل از عقد قرارداد/ تفاهم‌نامه از محقق پسادکتری اخذ شود.

۳. به‌منظور اجرای این آیین‌نامه، کارگزارانی توسط کارگروه انتخاب خواهند شد تا بر اساس مفاد آن فعالیت کنند.

۴. متقاضیان غیرایرانی دوره پسادکتری در صورت نداشتن منع قانونی می‌توانند از مزایای این آیین‌نامه بهره‌مند شوند.

۵. آیین‌نامه جذب و به‌کارگیری محققان پسادکتری در صورت نیاز توسط کمیسیون دائمی شورای عالی عتف مورد بازنگری قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۲. نظارت و پیگیری

نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه بر عهده دبیرخانه است.

ماده ۱۳. ابلاغ و اجرا

آیین‌نامه جذب و به‌کارگیری محققان پسادکتری در ۱۳ ماده به- منظور اجرای بند شش مصوبات بیست‌وهشتمین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۷ به تصویب کمیسیون دائمی رسید و از تاریخ ابلاغ، قابل اجراست.

۳۸- آیین‌نامه حمایت از دانشمندان و پژوهشگران برتر کشور^۱

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۰۵/۰۲ به پیشنهاد دانشگاه تربیت مدرس و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آیین‌نامه مذکور را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- سالانه مبلغ سیصد میلیون (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به هر یک از دانشمندان و پژوهشگران برتر کشور به منظور تکمیل و توسعه فعالیت‌های پژوهشی آنها اختصاص می‌یابد و اعتبار مورد نیاز در لایحه بودجه کل کشور منظور خواهد شد.

تبصره ۱- دانشمندان و پژوهشگران برتر کشور با توجه به معیارهای بین‌المللی توسط شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری تعیین می‌شوند.

تبصره ۲- اعتبار مورد نیاز برای سال جاری از محل اعتبارات پیش‌بینی نشده قانون بودجه سال ۱۳۸۴ کل کشور تأمین خواهد شد.

ماده ۲- کارت ویژه‌ای توسط اداره تشریفات نهاد ریاست جمهوری برای افراد موضوع بند (۱) این آیین‌نامه صادر خواهد شد تا از امتیازات تشریفاتی مخصوص مقامات موضوع بند «ب» تبصره (۲) ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۰- برخوردار شوند.

^۱. این آیین‌نامه طی ابلاغیه شماره ۲۷۳۱۸۰/ت/۳۰۷۲۷-هـ مورخ ۱۳۸۴/۰۵/۰۵ توسط معاون اول رییس جمهور جهت اجرا ابلاغ شد.

ماده ۳- وزارت امور خارجه تسهیلات لازم را برای تردد دانشمندان خارجی در ایران که توسط افراد موضوع بند (۱) این آیین نامه دعوت و معرفی می گردند، اعمال نماید.

۳۹- آیین‌نامه اجرایی سامانه تأمین اعتبار پژوهشی (ستاپ)^۱

مقدمه

در بسیاری از کشورهای جهان هدایت پژوهش‌ها به سمت اهداف پیش‌بینی شده با تأسیس صندوق‌های تخصصی برای پشتیبانی از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دوره کارشناسی‌ارشد و دکتری تحقق می‌یابد. در این روش نیازهای جامعه و صنعت از یک‌سو و توانمندی‌های دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی از سوی دیگر در کنار هم قرار می‌گیرند تا منابع مالی بویژه در شرایطی که تأمین اعتبارات پژوهشی با محدودیت روبروست، برای پشتیبانی از موضوعات اساسی هزینه شود. سیاست‌گذاران عرصه پژوهش و فناوری می‌توانند با این شیوه در هر زمان و براساس نیازهای کشور به‌صورت متمرکز جهت پژوهش‌های کشور را به سمت حوزه‌های مهم هدف هدایت کنند.

در اسناد بالادستی راهبردها، اقدامات و اولویت‌هایی پیش‌بینی شده که کاملاً با بکارگیری این شیوه برای هدفمندسازی پژوهش‌ها انطباق دارد. ازجمله می‌توان به جزءهای ۵ و ۸ بند (الف) ماده ۲ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳ و نیز تبصره ۱ بند ج ماده ۶۴ قانون برنامه ششم توسعه استناد نمود. همچنین در بخش دوم از اقدام ملی ۴ از راهبرد کلان ۸ نقشه جامع علمی کشور بر حمایت مالی از دانشجویان دوره دکترا تأکید می‌شود. بکارگیری این شیوه می‌تواند به خوبی زمینه اجرای مصوبه

۱. این آیین‌نامه طی ابلاغیه شماره عتف-آ-۳۱۰۶ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۲ توسط وزیر

علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب رسید.

سیاست‌های اجرایی آن را با عنوان "حمایت از دانشجویان دوره‌های دکترا" ابلاغی مورخ ۱۳۹۱/۰۷/۱۰ شورای انقلاب فرهنگی را فراهم آورد. همچنین این شیوه می‌تواند نقش محوری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و استادان راهنما را در عرصه انجام پژوهش‌های هدفمند برجسته کند و هم‌زمان زمینه حفظ حریم و شأن علمی و کرامت انسانی دانشجویان را برای دریافت کمک هزینه زندگی که با بندهای ۴ و ۶ آن سیاست‌ها انطباق دارد، فراهم سازد.

براساس تبصره ۱ بند ب ماده ۶۴ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، دستگاه‌های اجرایی مکلفند با رعایت چارچوب نقشه جامع علمی کشور، اولویت‌های تحقیقاتی خود را به تصویب شورای عالی عتف برسانند و همچنین به موجب بند ۱ سیاست‌های مذکور، تکالیف و وظایف دانشجویان دکترا که اعم از پایان‌نامه آن‌هاست باید در چارچوب اولویت‌های نقشه جامع علمی کشور و مبتنی بر نیاز تعیین و بررسی گردد. براساس بند ۷ این سیاست‌ها، دانشجویان دکترا باید تمام وقت باشند و از آنان حمایت شود.

اجرای این آیین‌نامه می‌تواند پذیرش دانشجو را به سمت رشته‌های مورد نیاز جامعه هدایت نماید و به صورت طبیعی موجب ارتقاء سطح اشتغال‌پذیری و جذب این دسته از دانش‌آموختگان در دستگاه‌های متقاضی انجام پروژه شود. برای رعایت عدالت اجتماعی، دانشجویان شاغل به تحصیل در مؤسسات آموزشی پژوهشی غیر دولتی نیز می‌توانند در آینده با شرایط خاصی از این اعتبارات بهره‌مند شوند. اصول اجرایی در این طرح به‌گونه‌ای است که همه حوزه‌های فنی و

مهندسی، کشاورزی و منابع طبیعی، دامپزشکی، علوم انسانی، هنر و علوم پایه از یک نظام یکسان برخوردار می‌باشند.

ماده ۱- تعاریف

ستاپ: سر واژه سامانه تأمین اعتبار پژوهشی است.^۱

پارسا: پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکترای تخصصی.

پارسا تقاضا محور: پارسایی است که در جهت پاسخ به یک درخواست و یا برآورده ساختن یک نیاز طبق شرایط اعلام شده در این آیین‌نامه تدوین می‌شود.

وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

معاونت: منظور معاونت پژوهش و فناوری وزارت عتف می‌باشد.

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی عتف.

مرکز مجری: منظور مرکز پژوهشی است که به‌عنوان مسئول اجرای طرح انتخاب و اعلام می‌شود و اعتبارات لازم از جانب وزارت به آنجا ابلاغ می‌گردد.

مؤسسه: دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی و پژوهشی دولتی که دارای مجوز جذب دانشجوی تحصیلات تکمیلی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

دستگاه: دستگاه اجرایی، شرکت دولتی و غیردولتی، سازمان صنعتی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی که منابع مالی را برای اجرای طرح‌های پژوهشی در قالب پارسا در اختیار مؤسسات می‌گذارد.

^۱ . سامانه تأمین اعتبار پژوهشی معادل گرنت بادی در زبان انگلیسی است.

کمیسیون‌های تخصصی: کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی عتف که از نمایندگان دستگاه‌ها و بخش‌های مختلف در شورای عالی عتف تشکیل شده است.

کارگروه‌های تخصصی: کارگروه‌های تخصصی وزارت عتف در حوزه معاونت‌های آموزشی و پژوهشی وزارت تشکیل شده‌اند.

اعتبار پژوهشی: بودجه‌ای که برای انجام پژوهش از جانب ستاپ تأمین می‌گردد.

اعتبار پژوهشی کامل: آن دسته از اعتبارات پژوهشی است که در قالب کمک هزینه ماهیانه دانشجوی تحصیلات تکمیلی، هزینه پژوهش در مؤسسه و هزینه‌های زیرساخت مرتبط با موضوع پایان نامه یا رساله.

اعتبار پژوهشی محدود: آن دسته از اعتبارات پژوهشی است که برای اجرای پارسا زمینه تحقق اهداف ستاپ را فراهم می‌سازد. فقط هزینه های پژوهش در مؤسسه و هزینه زیرساخت مرتبط با موضوع پایان نامه یا رساله را در بر می‌گیرد.

پیشنهاد: طرح پیشنهادی برای دریافت اعتبار پژوهشی از ستاپ برای انجام پایان نامه دوره‌های کارشناسی ارشد، رساله‌های دوره دکترا و همچنین پسا دکترا.

متقاضی: عضو هیئت علمی و یا پژوهشگر مؤسسه می‌باشد که براساس قوانین مؤسسه ظرفیت جذب دانشجوی تحصیلات تکمیلی دارد.

سامانه ساتع: سامانه تقاضا و عرضه پژوهش و فناوری است که از طریق درگاه الکترونیکی شورای عالی عتف با آدرس www.sate.atf.gov.ir در دسترس می‌باشد.

ماده ۲- اهداف

۱-۲- استفاده از ظرفیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی و پژوهشگران پسا دکترا برای کمک به رفع چالش‌های فراروی دستگاه‌ها و کشور؛
۲-۲- تقاضا محور کردن پروژه‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی و پروژه‌های پسا دکترا از طریق افزایش تعامل و همکاری میان دستگاه‌ها و مراکز؛

۳-۲- ایجاد شرایط مناسب برای پرداخت کمک هزینه زندگی به دانشجویان تحصیلات تکمیلی به‌منظور ایجاد انگیزه و ارتقاء کیفیت پژوهش؛

۴-۲- ایجاد بستر مناسب برای شناسایی و تجمیع نیازهای پژوهشی کشور و کاهش پژوهش‌های تکراری؛

۵-۲- بهبود کیفیت دوره تحصیلات تکمیلی و پسا دکترا؛

۶-۲- تخصیص اعتبار پژوهشی از طریق فراخوان عمومی که موجب از میان رفتن زمینه ایجاد رانت می‌گردد.

۷-۲- ایجاد شرایط رقابتی برای پژوهشگران که منجر به ارتقاء جایگاه اعضاء هیئت علمی فعال و مستعد می‌شود.

۸-۲- نظارت دستگاه بر فرآیند تحقیقات و استفاده از نتایج و دستاوردها؛

۹-۲- کاهش زمان انجام پروژه‌های تحقیقاتی تحصیلات تکمیلی.

ماده ۳- ماهیت ستاپ

۱-۳- ستاپ یک سازوکار اجرایی است که در چهار شاخه علوم انسانی و هنر، فنی و مهندسی، کشاورزی و دامپزشکی و علوم پایه راه‌اندازی می‌شود.

۳-۲- ستاپ در چارچوب و مقررات آیین نامه حاضر اجرا می شود بنابراین، مسئولیت حقوقی و مالی قراردادهای منعقدۀ برعهده مرکز مجری می باشد.

۳-۳- همه ستاپ ها دارای شیوه اجرایی یکسان ولی دارای نظام حسابداری مستقل هستند. عملیات مالی ستاپ در قالب یکی از حساب های مجری ثبت و نگهداری می شود و هر سال گزارش عملکرد مالی و اجرایی آن به صورت شفاف در اختیار عموم قرار می گیرد.

ماده ۴- انواع اعتبارهای پژوهشی مورد حمایت ستاپ

۴-۱- رساله ها و پایان نامه های تحصیلات تکمیلی دکترا و کارشناسی ارشد؛

۴-۲- اعتبار پژوهشی پروژه های پسا دکترا.

تبصره ۱- ستاپ در صورت اعلام نیاز دستگاه ها، در مواردی نسبت به انجام فراخوان برای اجرای برنامه هایی با اهداف خاص اقدام می کند.

تبصره ۲- طرح های مورد حمایت ستاپ دارای مشتری و کارفرمای مشخص است و تمام یا بخش قابل توجهی از اعتبار طرح از جانب آنها تأمین می گردد.

ماده ۵- ویژگی های طرح های مورد حمایت ستاپ

طرح های مورد حمایت باید بخشی از ویژگی های ذیل را دارا باشد.

۵-۱- یک تقاضای مشخص پاسخ دهد یا در پی پاسخگویی به چالش فناورانه و ملی باشد.

۵-۲- شرح خدمات ارائه شده مورد تأیید کارفرما باشد و توانمندی متقاضی و تیم اعلام شده از جانب وی برای اجرای پروژه وجود داشته باشد.

۵-۳- متقاضی عضو گروه، هسته یا آزمایشگاه پژوهشی و تحقیقاتی باشد و پژوهش به صورت کارگروهی در جهت مأموریت مشخص انجام گیرد.

۵-۴- پیشنهاده‌هایی که دارای همکار بین‌المللی باشد و طرف خارجی بخشی از بودجه را تأمین کند.

۵-۵- همکاران متقاضی از اعضاء هیأت علمی و پژوهشگران درون و یا برون از مؤسسه (با اولویت همکاری‌های بین‌رشته‌ای) انتخاب شده باشند.

۵-۶- تجهیزات و امکانات مورد نیاز در اختیار باشد.

ماده ۶- فرآیند تصویب اعتبار پروژه پژوهشی^۱

۶-۱- پژوهش‌های مورد نیاز دستگاه‌ها به مجری ستاپ اعلام می‌شود و پس از هماهنگی و تأیید مشارکت ستاپ، درخواست ارائه پیشنهاد در سامانه سابع قرار می‌گیرد.

۶-۲- سامانه سابع به صورت برخط^۲ و دسته‌بندی شده موضوعات درخواستی را همراه با زمان‌بندی لازم برای ثبت پیشنهاد متقاضیان اطلاع‌رسانی می‌کند.

^۱ .گرنٲ (grant)

^۲ .آنلاین (online)

۳-۶- متقاضیان پس از ثبت نام در سامانه و دریافت نام کاربری و رمز ورود پیشنهاد خود را در زمان پیش‌بینی شده از طریق سامانه به اطلاع دستگاه می‌رسانند.

۴-۶- بررسی و تصویب پیشنهادها، ارسالی، توسط دستگاه پیشنهاد دهنده موضوع انجام می‌پذیرد. در صورت نیاز، دستگاه می‌تواند با متقاضی منتخب درباره بازنگری و اصلاح پیشنهاد مذاکره کند.

۵-۶- تأیید یا رد پیشنهادها از طریق سامانه سابع به اطلاع متقاضیان می‌رسد. متقاضی منتخب برای پروژه دکتر شش‌ماه و برای پروژه کارشناسی ارشد و پسا دکتر سه‌ماه فرصت دارد تا دانشجوی همکار را معرفی کند و مراحل قانونی را در مؤسسه خود طی کند. متقاضی منتخب در صورتی که مدارک لازم را در مهلت‌های مذکور همراه با تأییدیه مؤسسه بارگزاری نکند، اعتبار او لغو می‌شود و در اختیار متقاضی بعدی قرار می‌گیرد.

تبصره ۱- متقاضیان می‌توانند علاوه بر اولویت‌های اعلام شده در سامانه، عناوین پیشنهادی خود را برای بررسی به دستگاه‌ها اعلام تا در صورت پذیرش دستگاه از طریق سامانه ارائه گردد. موضوعات و عناوینی که به لحاظ گستردگی لازم است چند پروژه تحصیلات تکمیلی هم‌زمان توسط چند دانشجو به اجرا درآید، در فراخوان اعلام می‌شود.

۶-۶- با نهایی شدن عنوان پروژه، شرح دقیق خدمات، نام دانشجوی تحصیلات تکمیلی و یا پژوهشگر پسا دکتر، استاد راهنما

و تأییدیه مؤسسه، زمان آغاز پروژه تعیین و اختصاص اعتبار نهایی می‌گردد.

ماده ۷- فرآیند اجرای پروژه پژوهشی

۷-۱- با نهایی شدن اختصاص اعتبار فرآیند پژوهش آغاز می‌گردد. دوره‌های گزارش‌دهی به دستگاه برای دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد و پسا دکترا سه ماهه و مقطع دکترا شش ماهه است. ۷-۲- دانشجوی تحصیلات تکمیلی و یا پژوهشگر پسادکترا که از اعتبار پژوهشی کامل برخوردار می‌شود، مانند یکی از پژوهشگران تمام وقت مؤسسه تلقی می‌گردد و حضور وی در مؤسسه الزامی می‌باشد. در صورت نیاز با هماهنگی استاد راهنما، مؤسسه و دستگاه، دانشجو و یا پژوهشگر پسادکترا می‌تواند بخشی از زمان خود را در محل دستگاه اجرایی سپری نماید.

تبصره ۱- دانشجوی تحصیلات تکمیلی و یا پژوهشگر پسادکترا با امضاء تعهدنامه الگوی پیوست ۴ آمادگی خود را برای انجام پژوهش براساس موارد ارائه شده در این آیین‌نامه اعلام می‌نماید.

تبصره ۲- نماینده دستگاه می‌تواند در هر زمان برای بررسی پیشرفت پروژه با هماهنگی متقاضی در مؤسسه حضور یابد. دستگاه می‌تواند از ستاپ بخواهد که نماینده‌ای نیز از سوی وی در جلسه بررسی پیشرفت پروژه حضور داشته باشد.

۷-۳- کفایت پژوهشی و مجوز برگزاری جلسه دفاع دانشجو براساس شیوه‌نامه‌های معمول مؤسسه صورت می‌گیرد. در صورت موافقت مؤسسه یکی از داوران جلسه دفاع می‌تواند از میان اعضاء هیأت علمی و یا پژوهشگران دارای صلاحیت دستگاه با داشتن حق

رأی انتخاب شود. در غیر این صورت از نماینده دستگاه برای حضور در جلسه دفاع بدون حق رأی دعوت به عمل می‌آید.

۴-۷- در زمان دفاع دانشجو ممکن است یکی از موارد ذیل رخ دهد:
الف: هیئت داوران منتخب مؤسسه و کارفرما هر دو از نتایج پژوهش راضی باشند در این صورت، فرآیند خاتمه پروژه و فارغ‌التحصیلی دانشجو انجام و گزارشات و مستندات نهایی در زمان مقرر به مؤسسه و دستگاه تحویل و مراحل اختتام و تسویه مالی براساس شیوه‌نامه‌های جاری مؤسسه و دستگاه محقق می‌شود.

ب: هیئت داوران از نتایج پژوهش راضی است و شرایط مؤسسه محقق می‌گردد ولی، دستگاه ناراضی است. در این حالت جلسه دفاع می‌تواند برگزار و دانشجو موفق به اخذ مدرک تحصیلی خود گردد ولی اعتبار باقیمانده سهم مؤسسه پرداخت نمی‌شود. در صورت عدم کسب رضایت دستگاه پس از انجام اصلاحات درخواستی، مطابق تبصره ۹ آیین‌نامه حاضر عمل می‌گردد.

ج: هیئت داوران از نتایج پژوهش ناراضی ولی دستگاه راضی است. در این حالت نتایج و مستندات به دستگاه تحویل می‌گردد و کلیه پرداخت‌ها به مؤسسه نیز صورت می‌گیرد ولی دانشجو ملزم به تکمیل پژوهش برای دفاع براساس نظر هیأت داوران و شرایط مؤسسه است. در چنین شرایطی در صورت تأیید مکتوب اختتام قرارداد از جانب دستگاه، پروژه می‌تواند با نظر مؤسسه از امتیازات طرح ارتباط با صنعت و جامعه برخوردار باشد.

۵-۷- پس از پایان موفقیت‌آمیز دفاع دانشجو، استاد راهنما موظف است کلیه مستندات را طبق لیست مندرج در قرارداد فی‌مابین

مؤسسه و دستگاه در مدت تعیین شده در جلسه دفاع تحویل دستگاه دهد.

تبصره ۳- روش اجرایی در پروژه‌های پسادکترا مشابه پروژه‌های کارشناسی‌ارشد است با این تفاوت که استاد راهنما، استاد میزبان نامیده می‌شود و گزارش نهایی را استاد میزبان و پژوهشگر پسادکترا با حضور نماینده(گان) دستگاه ارائه و صورتجلسه تأییدیه کفایت پژوهش و اختتام آن را امضاء می‌کند.

ماده ۸- فرآیند انجام تعهدات مالی

۸-۱- هر یک از دستگاه‌هایی که مایل به تعریف و اجرای پروژه‌های پژوهشی مورد نیاز خود از طریق ستاپ هستند، یک تفاهم‌نامه همکاری با مجری ستاپ براساس الگوی مندرج در پیوست یک منعقد می‌کنند. در این سند تعهدات و فرآیند اجرا براساس آیین‌نامه حاضر است.

۸-۲- پس از انعقاد تفاهم‌نامه، دستگاه با معرفی نماینده خود، نام کاربری و رمز ورود را دریافت می‌کند. نماینده دستگاه عناوین پژوهشی و نوع آن را (دکترا، کارشناسی‌ارشد و یا پسادکترا) را با جزئیات اعلام شده در الگوی پیوست دو از طریق سامانه ساع اعلام می‌نماید. متقاضی نیز در قالب پیوست سه پیشنهاد را بارگذاری می‌کند.

تبصره ۱- چون انطباق موضوعات اعلام شده دستگاه با شرایط تدوین پروژه‌های تحصیلات تکمیلی و پسادکترا از اهمیت زیادی برخوردار است، ستاپ با استفاده از توان کارشناسی کمیسیون‌های تخصصی عتف و یا کارگروه‌های تخصصی وزارت موارد را بررسی و

در صورت لزوم پیشنهادهای اصلاحی خود را حداکثر در مدت دو هفته به دستگاه اعلام می‌کند.

۸-۳- پس از اجرای کامل فرآیند تصویب اعتبار پژوهشی موضوع ماده ۶ آیین‌نامه حاضر و ارائه موارد مندرج در بند ۶-۶، قرارداد سه‌جانبه فی‌مابین مؤسسه، دستگاه و مجری ستاپ مبادله می‌شود. در این موافقت‌نامه، شرح خدمات پژوهشی و لیست خروجی‌های تعهد شده، میزان اعتبار پژوهشی و برنامه زمان‌بندی اجرا و پرداخت‌ها ارایه می‌گردد. براساس این قرارداد، ستاپ بخشی از اعتبار پژوهشی را تعهد می‌کند.

۸-۴- ستاپ در مشارکت با دستگاه‌ها ۴۰٪ اعتبار پژوهشی هر پروژه را تعهد می‌کند. این نسبت در سال‌های آینده با نظر شورای راهبردی موضوع ماده ۱۲ آیین‌نامه حاضر قابل تغییر است. میزان اعتبار پژوهشی در ۳ مرحله به‌صورت ذیل به مؤسسه پرداخت می‌گردد:

جدول ۱: مراحل پرداخت اعتبار پژوهشی

زمان پرداخت	پرداخت دستگاه (درصد از کل اعتبار)	پرداخت ستاپ (درصد از کل اعتبار)
مرحله اول (پیش‌پرداخت پس از انعقاد قرارداد)	۲۵	۱۰
مرحله دوم (یک سال پس از آغاز پروژه دکترا و یا شش‌ماه پس از آغاز پروژه کارشناسی-ارشد و یا پسا دکترا)	۱۵	۱۰
مرحله سوم (پس از دفاع از پارسا و تحویل گزارش و مستندات نهایی پروژه)	۲۰	۲۰

۵-۸- با توجه به روش پرداخت اعتبار پژوهشی، مؤسسه مکلف است به صورت منظم و ماهیانه کمک هزینه زندگی را به دانشجوی پرداخت نماید. به منظور تحقق این امر مؤسسه موظف است یک چرخه منظم و روان اداری - مالی برای پشتیبانی از اجرای پروژه‌ها و پرداخت ماهیانه به دانشجوی را راه‌اندازی کند. عدم پرداخت منظم مؤسسه به دانشجوی و یا استفاده از اعتبار پژوهشی برای امور دیگر موجب قطع همکاری‌های بعدی ستاپ با مؤسسه خواهد شد.

ماده ۹- میزان اعتبار پژوهشی

۹-۱- اعتبار پژوهشی کامل شامل هزینه نیروی انسانی دانشجویی/ پژوهشگر پسادکتر و هزینه‌های استفاده از نیروی انسانی متخصص و زیرساخت‌های موجود در مؤسسه می‌باشد و به همین دلیل ۶۰٪ اعتبار پژوهشی به دانشجوی پرداخت می‌شود و ۴۰٪ باقی‌مانده اعتبار پژوهشی بعد از پایان موفقیت‌آمیز پروژه بابت هزینه‌های اجرای پژوهش در اختیار مؤسسه قرار می‌گیرد تا براساس شیوه‌نامه‌های جاری خود هزینه کنند. بدیهی است مفهومی به نام بالاسری دیگر مطرح نمی‌باشد.

تبصره ۱- درخصوص ۴۰٪ هزینه اجرای پژوهش، مؤسسه براساس قوانین و مقررات خود با اساتید راهنما و مشاور عمل می‌کند و ستاپ در این امور دخالت نمی‌نماید.

۹-۲- میزان اعتبارات پژوهشی کامل به شرح جدول ذیل می‌باشد:

جدول ۹-۲: میزان اعتبار پژوهشی کامل و روش پرداخت آن به دانشجو

و پژوهشگر

نوع پروژه	پرداخت ماهیانه دانشجو یا پژوهشگر (میلیون ریال)	حداکثر زمان پرداخت (ماه)	مبلغ کل پرداختی به دانشجو (میلیون ریال)	سهم مؤسسه (میلیون ریال)	جمع کل اعتبار (میلیون ریال)
کارشناسی ارشد	۱۵	۱۲	۱۸۰	۱۲۰	۳۰۰
دکترا	۲۰	۳۰	۶۰۰	۴۰۰	۱۰۰۰
پسا دکترا	۲۵	۱۲	۳۰۰	۲۰۰	۵۰۰

تبصره ۲- میزان اعتبار پژوهشی به صورت ادواری بازنگری و موارد اعلام می گردد.

۹-۳- مدت اعتبار پژوهشی هر پژوهشگر پسا دکترا ۱۲ ماه است ولی می تواند بنا بر درخواست مؤسسه و تأیید دستگاه و ستاپ به حداکثر ۲۴ ماه افزایش یابد. در صورت اتمام پروژه زودتر از زمان تعیین شده کل اعتبار تأیید شده یک باره و پس از تحویل مستندات به مؤسسه، دانشجو و یا پژوهشگر پرداخت می گردد.

۹-۴- زمان رسمی آغاز پرداخت ها به مؤسسه پس از انعقاد قرارداد و اعلام تاریخ مرجع در سامانه ساع است.

ماده ۱۰- هزینه های مواد مصرفی و تجهیزات مورد نیاز

۱۰-۱- با توجه به آنکه وزارت در قالب ردیف های بودجه سالیانه و یا طرح های خاص از زیر ساخت های لازم در مؤسسات پشتیبانی می کند به همین دلیل در تأمین هزینه های این بخش هیچ گونه

تعهدی را نمی‌پذیرد. از طرف دیگر، ستاپ انتظار دارد اعضاء هیئت علمی و پژوهشگرانی که در حوزه‌های مشخص و متمرکز فعالیت می‌کنند زیرساخت‌های لازم برای اجرای پروژه‌های پژوهشی خود را در مؤسسه فراهم آورده باشند بنابراین، آن دسته از پیشنهادها که نیازهایی از نوع مواد مصرفی و تجهیزات را خود تأمین می‌نمایند و یا در قالب مشارکت و همکاری با دیگر مؤسسه از امکانات آنها استفاده می‌کنند، در اولویت قرار می‌گیرند.

۱۰-۲- در صورت نیاز به خرید مواد اولیه و مصرفی، خرید و ساخت تجهیزات و قطعات مورد نیاز آزمایش‌های تجربی و یا انجام فعالیت‌های هزینه‌بر میدانی، استاد راهنما باید این موارد و هزینه آنها را در پیشنهاد خود ذکر کند. در صورت تأیید دستگاه برای تأمین این بودجه، منابع آن افزون بر اعتبار پژوهشی توسط دستگاه براساس برنامه زمان‌بندی در قرارداد منعقد، درج و مؤسسه موظف است نسبت به پرداخت این هزینه‌ها اقدام کند. بدیهی است با توجه به مفاد مندرج در قرارداد، مؤسسه موظف است مالکیت اموال خریداری شده را تعیین تکلیف نماید.

تبصره ۱- در صورت بروز هرگونه اختلاف نظر و شرایط غیرعادی بین ستاپ، دستگاه، استاد راهنما و یا مؤسسه موضوع توسط ستاپ به کارگروه‌های تخصصی وزارت عتف و یا کمیسیون‌های تخصصی ارجاع داده می‌شود. نظر کارشناسی کارگروه فوق‌الذکر مبنای تصمیم‌گیری خواهد بود.

ماده ۱۱- روش تأمین منابع مالی

۱۱-۱- منابع مالی لازم برای پرداخت تعهدات ستاپ هر سال از جانب معاونت اعلام و در دو یا سه مرحله از طریق ابلاغ اعتبار به مجری پرداخت می‌گردد. مجری تعهدات ستاپ را مستقیماً به مؤسسه پرداخت می‌کند.

۱۱-۲- شرکت‌ها از وجوه موضوع بند ۹ تبصره ۹ مندرج در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ و سال‌های بعد از آن تعهدات مالی خود به مؤسسه را پرداخت می‌کنند.

۱۱-۳- دستگاه‌ها می‌توانند از محل یک‌درصد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی کشور (ماده ۵۶ قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم مقررات مالی دولت) و یا جزء ۲ بند ۹ تبصره ۹ تعهدات مالی خود به مؤسسه را پرداخت کنند.

۱۱-۴- نهادها و شرکت‌های غیردولتی، خیرین پشتیبان پژوهش و فناوری که مایل به اجرای طرح‌های تحقیقاتی و توسعه‌ای هستند از طریق انعقاد قرارداد پژوهشی با ستاپ منابع مالی لازم را تأمین می‌کنند.

۱۱-۵- در صورت شکست یک پروژه و یا مخومه شدن آن در میانه راه بودجه مصرف نشده در مؤسسه باقی می‌ماند و برای پروژه‌های جدید استفاده می‌شود.

ماده ۱۲- ساختار اجرایی

۱۲-۱- برای بررسی امور و انجام برنامه‌ریزی‌های کلان، شورای راهبری ستاپ با ترکیب ذیل و با حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری انتخاب می‌گردند:

- ۱۲-۱-۱- معاون پژوهش و فناوری وزارت به‌عنوان رئیس شورا؛
- ۱۲-۱-۲- معاون آموزشی وزارت؛
- ۱۲-۱-۳- یک نفر از رؤسای دانشگاه‌ها و یک نفر از رؤسای پژوهشگاه‌های کشور به پیشنهاد معاون پژوهش و فناوری و تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛
- ۱۲-۱-۴- رئیس امور آموزش عالی سازمان برنامه و بودجه؛
- ۱۲-۱-۵- مدیرکل دفتر سیاست‌گذاری امور پژوهشی وزارت؛
- ۱۲-۱-۶- مدیرکل دفتر ارتباط با جامعه و صنعت وزارت؛
- ۱۲-۱-۷- رئیس مرکز مجری طرح ستاپ به‌عنوان دبیر شورا.
- ۱۲-۲- به پیشنهاد رئیس مرکز مجری طرح ستاپ و با حکم معاونت یک نفر به عنوان مدیر اجرایی ستاپ انتخاب و در دبیرخانه شورای عالی عتف مسئولیت اجرایی را برعهده خواهد داشت. مدیر اجرایی ستاپ به عنوان عضو مدعو در جلسات شورای راهبری شرکت می‌کند.

ماده ۱۳- وظایف شورای راهبری ستاپ

- ۱۳-۱- تصمیم‌گیری درخصوص میزان مشارکت وزارت عتف در طرح‌های مشترک با دستگاه‌ها؛
- ۱۳-۲- بررسی گزارشات ادواری مرکز مجری و اخذ راهکارهای اصلاحی؛
- ۱۳-۳- تدوین پیشنهادات لازم جهت بازنگری آیین‌نامه حاضر در وزارت عتف؛
- ۱۳-۴- حل و فصل کلیه مشکلات و چالش‌های اجرایی در طرح ستاپ؛

۱۳-۵- بازنگری ادواری اعتبار پژوهشی کامل و اعلام رسمی آن.

ماده ۱۴- مالکیت معنوی

مالکیت دستاوردهای پژوهشی براساس قوانین و مقررات جاری کشور تعیین می‌شود و مالکیت مادی آثار و نتایج حاصله حسب مورد براساس قراردادهای منعقدۀ مابین طرفین مورد توافق قرار می‌گیرد. لازم به ذکر است که مطابق بند (خ) ماده ۶۴ قانون برنامه ششم توسعه، دستگاه‌های اجرایی مجازند در راستای توسعه، انتشار و کاربرست فناوری، مالکیت فکری، دانش فنی و تجهیزاتی را که در چارچوب قرارداد با دانشگاه‌ها، مؤسسات پژوهشی و فناوری دولتی ایجاد و حاصل شده است را به دانشگاه‌ها و مؤسسات یاد شده واگذار نمایند.

ماده ۱۵- پیوست‌ها

پیوست ۱: متن تفاهم‌نامه همکاری ستاپ و دستگاه
پیوست ۲: الگوی اعلام موضوع طرح پژوهشی درخواستی دستگاه
پیوست ۳: الگوی ارائه پیشنهاد از جانب متقاضی
پیوست ۴: الگوی تعهد دانشجو/ پژوهشگر مبنی بر پذیرش مفاد
آیین‌نامه اجرایی ستاپ.

این آیین‌نامه در ۱۵ ماده و ۱۰ تبصره در تاریخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۲ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است. هرگونه تفسیر و ابهام تنها از سوی مقام تصویب کننده آن مجاز است.

۴۰- اساسنامه صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱

مقدمه

به منظور تمهید و بسترسازی فعالیت «صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» که اصل تأسیس^۲ آن برای جهت‌دهی و اولویت‌گذاری در راستای خلق ثروت، حل مشکلات و زمینه‌سازی برای پیشرفت در حوزه‌های کلان آموزش، پژوهش و فناوری و تأمین منابع مالی فعالیت‌های مرتبط در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی؛ در جلسه ۸۲۶ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۰۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است؛ اساسنامه این صندوق به شرح مواد آتی تصویب و تعیین می‌گردد:

ماده ۱- تعاریف و اختصارات

شورا: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری
قانون: قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دبیرخانه شورا: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری
صندوق: صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

۱. این اساسنامه در جلسه ۸۹۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و در تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۸ با شماره ۱۷۴۷۶ ابلاغ گردید.
۲. ماده واحده اصل تأسیس صندوق شورای عالی عتف، طی نامه شماره ۱۴۰۰/۱۳۱۶۹/دش در تاریخ ۱۴۰۰/۰۹/۰۲ ابلاغ گردید.

مؤسسات: دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، اعم از دولتی و غیردولتی، پارک‌های علم و فناوری و مؤسسات آموزش عالی حوزه‌های علمیه، حسب مورد؛ دارای مجوز از مجلس شورای اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی و یا شورای گسترش وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

اشخاص حقیقی: اعضای هیأت علمی، دانشجویان و محققان مؤسسات، نخبگان^۱ و پژوهشگران مستقل^۲

سامانه «نان»: نظام ایده‌ها و نیازها

ماده ۲- ماهیت صندوق

صندوق مؤسسه‌ای دولتی، وابسته به شورا و دارای استقلال اداری، مالی و معاملاتی است و براساس تمهیدات و مصوبات هیأت امناء برای مدت نامحدود و با رعایت مفاد این اساسنامه فعالیت می‌نماید.

تبصره: فعالیت‌های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی صندوق؛ مشمول مفاد ماده (۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، تبصره‌های ذیل آن و تغییرات و اصلاحات بعدی آن است.

ماده ۳- اهداف صندوق

۱. **تجمیع و مدیریت منابع مالی حوزه پژوهش و فناوری در راستای اجرای اولویت‌های علم و فناوری کشور مندرج در اسناد بالادستی**

^۱ مورد تأیید بنیاد ملی نخبگان

^۲ پژوهشگران مستقل براساس آیین‌نامه مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری تعریف می‌شوند.

۲. تقویت مرجعیت و سرآمدی علمی جمهوری اسلامی ایران
۳. هدفمندسازی حمایت مالی، سرمایه‌گذاری و هزینه‌کرد دولت در حوزه آموزش عالی در راستای افزایش کارآمدی و پاسخگویی با رعایت اصل سی‌ام قانون اساسی
۴. تأمین مالی اجرای طرح‌ها و پروژه‌های کلان ملی جریان‌ساز و تحول‌آفرین در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری
۵. تأمین مالی در راستای هم‌افزایی بین دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات به‌منظور رفع نیازهای علمی، تحقیقاتی و فناوری

ماده ۴- وظایف و مأموریت‌های صندوق

۱. حمایت از طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در حوزه‌های آموزش، پژوهش و فناوری در راستای اسناد بالادستی مصوب شورا
۲. هدایت و راهبری منابع مالی حوزه پژوهش و فناوری مندرج در قوانین دائمی و سالانه از قبیل ماده ۵۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت
۳. حمایت مالی از انجام تحقیقات بنیادی، کاربردی، تقاضامحور و گسترش مرزهای دانش مؤسسات و اشخاص حقیقی
۴. حمایت مالی از ارتقای کیفیت علمی مؤسسات در راستای دستیابی به مرجعیت علمی
۵. ارائه تسهیلات و خدمات مالی به مؤسسات و اشخاص حقیقی در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری به صورت کمک‌های بلاعوض، تسهیلات کوتاه مدت و بلند مدت، پرداخت تمام یا

- بخشی از سود تسهیلات و جرایم متعلقه با رعایت قوانین و مقررات مربوطه
۶. حمایت مالی از همکاری‌های مؤسسات در اجرای طرح‌های پژوهشی مشترک داخلی و خارجی و اشتراک‌گذاری دانش بین آنها
۷. حمایت مالی از مؤسسات برای تأمین هزینه‌های مربوط به جذب و آموزش دانشجویان داخل و خارج از کشور، تبادل استاد و دانشجو در راستای مرجعیت علمی
۸. اعطای عاملیت و مدیریت منابع مالی اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی در حوزه‌های آموزش، پژوهش و فناوری
۹. حمایت از انجام پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی و دوره پس‌دکتری مؤسسات و اشخاص حقیقی در راستای رفع نیازهای جامعه و صنعت با اولویت نیازهای ثبت شده در سامانه «نان»
۱۰. سایر حمایت‌ها و کمک‌های مالی در توسعه حوزه‌های آموزش، پژوهش و فناوری براساس مصوبات هیأت امنای صندوق

ماده ۵ - منابع صندوق

۱. کمک‌های دولت مندرج در قوانین بودجه سنواتی کل کشور
۲. کمک‌های اعطایی اشخاص حقیقی و حقوقی، شرکت‌های دولتی و غیردولتی، نهادهای عمومی غیردولتی، شهرداری‌ها، شرکت‌های وابسته و تابع و کمک‌های خیرین و واقفین
۳. کمک‌های اعطایی سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی

۴. درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری در طرح‌های علمی و فناوریانه مصوب شورا
۵. وجوه اداره شده دستگاه‌های اجرایی
۶. سایر کمک‌های مالی
- تبصره: کلیه پرداخت‌های دولت و سایر دستگاه‌ها به صندوق، کمک تلقی شده و مانده آن قابل انتقال به سال بعد است.

ماده ۶- ارکان

الف) هیأت امناء

ب) رئیس صندوق

پ) شورای هماهنگی

ماده ۷ - اعضای هیأت امناء

ترکیب اعضای هیأت امناء صندوق به شرح ذیل می‌باشد:

۱. رئیس جمهور یا در غیاب ایشان معاون اول رئیس جمهور (رئیس هیأت امناء)
۲. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (نایب رئیس هیأت امناء)
۳. رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
۴. معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور
۵. وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۶. دبیرکل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری
۷. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی
۸. دو نفر صاحب‌نظر در تأمین مالی آموزش عالی، پژوهش و فناوری به پیشنهاد دبیرکل و تصویب شورا

۹. دو نفر نماینده شرکت‌های بزرگ فعال در بخش صنعت و خدمات کشور به پیشنهاد دبیرکل و تصویب شورا
تبصره ۱: دبیرکل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛ دبیرهیأت امناء صندوق محسوب می‌گردد.
تبصره ۲: دبیرخانه هیأت امناء صندوق با استفاده از امکانات موجود در دبیرخانه شورا مستقر می‌شود.

ماده ۸- وظایف هیأت امناء

- الف) تعیین سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و برنامه‌های اولویت‌دار در راستای سیاست‌ها و مصوبات شورا
ب) پیشنهاد اصلاح و تغییر در مواد اساسنامه و ارائه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی
پ) تصویب آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، شیوه‌نامه‌ها، نظام‌نامه‌ها، برنامه‌های راهبردی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و گزارش عملکرد صندوق، ساختار و تشکیلات، آیین‌نامه‌های مالی، اداری و معاملاتی
ت) نظارت بر حسن اجرای وظایف و مأموریت‌های صندوق و ارزیابی فعالیت‌های آن
ث) ارائه گزارش عملکرد سالانه صندوق به شورا
تبصره ۱: جلسات هیأت امناء صندوق حداقل سالی یک‌بار تشکیل و با حضور حداقل دوسوم اعضا رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر است.
تبصره ۲: در صورت نیاز؛ جلسات فوق‌العاده صندوق به پیشنهاد رئیس صندوق و تأیید نایب‌رئیس صندوق تشکیل می‌شود.

تبصره ۳: هیأت امناء می‌تواند بخشی از وظایف و اختیارات خود را حسب مورد به رئیس صندوق تفویض نماید.

تبصره ۴: هرگونه تصمیم هیأت امناء در مورد تصویب ترازنامه و صورت‌های مالی در روزنامه رسمی کشور و نیز یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار (به انتخاب هیأت امناء) درج می‌شود.

تبصره ۵: دستور جلسه، تاریخ و محل جلسات هیأت امناء توسط دبیر هیأت امناء تعیین و حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسه برای اعضای هیأت امناء به صورت مکتوب ارسال می‌شود.

تبصره ۶: بودجه ستاد صندوق؛ سالیانه به تصویب هیأت امناء می‌رسد.

ماده ۹- رئیس صندوق

رئیس صندوق؛ بالاترین مقام اجرایی صندوق است که با پیشنهاد دبیر هیأت امناء و با حکم نائب رئیس شورا برای مدت ۴ سال منصوب می‌شود. انتصاب مجدد وی صرفاً برای یک دوره متوالی دیگر بلامانع است.

تبصره: برکناری رئیس صندوق بر عهده نائب رئیس هیأت امناء است.

ماده ۱۰- وظایف و اختیارات رئیس صندوق

۱. اجرای مصوبات هیأت امناء و شورای هماهنگی

۲. اداره و راهبری امور اجرایی صندوق در چارچوب اساسنامه و

ضوابط و مقررات مصوب هیأت امناء

۳. تدوین آیین‌نامه‌های مربوط نظیر آیین‌نامه اداری، مالی، معاملات و تشکیلاتی و سایر شیوه‌نامه‌های مورد نیاز و ارائه آنها به هیأت امناء برای تصویب
 ۴. به‌کارگیری و برکناری نیروهای صندوق، تعیین حقوق و دستمزد آنها و مدیریت نیروی انسانی در چارچوب قوانین، مقررات و آیین‌نامه‌های مصوب هیأت امناء
 ۵. پیشنهاد اصلاح و یا تغییر مواد اساسنامه و آیین‌نامه‌های صندوق به هیأت امناء
 ۶. نمایندگی صندوق در کلیه مراجع اداری و قضایی و اشخاص ثالث با حق توکیل به غیر برای استیفای حقوق صندوق در حد مقررات
 ۷. رسیدگی به صورت‌ها و گزارش‌های مالی صندوق و تهیه گزارش‌های موردی و ادواری حداقل هر شش ماه یک‌بار جهت ارائه به هیأت امناء
 ۸. تهیه بودجه سالانه، صورت‌ها و گزارش‌های مالی و سایر گزارش‌ها برای ارائه به هیأت امناء
 ۹. سایر اختیارات و وظایفی که توسط هیأت امناء به رئیس تفویض می‌شود.
- تبصره ۱:** رئیس صندوق می‌تواند برخی از اختیارات خود را به معاونین صندوق تفویض کند.
- تبصره ۲:** کلیه چک‌ها، اسناد و اوراق مالی با امضای ثابت رئیس صندوق و مدیرکل امور مالی با مهر صندوق معتبر است.

ماده ۱۱- شورای هماهنگی و اعضای آن

شورای هماهنگی صندوق با حضور دبیر کل شورا، رئیس صندوق و رؤسای کمیسیون‌های تخصصی شورا تشکیل می‌شود.

تبصره ۱: دبیران کمیسیون‌های تخصصی با معرفی رؤسای کمیسیون‌ها، می‌توانند به جای آنها در جلسات شورای هماهنگی شرکت نمایند.

تبصره ۲: شورای هماهنگی با ریاست دبیرکل شورا تشکیل و تصمیمات آن با اکثریت آراء اعضاء معتبر است.

ماده ۱۲- وظایف شورای هماهنگی

۱. تصویب طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در

حوزه‌های آموزش، پژوهش و فناوری مصوب شورا و تعیین نحوه

و میزان تأمین مالی آنها و نظارت بر حسن اجرای آنها

۲. تصویب طرح‌ها و پروژه‌های پیشنهادی کارگروه‌های تخصصی و

تعیین میزان حمایت مالی از آنها در راستای مأموریت‌های

صندوق و سیاست‌های مصوب شورا و هیأت امناء

۳. نظارت بر عملکرد کارگروه‌های تخصصی

۴. تعیین میزان حمایت مالی از مؤسسات برای تأمین هزینه‌های

مربوط به جذب و آموزش دانشجویان داخل و خارج از کشور

در راستای سیاست‌های مصوب شورا و هیأت امناء

۵. تعیین میزان حمایت مالی از همکاری‌های مؤسسات از جمله

تبادل استاد و دانشجو و اجرای طرح‌های پژوهشی مشترک

داخلی و خارجی و توسعه مرجعیت علمی و فناوری در راستای

سیاست‌های مصوب هیأت امناء

تبصره- کمیسیون‌های تخصصی شورا به عنوان کارگروه‌های تخصصی فعالیت خواهند کرد.

ماده ۱۳- انحلال صندوق

انحلال صندوق با پیشنهاد رئیس هیأت امناء و تأیید اکثریت اعضای هیأت امناء و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی انجام می‌شود و اموال باقیمانده آن پس از تسویه، متعلق به دولت جمهوری اسلامی ایران به نمایندگی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری خواهد بود.

ماده ۱۴- نظارت بر حسن اجرای مفاد اساسنامه

ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور؛ وظیفه نظارت بر حسن اجرای مفاد اساسنامه را به عهده دارد.

ماده ۱۵- این اساسنامه در یک مقدمه، ۱۵ ماده و ۱۶ تبصره در جلسه ۸۹۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

۴۱- آیین‌نامه ساماندهی پژوهشگران مستقل کشور^۱

مقدمه

در سال‌های اخیر پژوهشگران زیادی در کشور پرورش یافته که از توانایی بالایی برخوردارند و جذب همه آن‌ها در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهش و فناوری میسر نیست. لذا می‌توان از توانمندی و ظرفیت بالای این افراد، به‌عنوان پژوهشگر مستقل در راستای حل نیازها و مسائل پژوهشی دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و بخش خصوصی بهره گرفت. در این راستا و به منظور اجرای مصوبات بیست و هشتمین و بیست و نهمین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۲ و ۱۴۰۲/۰۴/۰۳) و اقدام شماره ۵۱۲۲۲۶ سند تحول دولت مردمی، این آیین‌نامه با هدف تسهیل شرایط همکاری پژوهشگران مستقل با دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی از طریق تدوین ضوابط و نظامات رتبه بندی و مالی به شرح زیر به تصویب کمیسیون دائمی رسید.

ماده ۱- تعاریف و اختصارات:

شورای عالی عتف: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

شورای راهبری: شورای راهبری پژوهشگران مستقل

ستاد: ستاد پژوهشگران مستقل

۱. این آیین‌نامه در تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ با شماره ۳/۱۲/۰۲۱۲۹۰ توسط دبیرکل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ گردید.

هیئت مرکزی بررسی صلاحیت: هیئت مرکزی بررسی صلاحیت پژوهشگران مستقل
پژوهشگر مستقل: فردی با مدرک کارشناسی ارشد یا دکتری و یا معادل آن‌ها در علوم حوزوی که شرایط پژوهشگری مندرج در این آیین‌نامه را کسب نماید.

ماده ۲- ارکان ساماندهی پژوهشگران مستقل:

۱- شورای راهبری

۲- ستاد

۳- هیئت مرکزی بررسی صلاحیت

۴- کارگزاران اجرایی

ماده ۳- شورای راهبری در سطح ملی در دبیرخانه شورای عالی عتف و با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف- نائب رئیس شورای عالی عتف و وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس شورای راهبری)

ب- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ج- دبیر کل شورای عالی عتف (دبیر شورای راهبری)

د- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

هـ- معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور

و- وزیر جهاد کشاورزی

ز- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی

ح- رئیس مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

ط- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

ی- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

ک- یک نفر از رؤسای دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور با معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و یک نفر با معرفی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با حکم رئیس شورای راهبری

ل- یک نفر از پژوهشگران برتر کشور به پیشنهاد دبیر شورای راهبری و با حکم رئیس شورای راهبری

تبصره: اعضای حقوقی در صورت عدم امکان حضور می‌توانند یکی از معاونان مرتبط را به‌عنوان نماینده ثابت و تام‌الاختیار برای حضور در جلسه معرفی کنند.

ماده ۴- وظایف شورای راهبری:

الف- تصویب سیاست‌ها، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های اجرایی

ب- نظارت کلان بر حسن اجرای مصوبات شورای راهبری

ج- ارزیابی مستمر تحقق اهداف این آیین‌نامه

ماده ۵- ستاد با هدف برنامه‌ریزی عملیاتی و اجرای سیاست‌های ابلاغی شورای راهبری پژوهشگران مستقل در دبیرخانه شورای عالی عتف تشکیل می‌شود. رئیس ستاد توسط دبیرکل شورای عالی عتف منصوب می‌شود.

ماده ۶- وظایف ستاد:

الف- تدوین سیاست‌ها، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های مورد نیاز برای تصویب در شورای راهبری

ب- تهیه گزارش‌های نظارتی اجرای مصوبات شورای راهبری و ارائه آن در شورای راهبری

ج- تهیه گزارش‌های نظارتی ارزیابی تحقق اهداف این آیین‌نامه

د- انجام همه امور اجرایی هیئت مرکزی بررسی صلاحیت

هـ- پیشنهاد انتخاب کارگزاران اجرایی به هیئت مرکزی بررسی صلاحیت

و- ارزیابی سالانه کارگزاران اجرایی و ارائه به هیئت مرکزی بررسی صلاحیت

ز- ایجاد سامانه یکپارچه و متمرکز پژوهشگران مستقل

ح- بررسی اعتراض متقاضیان و پژوهشگران مستقل

تبصره ۱- تمامی درخواست‌ها، فرایندها، اطلاع‌رسانی‌ها و بررسی‌های موضوع این آیین‌نامه در بستر سامانه به صورت برخط انجام می‌شود. ستاد موظف است حداکثر سه ماه پس از تصویب این آیین‌نامه، زیرساخت نرم‌افزاری و امکان دسترسی به این سامانه را برای کارگزاران اجرایی و متقاضیان فراهم کند.

تبصره ۲- سامانه باید دسترسی به اطلاعات پژوهشگران مستقل دارای گواهی معتبر را برای دانشگاه‌ها، شرکت‌ها و دستگاه‌های اجرایی به صورت عمومی فراهم آورد به نحوی که امکان استفاده از این پژوهشگران به عنوان همکار فعالیت‌ها و طرح‌های پژوهشی در مراکز فوق تسهیل شود.

تبصره ۳- ستاد مسئولیت غربال، بررسی و ابلاغ تصمیم هیئت مرکزی و بررسی صلاحیت تمامی درخواست‌های پژوهشگران مستقل (شامل اعطاء پژوهشگری مستقل، تمدید، ارتقاء) را بر عهده دارد. ستاد در

صورت نیاز می‌تواند از ظرفیت کارگزاران اجرایی برای انجام وظایف یادشده استفاده کند.

ماده ۷- هیئت مرکزی بررسی صلاحیت: این هیئت در ستاد با ترکیب زیر تشکیل می‌شود.

الف- دبیر کل شورای عالی عتف (رئیس هیئت مرکزی بررسی صلاحیت)

ب- سه نفر از رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به انتخاب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

ج- یک نفر از رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

د- یک نفر از رؤسای واحدهای دانشگاهی وابسته به دانشگاه آزاد اسلامی به انتخاب رئیس دانشگاه آزاد اسلامی

ه- یک نفر از رؤسای حوزه‌های علمیه به انتخاب رئیس مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

و- چهار نفر از پژوهشگران برتر کشور

تبصره ۱- اعضای حقیقی به‌مدت ۴ سال با پیشنهاد دبیر شورای راهبری و حکم رئیس شورای راهبری منصوب می‌شوند.

تبصره ۲- جلسات هیئت مرکزی بررسی صلاحیت با حضور اکثریت اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی موافق اکثریت اعضای حاضر در جلسه معتبر است.

تبصره ۳- رئیس ستاد به‌عنوان دبیر هیئت مرکزی بررسی صلاحیت منصوب می‌شود و همه وظایف اجرایی هیئت مرکزی بررسی صلاحیت را برعهده دارد.

ماده ۸- وظایف هیئت مرکزی بررسی صلاحیت:

الف- رسیدگی و بررسی پرونده‌های دریافتی از کارگزاران اجرایی

ب- صدور و ابطال گواهی صلاحیت پژوهشگران مستقل

ج- انتخاب کارگزاران اجرایی با پیشنهاد ستاد

د- تصمیم‌گیری در خصوص رکود علمی پژوهشگران مستقل

ماده ۹- کارگزاران اجرایی: دبیرخانه هیئت ممیزه دانشگاه‌های معین

(دارای هیئت ممیزه مستقل) استان‌ها هستند.

تبصره ۱- کارگزاران اجرایی صرفاً می‌توانند درخواست متقاضیان بومی استان خود را بررسی کنند.

تبصره ۲- تعداد کارگزاران اجرایی در هر استان بسته به ظرفیت‌های علمی و تعداد متقاضیان قابل افزایش است.

تبصره ۳- کارگزاران اجرایی برای بررسی درخواست‌های متقاضیان از ظرفیت کمیته‌های منتخب و کمیسیون‌های تخصصی موجود در دانشگاه استفاده و نتیجه را به هیئت مرکزی بررسی صلاحیت اعلام می‌کنند.

تبصره ۴- در خصوص پژوهشگران مستقل علوم حوزوی، از ظرفیت مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به‌عنوان کارگزار اجرایی استفاده می‌شود.

ماده ۱۰- وظایف کارگزاران اجرایی:

الف- بررسی و امتیازدهی پرونده‌های متقاضیان پژوهشگری مستقل

در چهارچوب مصوبات شورای راهبری

ب- ارجاع پرونده متقاضیان واجد شرایط به هیئت مرکزی بررسی صلاحیت

ج- اعلام دلایل عدم احراز به متقاضیان از طریق سامانه

د- پیشنهاد به روزرسانی آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه به ستاد

تبصره- کارگزاران اجرایی موظفاند درخواست‌های پژوهشگران

مستقل را ظرف حداکثر سه ماه بررسی و اعلام نظر کنند.

ماده ۱۱- سطوح پژوهشگران مستقل: متقاضیان پژوهشگری مستقل

بنابر امتیازات کسب شده در یکی از چهار سطح زیر قرار می‌گیرند.

الف- پژوهشگر مستقل سطح ۱ (بالاترین سطح)

ب- پژوهشگر مستقل سطح ۲

ج- پژوهشگر مستقل سطح ۳

د- پژوهشگر مستقل سطح ۴

ماده ۱۲- متقاضیان گواهی پژوهشگری مستقل سطح ۴ و ۳ باید

حداقل دارای مدرک تحصیلی کارشناسی‌ارشد و یا معادل آن در علوم

حوزوی و پزشکی باشند و برای کسب سطح ۲ و ۱ داشتن مدرک

دکتری تخصصی و یا معادل آن در علوم حوزوی و پزشکی الزامی است.

ماده ۱۳- ارزیابی و ارتقا: متقاضیان پژوهشگری مستقل، درخواست خود را از طریق سامانه ارسال می‌کنند. درخواست‌ها پس از بررسی اولیه توسط کارگزاران، برای تأیید نهایی به هیئت مرکزی بررسی صلاحیت ارسال و نتیجه از طریق سامانه به متقاضی ابلاغ می‌شود.

تبصره ۱- متقاضیان پژوهشگری مستقل پس از تأیید، ابتدا در سطح ۴ قرار می‌گیرند.

تبصره ۲- اعتبار گواهی پژوهشگری مستقل چهار ساله بوده و با درخواست شخص و پس از کسب امتیازات لازم برای یک دوره دیگر قابل تمدید است.

تبصره ۳- برای ارتقای سطح، ۴ سال ماندگاری در سطح پایین‌تر الزامی است. مدت زمان ماندگاری برای ارائه درخواست ارتقا به سطوح بالاتر، در صورت کسب امتیاز ۲ برابری و مطابق ضوابط دستورالعمل ارتقای پژوهشگران مستقل، با تأیید هیئت مرکزی بررسی صلاحیت قابل کاهش خواهد بود.

تبصره ۴- برای ارتقای سطح پژوهشگران مستقل، علاوه بر کسب امتیازات لازم، همکاری در طرح‌های پژوهشی با کارفرمای حقوقی الزامی است.

تبصره ۵- دستورالعمل نحوه امتیازدهی، اعطای گواهی، تمدید و ارتقای پژوهشگر مستقل طی ۳ ماه از تصویب این آیین‌نامه توسط ستاد تدوین و به تصویب شورای راهبری می‌رسد.

ماده ۱۴- متقاضیان و پژوهشگران مستقل اعتراضات خود را در زمینه عملکرد کارگزاران و فرایندهای اجرایی این آیین‌نامه، از طریق سامانه

به ستاد اعلام می‌کنند. ستاد موظف است حداکثر طی ۳ ماه اعتراضات را بررسی و نتیجه را از طریق سامانه اعلام کند.

ماده ۱۵- امتیازات و تسهیلات: به‌منظور حمایت و تشویق استفاده از ظرفیت پژوهشگران مستقل، امتیازات و تسهیلات زیر به آن‌ها اعطا می‌شود.

الف- پژوهشگری مستقل به‌عنوان یک شغل حرفه‌ای توسط تمامی دستگاه‌های تصریح‌شده در ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری پذیرفته می‌شود.

ب- همه دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی در راستای رفع نیازمندی‌ها و مسائل تحقیقاتی خود، مجازند از ظرفیت پژوهشگران مستقل در انجام پژوهش استفاده کنند.

ج- پژوهشگران مستقل سطح ۳ در صورت نیاز و مطابق با ضوابط داخلی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به شرط دارا بودن مدرک دکتری تخصصی می‌توانند به‌عنوان مشاور پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد انتخاب شوند.

د- پژوهشگران مستقل سطح ۲ در صورت نیاز و مطابق با ضوابط داخلی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی می‌توانند به‌عنوان مشاور و استاد راهنمای پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و مشاور رساله‌های دکتری انتخاب شوند.

ه- پژوهشگران مستقل سطح ۱ در صورت نیاز و مطابق با ضوابط داخلی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی می‌توانند به‌عنوان مشاور

و یا استاد راهنمای پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و رساله‌های دکتری انتخاب شوند.

ماده ۱۶- سازمان تأمین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی ضمن پذیرش پژوهشگری مستقل به‌عنوان یک شغل حرفه‌ای، موظف‌اند ظرف مدت ۳ ماه از تصویب این آیین‌نامه و با مشارکت دبیرخانه شورای عالی عتف و دستگاه‌های مرتبط، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به نحوه محاسبه و پرداخت بیمه و مالیات پژوهشگران مستقل را بر اساس ضوابط قانونی کشور، تدوین و ابلاغ کنند.

ماده ۱۷- سازمان برنامه و بودجه کشور می‌بایست اعتبارات لازم برای اجرای این آیین‌نامه را در ردیف بودجه سالانه دبیرخانه در نظر گیرد.

ماده ۱۸- این آیین‌نامه در ۱۸ ماده و ۱۷ تبصره، در تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۳۰ به تصویب کمیسیون دائمی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از این تاریخ لازم‌الاجرا می‌باشد و در صورت نیاز توسط کمیسیون دائمی بازنگری خواهد شد.